

BESTSELERIO DĒL MŪSU LIKIMO IR ŽVAIGŽDĒS KALTOS AUTORĪUS

JOHN
GREEN

**POPIERINIAI
MIESTAI**

Alma littera

JOHN GREEN

POPIERINIAI MIESTAI

Iš anglų kalbos vertė Zita Marienė

ROMANAS

Alma littera

VILNIUS / 2014

UDK 821.111(73)-31
Gr204

Versta iš: John Green
PAPER TOWNS
Dutton Books, a member
of Penguin Group Inc.,
New York, 2008

Ši knyga yra grožinės literatūros kūrinys. Vardai, personažai, vietos ir nutikimai yra arba autoriaus vaizduotės kūriniai, arba naudojami kaip meninė priemonė. Bet koks panašumas į tikrus įvykius, vietas ar asmenis yra visiškai atsitiktinis.

Šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-609-01-1645-6

Copyright © 2008 by John Green

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with Dutton Children's Books,
A division of Penguin Young Readers Group,
A member of Penguin Group (USA) LLC,
A Penguin Random House Company

An excerpt from „Jack O'Lantern“ by Katrina Vandenberg in *Atlas*
(Minneapolis: Milkweed Editions, 2004).

Copyright © 2004 by Katrina Vandenberg.

Reprinted with permission from Milkweed Editions.

(www.milkweed.org)

© Viršelio iliustracija ir dizainas, Katie Everson

© Vertimas į lietuvių kalbą, Zita Marienė, 2014

© Leidykla „Alma littera“, 2014

*Su dėkingumu Džuli Stros Geibl,
be kurios nieko šito nebūtų buvę.*

Paskui mes išėjome į gatvę ir pamatėme, jog
ji jau uždegė žvakę; man labai patiko veidas,
kurį ji išpjaustė iš moliūgo: iš tolo atrodė, lyg
akyse žaižaruoja kibirkštys.

Katrina Vandenberg (Katherine Vandenberghe). „Helovinas“

Sakoma, jog draugas negali sunaikinti draugo.
Bet ką jie apie tai išmano?

Iš grupės „Mountain Goats“ dainos

Mano nuomone, kiekvienam žmogui gyvenime pasitaiko koks nors stebuklas. Aišku, maža tikimybė, kad mane kliudys žaibas, kad gausiu Nobelio premiją arba tapsiu kokios nykštukinės Ramiojo vandenyno salų valstybėlės diktatoriumi, arba susigriebsiu mirtiną ausies vėžį, arba savaimė užsiliepsnosiu. Bet kai pagalvoji apie visus neįmanomus dalykus krūvoj, kiekvienam žmogui atsitinka kas nors nepaprasta. Aš, tarkim, galėjau papulti po varlių lietumi. Nuskristi ir išsilaipinti Marse. Mane galėjo praryti banginis. Galėjau vesti Anglijos karalienę arba kelis mėnesius vienas blaškytis valtimi po jūrą ir išlikti gyvas. Tačiau man teko kitoks stebuklas. Manasis stebuklas štai koks: iš visų namų visuose Floridos gyvenamuosiuose rajonuose maniškis yra Margo Rot Špygelman kaimynystėje.

Džeferson Parke, kuriame gyvenu, seniau buvo karinio jūrų laivyno bazė. Bet paskui bazė tapo nereikalinga ir žemė atiteko Orlando miesto savivaldybei, o ji nutarė pastatydinti didžiulį gyvenamąjį rajoną, nes Florida tik šitaip panaudoja laisvus žemės plotus. Mano ir Margo tėvai nusipirko gretimą namą, vos iškilo pirmasis kvartalas. Mudviem su Margo tada buvo po dvejus metus.

Prieš Džeferson Parkui tampant Plezentviliumi ir dar seniau, prieš įsikuriant karinei bazei, jis priklausė tikram Džefersonui,

tokiam Dr. Džefersonui Džefersonui. Orlande yra Dr. Džefersono Džefersono vardu pavadinta mokykla ir didelis labdaros fondas, bet įdomiausia, kad Dr. Džefersonas Džefersonas visai nebuvo daktaras. Jis visą gyvenimą prekiaavo apelsinų sultimis. Praturtėjęs ir tapęs įtakingas nuėjo į teismą ir pasikeitė pavardę: pridūrė dar vieną Džefersoną, o vietoj vardo įsirašė Dr. Iš didžiosios raidės. Ir ką tu jam...

Mudviem su Margo jau buvo po devynerius metus. Mūsų tėvai draugavo, tai ir mes kai kada žaisdavom kartu, palei skersgatvius dviračiais nuriedėdavom į patį parką, mūsų rajono centrą.

Išgirdęs, jog netrukus atvažiuos Margo, baisiai jaudindavausi, nes ją laikiau dieviškiausia iš visų Dievo sukurtų būtybių. Tą rytą ji buvo baltais šortais ir rausvais marškinėliais su žaliu slibinu, iš kurio nasrų veržėsi oranžinių blizgučių liepsnos. Dabar sunku paaiškinti, kodėl tie marškinėliai tada man padarė tokį įspūdį.

Margo kaip visada važiavo stačia, užgulusi dviračio vairą, tik mirgėjo violetiniai sportbačiai. Buvo kovo mėnuo, tačiau karšta ir tvanku kaip pirtyje. Dangus giedras, bet oras dvelkė rūgščiu kvapu kaip prieš audrą.

Tuo laiku įsivaizdavau, kad esu išradėjas, ir kai, prirakinę dviračius, abu su Margo drožėme per parką į žaidimų aikštelę, aš jai papasakojau apie savo išradimą, vadinamą „ringoliatoriumi“, – milžinišką patranką, kuri galės iššauti į Žemės orbitą didžiulius spalvotus akmenis. Skriedami aplink Žemę, jie atrodys kaip Saturno žiedai. (Ir dabar tebemanau, kad idėja puiki, deja, sukurti patranką leisti į orbitą akmenims labai sunku.)

Šiame parke buvau lankęsis tokią daugybę kartų, jog atmintinai mokėjau kiekvieną jo kampelį, todėl kaipmat pajutau: pasaulis kažkoks pasikeitęs, nors ne iš karto suvokiau kuo gi.

– Kventinai, – tyliai ir ramiai ištarė Margo.

Ji rodė kažkur pirštu. Tada ir pamačiau, kas ne taip.

Už kelių žingsnių priešais mus augo ąžuolas. Drūtas, gumbuotas, baisiai senas. Įprastas vaizdas. Dešinėje buvo žaidimų aikštelė. Irgi įprastas vaizdas. Tačiau atsišliejęs į ąžuolo kamieną sėdėjo vyriškis pilku kostiumu. Ir nejudėjo. Tai jau buvo kažkas nauja. Jis sėdėjo kraujo baloje. Kraujas bėgo iš burnos, nors jo srovelė jau beveik sukresėjo. Vyriškis buvo kažki kaip keistai išsižiojęs. Blyški kakta buvo aptūptausių.

– Negyvas, – pasakė Margo, lyg pats nebūčiau supratęs.

Porą žingsnelių atsitraukiau atgal. Prisimenu, man atrodė, jeigu tik staigiai sujudėsiu, jis gali pabusti ir mane užpulti. O jeigu zombis? Tokio amžiaus jau žinojau, kad zombių nesama, bet šitas negyvėlis tikrai atrodė galintis atgyti.

Man atsitraukiant Margo atsargiai žengė pirmyn.

– Jo akys atmerktos, – pranešė.

– Greičiaueinamnamo, – sumurmėjau.

– Maniau, mirdamas žmogus užsimerkia, – toliau svarstė Margo.

– Margoeinamnamoirpasakykim.

Ji žengė dar vieną žingsnį. Būtų galėjusi ranka pasiekti jo koją.

– Kaip manai, kas jam atsitiko? – paklausė ji. – Gal narkotikai ar šiaip...

Nenorėjau palikti Margo vienos su lavonu, bet kurią akimirką galinčiu atgyti ir ją pulti, bet nė kiek netraukė ir stovėti ten aptariant jo mirties aplinkybes. Sukaupęs drąsą žengtelėjau artyn ir čiupau jai už rankos.

– Margotuojpateinamiščia!

– Gerai jau, einam, – nusileido ji.

Mes nubėgome prie dviračių, man užėmė kvapą lyg iš džiaugsmo, tačiau tai nebuvo džiaugsmas. Užsėdome ant dviračių, aš pra-

leidau ją važiuoti pirmą, nes nenorėjau, kad ji matytų, kaip verkiu. Jos violetinių sportbatukų padai buvo kruvini. Ištepti jo krauju. Negyvėlio krauju.

Paskui išsiskyrėme ir katras sau nuėjome namo. Tėvai paskambino 911, toluomoje išgirdau kaukiant sireną, paprašiau, kad leistų pasižiūrėti mašinų, bet mama neleido. Tada atsiguliuoju pamiegoti.

Mano tėtis ir mama psichoterapeutai, vadinasi, savaime negaliu turėti jokių psichologinių problemų. Taigi, kai pabudau, su mama ilgai kalbėjomės apie gyvenimo ciklą, kad mirtis – irgi to ciklo dalis, tačiau būdamas tik devynerių metų atseit galiu per daug nesukti sau galvos dėl šitos fazės, ir man palengvėjo. Žinokite, niekada dėl to labai nesijaudinau. O tai daug ką sako, nes šiaip jaudintis aš moku.

Taigi faktas: aš aptikau negyvą žmogų. Mažas žavus devynmetis berniukas, tai yra aš, ir mano dar mažesnė ir žavesnė žaidimų draugė parke rado negyvėlį, kuriam iš burnos bėgo kraujas, o kai važiuojome namo, pamačiau, kad jos mažučiai žavūs batukai ištepti tuo krauju. Labai dramatiška, bet kas iš to? Aš jo nepažinojau. Kiekvieną nemielą dieną miršta žmonės, kurių nepažįstu. Jeigu po kiekvienos nelaimės pasaulyje man pakriktų nervai, jau seniai būčiau visiškai išprotėjęs.

Tą vakarą devintą valandą nuėjau į miegamąjį gultis – tiksliai pagal tvarkaraštį. Mama apklostė, pasakė mane mylinti, aš jai tariau: „Iki rytojaus“, – ji irgi pasakė: „Iki rytojaus“, – ir išjungusi šviesą privėrė duris taip, jog liko tik siaurutis plyšelis.

Pasivertęs ant šono pamačiau Margo Rot Špygelman: ji stovėjo lauke beveik priplojusi nosį prie stiklo. Atsikėlęs atidariau langą, bet mudu skyrė tinklelis nuo uodų, todėl jos veidas atrodė lyg taškuotas.

– Aš viską ištyriau, – rimtai pasakė ji.

Nors per tinklėlį jos veidą sunkiai įžiūrėjau, pastebėjau, kad Margo rankose bloknotelis ir pieštukas su dantų žymėmis prie trintuko. Ji pažvelgė į savo užrašus.

– Ponia Feldman iš Džeferson Korto sakė, kad jis vardu Robertas Džoineris. Ir kad gyveno Džeferson Roude, kooperatinia-me name, kurio pirmame aukšte gastronomas. Tada nuėjau ten ir radau būrį policininkų, vienas paklausė, ar nesu iš mokyklos laikraščio, aš pasakiau, mūsų mokykla neturi laikraščio, tada jis pasakė, jeigu nesu žurnalistė, pasirengęs atsakyti į visus mano klausimus. Paaikšėjo, kad Robertui Džoineriui buvo trisdešimt šešeri metai. Advokatas. Į butą policija manęs neleido, bet aš už-ėjau pas jo kaimynę, vardu Chuanita Alvares: paskambinusi į duris paklausiau, ar negalėčiau pasiskolinti puodelio cukraus. Ji pasakė, kad Robertas Džoineris nusišovė pistoletu. Aš paklausiau dėl ko, ji paaiškino, kad jo žmona sumanė išsiskirti, todėl jis labai nusiminė.

Ji nutilo, aš stovėjau ir žiūrėjau į ją: jos pilkšvą nuo mėnesienos veidą tinklas suskaldė į tūkstančius taškelių. Didelės išplėstos akys lakstė nuo manęs prie bloknoto ir atgal.

– Daugybė žmonių skiriasi, bet dėl to nesižudo, – tariau.

– *Žinau*, – susijaudinusi prabilo ji. – Ir Chuanitai Alvares taip kalbėjau. Ji pasakė... – Margo atvertė kitą lapelį. – Kad ponas Džoineris buvo sunkus žmogus. Paklausiau, ką tai reiškia, o ji tik pasiūlė pasimelsti už jį ir liepė nešti cukrų mamai, bet aš pasakiau, kad cukraus nebereikia, ir išėjau.

Ir vėl patylėjau. Norėjau, kad ji kalbėtų, – jos tyliame balse skambėjo jaudulys, kurį pajunta žmogus, priartėjęs prie mįslės įminimo, ir atrodė, kad vyksta kažkas man labai svarbaus.

– Manau, suprantu, kodėl jis tai padarė, – pagaliau tarė ji.

– O kodėl?

– Turbūt viduje nutrūko paskutinė styga, – atsakė ji.

Galvodamas, ką galėčiau pasakyti, pasilenkęs atstūmiau skląstį ir išėmiau tinklo rėmą. Padėjau ant grindų, bet ji man neleido kalbėti. Beveik prikišusi veidą sušnibždėjo:

– Uždaryk langą.

Aš paklusau. Maniau, ji nueis, bet Margo stovėjo ir žiūrėjo į mane. Šypsodamas ėmiau jai mojuoti, bet man pasirodė, jos akys įsmeigtos į kažką man už nugaros, į kažką taip siaubinga, kad jos veidas perbalo, ir aš taip išsigandau, jog nedrįsau atsigręžti ir pažiūrėti, kas gi ten. Man už nugaros, aišku, nieko nebuvo – nebent tasai negyvėlis.

Aš lioviausi mojuoti. Mudu žiūrėjome per stiklą į kits kitą, veidai buvo viename aukštyje. Neprisimenu, kuo tai baigėsi, – atsiguliau ar ji pirma nuėjo. Mano prisiminimuose šis epizodas be pabaigos. Tiesiog stovime ir žiūrime vienas į kitą – amžinai.

Margo visada dievino visokias paslaptis. Vėliau dažnai pagalvodavau, gal kaip tik todėl ji ir pati virto paslaptimi.

PIRMOJI DALIS

Stygos

1.

Ilgiausia mano gyvenime diena prasidėjo vangiai. Pabudau vėlai, baisiausiai ilgai turškiausi po dušu, todėl tą trečiadienį pusryčiauti teko 7.17 mamos vienatūryje.

Paprastai į mokyklą važiuoju kartu su savo geriausiu draugu Benu Starlingu, bet tą dieną jis susiruošė laiku, todėl manęs paimti negalėjo. „Laiku“ mums yra prieš pusę valandos iki skambučio, nes tas pusvalandis prieš pirmą pamoką būdavo svarbiausias mūsų dienotvarkės punktas: mes susirinkdavome prie repeticijų klasės durų ir šnekučiuodavomės. Daugelis mano draugų grojo mokyklos orkestre, todėl kone visas pertraukas trindavausi maždaug dvidešimties pėdų spinduliu nuo tos klasės. Aš pats negroju, nes neturėjau nė menkiausios muzikinės klausos, tad mane galėjai palaikyti išvis kurčiu. Aš vėlavau dvidešimt minučių, taigi vis dėlto atvažiuoju dešimt minučių iki skambučio.

Važiuodama mama pradėjo šneką apie mokyklą, egzaminus ir išleistuvių vakarą.

– Manęs išleistuvės nedomina, – priminiau jai, kai suko už kampo.

Sėlenų su razinomis dubenėlių mikliai pakreipiau atsižvelgdamas į traukos jėgą. Patirties jau turėjau.

– Na, nieko baisaus, jeigu nueitum su mergaite, kuri tau tiesiog draugė. Manau, laisvai gali pakviesti Kesę Subinani.

Žinoma, galėjau pakviesti Kesę Subinani – ji tikrai šauni, draugiška ir daili, bet turėjo fantastiškai nevykusią pavardę.

– Man nepatinka ne tik pačios išleistuvės, bet ir žmonės, kurie nori į jas eiti, – paaiškinau, nors iš esmės tai buvo netiesa. Benas, galima sakyti, išleistuvėmis kliedėjo.

Mama artėjo prie mokyklos, ir, mašinai trinktelint per „gulintį policininką“, aš abiem rankom suspaudžiau savo dubenėlį, beje, beveik tuščią. Žvilgtelėjau į vyresniųjų klasių automobilių aikštelę. Sidabrinė Margo Rot Špygelman honda stovėjo įprastoje vietoje. Mama įsuko į aklagatvį šalia repeticijų klasės ir pakštelėjo man į skruostą. Benas su kitais mano draugais stovėjo pusrąčiu.

Pasukau prie jų, ir pusratis prasiplėtė priimdamas mane. Jie aptarinėjo Sjuzi Čang, mano buvusiąją, kuri griežė violončele ir dabar sukėlė visuotinį furorą pradėjusi susitikinėti su beisbolo žaidėju Tedu Meku. Aš net nežinojau, ar čia jo tikras vardas ir pavardė. Šiaip ar taip, Sjuzi Čang nutarė eit į išleistuvių vakarą su juo, su Tedžiu Meku. Dar viena auka.

– Ei! – šuktelėjo Benas, stovintis priešais mane.

Jis maktelėjo galva ir apsisuko. Nuėjau paskui jį į repeticijų klasę. Mano geriausias draugas Benas buvo smulkus juodbruvas vaikis, pagaliau pradėjęs bręsti, tačiau dar nesubrendęs; mes draugavome nuo penktos klasės, nuo tada, kai supratome, jog daugiau niekas nė vienam nepasiūlys būti geriausiu draugu. Be to, jis labai stengėsi draugauti, o man tai patiko – dažniausiai.

– Na, kaip reikalai? – paklausiau.

Pasilikusieji lauke mūsų niekaip negalėjo išgirsti.

– Radaras eina į išleistuves, – niūriai atsakė jis.

Radaras buvo dar vienas mūsų geriausias draugas. Jį taip praminėme, nes buvo panašus į mažutį akiniuotą vaikiščią iš vieno seno televizijos šou, bet, pirma, televizinis Radaras nebuvo juoda-

odis, antra, po kiek laiko mūsiškis Radaras išstypo per šešis colius ir pradėjo nešioti glaustinius lėšius, todėl, trečia, įtariu, jog iš tikrųjų jau nė kiek nebepriminė vaikiščio iš ano šou, tačiau, ketvirta, iki mokyklos baigimo likus pusketvirtos savaitės, jau neketinome ieškoti jam naujos pravardės.

– Su ta Andžela? – paklausiau.

Radaras niekada nepasakodavo apie savo asmeninį gyvenimą, bet tai mums nekliudė nuolat daryti savas prielaidas.

Benas linktelėjęs pridūrė:

– Prisimeni mano grandiozinį planą į išleistuves pasikviesti kokią pupytę iš jaunesniųjų klasių? Nes tik jos nežino istorijos apie Kruvinąjį Beną?

Aš maktelėjau galva.

– Tai va, ši rytą prieina prie manęs viena tokia pupytė iš devintos klasės ir klausia: „Ar tu ir esi Kruvinasis Benas?“ Aš jai paaiškinau, kad man taip buvo dėl inkstų uždegimo, ir ji sukikėnusi nubėgo. Taigi šitas planas atpuola.

Dešimtoje klasėje Benas pateko į ligoninę su inkstų uždegimu, tačiau Beka Erington, geriausia Margo draugė, paleido gandą, girėdi, jo šlapime rasta kraujo todėl, kad jis amžinai masturbuojasi. Nors medicinos požiūriu tai visiškai nesąmonė, šita pasaka taip ir velkasi paskui Beną.

– Tai užknisa, – užjaučiau jį.

Benas ėmė aiškinti savo naują planą, kaip susirasti porą išleistuvių vakarui, bet aš klausiausi tik puse ausies, nes tirštėjančioje minioje koridoriuje pastebėjau Margo Rot Špygelman. Ji stovėjo prie savo spintelės, o šalia – jos vaikinai Džeisas. Ji buvo baltu sijonėliu iki kelių ir palaidinuke su petnešėlėmis, išmarginta kažkokiu mėlynu piešiniu. Aš spoksojau į jos raktikaulį. Ji iš kažko kvatojo kaip nenormali – net susirietusi, plačiai išsižiojusi, akių kampu-

čiuose susimetė raukšlėlės. Bet man pasirodė, jog ją prajuokino ne Džeisas, nes ji žiūrėjo ne į jį, o tolyn, į spintelių eilę kitoje koridoriaus pusėje. Pasekęs jos žvilgsnį pamačiau Beką Erington, pakibusią ant kažkokio beisbolo žaidėjo kaip girlianda ant kalėdinės eglutės. Aš nusišypsojau Margo, nors žinojau, jog ji manęs nemato.

– Klausyk, gal vis dėlto apsigalvok. Pamiršk tą Džeisą. Dieve, kur tu rasi kitą tokią saldžią pupytę.

Mes nuėjome koridoriumi, o aš vogčiomis dirsčiojau į ją tarsi fotografuodamas. Šita nuotraukų serija vadinosi: „*Nejudanti tobulybė ir pro ją einantys paprasti mirtingieji*.“ Kai prisiartinome, pamaniau, kad ji gal vis dėlto nesijuokia. Galbūt ji patyrė staigmeną arba gavo dovaną, ir panašiai. Ji tiesiog nepajėgė susičiaupti.

– Aha, – murmtelėjau Benui nesiklausydamas, nes buvau labai užsiėmęs: stengiausi neišleisti jos iš akių kartu neišsiduodamas, jog žiūriu į ją. Ir nepasakysi, kad būtų buvusi kokia gražuolė. Tačiau dieviška tiesiogine žodžio prasme. Mes praėjome pro ją, mus atskyrė didžiulis mokinių srautas, taigi aš taip ir neišgirdau, ką ji sako, ir nesusigaudžiau, ko taip kvatoja. Benas palingavo galvą – žinojo, kad negaliu atplėšti nuo jos akių, bet prie to jau buvo pripratęs.

– Ne, klausyk, ji klasiška, bet tik ne *šitiek*. O žinai, kas tikrai superseksuali?

– Kas? – paklausiau.

– Leisė, – atsakė Benas. Leisė buvo geriausia Margo draugė. – Ir dar tavo mama. Klausyk, kai šįryt pamačiau, kaip ji bučiuoja tau į skruostą, taip ir supavydėjau: „*Dieve, kad aš būčiau jo vietoj!*“ Ir dar: „*Kad mano skruostas virstų peniu!*“

Aš niūktelejau jam į šoną, nors galvojau tik apie Margo, nes ji ir buvo toji legenda, gyvenanti šalia mūsų namų. Margo Rot Špygelman, kurios šešis vardo ir pavardės skiemenis visi tardavo kažki kaip svajingai. Margo Rot Špygelman, kurios didingi nuotyčiai

drebindavo mokyklą lyg vasaros griaustinis. Vienas senis, gyvenantis lūšnoje Hot Kofi miestelyje, Misisipės valstijoje, išmokė ją groti gitara. Margo Rot Špygelman tris dienas keliavo su cirku – jo artistai nutarė, jog ji puikiausiai galėtų pasirodyti ant trapecijos. Margo Rot Špygelman Sent Luise su grupe „The Mallionaires“ užkulisuose gurkšnojo žolelių arbatą, nors pati grupė sriaubė viski. Margo Rot Špygelman į jų koncertą pateko apsaugininkui pamėlavusi, kad yra gitaristo mergina: ką jūs, ne jau manęs nepažįstate, vyručiai, gana išsidirbinėti, esu Margo Rot Špygelman, eikit ir jo paklauskite, mane pamatęs pasakys, kad aš – jo mergina arba kad svajoja apie tokią kaip aš; apsaugininkas nuėjo ir paklausė, gitaristas tikrai jam pasakė: „Aha, čia mano mergina, įleisk ją į koncertą“, – o paskui, po pasirodymo, norėjo ją užkadrinti, bet ji „*The Mallionaires*“ gitaristą atstūmė.

Pasakojimai apie jos žygius visada baigdavosi klausimu: „Velnias, ar tu gali patikėti?“ Dažnai negalėdavome, bet vėliau paaiškėdavo, kad viskas tiesa.

Pagaliau pasiekėme savo spinteles. Radaras, atsišliejęs į Beno spintelę, maigė delninuko klavišėlius.

– Tai susiruošei į išleistuves, – burbtelėjau.

Jis pakėlė akis ir vėl nuleido į ekranėlį.

– Atkuriu *Omnictionary* svetainėje straipsnį apie buvusį Prancūzijos ministrą pirmininką. Vakar naktį kažkas visą ištrynė ir jo vietoj įdėjo sakinį: „Žakas Širakas homikas“, – o tai klaidinga tiek faktiniu, tiek kalbiniu požiūriu.

Radaras yra interneto vartotojų sukurtos enciklopedijos *Omnictionary* didysis redaktorius. Jos tvarkymui ir būklei jis paskyręs visą gyvenimą. Taigi dar viena priežastis, dėl kurios mane šiek tiek nustebino jo veržimasis į išleistuves.

– Tai eini į išleistuves, – pakartojau.

– Atsiprašau, – nepakeldamas akių burbtelėjo jis.

Visi žinojo, kad aš nusistatęs prieš išleistuves. Šis renginys manęs nė trupučio netraukė: nei lėti šokiai, nei greiti šokiai, nei suknelės, nei juo labiau – pareiga išsinuomoti smokingą. Man atrodė, nuomotas smokingas – geriausias būdas nuo ankstesniojo kliento užsikrėsti kokia nors baisia liga, o aš nė kiek netroškau tapti pirmu pasaulyje skaistuoliu, turinčiu gaktinių utėlių.

– Klausyk, – pasiskundė Benas Radarui, – net devintokės žino apie Kruvinąjį Beną. – Radaras pagaliau pasidėjo delninuką ir ėmė užjaučiamai linksėti. – Tai va, – toliau kalbėjo Benas, – man liko du variantai: arba susirasti internete ką nors už pinigus, arba nusikrist į Misūrį ir pagrobti kokią raudonskruostę fermerio pupybę.

Vis bandžiau Benui aiškinti, kad „pupybė“ skamba niekinamai ir kvailai, o ne dvelkia retro, kaip jam atrodo, tačiau Benas nė už ką neatsisakė šito žodelio. Net savo motiną vadino pupyte. Matyt, jo jau neperauklėsi.

– Paklausiu Andželą, gal ji ką patars, – tarė Radaras. – Nors surasti tau porą išleistuvių vakarui bus sunkiau negu šviną paversti auksu.

– Problema tokia aštri, kad ja galėtum pjaustyti deimantus, – pridūriau aš.

Radaras pritariamai du kartus kumščiu stuktelėjo į spintelę ir pasiūlė dar vieną įvertinimą:

– Benai, rasti tau porą išleistuvių vakarui taip sunku, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė nesitiki šio klausimo išspręsti diplomatinio būdu ir bus priversta panaudoti karinę jėgą.

Kol mėginau dar ką nors sugalvoti, visi trys tuo pačiu metu pamatėme, kaip mūsų pusėn ryžtingai žengia žmogaus pavidalo anabolinių steroidų spinta, visiems pažįstama kaip Čakas Parsonas. Čakas Parsonas nepripažino jokio organizuoto sporto – tai

būtų atitraukę jį nuo svarbiausio gyvenimo tikslo: užsidirbti teistumą už žmogžudystę.

- Ei jūs, pedikai, – kreipėsi jis į mus.
- Labas, Čakai, – kuo draugiškiau atsakiau.

Čakas mūsų nekliudė gal jau porą metų: kažkas iš kietuolių paskelbė įsaką duoti mums ramybę. Taigi buvo keista, kad jis iš viso mus užkalbino.

Gal dėl to, kad išdrįsau jam atsiliiepti, abi jo letenos triukšmingai įsirėmė į spintelę abipus manęs. Čako veidas atsidūrė taip arti, kad turėjau galimybę paspėlioti, kokios markės pasta jis valosi dantis.

- Ką tu žinai apie Margo ir Džeisą?
- Eee... – numykiau.

Prisiminiau viską, ką apie juos sužinojau: kad Džeisas yra pirmas ir vienintelis rimtas Margo Rot Špygelman vaikas. Jie pradėjo susitikinėti praėjusių mokslo metų pabaigoje. Rudenį abu pradės studijuoti Floridos universitete. Džeisas, kaip beisbolo žaidėjas, netgi gavo stipendiją. Pas ją jis nesilankė, tik užvažiuodavo jos pasiimti. Žiūrint į Margo neatrodė, kad jis jai labai patiktų, tačiau žiūrint į Margo neatrodė, kad jai iš viso kas nors patinka.

- Nieko, – pagaliau ištariau.
- Tik neskiesk, – suniurzgė jis.

– Aš jos beveik nepažįstu, – pasakiau, nes tuo metu tai jau buvo tiesa.

Valandėlę jis apgalvojo mano atsakymą, o aš stengiausi atlaikyti arti įsodintų jo akučių žvilgsnį. Vos vos linktelėjęs jis atsistūmė nuo spintelės ir nuėjo į savo pirmąją pamoką, kuri vadinosi „krūtinės raumenų lavinimas ir mityba“. Nuaidėjo antras skambutis. Iki pamokos liko viena minutė. Man ir Radarui buvo matematika, Benui – fizika. Klasės buvo šalia, mes nuėjome kartu tikėdamiesi, kad klasiokai praleis, taip ir buvo.

Aš dar pasakiau:

– Rasti tau porą išleistuvių vakarui bus taip sunku, kad net jei tūkstančiui beždžionių duosi po rašomąją mašinėlę, vargu ar kuri nors per tūkstantį metų išspausdins sakinį: „*Aš eisiu su Benu į išleistuves.*“

Benas nesusilaikė nepasišaipęs iš savęs:

– Taip, mano galimybės nulinės, net Kju močiutė mane pavare. Sakė, palauks, kol ją pakvies Radaras.

Radaras iš lėto palenkė galvą.

– Tikra tiesa, Kju. Tavo močiutė myli „brolius“.

Net pikta, kaip buvo lengva pamiršti Čaką ir plepėti apie išleistuves, nors jos man mažiausiai rūpėjo. Tą rytą viskas taip ir klostėsi: manęs niekas per daug nejaudino, nei gera, nei bloga. Mes paprasčiausiai skaldėm bajerius, ir gana sėkmingai.

Kitas tris pamokas praleidau skirtingose klasėse, stengdamasis nežiūrėti į kabantį virš lentos laikrodį, bet vis tiek nesusilaikydavau, o dirstelėjęs nustebdavau, kad nuo praeito pasižiūrėjimo praėjo vos kelios minutės. Turiu didelę patirtį: į šituos laikrodžius žvilgčioju beveik ketverius metus, bet jų lėtumas nenustoja stulbinti. Jei kada nors išgirsiu, kad man liko gyventi viena diena, ją praleisiu tarp šventų Žiemos Parko vidurinės mokyklos sienų, kur, kaip visiems žinoma, diena užsitęsia tūkstantį metų.

Nors jau atrodė, kad trečia, fizikos pamoka niekada nesibaigs, vis dėlto baigėsi ir mes su Benu nuėjome į valgyklą. Radaras, kaip ir daugelis kitų mūsų bendrų draugų, pietaudavo per penktą pamoką, todėl mudu su Benu paprastai valgydavome vieni, tik per porą kėdžių nuo kelių pažįstamų iš dramos būrelio. Tą dieną abu pasirinkome po mini picą su saliamio dešra.

– Skanu, – sumurmėjau.

Benas išsiblaškęs linktelėjo.

– Kas yra? – paklausiau.

– Nieko, – atsakė čiaumodamas kąsnį. Nurijo. – Žinau, tau atrodo kvailystė, bet aš tikrai noriu į išleistuves.

– Pirma, man atrodo kvailystė, bet, antra, jeigu nori, tai ir eik, nors, trečia, man rodos, tu dar nebandei nieko kviesti.

– Per fiziką pakviečiau Kesę Subinani. Parašiau jai laiškėlį.

Nustebęs kilstelėjau antakius. Benas iš šortų kišenės ištraukė sulankstytą popieriaus lapelį. Aš jį išlanksčiau.

Benai, mielai eičiau su tavim į išleistuves, bet jau pažadėjau Frenkui. Atsiprašau!

K.

Vėl sulanksčiau lapelį ir stumtelėjau jam per stalą. Prisiminiau, kaip ant šitų stalų popieriaus rutuliukais žaisdavome futbolą.

– Tai užknisa, – atsidusau.

– Sakysi, ne... – Staiga pajutau, kaip iš visų pusių mus užgula valgyklos triukšmas. Patys kurį laiką sėdėjome tylėdami, paskui Benas labai rimtai pažiūrėjo į mane ir tarė: – Na, koledže tikrai atsigriebsiu. Gineso rekordų knygoje apie mane bus parašyta: „Niekas neturėjo tiek pupyčių.“

Aš nusikvatojau. Prisiminiau, kad Radaro tėvai iš tikrųjų pateko į Gineso knygą, bet staiga žiūriu – prie mūsų stovi dailutė afroamerikietė su styrančiais į visas puses trumpučiais dredais. Ne iš karto susigaudžiau, jog čia Andžela, kaip suprantu, Radaro panelė.

– Labas, – tarė ji man.

– Labas, – atsakiau.

Mes turėjome keletą bendrų pamokų, aš ją truputį pažinojau, bet iki tol susitikę koridoriuje net nesisveikindavome. Mostu pasiūliau jai sėstis. Ji mikliai prisitraukė kėdę ir atsisėdo galustalėje.

– Manau, jūs turbūt geriausiai pažįstate Marką, – pasakė pavadindama Radarą jo tikruoju vardu. Atsirėmusi alkūnėmis, ji palinko prie mūsų.

– Taip, bjaurus darbas, bet kas nors turi jį dirbti, – išsišiepė Benas.

– Kaip sakote, gal jis... hm... manęs varžosi?

Benas nusijuokė.

– Ką? Tai jau ne, – atsakė.

– Tiesą sakant, – įsiterpiau, – *tu* turėtum jo varžytis.

Ji šypsodama užvertė akis. Panelė, pratusi prie komplimentų.

– Bet jis manęs niekada nekviečia, jeigu visi kur nors einate.

– Aaaa... – pagaliau susiprotėjau. – Matai, jis varžosi *mūsų*.

Mano žodžiai Andželą prajuokino.

– Atrodo, jūs visai normalūs.

– Kol nematei, kaip Benas pro nosį įtraukia „Sprite“ ir išpurškia pro burną, – įspėjau ją.

– Esu psichiškai nesveikas gazuotas fontanas, – ramiai pareiškė Benas.

– Ne, rimtai, nejaugi jūs nesijaudintumėt? Klausykit, mes jau susitikinėjame penkias savaites, bet jis nė karto nepasikvietė manęs į namus. – Mudu su Benu supratingai susižvelgėme, aš susiraukiau, kad tik nesusijuokčiau. – O ką? – paklausė ji.

– Nieko, – atsakiau. – Dievaži, Andžela, jeigu jis tave verstų dėtis prie mūsų kompanijos ir kasdien kviestųsi į namus...

– Būtų aišku, jog tu jam tikrai *nepatinki*, – užbaigė Benas mano mintį.

– Gal jo tėvai nenormalūs?

Neįsivaizdavau, kaip sąžiningai atsakyti į tokį klausimą.

– Na ne. Jie visai šaunūs. Gal tik per daug jį globoja ir nuo visko saugo.

– Aha, per daug globoja, – kažkaip skubotai patvirtino Benas.

Ji nusišypsojo ir pakilo sakydama, jog nori su kai kuo pasisveikinti, kol pietūs nesibaigė.

Benas prabilo tik jai nutolus:

– Klasiška pana.

– Pats matau, – pasakiau. – Gal prisijaukinam ją vietoj Radaro.

– Kad ji gal ne taip nuraukia apie kompus. Mums reikia gero kompiuterininko. Be to, tikriausiai neturi supratimo apie „Prisikėlimą“. – Tai buvo mūsų mėgstamiausias video žaidimas. – Beje, – pridūrė Benas, – kietai pasakei – kad Radarą tėvai per daug globoja.

– Na, ne mano reikalas jai viską pasakoti, – tariau.

– Įdomu, kada jai pavyks pamatyti Radarų Komandos rezidenciją ir muziejų? – su šypsena paklausė Benas.

Mums pertrauka beveik baigėsi, su Benu sudėjome padėklus ant konvejerio juostos. Tos pačios, ant kurios mane, dar naujoką, nutrenkė Čakas Parsonas ir kuri mano kūną nuvežė į šiuurpų Žiemos Parko vidurinės mokyklos indų plovyklų požemį. Sustojome prie Radaro spintelės ir laukėme. Jis atlėkė po pirmo skambučio.

– Per valstybės valdymo pagrindus nutariau: apsiimu tiesiogine prasme, natūraliu būdu atlikti minetą asilui, jeigu tik iki galo semestro galėsiu praleisti tas pamokas, – pareiškė jis.

– Tai jau, asilo kiaušiai gali daug ko išmokyti apie valstybės valdymą, – pritariau. – Beje, galiu pasakyti priežastį, kodėl turėtum pietauti su mumis, per ketvirtą pamoką. Šiandien prie mūsų prisidėjo Andžela.

Benas vyptelėjęs pridūrė:

– Žinok, ji susirūpinusi, kodėl tu niekada nepasikvieti jos į namus.

Rinkdamas spintelės užrakto kodą, Radaras sunkiai atsiduso. Jis taip ilgai pūtė iš plaučių orą, net išsigandau, kad nenualptų.

- Velnias, – pagaliau pasakė.
- Gal tu dėl ko nors varžaisi? – šypsodamas paklausiau.
- Užsičiaupk, – atsakė jis, alkūne niūktelėdamas man į pilvą.
- Tavo tokie gražūs namai, – tariau.

– Ne, rimtai, – neatstojo Benas. – Ji tokia miela mergaitė. Nesuprantu, kodėl negali supažindinti jos su tėvais ir aprodyti jai *Casa Radar*.

Radaras sumetė knygas į spintelę, užrakino. Koridoriuje net pri-tilo triukšmas, kai jis, pakėlęs akis į dangų, skausmingai sušuko:

– AŠ NEKALTAS, KAD MANO TĖVAI TURI DIDŽIAUSIĄ PA-SAULYJE JUODŲ SANTA KLAUSŲ KOLEKCIJĄ!

Turbūt kokį tūkstantį kartų esu girdėjęs Radarą tariant „didžiausia juodų Santa Klausų kolekcija“, bet vis tiek nežmoniškai juokinga. Bet jis nejuokavo. Prisimenu pirmą apsilankymą jo namuose. Man buvo gal trylika metų. Pavasaris, keli mėnesiai po Kalėdų, bet visos palangės nustatytos juodais Santa Klausais. Ant turėklų karojo juodo popieriaus Santa Klausų karpiniai. Valgo-mojo stalą puošė juodų Santa Klausų pavidalo žvakės. Virš židi-nio kabėjo tapytas paveikslas juodo Santa Klausų tema, atbraila irgi buvo nustatyta juodomis Santos figūrėlėmis. Iš Namibijos tėvai buvó parsivežę kolekcinį „Pez“ saldainiukų automatą su juodo Santos galva. Juodas plastikinis Santa Klausas, apšviestas iš vidaus, nuo Padėkos dienos iki Naujųjų metų stovėdavo jų mi-kroskopiniame kiemelyje, visą kitą laiką išdidžiai eidavo sargybą svečių vonios kertėje – vonios, išklijuotos apmušalais, ant kurių Santa Klausai buvo padaryti rankomis, naudojant juodus dažus ir kempininį trafaretą. Visi kambariai, išskyrus Radaro, buvo tikra juodų Santų – gipsinių, plastikinių, marmurinių, molinių, medi-

nių, guminių ir skudurinių – karalystė. Iš viso Radaro tėvai turėjo tūkstantį du šimtus juodaodžių Santa Klausų. Kaip skelbė lentelė prie namo durų, Radarų būstą Kalėdų brolija oficialiai priskyrė prie Santa Klausos temos įžymybių.

– Turi jai prisipažinti, – tariau. – Turi jai pasakyti: „Andžela, tu man tikrai patinki, tačiau privalai kai ką žinoti, – kai atėję pas mane pradėsime bučiuotis, į mus žiūrės du tūkstančiai keturi šimtai akių – tūkstantis du šimtai juodų Santa Klausų.“

Radaras persibraukė ežiuku kirptus plaukus ir papurtė galvą.

– Taip, aš su ja pasikalbėsiu, bet gal ne tokiais žodžiais.

Nudūlinau į valstybės valdymo pagrindus, o Benas nuėjo į fakultatyvą – kompiuterinių žaidimų dizaino kursą. Dar dvi pamokas sekiau laikrodžio rodykles, bet pagaliau kankynė užsibaigė ir krūtinę užliejo palengvėjimas: mokyklą baigsime greičiau negu po mėnesio, todėl atrodo, kad kiekviena diena praeina bergždžiai.

Grįžęs namo suvalgiau du sumuštinis su žemės riešutų sviestu ir uogiene. Paskui per teliką žiūrėjau pokerį. Šeštą parvažiavo tėvai, apsikabino ir apkabino mane. Tada buvo tikra vakarienė – makaronų apkepas. Jie paklausė, kaip sekėsi mokykloje. Paklausė apie išleistuves. Pasidžiaugė, kaip gražiai juodu mane išauklėjo. Pasaakojo, kaip visą dieną vargsta su žmonėmis, kuriems nepasisekė turėti tokių puikių tėvų. Tada jie susėdo žiūrėti televizoriaus. Aš užlipau į savo kambarį patikrinti elektroninio pašto. Literatūros pamokai šį tą paskrebenau apie „Didįjį Getsbį“, paskaitinėjau „Federalisto užrašus“, nes reikės laikyti valstybės valdymo pagrindų egzaminą. Pasifeisbukinau su Benu, tada prisijungė ir Radaras. Per mūsų pokalbį jis keturis sykius pakartojo frazę „didžiausia pasaulyje juodų Santa Klausų kolekcija“, ir aš kas kartą sužvangdavau. Pasakiau, jog džiaugiuosi dėl jo, – na, kad susirado draugę.

Jis išreiškė viltį, jog vasara būsianti nuostabi. Aš pritariau. Buvo gegužės penktoji, nors tai nieko nesakė. Visos mano dienos buvo maloniai vienodos. Man visada patiko rutina. Patiko nuobodžiauti. Nenorėjau, bet vis tiek nuobodžiauvau. Taigi gegužės penktoji galėjo būti bet kuri diena, tačiau tik iki vidurnakčio, o tada Margo Rot Špygelman atidarė mano miegamojo langą, neturintį rėmo su tinkleliu nuo uodų, – pirmą kartą nuo to vakaro prieš devynerius metus, kai liepė jį uždaryti.

2.

Išgirdęs girgždant langą staigiai atsisukau ir susidūriau su mėlynomis Margo akimis. Iš pradžių tik jas ir mačiau, bet, apsispratęs su tamsa, įžiūrėjau, jog ji išsitepliojusi veidą juodais dažais ir apsilvilkusi juodu megztiniu su gobtuvu.

– Gal internetu užsiimi seksu? – paklausė ji.

– Šnekuosi su Benu Starlingu.

– Tai ne atsakymas, iškrypėli.

Nesmagiai nusijuokęs priėjau prie lango ir atsiklaupiau, mano veidas atsidūrė per kelis colius nuo jos. Neįsivaizdavau, ko ji apsi-reiškė mano lange.

– Kuo galiu būti naudingas? – paklausiau.

Mudviejų santykiai turbūt tebebuvo draugiški, tačiau ne tokie, kad vidury nakties susitikinėtume išsiterlioję fizionomijas juodais dažais. Tokiems dalykėliams ji neabejotinai turėjo artimesnių draugų. Aš nebuvo vienas jų.

– Man reikia tavo mašinos, – paaiškino ji.

– Aš neturiu mašinos, – pasakiau. Man tai buvo opi tema.

– Tada tavo motinos.

– Tu gi turi savo, – priminiau jai.

Margo purkštelėjo.

– Taip, bet gimdytojai paėmė mano raktelius ir užrakino seife, stovinčiame po jų lova, o jų kambaryje miega Mirna Mauntvyzel. –

Tai buvo jų šuo. – Vos mane pamačius ją ištinka priepuolis. Žodžiu, negaliu įslinkti, pavogti seifo, išlaužti, pasiimti raktų ir išvažiuoti savo mašina, nes, jeigu tik praversiu duris, Mirna Mauntvyzel pasius loti kaip išprotėjusi. Taigi man reikia mašinos. Be to, reikia, kad tu vairuotum, mat šiąnakt turiu sutvarkyti vienuolika punktų, mažiausiai penkiems iš jų reikalingas ratuotas bendrininkas.

Kai nespoksojau į ją įsispitrėjęs, iš Margo liko tik tamsoje žibanti akys. Bet susikaupęs mačiau jos veido ovalą, dar šlapius dažus ant skruostų. Skruostikauliai ir smakras sudarė trikampį, kuriame šypsojo juodos lyg derva lūpos.

– Tarp tų punktų yra, už kuriuos gresia baudžiamoji atsakomybė?

– Hm, primink, už įsibrovimą į svetimus namus gresia ar ne?

– Ne, – tvirtai atsakiau.

– Negresia ar nepadėsi?

– Nepadėsiu. Ar negali liepti kokiai savo parankinei, kad pavežiotų?

Pavyzdžiui, Leisė ir / arba Beka visada puldavo jai pasitarnauti.

– Iš tikrųjų dėl jų ir turiu problemų, – paaiškino Margo.

– Kokių problemų?

– Net vienuolika, – nekantrškai pridūrė ji.

– Aš nelaužysiu įstatymo, – pasakiau.

– Prisiekiu Dievu, tau nereikės daryti nieko, už ką gali būti teisiamas.

Staiga Margo namų kieme įsiplieskė prožektoriai. Vienu šouliu ji liuoktelėjo pro langą į mano kambarį ir nusirito po lova. Ne-trukus į jos terasą išėjo tėvas.

– Margo! – pašaukė. – Aš tave mačiau!

– O Dieve... – išgirdau palovėje dusliai murmant. Margo nėrė iš savo slėptuvės, priėjo prie lango ir tarė: – Tėti, nustok. Aš tik

užsukau paplepėti su Kventinu. Pats gi amžinai kartoji, kokią fantastišką įtaką jis man galėtų daryti ir panašiai.

– Sakai, tik plepi su Kventinu?

– Aha.

– Tai ko juodai išsitepliojusi veidą?

Margo sutriko gal tik dalelę sekundės.

– Tėti, kad paaiškinčiau, reikėtų papasakoti ilgiausią istoriją, o tu tikriausiai pavargęs, taigi eik...

– Nam! – suriko jis. – Žaibiškai!

Margo griebė man už marškinėlių, sušnibždėjo: „Po minutės grįšiu“, – ir išlipo pro langą.

Jai dingus čiupau nuo rašomojo stalo raktelius. *Raktai* mano, mašina, deja, ne. Per šešioliktą gimtadienį tėvai įteikė man mažytę dovanytę, ir aš iškart supratau, jog tai automobilio raktelis, vos neapsimyzau iš laimės, nes iki tol jie kasdien kartodavo negalintys dovanoti man mašinos. Bet kai įteikė suvyniotą dėžutę, nusprendžiau, kad jie mane tiesiog mulkino, vis dėlto gausiu mašiną. Nuplėšęs dovaninį popierių atidariau dėželytę. Joje tikrai gulėjo raktelis.

Įsižiūrėjęs pamačiau, kad jis nuo kraislerio. Nuo vienatūrio, priklausančio mamai.

– Dovanojate man tavo mašinos raktą? – dar paklausiau mamą.

– Tomai, – tarė ji tėčiui, – sakiau, jog jis tikėsis nežinia ko.

– Oi, tik nereikia kaltinti manęs, – atšovė tėtis. – Tuo tik nori pridengti nepasitenkinimą mano pajamomis.

– Ar tokioje skubotoje mano elgesio analizėje neslypi užslėptas agresyvumas? – paklausė mama.

– Ar toks retoriškas kaltinimas užslėptu agresyvumu iš tikrųjų nėra užslėpta agresija? – atrėmė tėtis, ir šis dialogas tęsėsi dar kurį laiką.

Trumpai tariant, rezultatas buvo toks: aš galėdavau džiaugtis naujausio modelio kraislerio nuostabybėmis, jeigu mamai jo nereikėdavo. Kadangi ji kasdien anksti rytą išvažiuodavo į darbą, mašina galėjau naudotis tik savaitgaliais. Na, savaitgaliais ir vidury nakties, kad tave kur.

Margo užtruko truputį ilgiau negu žadėtąją minutę. Kol jos nebuvo, aš vėl ėmiau abejoti.

– Rytoj man į mokyklą, – aiškinau.

– Pati žinau, – pasakė Margo. – Rytoj į mokyklą, poryt irgi, jeigu ilgai apie tai galvosi, gali smegenys neatlaikyti. Žodžiu, taip. Rytą į mokyklą. Štai kodėl reikia paskubėti ir iki ryto apsisukti.

– Nežinau.

– Kju, Kju, katinėli. Kiek jau laiko mes draugai?

– Mes ne draugai, o tik kaimynai.

– O Dieve, Kju... Gal aš tau bloga? Ar neliepiu savo asmens sargybiniams mokykloje būti tau švelnesniems?

– Naaa... – abejodamas nutęšiau, nors iš tikrųjų visą laiką įtariau, kad Čakas Parsonas su sėbrais mūsų neterorizuoja Margo dėka.

Ji sumirksėjo, ir aš pastebėjau, jog ji net vokus išsidažiusi juodai.

– Kju, einam.

Ir aš išėjau. Šmukštelėjau pro langą, tada nuleidę galvas nubėgome mūsų namo pasieniu. Kai įlipome į vienatūrį, Margo liepė neužtrenkti durelių, per didelis triukšmas, taigi palikau mašiną atvirą; įjungęs neutralią pavaros padėtį, pasispirdamas koja paleidau vienatūrį riedėti keliuku. Tik už kelių namų įjungiau variklį ir žibintus. Uždarėme dureles ir pasileidome begalinio Džeferson Parko serpantinu; visi namai vis dar atrodė naujutėlaičiai ir tarsi plastikiniai, toks žaislinis miestelis, kuriame gyvena tūkstančiai ne žaislinių, o tikrų žmonių.

– Supranti, – prabilo Margo, – iš tikrųjų jiems nusišvilpt, jie tik įsitikinę, kad mano išdaigos juos kompromituoja. Žinai, ką jis dabar pasakė? Ogi štai: „Man nerūpi, jeigu tu susidirbsi gyvenimą, tačiau nedaryk mums gėdos prieš Džeikobsenus, jie mūsų draugai.“ Juokinga. Tu neišsivaizduoji, kokių jie prisigalvoja gudrybių, kad tik negalėčiau išeiti iš tų sumautų namų. Prisimeni, kaip filmuose kaliniai pabėga iš kalėjimo po antklodėmis pakišę susuktus drabužius, kad atrodytų, jog ten miega žmogus? – Aš linktelėjau. – Tai va, mama mano miegamajame įtaisė elektroninę auklę, kad naktį girdėtų, kaip aš kvėpuoju. Ruti turėjau sumokėti penkis baksus, kad miegotų mano kambary, o jos lovoje po antklode palikau drabužių krūvą. – Ruti buvo Margo sesutė. – Kuo tau, velniai rautų, ne „Misija neįmanoma“? Seniau galėdavau pabėgti iš namų kaip kiekvienas normalus amerikiečių paauglys – išlipti pro langą ir nušokti nuo stogo. Tačiau dabar gryna fašizmo diktatūra.

– Tai pasakysi, ką mes veiksime, ar ne?

– Pirmiausia varom į „Publixą“. Turėsi pripirkti produktų. Kam, paaiškinsiu vėliau. Paskui – į „Wal-Martą“.

– Ką, gal apvažiuosime visus centrinės Floridos prekybcentrus? – paklausiau.

– Šiąnakt, brangusis, mes atlyginsime daug skriaudų. Ir patys truputį kai ką nuskriausime. Kas buvo pirmutiniai, taps paskutiniai ir romieji paveldės truputį žemės. Bet prieš pradėdami iš pagrindų keisti pasaulį turime apsipirkti.

Kaip tik tada įsukau į „Publixo“ aikštelę, praktiškai tuščią.

– Klausyk, – tarė ji, – kiek tu turi pinigų?

– Nulį dolerių ir nulį centų, – atsakiau.

Išjungęs variklį pažvelgiau į ją. Įmuginusi ranką į savo aptemptų džinsų kišenę, ji ištraukė kelias šimtines.

– Laimė, Dievas man atsiuntė.

– Čia dabar kas?

– Ruti bat micvos pinigai. Manęs prie jų neprileidžia, bet aš žinau tėvų slaptažodį, jie visur vartoja tą patį: „mirnamaunt3az31“. Taigi šiek tiek paėmiau.

Pašėlau mirksėti, kad tik nuslėpčiau mane apėmusį siaubą, bet ji vis tiek pastebėjo ir nusišypsojo.

– Žinok, ši naktis bus geriausia tavo gyvenime.

3.

Mano bendravimas su Margo Rot Špygelman ypatingas tuo, kad galiu tik klausytis, ką ji šneka, o kai nutyla, kaip nors skatinu toliau kalbėti, nes, pirma, esu neginčijamai ją įsimylėjęs, antra, ji visais atžvilgiais nepakartojama ir, trečia, pati manęs niekada nieko neklausia, todėl išvengti tylos galima tik užduodant klausimus jai.

Tai va, „Publixo“ aikštelėje ji man pasakė:

– Še, padariau tau sąrašą. Jei bus kas neaišku, skambink. Beje, aš sau leidau iš anksto kai ką įdėti į tavo bagažinę.

– Ką? Dar man nesutikus dalyvauti?

– Aha. Formaliai taip. Žodžiu, bus klausimų, skambink, bet vazelino imk didelį indelį, tą, kur didesnis už tavo kumštį. Ten stovi mažučiai indeliai vazelino mažiams, tada didesni – mamytėms, o didžiausi – dideliems storiems tėtukams, tai tokį ir imk. Jeigu didžiausių nebūtų, nupirk tris vidutinius. – Margo įteikė man sąrašą ir šimtą dolerių. – Turėtų užtekti.

Margo sąrašas:

Trys Vilkžuvės, Supakuotos atskirai

„Veet“ (kojų plaukelių Šalinimui be skustuvo, Moterų kosmetikos skyriuje)

Vazelinai

šešių skardinėlių „Mountain Dew“ pakuotė

*tulpių Puokštė
vandens Butelis
popierinių Servetėlių
vienas Balionėlis mėlynų Purškiamųjų dažų*

– Kaip įdomiai pasirenki, ką rašyti iš didžiosios raidės, – pasakiau.

– Aha, esu tvirtai įsitikinusi, kad didžiąsias raides reikia kaišioti kur papuola. Taisyklės baisiai skriaudžia žodžius sakinio viduryje.

Neįsivaizduoju, ką reikėtų sakyti kasininkei, kai naktį pusę pirmos ant konvejerio sukrauni trylika svarų vilkžuvės, „Veet“ tūbelę, puodą vazelino, pakuotę „Mountain Dew“ energinio gėrimo, mėlynų purškiamųjų dažų balionėlį ir puokštę tulpių. Tačiau aš pasakiau:

– Ne taip jau keista, kaip atrodo.

Moteris kostelėjo, bet akių nepakėlė.

– Vis dėlto keistoka, – sumurmėjo ji.

– Žinok, nenoriu prisivirti košės, – tariau grįžęs į mašiną. Margo jau šlapino vandeniu iš butelio servetėles ir jomis valėsi nuo veido juodą grimą. Paaškęjo, kad jis buvo reikalingas tik išsigauti iš namų. – Į Djuką būsiu priimtas tik su sąlyga, kad nepakliūsiu į akiratį teisėsargai.

– Kju, koks vis dėlto tu nervingas.

– Aš tik prašau, kad neturėtume nemalonomų. Žinoma, visai smagu pakvailioti, tačiau tik ne... hm... savo ateities kaina.

Ji pakėlė į mane akis, ir dabar aiškiai mačiau visą jos veidą. Ji lengvai šyptelėjo.

– Stebiuosi, kad visas tas šlamštas tave domina.

– Ka-as?

– Koledžas – priims ar nepriims. Nemalonumai – turėsi ar ne. Mokykla – gausi A ar D pažymius. Karjera – padarysi ar jos nepadarysi. Namas – didelis ar mažas, nuosavas ar išsinuomotas. Pinigai – yra ar nėra. Kokia nuobodybė!

Bandžiau prieštarauti, girdi, ji pati tikrai neabejinga šitiems dalykams, nes mokosi gerai ir studijuos Floridos universitete pagal programą, kai studentui skiriama stipendija.

Bet Margo mane pertraukė:

– Į „Wal-Martą“.

Į „Wal-Martą“ įėjome kartu ir paėmėm „lazdą“ – per televizijos reklamą išgirtą automobilio vairo blokatorių. Kai žygiavome per vaikiškų prekių skyrių, paklausiau:

– Kam mums reikia vairo blokatoriaus?

Tačiau, užuot atsakiusi, Margo išpylė dar vieną savo beprotišką monologą:

– Ar žinojai, kad beveik visą žmonijos istoriją vidutinis žmogaus amžius nesiekė ir trisdešimties metų? Taigi normalus suaugusiojo stažas galėjo būti nebent koks dešimt metų, ar ne? Niekas neplanavo pensijos. Neplanavo karjeros. Išvis nieko *neplanavo*. Tam niekas neturėjo laiko. Ir neturėjo ateities. Bet paskui gyvenimo trukmė pradėjo ilgėti, žmonėms pradėjo šviestis vis ilgesnė ateitis, jie ėmė vis daugiau apie ją galvoti. Apie ateitį. O dabar visas gyvenimas – ateitis. Ką bedarytum, viskas dėl ateities: baigi vidurinę, stoji į koledžą, kad gautum geresnę darbą, galėtum nusipirkti gražų namą, galėtum išsiųsti vaikus į koledžą, kad jie irgi gautų gerą darbą, nusipirktų gražų namą ir galėtų savo vaikus išsiųsti į koledžą.

Man atrodė, jog ji pliauškia šitas nesąmones tik tam, kad nereikėtų atsakyti į mano klausimą. Todėl aš jį pakartoju:

– Kam mums reikia vairo blokatoriaus?

Margo meiliai patapšnojo man nugarą.

– Viską suprasi dar neišaušus rytui.

Staiga irklavimo reikmenų lentynoje ji pamatė klaksoną. Išėmė iš dėžutės.

– Ne, – pasakiau, ji paklausė:

– Ką reiškia „ne“?

– Reiškia, kad negalima tūtuoti, – perspėjau, bet nespėjau ištartti „t“, kai ji taip sužvygino klaksoną, jog man vos nesprogo galva, o Margo sako:

– Atsiprašau, neišgirdau.

– Negalima t... – pakartoju, o ji vėl sužvygino tą daiktą.

Tada prie mūsų priėjo darbuotojas, maždaug mūsų amžiaus berniukas, ir sudraudė:

– Klausykite, čia negalima tūtuoti.

Margo neva nuoširdžiai pasiteisino:

– Atsiprašau, nežinojau.

Berniukas tarė:

– Nieko baisaus. Man visai nekliudo. – Pokalbis lyg ir išseko, bet vaikis toliau spoksojo į Margo; tiesą sakant, aš jo nekaltinu: nuo jos tikrai neįmanoma atplėšti akių. Pagaliau paklausė ją: – Ką šįvakar veiki?

– Nieko ypatingo, – atsakė Margo. – O tu?

– Pirmą baigiu pamainą ir varau į barą Orindže, jei nori, prisidėk. Tačiau turėsi pirma parvežti namo savo brolių, nes ten griežtai reikalauja asmens dokumento.

Savo *ką*?

– Aš jai ne brolis, – burbtelėjau žiūrėdamas į jo sportbačius.

– Iš tikrųjų *pusbrolis*, – pamelavo Margo. Prisigretinusi prie manęs apkabino per pusiaują, klubu jutau kiekvieną jos pirštelį. Ir pridūrė: – Ir mano *meilužis*.

Berniokas išvertė akis ir nuėjo, Margo ranka akimirką susilaukė ant mano pusiaujo, ir aš, pasinaudodamas proga, ją apkabinau.

– Aš tikrai tave myliu labiau už kitas savo pusseseres, – pasakiau.

Margo šypsodamasi stumtelėjo mane šonu ir išslydo iš glėbio.

– Manai, nežinau...

4.

Mes lėkėme, ačiū Dievui, tuščia I-4 magistrale, aš klausiau Margo nurodymų. Prietaisų skydo laikrodis rodė 1.07.

– Gražu, tiesa? – paklausė ji. Nusisukusi nuo manęs žiūrėjo pro langą. – Baisiai patinka greit važiuoti šviečiant gatvių žibintams.

– Šviesa, – tariau, – regimoji Neregimos Šviesos užuomina.

– Nuostabu, – pagyrė ji.

– Eliotas, – paaiškinau. – Ir tu skaitei. Pernai ėjome.

Iš tikrųjų nesu įveikęs visos poemos, iš kurios ir šita eilutė, tačiau tie keli gabalai, kuriuos perskaičiau, įstrigo į galvą.

– Tai čia citata, – truputį nusivylė Margo. Jos ranka gulėjo tarp sėdynių. Aš irgi galėjau padėti ten ranką, tada mūsų rankos būtų susitikusios. Bet šito nepadariau. – Pakartok, – paprašė ji.

– Šviesa, regimoji Neregimos Šviesos užuomina.

– Taip, velniškai gražiai pasakyta. Tikriausiai ir tavo draugei patinka.

– Buvusiai draugei, – pataisiau ją.

– Sjuzi tave pametė? – paklausė Margo.

– Iš kur ištraukei, kad *ji* mane pametė?

– Oi, atsiprašau.

– Nors taip ir buvo, – prisipažinau, Margo nusijuokė.

Mes išsiskyrėme jau prieš kelis mėnesius, bet Margo aš nekaltau, kad ji nesekė prasčiokų meilės dramų. Kas vyksta repeticijų klasėje, už jos sienų neišeina.

Margo užsikėlė kojas ant prietaisų skydo ir ėmė žodžių taktu krutinti pirštukus. Ji visada šnekėdavo su pastebimu ritmu, lyg būtų deklamavusi eiles.

– Ką gi, liūdna girdėti. Bet aš tave suprantu. Mano gražuolėlis irgi jau kažki kadai dulkina mano geriausią draugę.

Aš grįžtelėjau, bet jos veidą dengė plaukai, negalėjau matyti, juokauja ji ar ne.

– Rimtai? – Ji tylėjo. – Bet šįryt tu su juo kvatojai, pats mačiau.

– Nežinau, apie ką čia kalbi. Sužinojau prieš pat pirmą pamoką, paskui užtikau juos burkuojančius, pradėjau rėkti kaip nenormali, Beka puolė į glėbį Klintui Baueriui, o Džeisas stovi kaip stuobrys, išsižiojęs, iš dvokiančių žabtų teka seilės nuo gumos.

Vadinasi, sceną koridoriuje supratau klaidingai.

– Keista, nes kaip tik šį rytą Čakas Parsonas mane klausė, ką žinau apie tave ir Džeisą.

– Na, Čakas turbūt daro kaip jam liepiama. Gal šniukštinėja Džeisui, kas apie tai žino.

– Eik sau, ir kam jam reikalinga Beka?

– Na, ji negarsėja nei asmenybės žavesiu ar dvasios kilnumu, taigi turbūt todėl, kad seksuali.

– Ji ne tokia graži kaip tu, – išpoškinau nespėjęs susigriebti.

– Man visada juokinga, kai žmonės nori draugauti dėl grožio. Tas pats, jei pusryčiams dribsnius rinktumeis pagal spalvą, o ne skonį. Beje, mums sukti į kitą gatvę. Bet aš nesu graži, bent jau iš arti tikrai ne. Išvis kuo arčiau prie manęs prieini, tuo nepatrauklesnė atrodau.

– Tai... – žioptelėjau.

– Didelio čia daikto.

Man pasirodė neteisinga, kad toks asilas kaip Džeisonas Vortingtonas gali užsiimti seksu ir su Margo, ir su Beka, kai visai sim-

patiškiems egzemplioriams kaip aš neprieinama nei Margo, nei Beka – nei jokia kita, tiesą sakant. Kita vertus, man patinka laikyti save žmogumi, kuris neprasidėtų su Beka Erington. Gal ji ir seksuali, bet, pirma, mirtinai nuobodi, antra, yra visiška, gryniausios rūšies ragana. Mes su vyrukais, dažnai besisukiojančiais repetitijų klasėje, seniai įtarėme, kad ji išlaiko tokią puikią figūrą todėl, kad minta tik kačiukų sielomis ir vargšų našlaitėlių sapnais.

– Šiaip jau Beka užknisa, – pasakiau norėdamas vėl prakalbinėti Margo.

– Aha, – pritarė ji, žiūrėdama pro langą. Jos plaukai sutvikišdavo, kai ant jų krisdavo sutiktos mašinos žibintų šviesa. Jau maniau, kad ji verkia, bet Margo mikliai įrodė, jog aš klystu, – užsismaukė gobtuvą ir iš „Wal-Mart“ maišelio išsitraukė „lazdą“. – Nieko, mums ir taip bus linksma, – pasakė atplėsdama pakuotę.

– Man vis dar negalima žinoti, kur važiuojame?

– Pas Beką, – atsakė ji.

– Ooo...

Sustojau priešais „stop“ ženklą. Įjungiau rankinį stabdį ir jau norėjau pranešti Margo, kad parvešiu ją namo.

– Jokios nusikalstamos veiklos, pažadu. Reikia surasti Džeiso mašiną. Beka gyvena pirmoje gatvėje iš dešinės, tačiau jis bus pasistatęs kur kitur, nes jos tėvai namie. Pažiūrėkime kitoj lygiagrečioj gatvėj. Tai pirmas punktas.

– Gerai, bet paskui namo.

– Ne, paskui laukia antras–vienuoliktas punktai.

– Margo, netikęs sumanymas.

– Važiuok, a? – paragino ji, ir aš nuvažiavau.

Džeiso leksą radome už dviejų kvartalų nuo Bekos gatvės, stovintį aklagatvyje. Man nespėjus galutinai sustoti, Margo šoko iš mašinos su „lazda“ rankoje. Atidariusi dureles atsisėdo prie vairo ir pritaisė blokatorių. Ir išlipusi leksą tyliai uždarė.

– Tas gvėra niekada nerakina mašinos, – murmėjo lipdama į vienatūrį. Blokatoriaus raktelį įsidėjo į kišenę. Pasisukusi sutaršė man plaukus. – Pirmas punktas įvykdytas. Dabar pas Beką.

Važiuojant Margo paaiškino antrą ir trečią punktus.

– Genialu, – pagyriau, nors širdis drebėjo.

Įsukęs į Bekos gatvę sustojau už dviejų namų nuo jos rūmų. Persilenkusi per sėdynę, Margo paėmė iš bagažinės žiūronus ir skaitmeninį fotoaparata. Pirmiausia pasižiūrėjo pro žiūronus, tada padavė man. Namo pusrūsyje mačiau šviesą, bet nepastebėjau, kad kas judėtų. Aš išvis nustebau, jog namas su pusrūsiu, mat Orlande kur tik pakasi giliau, iškart vanduo.

Iš kišenės išsitraukiau telefoną ir surinkau Margo padiktuotą numerį. Telefonas suskambėjo vieną, kitą kartą, pagaliau atsiliepė mieguistas vyriškas balsas.

– Ponas Eringtonas? – paklausiau.

Margo norėjo, kad kalbėčiau aš, nes atsiliepusysis negalėjo pažinti mano balso.

– Kas čia? Ir iš viso – kiek valandų?

– Sere, manau, jums derėtų žinoti, kad šiuo metu jūsų duktė namo pusrūsyje užsiima seksu su Džeisonu Voringtonu.

Ir išjungiau telefoną. Antras punktas įvykdytas.

Mudu su Margo stryktelėjom iš mašinos ir pribėgę Bekos namus sugulėme už kiemą juosiančios gyvatvorės. Margo padavė man aparatą. Užsidedę šviesa antro aukšto miegamajame, paskui ant laiptų, paskui virtuvėje. Ir pagaliau laiptuose į pusrūsį.

– Štai jis, – šnipstelėjo Margo.

Supratau, ką ji turi galvoje, tik pamatęs, kaip pro pusrūsio langą išsirango nuogas Džeisonas Voringtonas. Jis pasileido per veją vien su trumpikėmis ir, kai prisiartino, iššokau jam prieš akis ir jį nutraukiau įvykdydamas trečią punktą. Blyksnis turbūt išgąsdino

abu. Buvo siaubinga, kai jis markstydamasis žiūrėjo tamsoje mano pusėn, bet paskui nuskuodė į naktį.

Margo timptelėjo man už džinsų klešnės, dirstelėjau apačion: ji išsišiepė kaip pusprotė. Padėjau jai atsikelti, ir mes nubėgome į savo mašiną. Kai įkišau uždegimo raktelį, ji pasakė:

– Parodyk nuotrauką.

Atidaviau jai fotoaparata, ir mes, sukišę galvas, drauge įbedėm akis į ekraną. Išvydęs apstulbusį, blyškų Džeisono Vortingtono veidą nesusilaikęs nusižvengiau.

– Žiūrėk! – aiktelėjo Margo, bakstelėdama pirštu.

Atrodo, Džeisonas taip skubinosi, kad nespėjo sukišti į trumpikes savo draugelio, ir mes dabar turėjome skaitmeniniu būdu įamžintą jo vaizdą, kurį bus galima rodyti palikuonims.

– Čia toks pat penis kaip Rod Ailandas valstija, – pareiškė Margo. – Gal tas daikčiukas ir turi garbingą istoriją, bet jau tikrai mažutis.

Vėl pažvelgęs į namą pamačiau, kad pusrūsyje šviesa nebedega. Nejučia pasidarė Džeisono gaila: kuo gi jis kaltas, kad turi tokį mikroskopinį penį, o buvusi mergina tokia kerštinga. Kita vertus, šeštoje klasėje Džeisonas pažadėjo man neužlaužti rankos, jeigu suvalgysiu gyvą kirminą, o kai jį suvalgiau, davė į snukį. Todėl gailėjau jo labai trumpai.

Tuo tarpu Margo pro žiūronus tyrinėjo namą.

– Dabar eisime ten, – pasakė Margo. – Į pusrūsį.

– Ką? Ko?

– Ketvirtas punktas. Reikia paimti jo drabužius, jeigu kartais sugalvotų jų grįžti. Penktas punktas – palikti Bekai žuvytę.

– Ne.

– Taip. Ir kuo greičiau. Dabar ji viršuje, ant jos staugia tėvai. Bet kiek ta paskaita truks? Ką jie gali jai pasakyti? „Negražu pus-

rūsyje gulėti su Margo vaikinui.“ Ir visa paskaita, vieno sakinio. Taigi paskubėkime.

Ji išlipo su dažų balionėliu vienoj rankoj ir žuvimi – kitoj.

– Netikęs sumanymas, – burbtelėjau, bet vis tiek nusekiau jai iš paskos susilenkęs kaip ji. Atsidūrėme prie pusrūsio lango.

– Aš pirma, – pasišovė Margo ir įlindo kojomis į priekį.

Ji stovėjo ant Bekos kompiuterinio stalo iki pusės išlindusi į lauką. Paklausiau:

– Gal aš pabūsiu sargyboj?

– Ne, nešk čia savo kaulus, – liepė ji, ir aš paklusau.

Paskubom surinkau visus vyriškus drabužius, išmėtytus ant Bekos šviesiai violetinio kilimo: džinsus su odiniu diržu, pliažinės šlepetės, mūsų mokyklos beisbolo komandos „Laukiniai katinai“ kepurę ir žydrus marškinėlius. Atsisukau į Margo, ji man atkišo į popierių suvyniotą žuvį ir violetinį tušinuką su blizgučiais, paimtą nuo Bekos rašomojo stalo. Ir liepė rašyti:

Žinutė nuo Margo Rot Špygelman: mūsų draugystė sušerta žuvims.

Margo žuvį įkišo į sulankstytus šortus Bekos spintoje. Viršuje išgirdęs žingsnius paplojau Margo per petį iš baimės išpūtęs akis. Ji tik nusišypsojo ir neskubėdama išsitraukė iš kišenės dažų balionėlį. Išsiropštęs pro langą atsigrežiau: atsirėmusi į stalą, Margo ramiai pakratė balionėlį. Grakščiu judesiu – kaip koks kaligrafas ar Zoro – ant sienos virš rašomojo stalo išpurškė raidę M.

Tada ji ištiesė man rankas ir aš ištraukiau ją iš pusrūsio. Vos ji atsistojo ant žemės, nuskambėjo spigus riksmas:

– Dvaitai, ne!

Susiglobęs drabužius dėjau į kojas, Margo – paskui mane.

Išgirdau, bet nemačiau, kaip trinktelėjusios atsidarė Bekos namo durys, bet nestabtelėjau ir neatsisukau net tada, kai griausmingas balsas subliuvo: „Stok!“ – ir už nugaros pokštelėjo šūvis.

Margo burbtelėjo „šautuvas“, bet man pasirodė, jog nė kiek neišsigando, o tik padarė pastabą, ir aš, negaišdamas laiko, roviau tiesiai per gyvatvorę. Nežinau, kaip ketinau nutūpti, gal kokiu meistrišku salto, bet žnektelėjau ant asfalto kairiu petimi. Laimė, smūgį sušvelnino po šonu papuolę Džeisono skudurai.

Aš nusikeikiau; nespėjau pats atsistoti, kai mane pakėlė Margo rankos, paskui kažkaip atsidūrėme mašinoje; turėjau išvažiuoti atbulai ir išjungtais žibintais, tad vos nepriplojau beveik nuogo Žiemos Parko vidurinės mokyklos beisbolo komandos „Laukiniai katinai“ pradedančiojo saugo. Džeisas bėgo greitai, tačiau tarsi be tikslo. Pravažiudamas pro jį vėl pajutau gailėstį, todėl, nuleidęs iki pusės langą, išsviedžiau jo marškinėlius. Laimė, nei manęs, nei Margo jis nespėjo pastebėti, o mano vienatūrio negalėjo atpažinti, nes, – nemanykite, kad skundžiuosi ar ką, – *į mokyklą juo nevažinėju.*

– Kuriam galui taip padarei? – paklausė Margo, kai įjungiau žibintus ir nuvažiauvau, bandydamas susigaudyti priemiesčio gatvių labirintuose ir rasti kelią į magistralę.

– Man jo pagailo.

– *Jo?* Kodėl? Kad pusantro mėnesio mane apgaudinėjo? Kad galbūt užkrėtė kokia nors bjaurastimi? Kad yra šlykštus idiotas, kuris tikriausiai visą gyvenimą bus turtingas ir laimingas, šituo įrodydamas visatos neteisingumą?

– Bet man jis pasirodė toks beviltiškas.

– Bala nematė. Dabar važiuok prie Karinos namų. Pensilvanijos gatvėje, prie „ABC“ gerimų krautuvės!

– Nešauk ant manęs, – tariau. – Ką tik žmogus į mane šovė, kad tau padėjau, todėl nešauk ant manęs.

– **AŠ IR NEŠAUKIU!** – sušuko Margo ir trinktelėjo kumščiu į prietaisų skydą.

– Dabar jau rėki.

– Pamaniau, gal kartais... Na, gal kartais manęs neapgaujinėja.

– Oi...

– Man Karina papasakojo. Ko gera, daug kas jau seniai žinojo. Ir niekas, be Karinos, nesakė. Todėl pamaniau, gal ji tik nori sudrumsti vandenį ar ką.

– Suprantu.

– Taigi. Negaliu patikėti, kad man nenusispjaut.

– Širdis man taip ir daužosi.

– Tikras ženklas, jog tau smagu, – paaiškino Margo.

Bet man nebuvo smagu, panašiau į širdies priepuolį. Įsukau į „7-Eleven“ aikštelę, pridėjau pirštą prie jungo venos ir ėmiau žiūrėti, kaip elektroniniame laikrodyje mirkčioja dvitaškis. Grįžtelėjęs į Margo sutikau pasipiktinusį jos žvilgsnį.

– Pavojingai dažnas pulsas, – pasiaiškinau.

– Ir aš neprisimenu, kada paskutinį kartą buvau taip susijaudinusi. Adrenalinas tiesiog lipa per gerklę ir plaučiai pučiasi.

– Įkvėpk pro nosį, iškvėpk per burną, – patariau.

– Visi tie tavo smulkūs rūpesčiai tokie...

– Mieli?

– Ar šiais laikais vaikiškumas taip vadinamas? – šypsodama paklausė ji.

Margo vėl nulindo į bagažinę ir pasiėmė iš ten rankinuką. „*Ir kiek ji prikrovusi visokio šlamšto?*“ – pamaniau. Iš rankinuko išsitraukė buteliuką nagų lako – tokio tamsiai raudono, jog atrodė kone juodas.

– Kol atsitokėsi, aš nusilakuosiu nagus, – nusišypsojo ji pro garbanas. – Gali neskubėti.

Kurį laiką taip ir sėdėjome: ji ant centrinės konsolės pasistačiusi lako buteliuką, aš – prispaudęs drebantį pirštą prie kaklo venos.

Man patiko tokia lako spalva, o Margo pirštai buvo dailūs, plonyčiai, nors viso kūno formos – minkštos ir aptakios. Kaip būtų gera sunerti savo pirštus su jos... Prisiminiau, kaip ji uždėjo ranką man ant klubo „Wal-Mart“ – regis, prieš kelias dienas. Pamažu pulsas ėmė rimti. Bandžiau save įtikinti, kad Margo teisi. Man nėra ko bijoti, ypač tokia maža mieste ir tokią ramią naktį.

5.

– **Šeštas punktas**, – paskelbė Margo, kai pagaliau pajudėjome tolyn. Jos pirštai šokinėjo ore lyg skambindami pianinu. – Prie Karinos durų paliksime gėles ir atsiprašymo raštelį.

– Ką tu jai padarei?

– Na, kai ji papasakojo apie Džeisą, aš, taip sakant, nužudžiau blogą žinių atnešusį pasiuntinį.

– Koku būdu? – paklausiau.

Mes sustojome priešais raudoną šviesą, kažkokie vyrukai šališkai krikino savo sportinį automobilį lyg ketindami lenktyniauti su mano kraisleriu. Ne, jeigu aš nuspausčiau pedalą, jis tik suinkštų.

– Na, tiksliai neprisimenu, kaip ją išvadinau, kažkas panašaus į „apsisnarglėjusią, kokčią, kvailą kalę spuoguota nugara, storašiknę kalę bjauriausia šukuosena visoje centrinėje Floridoje“, žodžiu, užvažiavau kaip reikiant.

– Jos šukuosena tikrai kažkokia kvaila, – pasakiau.

– Žinau. Tačiau iš visos mano tirados tik šitai ir buvo tiesa. Kai ką nors apšauki, niekada nekalbėk tiesos, nes paskui negalėsi nuoširdžiai atsiimti žodžių, aišku? Supranti, yra plaukų pašviesinimas, yra dažymas sruogelėmis ir yra juostelėmis kaip skunko.

Kai privažiavau Karinos namus, Margo vėl įlindo į bagažinę ir paėmė puokštę tulpių. Prie vieno stiebelio lipniąja juostele priklijavo

vokeliu sulankstyta laiškelį. Vos sustojus ji padavė man gėles, aš nubėgau, padėjau jas prie Karinos durų ir parlėkiau.

– Septintas punktas, – pranešė, kai vėl atsisėdau prie vairo. – Nuvežti žuvytę žaviajam ponui Vortingtonui.

– Kad jo gal dar nebus namie, – spėjau aš, ir mano balse vėl vos girdimai nuskambėjo gailesčio užuomina.

– Turiu vilties, kad po kokios savaitės policija ras jį kokiam nors pakelės griovyje basą, pakvaišusį ir nuoga, – abejingai tarė Margo.

– Dažniau man primink, kad niekada nepereičiau kelio Margo Rot Špygelman, – sumurmėjau, ir Margo nusijuokė.

– Aš nejuokauju, – pasakė ji. – Mes užgriūsime savo priešus kaip kokia velnio audra.

– Tavo priešus, – pataisiau.

– Pažiūrėsime, – skubiai tarė ji ir, staiga kilstelėjusi galvą, pridūrė: – Šitą punktą aš pati atliksiu. Džeisono namai turi pasiutusiai gerą apsaugos sistemą. O mums juk nereikia dar vieno panikos priepuolio.

– Hm... – murmtelėjau.

Džeisonas gyveno toje pačioje gatvėje kaip ir Karina, superturtin-game Kasaviljos rajone. Visi namai Kasaviljoje ispaniško stiliaus – raudonų čerpių stogais, tačiau statyti ne ispanų. Juos pastatydino Džeisono tėtis, vienas turtingiausių Floridoje statybos rangovų.

– Didžiuliai košmariški namai riebiems košmariškiems žmogėnams, – pasakiau įvažiuavęs į Kasavilją.

– Tai jau. Jei kada nors su vyru, turėdami vieną vaiką, apsigyventume septynių miegamųjų name, padaryk paslaugą ir nušauk mane.

Sustojome priešais Džeisono namus: architektūrinį siaubūną, panašų į milžinišką ispanišką hasiendą, kurios stogą kažkodėl

rėmė trys drėtos dorėniškos kolonos. Margo griebė antrą vilkžuvę ir, dantimis atsukusi tušinuką, lapelyje pakraigliojo taip, kad nebūtų panašu į jos rašyseną:

MŠ meilė tau Sušerta žuvims.

– Neišjunk variklio, – pašnibždėjo ji, atvirksčiai užsimaukšlin-dama Džeiso beisbolo kepurę.

– Gerai.

– Būk pasirengęs, – įspėjo Margo.

– Gerai, – pažadėjau vėl pajutęs, kaip tankėja pulsas. *Įkvėpti pro nosį, iškvėpti per burną. Įkvėpti pro nosį, iškvėpti per burną.* Pasiėmusi žuvį ir dažų balionėlį, Margo atlapojo dureles ir nuskuodė per plačią Vortingtonų veją, tada užlindo už ąžuolo. Ji pamojavo man, aš irgi pamojau, tada ji įkvėpė visais plaučiais, išpūtė skruostus, pasisuko į namą ir pasileido bėgti.

Jai nulėkus vos porą žingsnių, namas užsiplieskė lyg kalėdinė eglutė ir užkavė sirena. Man toptelėjo mintis palikti Margo likimo valiai, tačiau tik toliau stropiai kvėpavau įkvėpdamas pro nosį ir iškvėpdamas per burną, o ji bėgo namo link. Sviedė žuvį į langą, bet sirena taip baisiai kavė, jog net neišgirdau dūžtant stiklo. Pas-kui – nebūtų Margo Rot Špygelman – ant neišdužusios lango da-lies dažais tvarkingai išpurškė M raidę. Tik po to puolė atgal prie mašinos. Aš vieną koją laikiau ant akceleratoriaus, kitą – ant stab-džio pedalo, ir tą akimirką kraisleris tapo tikru lenktyniniu žirgu. Margo skuto taip greitai, kad net nusmuko beisbolo kepurė, tada įšoko į mašiną, ir aš roviau iš vietos jai net neužtrenkus durelių.

Priešais „stop“ ženklą gatvės gale sustojau, bet Margo iškart užsi puolė:

– Kokio velnio? Varyk, varyk.

– Oi, gerai.

Buvau pamiršęs, kad šią naktį neegzistuoja nei atsargumas, nei kas kita.

Visus kitus tris „stop“ ženklus Kasaviljoje pradūmiau nestabtelėdamas ir jau išvažiavau į Pensilvanijos gatvę, kai pro mus prašvilpė policijos mašina su įjungtu švyturėliu.

– Ką gi, net man buvo sunkoka, – prisipažino Margo. – Kalbant Kju stiliumi, ir man padažnėjo pulsas.

– Dieve, nejaugi negalėjai padėti jam žuvies į mašiną? Ar bent pamesti prie slenksčio?

– Kju, mes juk turime atnešti audrą, o ne lietutį.

– Sakyk, kad aštuntas punktas ne toks pavojingas.

– Nesijaudink, aštuntas punktas – vaikų žaidimas. Grįžtame į Džeferson Parką. Pas Leisę. Juk žinai, kur ji gyvena?

Žinojau, nors, galiu prisiekti, Leisė Pemberton kaip gyva nebūtų tiek nusižeminusi, kad mane pasikviestų. Ji gyveno kitame Džeferson Parko gale, už mylios nuo manęs, gerame kooperatiniame bute virš raštinės prekių parduotuvės – tame pačiame kvartale, kur gyveno anas negyvėlis. Teko būti tame pastate, nes trečiame aukšte gyvena tėvų draugai. Norėdamas patekti į kokį butą turi įveikti dvejas rakinamas duris, taigi ten neįsibraus net Margo Rot Špygelman.

– Leisė elgėsi gražiai ar bjauriai? – paklausiau.

– Leisė tikra bjaurybė, – atsakė Margo. Vėl kalbėjo žiūrėdama pro langą, nosisukusi nuo manęs, todėl ją vos girdėjau. – Supranti, mes draugavome nuo vaikų darželio.

– Ir?

– Ji man apie Džeisą nieko nesakė. Ir ne tik dėl to. Pagalvojusi supratau, jog ji apskritai *siaubinga* draugė. Pavyzdžiui, kaip tau atrodo, ar aš stora?

– Dieve, ne, – atsakiau. – Tu... – Norėjau pasakyti: „*Ne sudžiūvusi, tačiau tai ir yra visas tavo gražumas – kad nepanaši į berniūkštį.*“ – Tik nesugalvok mesti svorio.

Ji nusijuokė, mostelėjo ranka mano pusėn ir pasakė:

– Tau tiesiog patinka mano storas užpakalis.

Akimirką atitraukęs akis nuo kelio žvilgtelėjau į Margo, nors nereikėjo to daryti, nes ji viską atspėjo iš mano veido, o jame buvo rašyte parašyta: pirma, nepavadinčiau jos užpakalio storu, antra, jis tikrai įspūdingas. Bet svarbiausia ne tai. Juk Margo asmenybės neįmanoma atskirti nuo jos kūno. Neįmanoma matyti tik katrą vieną. Pavyzdžiui, žiūri Margo į akis ir matai jų mėlynę, o toje mėlynėje – pačią Margo. Galų gale pasidaro taip, kad negali sakyti, Margo Rot Špygelman stora arba sudžiūvėlė, lygiai kaip nesąmonė sakyti, kad Eifelio bokštas vienišas arba ne. Margo grožis tarsi uždaras tobulybės indas – be jokių ydų.

– Bet ji visada laidydavo tokias klastingas pastabėles, – pasakojo Margo. – „Aš tau duočiau panešioti šituos šortus, bet vargu ar tau tiks.“ Arba: „Kokia tu padūkusi... Žaviuosi, kaip tu priversti vaikėzus įsimylėti tave vien už charakterį.“ Ji nuolatos stengiasi įgelti. Nežinau, ar yra ką pasakiusi nebandydama manęs nužeminti.

– Pažeminti.

– Ačiū, įkyrusis Filomatikos Makprofesoriau.

– Filologijos.

– Dieve, aš tave tuoj užmušiu! – nusikvatojo Margo.

Aš nuvažiavau Džeferson Parko pakraščiu, kad nereikėtų rodytis prie mudviejų namų, jei kartais tėvai atsikėlė ir pamatė, kad mūsų nėra. Pračiuožėme pro ežerą (Džefersono ežerą), tada pasukome per Džeferson Kortą ir atsidūrėme neva Džeferson Parko centre, kuris mus nugąsdino tuštumu ir tyla. Prie sušių restorano pamatėme juodą Leisės džipą. Sustojome už kelių namų suieškoję viečiukę, neapšviestą žibinto.

– Prašau paduoti man paskutinę žuvį, – paprašė Margo.

Su džiaugsmu jos atsikračiau, nes jau buvo su kvapeliu. Margo nuosava rašysena pakeverzojo ant popieriaus, į kurį žuvis buvo suvyniota.:

Tavo Draugystė su mš Sušerta žuvims.

Mes ėjome zigzagais, kad nepakliūtume po žibintais, stengdamiesi atrodyti nerūpestingai vaikštinėjantys, jeigu tai įmanoma, kai vienas (Margo) velka suvyniotą didžiulę žuvį, o kitas (aš) neša si dažų balionėlį. Ėmė loti šuo, mes apmirėme, bet jis greit nutilo ir mes pagaliau priėjome Leisės mašiną.

– Čia viskas ne taip paprasta, – tarė Margo, įsitikinusi, kad džipas užrakintas.

Iš kišenės ji išsitraukė vielagalį, kuris kadaise buvo pakabas. Nereikėjo nė minutės, ir užraktas buvo išlaužtas. Jos meistriškumas man pasirodė tikrai įspūdingas.

Atidariusi vairuotojo pusę, ji atvėrė dureles man.

– Padėk, – sušnibždėjo.

Bendrom jėgom pakėlėme užpakalinę sėdynę. Margo pakišo po ja žuvį, tada suskaičiavo iki trijų, ir mes sutartinai sėdynę paleidome iš rankų. Išgirdau, kaip šlykščiai sprogo vilkžuvės žarnos. Pamėginau įsivaizduoti, koks bus kvapas džipe, kai jis perdien pakeps saulėje, ir, prisipažinsiu, mane apėmė palaiminga ramuma. Tada Margo paprašė:

– Išpurkšk už mane ant stogo raidę M.

Net negalvojęs linktelėjau ir užsiropštęs ant buferio greitosiomis per visą stogą išpurškiau milžinišką M raidę. Šiaip jau aš nemėgstu vandalizmo. Tačiau kartu klaikiai nemėgstu Leisės Pemberton, todėl galų gale ši nuostata laimėjo. Strykteleėjau nuo mašinos ir tamsoje vos atgaudamas kvapą pasileidau gatvėmis prie mūsų vienatūrio. Uždėjęs rankas ant vairo pamačiau, kad smilius mėlynas. Parodžiau Margo. Ji nusišypsojo, iškėlė savo

mėlyną pirštą, paskui bakstelėjo į mano smiliaus galiuką. Pajutęs švelnų jos prisilietimą, mano pulsas nepanoro nurimti. Po ilgokos pauzės Margo pasakė:

– Devintas punktas – į centrą.

Buvo 2.49. Kaip gyvas nesu jautęsis toks žvalus.

6.

Turistai į Orlando centrą niekada neina, nes ten nieko nėra, tik stirksa keli dangoraižiai, kuriuose įsikūrę bankai ir draudimo kompanijos. Naktį ir savaitgaliais nepamatysi nė gyvos dvasios, nebent sutiksi kokią apgailėtiną apgailėtinų klubinėtojų šutvę. Margo vadovaujamas šliaužiau vienpusio eismo gatvelių labirintu. Pastebėjome keletą žmonių ant šaligatvio ir ant suolų, bet jie miegojo. Margo nuleido langą, į vidų plūstelėjo tvankus oras – buvo karšta ne kaip naktį. Vėjas pašiaušė jos plaukus, užpūtė ant veido. Nors šalia buvo ji, tarp šitų milžiniškų tuščių statinių pasijutau vienas kaip pirštas, sakytum po apokalipsės visas pasaulis būtų atitekęs man, didžiulis, begalinis ir nepaprastas pasaulis, ir dabar aš esu jo tyrinėtojas.

– Ar mes čia ekskursuojame? – paklausiau.

– Ne, – atsakė ji. – Ieškau „SunTrusto“ pastato. Jis turi būti šalia Šparago.

– Aa... – Nors kartą šią naktį galėjau pasakyti ką nors naudingo. – Jis pietų pusėj.

Pravažiavau keletą kvartalų, tada pasukau. Margo apsidžiaugė: priešais mus tikrai išdygo Šparagas.

Ką gi, techniniu požiūriu Šparagas nėra smidro ūglis ir jis nepadarytas iš šparagų. Tai tik skulptūra, žiauriai panaši į trisdešimties pėdų aukštumo šparagą, nors girdėjau ją lyginant ir su:

1. Kokios nors pupos stiebu iš žalio stiklo
2. Medžio abstrakcija
3. Vašingtono paminklu, tik žalesniu, stikliškesniu ir baisesniu
4. Žaliu Linksmojo Žalio Milžino falu

Kad ir kaip žiūrėsi, į „Šviesos bokštą“ (toks skulptūros pavadinimas) nė kiek nepanašu. Sustojau prie stovėjimo skaitiklio ir pasižiūrėjau į Margo. Ji žvelgė ne į Šparagą, o kažį kur į toli. Pirmą kartą man dingtelėjo, kad jai gal kažkas negerai, – ne tik dėl Džeiso elgesio, bet iš rimtųjų. Man reikėjo ką nors pasakyti. Žinoma. Pasakyti viena, paskui antra, paskui trečia... Bet aš tik tariau:

– Galima paklausti, kam tu mane atvarei prie Šparago?

Margo pasisuko į mane ir nusišypsojo. Ji buvo tokia graži, jog net dirbtinė šypsena įtikino.

– Reikia patikrinti, kaip sekasi. O tai padaryti geriausia nuo „SanTrusto“ viršaus.

Aš užverčiau akis.

– Na jau ne. Ne. Nė už ką. Sakei, nebus jokių įsibrovimų su įsilaužimu.

– Mes ir nesilaušime. Tik įsibrausime, nes yra neužrakintos durys.

– Margo, nejuokink. Žinok...

– Sutinku, kad šiandakt jau buvo įsilaužimas ir įsibrovimas. Mes įsibrovėme į Bekos namus. Įsilaužėme į Džeiso. O čia bus tik įsibrovimas. Įsibrovimo *su* įsilaužimu nebuvo nė vieno. Teoriškai policija gali mus apkaltinti įsilaužimu, gali apkaltinti įsibrovimu, bet negali apkaltinti įsibrovimu įsilaužus. Taigi aš pažadą tesėjau.

– Neabejoju, kad šitame pastate yra apsauga ar dar kas, – sumurmėjau.

– Yra apsaugininkas, – tarė ji, atsisegdama saugos diržą. – Kaipgi be jo. Vardu Gasas.

Įžengėme pro priekines duris. Už plataus pusapskričio stalo sėdėjo jaunas vyrukas reta barzdele ir su „Regents“ apsaugos firmos uniforma.

– Kaip gyvenimas, Margo? – paklausė jis.

– Labas, Gasai, – pasisveikino ji.

– Koks čia vaikišcias?

MES VIENODO AMŽIAUS! – norėjau sušukti, bet leidau kalbėti Margo.

– Čia mano kolega Kju. Kju, susipažink, čia Gasas.

– Kaip gyvenimas, Kju?

Na, važinėjamės, po visą miestą mėtome nusipirktą žuvį, daužome langus, fotografuojame nuogus bernus, po trijų nakties įsibrauname į dangoraižį ir taip toliau.

– Normalus, – atsakiau jam.

– Liftai naktį neveikia, – tarė Gasas. – Trečią turėjau išjungti.

Bet galite lipti laiptais.

– Puiku. Iki greito, Gasai.

– Iš kur, po galais, pažįsti „SunTrusto“ apsaugą? – paklausiau po kurio laiko, kai jau lipome laiptais.

– Jis buvo dvyliktokas, kai mes mokėmės devintoje, – atsakė ji. – Paskubėkim, gerai? Laikas eina.

Margo pasileido aukštyn šokinėdama per kelias pakopas ir laikydama už turėklų, aš stengiausi neatsilikti, bet nesisekė. Margo šiaip nesportavo, bet mėgo bėgioti – kartais matydavau, kaip ji viena bėga per Džeferson Parką klausydama muzikos. O aš bėgioti nemėgau. Ir išvis vengiau bet kokio fizinio krūvio. Tačiau dabar mėginau išlaikyti lygų tempą, nors kojos degė ir vis reikėjo brauktis nuo kaktos prakaitą. Kai pasiekiau dvidešimt penktą aukštą, Margo manęs jau laukė laiptų aikštelėje.

– Pasigrožėk, – tarė ji. Atidarė laiptinės duris, ir mes atsidūrėme erdviame kambaryje su ąžuoliniu stalu, didumo sulig dviem mašinomis, ir langu per visą sieną. – Posėdžių kambarys, – paaiškino ji. – Iš čia gražiausias vaizdas visame pastate. – Nusekiau paskui ją palei langą.

– Štai ten Džeferson Parkas, – parodė ji pirštu. – Matai mūsų namus? Šviesos dar nedega, taigi puiku. – Ji paėjo kelis žingsnius. – Džeiso namas. Šviesos nėra, policijos nebėra. Puiku, nors tai galbūt reiškia, kad jis parsirado namo, o mums tas ne į naudą.

Bekos namas buvo per toli, iš čia jo nematėme.

Valandėlę ji tylėjo, paskui žengtelėjo prie pat stiklo ir įrėmė kaktą. Aš atsitraukiau, bet ji griebė man už marškinėlių ir ėmė tempti artyn. Bijojau, kad stiklas gali neatlaikyti mudviejų bendro svorio, tačiau ji tempė, šoną mygo jos kumštis, ir aš pagaliau atsargiai priglaudžiau kaktą prie lango. Ir apsižvalgiau.

Iš viršaus buvo matyti, kad Orlandas labai gerai apšviestas. Apačioje mačiau sankryžose žybciojant pereiti gatvę draudžiančius užrašus, į visas puses driekėsi taisyklingas gatvių žibintų tinklelis – iki centro ribų, kur prasidėjo vingiuoti Orlando gyvenamųjų rajonų labirintai.

– Gražu, – pasakiau.

Margo prunkstelėjo.

– Sakai? Tikrai taip manai?

– Na, gal ir ne, – nusileidau, nors vaizdas man patiko.

Pro lėktuvo langą Orlandas atrodė kaip žalumoje paskendusio LEGO kaladėlių konstrukcija. Naktį iš tokio aukščio jis rodėsi labai tikras – ir jį išvydau tarsi pirmą kartą. Perėjau visą posėdžių kambarį, paskui užsukau į kitus kabinetus tame aukšte ir apžiūrėjau visą miestą. Štai mokykla. Štai Džeferson Parkas. Antai tolyumoje – „Disnėjaus pasaulis“. O ten jūrų akvariumas. Va „7-Ele-

ven“, prie kurio, kol aš gaudžiau kvapą, Margo lakavosi nagus. Viskas vienoj vietoj, visas mano pasaulis, ir jį galiu visą apžiūrėti iš vieno aukšto.

– Noriu pasakyti, kad iš aukštai gražu. Nematyti, kaip viskas nušiuŗę, supranti? Nematyti rūdžių, šabakštynų ar sueiŗėjusių daŗų. Viskas atrodo kaip švieŗias projektas.

– Iš arti viskas bjauriau, – pritarė Margo.

– Tik ne tu, – vėl leptelėjau nežinia ką.

Neatitraukdama nuo stiklo kaktos, ji pasisuko į mane ir nusiŗypojo.

– Štai ką patarsiu: patrauklesni savimi pasitikintys žmonės. O nepasitikintys – ne tokie. – Nespėjus man tarti ŗodŗio, ji vėl nusiŗuko į panoramą ir ėmė kalbėti: – Štai kas man negraŗu: taip, nematai nei rūdžių, nei sueiŗėjusių daŗų, bet matai visą miestą, koks yra. Koks jis dirbtinis. Galėtų būti net plastikinis. Arba popierinis. Tik paŗiūrėk, Kju, paŗiūrėk į visus tuos aklagatvius, gatves be pradŗios ir pabaigos, visus tuos namus, stovinčius tik laikinai. Popieriniuose namuose gyvena popieriniai žmonės, apkūrenantys juos savo ateiŗimi. Visi popieriniai vaikigaliai maukia alų, kurio popieriniame gastronome jiems nupirko koks nors valkata. Visus apsėdusi manija kuo daugiau visko turėti. Visi daiktai plonyčiai ir trapūs kaip popierius. Ir žmonės tokie patys. Jau aŗtuoniolika metų gyvenu ŗitame mieste ir nesu sutikusi ŗmogaus, kuriam rūpėtų kas nors svarbaus.

– Pasistengsiu ŗitų ŗodŗių nepritaikyti sau, – pasakiau.

Abu ŗvelgėme į raŗalo tamsumo tolį, į aklagatvius ir ketvirčio akŗų sklypelius. Bet jos petys lietėsi su mano ranka, mūsų plaŗtakos irgi buvo susiglaudusios, ir, nors į Margo neŗiūrėjau, prispaudėŗs prie stiklo jaučiausi, lyg būčiau spaudėŗsis prie jos.

– Atsipraŗau, – tarė ji. – Gal viskas būtų buvę kitaip, jeigu visą laiką būčiau draugavusi su tavimi, o ne su... ai. Dieve, tiesiog ne-

kenčiu savęs, kad negaliu spjaut į vadinamąsias drauges. Jei nori žinoti, ne taip jau ir kremtuosi dėl Džeisono. Arba dėl Bekos. Ar netgi dėl Leisės, nors man ji nuoširdžiai patiko. Tačiau nutrūko paskutinė styga. Matyt, labai plonytė, tačiau buvo likusi paskutinė, o juk kiekvienai popierinei mergaitei reikia nors vienos tokios stygos, ar ne?

Aš štai ką pasakiau:

– Rytoj tavęs lauksime prie savo pietų stalo.

– Kaip gražu, – tylutėliai ištarė Margo.

Paskui grįžtelėjo į mane ir lengvai linktelėjo. Aš nusišypsojau. Ir ji nusišypsojo. Aš jos šypsena patikėjau. Mes nuėjome prie laiptų ir nubėgome žemyn. Kiekvieno laiptatakio apačioje stryktelėdamas nuo paskutinės pakopos sumušdavau ore kulnais, kad ji imtų juoktis, ir ji juokėsi. Maniau, jog ją guodžiu. Maniau, jog ją galima paguosti. Ir maniau, jeigu pasistengsiu įgauti pasitikėjimo savimi, mums gali kas nors išėiti.

Bet aš klydau.

7.

Mes įsėdome, įkišau raktelį, bet dar jo nepasukau, kai ji paklausė:

– O kada taviškiai keliasi?

– Nežinau, gal pradžioj septintos. – Buvo 3.51. – Taigi turime daugiau kaip dvi valandas, o jau devyni punktai atlikti.

– Žinau, bet sunkiausią palikau pabaigai. Na, bet viską padarysime. Dešimtas punktas – auką parenka Kju.

– Ką?

– Bausmę aš jau sugalvojau. Tu tiktai parink, kam užgrius mūsų rūstybės audra.

– *Ką užgrius mūsų rūstybės audra*, – pataisiau aš, ir ji su panieka pakraipė galvą. – Be to, aš kaip ir neturiu kandidatūros, ką turėtų užgriūti mūsų rūstybės audra, – pasakiau nė kiek neme-luodamas.

Man visada atrodė, kad priešų turi tik tada, jei esi svarbus. Pavyzdžiui, Vokietija turėjo daugiau priešų negu Liuksemburgas. Margo Rot Špygelman buvo Vokietija. Ir Didžioji Britanija. Ir Jungtinės Valstijos. Ir carinė Rusija. O aš tik Liuksemburgas. Sėdžiu sau ir ganau aveles tralialiudamas tirolietiškai.

– O kaip dėl Čako? – paklausė ji.

– Hmm...

Čakas Parsonas *tikrai* mane žiauriai terorizavo visus tuos metus, kol nebuvo pažabotas. Tas nuotykis valgykloje, kai jis mane

patėškė ant konvejerio, nebuvo vienintelis. Kartą jis pričiuopo mane mokyklos autobusų stotelėje ir ėmė sukti ranką kartodamas: „Sakyk, kad esi pidaras.“ Tai buvo jo universalus įžeidimas, maždaug: „Aš moku iš viso dvylika žodžių, todėl nesitikėk įvairovės.“ Nors ir atrodė juokingai vaikiška, man vis dėlto teko pasakyti, jog esu pidaras, o tai buvo gan nemalonu, nes, pirma, manau, šito žodžio neturėtų vartoti joks žmogus, juo labiau aš, antra, nesu joks gėjus, o trečia, Čakas Parsonas elgėsi taip, lyg pasivadinti gėjumi būtų buvęs didžiausias pasaulyje pažeminimas, nors būti gėjumi nė trupučio negėdinga, tai ir bandžiau paaikškinti Čakui, kol jis toliau suko man ranką iki pat mentikaulio, bet Čakas neatlyžo: „Jeigu tu didžiuojiesi, kad esi pidaras, tai ko, pidare, neprisipažįsti, kad esi pidaras?“

Čakas Parsonas logikos srityje toli gražu nebuvo Aristotelis. Bet jo ūgis buvo šešios pėdos trys coliai, o svoris – du šimtai septyniasdešimt svarų, jau šis tas.

– Taip, Čaką yra už ką bausti, – pritariau aš ir įjungęs variklį nuvažiavau magistralės pusėn. Kur toliau traukti, nežinojau, tačiau centre reikalų nebeturėjom.

– O prisimeni šokių mokyklą? – paklausė Margo. – Šiąnakt kaip tik prisiminiau.

– Tai jau.

– Beje, noriu dėl to atsiprašyti. Nesuprantu, kodėl tada jam padėjau.

– Gerai, nesvarbu, – burbtelėjau, bet vis dėlto prisiminus tą nelemtą mokyklą suėmė piktumas ir aš pasakiau: – Tebūnie Čakas Parsonas. Žinai, kur gyvena?

– Supratau, kaip galima sužadinti tau pyktį. O gyvena Kolidž Parke. Sukti į Prinstono gatvę.

Magistralės įvažoje paspaudžiau.

– Ei ei, pasigailėk savo kraislerio, – įspėjo Margo.

Šeštoje klasėje kai kuriuos mokinius, tarp jų Margo, Čaką ir mane, tėvai vertė lankyti pramoginių pamokas Pažeminimo, Degradacijos ir Šokių mokykloje. Ten buvo tokia tvarka: berniukai stovi vienoje pusėje, mergaitės kitoje; mokytojos paliepti berniukai eina prie mergaičių ir kreipiasi: „Ar galima tave pakviesti šito šokio?“ Mergaitė turi atsakyti: „Taip.“ Jos neturėjo teisės nesutikti. Bet vieną dieną, kai mokėmės fokstrota, Čakas Parsonas visas mergaites prikalbino neiti šokti su manimi. Taigi priėjau prie Merės Betos Šorc ir sakau: „Ar galima tave pakviesti šito šokio?“ – ir ji atsakė: „Ne.“ Tada bandžiau išvesti kitą mergaitę, paskui trečią, paskui Margo, bet ji irgi atsisakė, paskui dar viena, ir galiausiai apsiverkiau.

Blogiau negu šokių mokykloje būti visų mergaičių atstumtam yra verkti dėl to. O dar blogiau – prieiti prie mokytojos ir pro ašaras pasiskusti: „Mergaitės neina su manimi šokti, nors jos *neturiteisės*.“ O aš priėjau ir pasiskundžiau, paskui kelerius metus vidurinėje mokykloje kankinausi iš gėdos dėl šito nemalonaus nutikimo. Taigi, trumpai tariant, Čakas Parsonas kaltas, kad daugiau nešokau fokstroto, o šeštokui iš esmės tai nebuvo toks jau didelis nuostolis. Daugiau dėl to nepykau, nepykau ir dėl visų kitų šunybų, kurių jis man prikūrė per visus metus. Bet, aišku, neverksiu, jeigu ir jis trupučiuoką pasikankins.

– Pala, jis juk nesužinos, kad mano darbas?

– Ne. O kas?

– Nenoriu, kad manytų, atseit aš taip įskaudintas, jog sugalvojau atkeršyti.

Padėjau ranką ant vidurinės pertvaros, Margo patapšnojo.

– Nesijaudink, jis nė už ką nesužinos, kas jį depiliatavo.

– Atrado, vėl klaidingas žodis, nors nežinau, ką reiškia.

– Valio, žinau žodį, kurio tu nežinai! – uždainavo Margo. – ESU NAUJOJI ŽODYNO KARALIENĖ! AŠ TAVE UZURPAVAU!

– Ar moki rašyti „uzurpuoti“? – paklausiau.

– Ne, – nusijuokė ji. – Dėl „uzurpuoti“ savo karūnos neatiduosiu. Sugalvok ką kita.

– Puiku, – nusišypsojau.

Važiavome per Kolidž Parką, laikomą Orlando senamiesčiu, mat dauguma namų net trisdešimties metų senumo. Margo neprisiminė nei tikslaus Čako adreso, nei kaip atrodo jo namas, nežinojo net kokioje gatvėje. („Maždaug devyniasdešimt penkių procentų tikimybė, kad Vasaro gatvė.“) Galų gale, kai prašliaužėme tris gatves už Vasaro, Margo mostelėjo į kairę ir pasakė:

– Tas.

– Tikrai? – paklausiau.

– Devyniasdešimt septynių ir dviejų dešimtujų procento tikimybė. Matai, neabejoju, kad ten jo kambarys, – parodė ji. – Kartą jame vyko toks audringas vakarėlis, kad atvažiavo policija, o aš pabėgau pro langą. Garantuotai tas pats langas.

– Atrodo, kvepia nemalonumais.

– Bet jei langas atviras, įsilaužimo nėra. Tik įsibrovimas. Mes juk ką tik įsibrovėme į „SunTrustą“, ir nieko neatsitiko, tiesa?

Aš nusijuokiau.

– Ko gera, bandai padaryti iš manęs chuliganą.

– O kaipgi. Gerai, ko reikia? Imk „Veet“, dažus ir vazeliną.

– Gerai.

– Taigi, Kju, nepsichuok. Laimė, Čakas miega kaip lokys žiemą. Žinau, nes pernai su juo lankiau anglų kalbos pamokas. Jis nepabudo, net kai ponia Džonston užtvojo jam „Džeinės Eir“ plyta. Vadinasi, taip: prisėliname prie lango, atidarome jį, nusi-

auname, tyliai įlipame, aš dirbu savo juodą darbą, tada maunam į skirtingas puses ir ištepam vazelinu visų durų rankenas – net jeigu kas atsibus, turės daug vargo, kol išeis iš namų, o mūsų ir pėdos bus atšalusios. Paskui dar apdorosime Čaką, padažysime jo namą ir nešdinsimės. Ir kad jokių kalbų.

Pridėjau pirštą prie jungo venos, bet šįsyk šypsodamas.

Einant prie namo, Margo paėmė man už rankos, sunėrė pirštus ir spustelėjo. Aš irgi spustelėjau jai ranką, pakėliau akis. Ji iškilmingai linktelėjo, aš irgi linktelėjau, tada ji paleido mano ranką. Prišokome prie lango. Nusiavėme. Atsargiai kilstelėjau rėmą. Jis truputį girgžtelėjo, bet pakilo lengvai. Pažvelgiau į vidų. Buvo tamsu, bet įžiūrėjau, kad lovoje guli žmogus.

Margo langas buvo per aukštai, todėl sunėriau rankas, ji atsiėjo ant jų, aš ją pakėliau. Ji taip tyliai įsigavo į kambarį, kad būtų pavydėjęs bet koks nindzė. Aš pašokau, galva ir pečiai atsidūrė virš palangės, tada pamėginau keisčiausiai raitydamasis įropoti į namą kaip koks vikšras. Viskas būtų buvę gerai, bet keberiodamasis taip priplojau prie palangės kiaušius, kad nejučia sudejavau, taigi pasielgiau nedovanotinai.

Prie lovos užsidedė lempa. Lovoje gulėjo kažkoks senis – tikrai ne Čakas Parsonas. Paklaikęs iš siaubo tylėdamas žiūrėjo į mus.

– Hm... – numykė Margo. Pamaniau, kad galiu stryktelėti žemyn ir nubėgti prie mašinos, bet likau dėl Margo. Viršutinė kūno dalis taip ir sustingo kambaryje lygiagrečiai su grindimis. – Hm, atrodo, vis dėlto ne šitas namas.

Ji nekantriai pažiūrėjo į mane, ir aš susiprotėjau, jog neleidžiu jai išlipti. Taigi nušokau žemėn, stvėriau batus ir nuskuodžiau.

Nuvažiavome į priešingą Kolidž Parko pusę ketindami peržiūrėti strategiją.

- Man rodos, abu kalti, – tarė Margo.
- Betgi tu parodei ne į tą namą, – priminiau jai.
- Tačiau triukšmą sukėlei tu.

Valandėlę sukome ratais, pagaliau aš tariau:

– Gal internete rastume jo adresą? Radaras turi mokyklos adresų knygos slaptažodį.

- Genialu, – pagyrė Margo.

Paskambinau Radarui, bet iškart atsiliepė jo balso paštas. Norėjau pabandyti jį pasiekti namų telefonu, bet jo tėvai draugauja su mano tėvais, taigi nieko gero nebus. Pagaliau toptelėjo skambinti Benui. Jis, aišku, ne Radaras, bet žino visus Radaro slaptažodžius. Paspaudžiau jo numerį. Irgi įsijungė balso paštas, tačiau po kelių skambučių. Tada vėl paspaudžiau numerį. Vėl balso paštas. Vėl paskambinau. Balso paštas.

- Tikriausiai tyčia neatsiliepia, – pasakė Margo.

Vėl bandydamas paprieštaravau:

- Atsilieps, ne kur dėsīs.

Dar po keturių skambučių Benas atsiliepė:

– Savo paties labui verčiau pranešk, kad tavo namuose laukia vienuolika nuogų pupyčių, ištroškusių Stebuklingų Potyrių, kurių gali suteikti tik Didysis Tėtukas Benas.

– Man reikia, kad pasinaudodamas Radaro slaptažodžiu įeitum į mokyklos tinklą ir rastum man vieną adresą. Čako Parsono.

- Ne.

– Labai prašau.

- Ne.

– Benai, padaryk, ir nepasigailėsi. Pažadų.

– Gerai jau, gerai, suradau. Kartodamas „ne“ aš ieškojau. Negaliu nepadėti. Amhersto keturi šimtai dvidešimt du. Klausyk, kam tau rytą penktos pradžioj reikia Čako Parsono adreso?

- Eik miegučio, Beniuk.
- Manysiu, kad prisisapnavo, – pasakė Benas ir baigė pokalbį.

Amhersto gatvė buvo vos už poros kvartalų. Sustojome priešais keturi šimtai aštuonioliktą numerį, susirinkom žaisliukus ir nubėgom per Čako namų veją. Kojas šaldė jau iškritusi rasa.

Gera, kad Čako langas buvo žemesnis negu Atsitiktinio Senuko. Aš tyliai įlindau ir padėjau įlipti Margo. Čakas Parsonas miegojo aukštelninkas. Margo nusėlino prie jo pirštų galais, aš sustojau už jos, širdis daužėsi. Jei pabus, jis mus užmuš. Margo paėmė „Veet“ tūbelę, išspaudė ant delno truputį kažko panašaus į skutimosi kremą ir atsargiai juo ištepė dešinią Čako antakį. Jam nevirptelėjo nė vienas raumenėlis.

Tada ji atsuko vazelino indą – dangtelis, mano supratimu, kurtinamai čiaukštelėjo, bet Čakas ramiausiai tebemiegojo. Margo pakabino saują vazelino, įdrėbė man į delną, ir mes nuskubėjome į priešingas namo puses. Pirmiausia nubėgau prie lauko durų, ištepiu rankeną, tada – prie miegamojo, jo durys buvo atviros. Ištepiu vidinę rankeną ir tyliai užvėriau duris.

Pagaliau grįžau į Čako miegamąjį – Margo jau manęs laukė, mudu uždarėme duris ir storai išterliojome vazelinu rankeną. Likučius sutepėm ant lango tikėdamiesi, kad jį bus sunkiau pakelti, kai uždarysime iš lauko.

Margo žvilgtelėjo į laikrodį ir parodė du pirštus. Ėmėm laukti. Tas dvi minutes žiūrėjome vienas į kitą, aš gėriau jos akių mėlynumą. Tamsoje ir tyloje buvo gera, be to, negalėjau leptelėti ko nors, kas viską sugadintų, o ir Margo žvelgė į mane taip, tarsi būčiau šio to vertas.

Ji linktelėjo, ir aš žengiau prie Čako. Apsukęs ranką savo marškinėlių apačia, kaip ji liepė, pasilenkiau ir prispaustu pirštu labai

stropiai nubraukiau kremą. Su depilatoriumi nuėjo ir visi aliai vieno Čako Parsono dešinio antakio plaukeliai. Tą akimirką, kai atsitiesiau su jo antakiu ant savo marškinėlių, Čakas staiga atsimerkė. Margo žaibiškai stvėrė jo antklodę ir užmetė ant jo, o kai pakėliau akis, mažoji nindzė jau buvo lauke. Aš puoliau jai iš paskos. Čakas plyšojo:

– MAMA! TĖTI! PLĖŠIKAI!

Norėjau nuraminti: „*Mes pavogėme tik tavo dešinį antakį*“, – bet susilaikiau ir iššokau pro langą. Vos nenuodribau ant Margo, purškiančios raidę M ant vinilinių Čako namo lentelių. Sugriebė apavą nukūrėme prie vienatūrio. Grįžtelėjęs pamačiau, jog šviesos jau dega, bet lauke dar nieko nėra – įrodymas, ką gali genialiai paprastas būdas storai ištepti durų rankenas vazelinu. Kai ponas Parsonas (o gal ponija) atitraukė svetainėje portjeras ir pažvelgė pro langą, mes jau atbuli važiuojome Prinstono gatvės ir automagistralės link.

– Taip! – sušukau. – Dieve mano, buvo genialu!

– Ar matei? Jo fizionomiją be antakio? Lyg viskuo abejotų, ar ne? Maždaug: „Nejaugi? Sakai, beturiu tik vieną antakį? Labai gali būti.“ Ir kaip šaunu, kad tas asilas turės rinktis: nusiskusti kairį ar išsipaišyti dešinį antakį. Dieviška. Ir kaip jis šaukėsi mamytės, tas nusmurgęs verksnys.

– Pala, o tu ko taip jo nekenti?

– Aš nesakiau, kad nekenčiu. Tik pasakiau, jog nusmurgęs verksnys.

– Betgi jūs lyg ir buvote draugai, – nusistebėjau.

Man bent jau atrodė, kad jie buvo draugai.

– O taip, visada turėjau krūvą pusiau draugų, – tarė Margo. Pasilenkusi padėjo galvą ant mano kaulėto peties, jos plaukai išdriko man ant kaklo. – Pavargau.

– Kofeino, – tariau.

Ji paėmė iš bagažinės du „Mountain Dew“ indelius, savąjį išmaukiau dviem ilgais gurkšniais.

– O dabar į akvariumą, – pasakė ji. – Vienuoliktas punktas.

– Ko? Gal Vilio vaduoti?

– Ne. Tiesiog važiuojame į jūrų akvariumą. Vienintelis pramogų parkas, į kurį dar nesu laužusis.

– Į akvariumą mes neįsilaušime, – tariau ir įsukau į tuščią baldų parduotuvės aikštelę.

– Laikas spaudžia, – priminė Margo, siekdama uždegimo raktelio.

Aš nustūmiau jos ranką.

– Į akvariumą mes niekaip neįsilaušime, – pakartojau.

– Ir vėl tu su savo įsilaužimu. – Patylėjusi atidarė dar vieną „Mountain Dew“. Ant jos veido krito šviesa, atsimušusi nuo gėrimo skardinėlės. Nusišypsojusi Margo tarė: – Mes niekur nesilaušime. Į akvariumą mes nesilaušime. Manyk, jog vėlai naktį tiesiog už dyką jame apsilankysime.

8.

– **Na, pirmiausia** mes įkliūsime, – pasakiau.

Nejungdamas variklio pradėjau vardyti priežastis, kodėl noriu pasitraukti iš žaidimo. Įdomu, ar tamsoje ji mato mano veidą?

– Žinoma, įkliūsime. Ir kas iš to?

– Tai nusikaltimas.

– Kju, tiesą sakant, kokių nemalonumų galime susilaukti dėl akvariumo? Klausyk, po visko, ką dėl tavęs šiandakt padariau, negali man atsilyginti tuo vienu menkniekiu? Nejuo negali užsičiaupti, nusiraminti ir liautis drebėjęs dėl kiekvieno nuotykėlio? – Ir tyliai pridūrė: – Būk pagaliau vyras.

Ir tada aš įsiutau. Išsinėręs iš saugos diržo užsirėmiau ant centrinės konsolės, kad geriau matyčiau jos veidą.

– Po visko, ką TU padarei dėl MANEŠ? – beveik surikau. Norėjo iš manęs pasitikėjimo savimi. Še tau pasitikėjimas savimi! – Gal tu skambinai SAVO draugės, besiniurkančios su TAVO vaikinu, tėvui, kad niekas nepažintų balso? Ir per naktį vaikai mane po visą pasaulį gal ne todėl, kad esu tau toks brangus, o tik dėl to, kad reikėjo mašinos ir aš gyvenau šalia? Ar tai tokios tavo geradarystės?

Margo nežiūrėjo į mane. Sėdėjo įsmeigusi akis į vinilinę baldų parduotuvės sieną.

– Manai, be tavęs nebūčiau apsiėjusi? Nepagalvoji, kad Mirnai Mauntvyzel galėjau užduoti benadrilo ir, kol knarks, pavogti seifą

iš po tėvų lovos? Arba tau miegant įsibrauti į miegamąjį ir paimti raktą? Kvaily, viską galėjau padaryti be tavęs. Bet aš tave *pasirinkau*. Tada jau tu mane pasirinkai. – Pagaliau Margo pažvelgė į mane. – O tai beveik kaip priesaika. Bent šitai nakčiai. Laimė lydės ar vargas suspaus, sveikata tvers ar ligos suims. Kol aušra mus išskirs.

Išvažiavau iš aikštelės. Nepaisydamas jos pliauškalų apie mu-dviejų tandemą, tebesijaučiau kaip lazda varomas ir norėjau, kad paskutinis žodis būtų mano.

– Puiku, bet kai akvariumo administracija ar dar kas pasiųs į Djuką raštą, kad piktadarys Kventinas Džeikobsenas pusę penkių ryto įsibrovė į jų teritoriją lydymas kažkokios išverstakės panelės, universitetas baisiai supyks. Mano tėvai taip pat.

– Kju, važiuosi tu į tą savo Djuką. Tapsi klestinčiu advokatu ar dar kuo, vesi, susilauksi vaikų, gyvensi ilgai ir nuobodžiai, o prieš mirtį, senelių prieglaudoje springdamas tulžimi, pasakysi: „Vel-nias, visas gyvenimas nuėjo šuniui ant uodegos, tačiau su Mar-go Rot Špygelman vieną kartą nors įsibrovėme į jūrų akvariumą. Bent vienas *carpe diem*.“

– *Noctem*, – pataisiau.

– Gerai, tu ir vėl Žodyno karalius. Atgavai savo karūną. Dabar vežk į akvariumą.

Tylėdami važiovome I-4. Mintyse nejučia išplaukė ta diena, kai užėjome negyvėlį pilku kostiumu. *Gal todėl ji mane ir pasirinko*, pamaniau. Ir tik tada pagaliau prisiminiau, ką ji anuo metu sakė apie tą vyriškį ir stygą, o šiandien – apie save ir stygą.

– Margo... – nutraukiau aš tylą.

– Kju...

– Tu sakei... Kai nusišovė tas vyrukas, sakei, kad jam gal viduje nutrūko paskutinė styga, o šiandien tą patį sakei apie save.

Ji nelinksmi susijuokė.

– Per daug viską imi į širdį. Nenoriu, kad kokie vaikiukai šeštadienio rytą rastų mane Džeferson Parke aplipusią musėmis. – Patylėjusi išrėžė svarbiausia: – Tokiam finalui esu per didelė savimyla.

Su palengvėjimu nusijuokęs iš automagistralės pasukau į Tarptautinę alėją, pasaulio turizmo sostinę. Tarptautinėje alėjoje buvo gal tūkstantis parduotuvių ir visos pardavinėjo tą patį – mėšlą. Kriauklelių, raktų pakabučių, stiklinių vėžlių, Floridos kontūrų magnetukų, rausvų plastikinių flamingų pavidalo mėšlą. O pirmoje galerijoje kelios krautuvės net prekiaavo pačiu tikriausiu mėšlu – šarvuočio spiromis po keturis dolerius devyniasdešimt penkis centus už maišėlį.

Tačiau be dešimties penktą turistai dar miegojo. Kelias buvo tuščias kaip ir visa kita aplinkui: apmirusios visos parduotuvės, aikštelės.

– Jūrų akvariumas iškart už alėjos, – tarė Margo.

Ji vėl nėrė į bagažinę ir ėmė raustis kuprinėje ar šiaip kur.

– Aš išsispausdinau visus palydovinius žemėlapius ir nubraižiau puolimo planą, tik niekur nerandu. Bet vis tiek varom šituo keliu, kairėje bus tokia suvenyrų krautuvėlė.

– Į kairę nuo manęs maždaug septyniolika tūkstančių suvenyrų krautuvėlių.

– Taip, bet viena stovės atskirai.

Ir tikrai – viena kėpsojo atskirai, aš įvažiavau į tuščią aikštelę ir sustojau tiesiai po žibintu, nes šiame rajone amžinai nuvarinėjamos mašinos. Aišku, tik visiškas mazochistas gali susivilioti kraiseriu, bet vis tiek nejaučiau noro aiškinti mamai, kaip šiokią naktį prieš auštant galėjo dingti jos automobilis.

Išlipome, atsišliejome į mašinos užpakalį. Oras buvo toks karštas ir tvankus, kad drabužiai lipo prie kūno. Man vėl pasidarė

baisu, atrodė, jog mane seka akimis nematomi žmonės. Mudu tiek valandų bastėmės tamsoje, tiek visko nuveikėme, kad nuo įtampos sopėjo pilvą. Margo surado savo žemėlapius ir žibinto šviesoje nuo dažų mėlynu pirštu ėmė baksnoti į būsimą maršrutą.

– Man rodos, tvora ten, – tarė rodydama į ruožą, kurį pravažiavome kirtę kelią. – Skaičiau apie ją internete. Pastatyta prieš kelerius metus, kai kažkoks girtuoklis vidury nakties atrioglino į parką ir nutarė išsimaudyti su banginiu Šeimu, o tas jį turbūt ir nugalabijo.

– Nejaugi?

– Aha. Taigi, jeigu jau girtas žmogus ten pateko, blaiviems bus dar lengviau. Juk mes nindzės.

– Tu gal ir nindzė, – burbtelėjau.

– Tu irgi nindzė, tik labai triukšmingas ir nerangus, – pasakė Margo. – Mes abu nindzės.

Ji susikišo plaukus už ausų, apsigaubė gobtuvu ir sutraukė jo raištelius. Žibinto šviesa išryškino blyškaus veido bruožus. Gal ir abu nindzės, tačiau tik ji turėjo tinkamą aprangą.

– Tvarka. Įsimink planą, – paliepė Margo.

Margo plane sunkiausia kliūtis visame pusės mylios kelyje atrodė vandens griovys. Jūrų akvariumas buvo trikampio formos. Vieną šoną saugojo kelias, kuriuo, pasak Margo, nuolat vaikšto naktiniai sargai. Iš kito šono telkšo mažiausiai mylios ilgumo ežeras, o iš trečios pusės eina nutekamasis griovys. Pagal planą atrodytų maždaug tokio platumo kaip dviejų juostų plentas. Floridoje tokiuose grioviuose netoli ežerų dažnai pasitaiko aligatorių.

Margo griebė man už pečių ir atsuko į save.

– Mes tikriausiai įkliūsime, o tada tylėk, leisk man kalbėti. Tu pasistenk atrodyti kuo simpatiškesnis, išraiška – tasai keistas ryžtingumo ir naivumo derinys, ir viskas bus gerai.

Užrakinau mašiną ir susiglosčiau plaukus šnibždėdamas:

– Aš nindzė.

Nesitikėjau, kad Margo išgirs, bet ji atsiliepė:

– Taip, po galais! O dabar pirmyn.

Perbėgę kelią ėmėm brautis griovio link per aukštus krūmus, tarp kurių augo ąžuolai. Sunerimau, kad gali pasitaikyti ir nuodingųjų žagrenių, tačiau nindzės nesijaudina dėl nuodingųjų žagrenių, todėl narsiai žengiau ištiesęs rankas, praskirdamas dygliuotas šakas. Pagaliau krūmynai baigėsi, išėjome į plynę, dešinėje ėjo plentas, o priešais griovys. Jei keliu kas būtų važiuavęs, būtų mus pamatęs, bet buvo tuščia. Mes vėl pasileidome per krūmus ir staigiai pasukome į plentą.

– Greičiau, greičiau! – ragino Margo, ir aš neriau per šešių juostų magistralę. Nors ji buvo tuščia, bėgti per tokį platų kelią savaiame atrodė pavojinga ir nederama.

Kitoje pusėje suklaupėme žolėje iki kelių. Margo parodė į medžių guotą tarp milžiniškos akvariumo automobilių aikštelės ir juodo stovinčio vandens griovyje. Nubėgome tų medžių priedangoje, paskui Margo timptelėjo man už marškinėlių ir tyliai tarė:

– O dabar per griovį.

– Moterys pirma, – pasakiau.

– Gerai jau, labai prašom.

Negalvojau nei apie aligatorius, nei apie bjaurų maurų sluoksni. Įsibėgėjęs šokau kuo toliau. Atsidūręs vandenyje iki juostos nubridau aukštai kilnodamas kojas. Vanduo dvokė ir buvo glitus, bent gerai, kad siekė tik iki pusės, aukščiau nesušlapau. Tol, kol į vandenį nepūkstelėjo Margo, aptėkšdama mane visą. Atsisukęs šliūkstelėjau ir jai. Ji apsimetė vemianti.

– Nindzės netaško kitų nindzių, – pasiskundė Margo.

– Tikras nindzė nepradeda taškytis, – atšoviau.

– Taškas tavo naudai.

Žiūrėjau, kaip Margo lipa iš griovio. Džiaugiausi, kad nėra ali-gatorių. Ir pulsas buvo pakenčiamas, nors greitokas. Megztinį su gobtuvu ji atsisegė, po juo buvo juodi marškinėliai, sušlapę ir pri-lipę prie kūno. Žodžiu, visai neblogai, bet staiga akies krašteliu pastebėjau, kaip vandeniui šalia Margo kažkas juda. Ji jau žengė į krantą, kai kulninė sausgyslė įsitempė. Nespėjus man aiktelėti, gyvatė puolė ir kirto į kairę čiurną, tiesiai po džinsų krašteliu.

– Velnias! – riktelėjo Margo ir pažvelgusi į koją pakartojo: – Velnias!

Gyvatė tebebuvo įsikibusi. Šokau prie Margo, stvėriau gyvatę už uodegos, nuplėšiau nuo kojos ir tėsčiau į griovį.

– O Dieve! Kas ten buvo? Gal skydasnukė?

– Nežinau. Gulkis, gulkis, – liepiu ir paėmęs jos koją atraičiau džinsus.

Ant kulkšnies, ten, kur įsikirto gyvatės iltys, raudonavo du kraujo lašai, pasilenkęs ėmiau iš visų jėgų čiulpti žaizdelę, kad tik ištraukčiau nuodus. Išspjovęs vėl pasilenkiau, bet Margo sulaikė:

– Palauk, aš ją matau. – Išsigandęs stryktelėjau, bet ji pasakė: – Čia tik raištinė gyvatė, nieko baisaus.

Ji parodė pirštu į griovį, ir aš parko prožektoriaus šviesoje pamačiau plaukiant paviršiumi į žaltį panašią gyvatę. Ne didesnę už driežą.

– Ačiū Dievui, – tariu sėsdamasis šalia ir giliai atsidusau.

Apžiūrėjusi žaizdelę ir pamačiusi, kad kraujas nebebėga, Mar-go paklausė:

– Ir kaip patiko bučiuoti mano koją?

– Visai nieko, – atsakiau, ir tai buvo tiesa.

Ji palinko prie manęs lengvai atsišliedama, krūtine pajutau jos petį.

– Šįryt kaip tik dėl tokios progos nusiskutau kojas, – pasakė ji. – Pamaniau, ką gali žinoti, maža kas gali priglusti prie čiurnos, kad iščiulptų gyvatės nuodus.

Priešais mus vielos tinklo tvora, tačiau tik kokių šešių pėdų aukščio. Kaip sakė Margo:

– Pamanykit, pirma paprasta gyvačiukė, o dabar šita tvorelė? Tokia apsauga nindzei tik įžeidimas.

Ji energingai užlipo aukštyn, vikriai persivertė į kitą pusę ir nulipo lyg kopėčiomis. Man irgi pavyko nenudrikti.

Tada pasileidome per miškelį glausdamiesi prie didžiulių neperšviečiamų konteinerių, kuriuose gal buvo laikomi gyvūnai, ir išbėgome į asfalto keliuką, iš kur jau atsivėrė vaizdas į didįjį amfiteatrą, kuriame, kai buvau mažas, mane aptaškė banginis Šeimu. Virš medžių kabėjo nedideli garsintuvai, iš kurių sklido tyli įrašų muzikėlė. Gal gyvūnams raminti.

– Margo, – tariu, – mes esame jūrų akvariumo teritorijoje.

– Tikrai taip, – patvirtino ji ir nubėgo, aš iš paskos.

Pribėgome akvariumą, kuriame buvo laikomi ruoniai, bet, atrod, jų čia nebuvo.

– Margo, mes esame jūrų akvariumo teritorijoje, – pakartojau.

– Džiaukis, – atsiliepė ji puse burnos. – Štai ir apsauga.

Aš smukau į neaukštus krūmelius, bet pamatęs, kad Margo niekur nebėga, sustojau. Prie mūsų priėjo vyriškis su liemene, ant kurios švietė užrašas „Jūrų akvariumo apsauga“, ir atsainiai metė:

– Kaip sekas?

Jis laikė kažkokią skardinėlę, spėjau, kad galbūt pipirinio aerolio.

Kad neprarasčiau savitvardos ėmiau svarstyti: „Kažin kokius jis turi antrankius, paprastus ar firminius, akvariumo? Gal kartais žiedais sukabintų delfiniukų formas?“

– Mes kaip tik ruošėmės išeiti, – tarė Margo.

– Išeisit, ne kur dėsitės, – pasakė apsaugininkas, – tik neaišku, patys ar šerifas išsiveš.

– Jeigu jums nėra skirtumo, norėtume patys išeiti, – tarė Margo.

Aš užsimerkiau. Dabar ne laikas šmaikštauti, norėjau ją įspėti. Bet žmogus nusijuokė.

– Tikriausiai žinai, kad prieš porą metų vienas tipas užsimušė šokdamas į baseiną, nuo tada įsakyta neišleisti nė vieno įsibrovėlio, net jei pasitaikytų tokių gražučių.

Margo atplėšė marškinėlius, kad ne taip liptų prie kūno. Ir tik tada supratau, kad jis kreipėsi į jos krūtinę.

– Na, tada turbūt turėsite mus suimti.

– Čia ir bėda. Man jau baigiasi pamaina, noriu važiuoti namo, išgerti alučio ir į lovą, o jeigu iškviesiu policiją, jie tikrai nesiskubins... Aš tik taip garsiai samprotauju, – paaiškino žmogus.

Margo supratingai pažiūrėjo į jį. Įbrukusi ranką į kišenę ištraukė šlapią šimtinę.

– Ką gi, jums geriau dingti iš čia. Jumis dėtas, neičiau pro banguinio baseiną. Ten visą naktį įjungtos stebėjimo kameros, o juk visiems geriau, jeigu niekas nepamatys, kad čia buvote.

– Taip, sere, – nuolankiai tarstelėjo Margo, ir apsaugininkas nupėdino į tamsą. – Oi, kaip nesinorėjo mokėti šitam iškrypėliui. Bet ką padarysi. Pinigai tam ir yra, kad juos leistum.

Aš vos girdėjau, ką ji kalba, nieko daugiau nejaučiau, tik begalinį palengvėjimą, nuo kurio virpėjo visas kūnas. Šitas begalinis malonumas buvo vertas visų baimių ir nerimo.

– Ačiū Dievui, kad jis mūsų neįdavė, – pasakiau.

Margo tylėjo. Žiūrėjo kažkur pro mane beveik visiškai užsimerkusi.

– Lygiai taip jaučiausi, kai įsibroviau į „Universal Studios“ te-

minį parką, – po kurio laiko prabilo ji. – Na, taip, smagi vieta ir visa kita, bet žiūrėti nelabai yra ko. Atrakcionai neveikia. Viskas, kas įdomu, užrakinta. Beveik visi gyvūnai nakčiai kažkur uždaro mi. – Ji linktelėjo rodydama teritoriją aplink mus. – Mano supratimu, įsigauti į vidų nėra didžiausias malonumas.

– O koks didžiausias? – pasidomėjau.

– Turbūt ruoštis. Nežinau. Kai jau ką darai, nebūna taip smagu, kaip tikėjaisi.

– Man labai patiko, – prisipažinau. – Net jei nėra ko žiūrėti.

Aš atsisėdau ant suolo, ji irgi. Abu žiūrėjome į ruonių baseiną, bet ruonių jame nebuvo, tik vidury kyšojo salelė, primėtyta plastikinių akmenų. Nuo sėdinčios šalia Margo dvelkė visokiausiais kvapais: prakaito, griovio maurų, alyvinio šampūno ir kapotų migdolų – nuo jos odos.

Tik dabar pajutau nuovargį ir pagalvojau, kaip būtų gera drauge išsitiesti kur nors ant žolės jūrų akvariumo teritorijoje, aš gulėčiau aukštie lninkas, ji ant šono, apkabinusi mane viena ranka, padėjusi galvą man ant peties ir žiūrėdama į mane. Mes nieko nedarytume – tik gulėtume dviese po begaliniu dangumi parke, kuris taip gerai apšviestas, jog net žvaigždės nublankusios. Galbūt jausčiau jos alsavimą sau į kaklą, galbūt šitaip išgulėtume iki ryto, o tada į parką pasipiltų lankytojai, mus pamatę gal palaikytų irgi turistais ir mes galėtume išeiti įsimaišę į minią.

Bet ne. Man reikėjo pamatyti Čaką su vienu antakiu, papasakoti visą istoriją Benui, atbūti pamokas, pasitrinti repeticijų klasėje, laukė Djuko universitetas ir visa kita, žodžiu, ateitis.

– Kju, – prabilo Margo.

Pažvelgiau ne visai susigaudydamas, kam ji ištarė mano vardą, bet staiga atsitokėjau. Iš garsintuvų sklido jau ne muzikėlė, o tikra muzika – senas džiazas, mano tėčio mėgstama daina, kuri vadina-

si „Ant Alabamos krinta žvaigždės“. Net ir per mažučius garsintuvus buvo girdėti, kad atlikėjas gali iš karto paimti tūkstantį natų.

Ir aš pajutau, jog nuo pat mudviejų lopšio per tą negyvėlį, per mūsų pažintį iki dabar driekiasi kažkokios nenutrūkstamos stygos. Ir norėjau jai pasakyti, jog man didžiausias malonumas buvo ne ruošti, veikti ar išeiti iš čia, o matyti, kaip tos mūsų stygos kryžiuojasi, atsiskiria ir vėl sueina, – bet, ko gera, būtų nuskambėję banaliai, be to, ji jau pakilo.

Margo mirksėdama žiūrėjo į mane ir atrodė nepaprastai graži: mėlynos akys, šlapi džinsai prilipę prie kojų, veidas švyti pilkšvoje prieblandoje.

Aš atsistojau ir tiesdamas ranką paklausiau:

– Ar galima tave pakviesti šito šokio?

Margo tūptelėjo ir atsakė paduodama man ranką:

– Taip, galima.

Aš uždėjau delną jai ant liemens, ji – man ant peties. Ir tada du žingsniai į priekį, vienas į šoną, du žingsniai į priekį, vienas į šoną. Šokdami apsukome apie ruonių akvariumą, o daina apie krentančias žvaigždes vis nesibaigė.

– Lėtas šeštokų šokis, – paskelbė Margo, ir mes pakeitėme pozicijas: ji uždėjo man ant pečių abi rankas, aš abi rankas – jai ant klubų, alkūnės prispaustos, atstumas tarp šokančiųjų – beveik dvi pėdos. Dar truputį pašokome, kol baigėsi daina. Aš žingtelėjau į priekį atlošdamas Margo, kaip mus buvo mokę šokių mokykloje. Ji kilstelėjo koją visu svoriu užguldama mano ranką. Arba mani mi taip pasiklovė, arba norėjo, kad grįtume aukštiekninki.

9.

„7-Eleven“ nusipirkome popierinių rankšluosčių ir pabandėme nuo kūno ir drabužių nuvalyti griovio glitėsius, paskui pripyliau baką degalų, kiek buvo prieš mūsų klajones po Orlandą. Mamai važiuojant į darbą kraislerio sėdynės bus drėgnokos, bet tikėjausi, jog nepastebės, nes mano mama labai išsiblaškiusi. Tėvai buvo įsitikinę, kad esu neproblemiškas ir nė kiek nelinkęs vidury nakties brautis į jūrų akvariumą, juk mano psichologinė pusiausvyra – jų profesionalumo garantas.

Namo neskubėjau, rinkausi aplinkines, siauresnes gatves, o ne plentą. Mudu su Margo įjungėme radiją – norėjome išsiaiškinti, kuri stotis galėjo leisti „Žvaigždes“, bet paskui, išjungusi radiją, Margo apibendrino:

– Trumpai tariant, manau, kad žygis pasisekė.

– Tikrai, – pritariau, nors jau pasidarė neramu, ką atneš prasi-dėjusi diena. Ar Margo prieš pamokas ateis prie repeticijų klasės? Ar pietaus su manimi ir Benu? – Įdomu, kas šiandien bus.

– Ir man įdomu. – Žodžiai tarsi pakibo ore, bet patylėjusi ji pridūrė: – Beje, dėl to, kas bus. Kaip padėką už tavo sunkų darbą ir pasiaukojimą, parodytus šią nepaprastą naktį, norėčiau įteikti tau dovanėlę. – Pagrabaliojusi kažkur prie kojų, Margo atkišo man skaitmeninį fotoaparata. – Še. Ir protingai pasinaudok Mažojo Pypliuko galia.

Nusijuokęs įsidėjau aparatuką į kišenę.

– Namie nuotrauką nusikopijuosiu ir aparatą atiduosiu mokykloje, – tariau norėdamas išgirsti: „*Taip, mokykloje, ten dabar visas bus kitaip, mes draugausime atvirai, be to, aš jau esu be poros*“, – tačiau ji pasakė:

– Aha, arba kada nors.

Į Džeferson Parką įsukau 5.42. Džeferson Draivu išvažiavome į Džeferson Kortą, tada įčiuožėme į mūsų gatvę – Džeferson Vėjų. Paskutinį kartą išjungiau žibintus ir tuščiaja eiga prišliaužiau prie namo. Nežinojau, ką sakyti, Margo irgi tylėjo. Į „7-Eleven“ maišelį surinkome šiukšles stengdamiesi, kad mašina atrodytų ir jautųsi taip, tarsi per pastarąsias šešias valandas jai nieko ypatingo nenutiko. Margo padavė dar vieną maišelį, kuriame buvo indas su vazelino likučiais, dažų balionėlis ir paskutinis pilnas „Mountain Dew“ indelis. Iš nuovargio perkaitusios mano smegenys jau neveikė.

Su maišeliais per abi rankas pastovėjau prie mašinos žiūrėdamas į ją.

– Velniškai šauni naktelė, – galų gale pasakiau.

– Eikš čia, – liepė ji, ir aš žengiau artyn. Ji mane apkabino, man su tais maišeliais buvo neparanku, bet numesti jų negalėjau, bijojau ką nors prižadinti. Ji pasistiebė ir aiškiai sušnibždėjo į ausį: – Man tavęs labai stigs.

– Na, tai lengva pataisyti, – tariau slėpdamas nusivylimą. – Jei gu senoji kompanija atsibodo, dėkis prie manęs. Maniškiai labai šaunūs.

Jos lūpos buvo taip arti, jog pajutau ją šypsantis.

– Bijau, kad nejmanoma, – sukuždėjo ji.

Tada ji atsitraukė ir ėmė eiti atbula, nenuleisdama nuo manęs akių. Pagaliau kilstelėjo antakius ir nusišypsojo, aš ir vėl patikėjau

jos šypsena. Žiūrėjau, kaip ji išliuogia į medį, nuo jo užlipa ant stogo ir įlenda pro savo langą antrame aukšte.

Aš įėjau pro nerakintas priekines duris, pirštų galais nutipinau per virtuvę į savo miegamąjį, nusitraukiau džinsus, numėčiau į spintos kampą, šalia rėmo su lango tinkleliu, įsirašiau Džeiso nuotrauką ir atsiguliu laūždamas galvą, ką reikės jai sakyti mokykloje.

ANTROJI DALIS

Žolė

1.

Pamiegojau gal pusvalandį, kai 6.32 suskambėjo žadintuvas. Pats septyniolika minučių negirdėjau jo signalo, išgirdau tik tada, kai mane gerai papurtė mamos rankos ir tolimas balsas pasakė:

- Labas rytas, miegaliau.
- Ahmhmm... – atsiliepiu.

Jaučiausi dar labiau nusivaręs negu 5.55 ir mielai būčiau praleidęs pamokas, bet mano lankomumas buvo idealus, todėl, nors supratau, jog idealus lankomumas niekam nedaro įspūdžio ir juo nė kiek neverta didžiulis, statistikos gadinti nenorėjau. Be to, rūpėjo, kaip su manim elgsis Margo.

Kai įėjau į virtuvę, tėtis kažką pasakojo mamai, šiaip juodu pusryčiauvo. Mane pamatęs tėtis nutilo ir paklausė:

- Kaip miegojai?
- Fantastiškai, – atsakiau, ir tai buvo tiesa. Labai trumpai, bet puikiai.

Jis nusišypsojo.

– Tavo mamai kaip tik pasakojau, kad mane vis kankina toks neramus sapnas. Aš koledže. Ivrito pamoka, bet dėstytojas šitos kalbos nemoka ir kontrolinis parengtas ne ivrito, o nežinia kokia kalba. Bet visi apsimeta, kad ši pramanyta keistenybė ir yra ivritas. Taigi gaunu užduotį ir turiu rašyti kalba, kurios nemoku, rašmenimis, kurių nepažįstu.

– Įdomu, – murmtelėjau, nors man visai nebuvo įdomu. Nieko nėra nuobodžiau už svetimus sapnus.

– Tai paauglystės metafora, – įsiterpė mama. – Šiaip per sapną rašyti kokia nors kalba – brandos požymis, tačiau tau ta kalba nesuprantama. Vartoti kokį nors raidyną – suaugusiųjų bendravimo kodas, tačiau tau jis nepažįstamas.

Mano mama dirbo su kvanktelėjusiais paaugliais nepilnamečių nusikaltelių sulaikymo centruose ir kolonijose. Manau, todėl visai nesijaudino dėl manęs: kol rituališkai nenusukinėjau žiurkėnams galvų ir nesišlapinu sau į veidą, mano elgesys nepriekaištingas.

Normali motina gal būtų pasakiusi: „Klausyk, atrodo kaip prisirišęs metamfetamino ir atsiduoti dumbliais. Ar tik kartais prieš porą valandų nešokai su gyvatės įgeltąja Margo Rot Špygelman?“ Bet ne. Mano gimdytojai aptarė sapnus.

Aš nusimaudžiau po dušu, apsivilkau marškinėliais, užsimoviau džinsus. Vėlavau, bet, po galais, aš visada vėluodavau.

– Vėluoji, – priminė mama, kai vėl atėjau į virtuvę.

Iš paskutiniųjų bandžiau prasklaidyti miglą smegenyse, kad prisiminčiau, kaip užsirišti sportbačius.

– Žinau, – gargtelėjau.

Mama nuvežė mane į mokyklą. Sėdėjau Margo vietoje. Laimė, vairuodama mama visą laiką tylėjo ir aš užmigau atrėmęs galvą į lango stiklą.

Mamai sustojus prie mokyklos pastebėjau, kad Margo mašinos įprastoje vietoje nėra. Na, nieko nuostabaus, kad vėluoja. Jos draugės ir draugai nesirenka taip anksti kaip mano.

Pasukau prie orkestro muzikantų, ir Benas iš tolo užriko:

– Džeikobsenai, aš sapnavau ar tu...

Aš vos pastebimai papurčiau galvą, ir jis iškart perjungė bėgį:

– Ar mes šiandakt tikrai grįžome iš Polinezijos, parplaukėme bananų burlaiviu?

– Taip, gardus buvo burlaivis, – atsakiau.

Radaras pažiūrėjo į mane ir nuėjo po medžiu, į pavėsį. Aš nusėkiau.

– Paklausiau Andželą, kas galėtų eiti su Benu. Neišdegė.

– Blogai, – tariau. – Nors nieko baisaus. Mes abu gal organizuosim kokį „Prisikėlimo“ maratoną ar ką panašaus.

Prie mūsų priėjo Benas.

– Tai stengiatės manęs neužgauti? Juk žinau, aptariate mano gyvenimo tragediją, kai neįmanoma rasti man pupytės išleistuvių vakarui.

Apsisukęs jis nuėjo į mokyklą. Abu su Radaru nusekėme pas-kui jį; kažką šnekučiuodami praėjome pro repeticijų klasę, kur, su-sėdę tarp instrumentų dėklų, plepėjo jaunesniųjų klasių mokiniai.

– Kurių galų tu taip veržies į tas išleistuves? – paklausiau.

– Juk tai mūsų išleistuvės. Vienintelė proga tapti kokios nors pupytės gražiausiu prisiminimu iš mokyklos.

Aš atsidusau.

Suskambėjo pirmas skambutis, taigi po penkių minučių pa-moka, ir mokiniai kaip Pavlovo šunys ėmė brukti į koridorius. Visi trys sustojome prie Radaro spintelės.

– Tai ko tu skambinai trečią valandą nakties ir klausei Čako Parsono adreso?

Galvodamas, ką jam atsakyti, žiūriu, kad mūsų pusėn eina pats Čakas Parsonas. Kumštelėjau Benui šonan ir įbedžiau akis į Čaką. Taigi jis nusprendė, kad geriausia bus nusiskusti kairį antakį.

– Tai bent vaizdelis, – sumurmėjo Benas.

Netrukus aš atsitrenkiau į spintelę, Čako veidas atsidūrė tiesiai prieš mane – žaviai likęs be antakių.

– Į ką vėpsot, avigalviai?

– Į nieką, – atsakė Radaras. – Tik ne į tavo antakius.

Čakas pastūmė Radarą, vožė delnu į spintelę šalia manęs ir nuėjo.

– Tavo darbas? – abejodamas paklausė Benas.

– Tik niekam neprasižiokit, – pasakiau abiem. Ir tyliai pridūriau: – Mano ir Margo Rot Špygelman.

Benui net balsas sudrebėjo.

– Tai tu naktį buvai su Margo Rot Špygelman? TREČIĄ VANDANĄ? – Aš linktelėjau. – Dviese? – Vėl linktelėjau. – O Dieve, jeigu su ja ką nors veikėt, turi man viską smulkiai papasakoti. Gausi parašyti semestrinį darbą apie Margo Rot Špygelman papus – koks bendras vaizdas, koks jausmas maigant. Mažiausiai trisdešimt puslapių!

– O man – piešinį pieštuku, bet kad būtų tikslus kaip nuotrauka, – pareikalavo Radaras.

– Priimtina ir skulptūra, – pridūrė Benas.

Radaras kilstelėjo ranką, taigi suteikiau žodį jam.

– Taip, dar norėčiau paklausti, ar negalėtum sukurti sekstinės apie Margo Rot Špygelman krūtis? Štai tau šeši galiniai eilučių žodžiai: *rausvos, apvalios, stangrios, sultingos, minkštos, putlios*.

– Manau, bent vienas žodis turi būti *čept čept čept*, – įsiterpė Benas.

– Aš tokio žodžio nežinau, – atšoviau.

– Taip ima čepsėti mano lūpos, kai Benas Starlingas atakuoja kokios nors pupytės papus.

Ir Benas parodė, ką darytų, jeigu jo galva atsidurtų prie mergaitės krūtinės, nors tokia galimybė buvo labai abejotina.

– Šią akimirką, – tariau, – tūkstančiai Amerikos mergaičių pakraupo iš baimės ir pasibaisėjimo net nesuprasdamos kodėl. Beje, iškrypėli, tarp mūsų nieko nebuvo.

– To ir reikėjo tikėtis, – pasakė Benas. – Aš vienintelis vyrukas su kiaušiais, galintis pupytei duoti tai, apie ką ji svajoja, deja, taip pat esu vienintelis, kuris neturi jokios galimybės to padaryti.

– Koks įdomus sutapimas, – leptelėjau.

Žodžiu, gyvenimas ėjo kaip ėjęs, tik jaučiausi labiau pavargęs. O juk tikėjausi, kad po šitos nakties viskas pasikeis, tačiau to neįvyko – bent kol kas.

Nuaidėjo antras skambutis, ir mes nuskubėjome į klasę.

Per pirmąją, matematikos pamoką jaučiau baisų nuovargį. Tai yra aš jau atsikėliau nulėpęs, bet nuovargio ir matematikos derinys buvo išvis nepakeliamas. Kad neužmigčiau, ėmiau rašyti Margo laiškelių, – aišku, neketindamas jo siųsti, tik šiaip išvardydamas įsimintiniausias nakties akimirkas, – bet ir tai nepadėjo. Pagaliau tušinukas liovėsi judėti, regėjimo laukas vis labiau traukėsi, o aš mėginau prisiminti, ar šis reiškinytis rodo žmogaus pervargimą. Nutariau, jog taip ir yra, nes priešais save mačiau tik vieną daiktą – poną Chimenesą prie lentos, niekam daugiau nepajėgiau skirti dėmesio, taigi kai ponas Chimenesas kreipėsi: „Kventinai?“ – baisesiai sutrikau, mat mano pasaulyje jis tik stovėjo ir rašė lentoje, o kaip pasidarė, kad aš jį ir girdžiu, ir matau, neįstengčiau suprasti.

– Taip? – atsiliepiu.

– Ar girdėjai klausimą?

– Taip? – vėl atsiliepiu.

– Ir tu pakėlei ranką norėdamas atsakyti?

Pasižiūrėjau – ranka tikrai pakelta, bet nesusigaudžiau, kaip tai atsitiko, net nelabai žinojau, kaip šią padėtį ištaisyti. Vis dėlto, sukaupęs visas pastangas, pajėgiau įsakyti rankai, kad nusileistų, ir pagaliau tariu:

– Aš tik norėjau atsiprašyt į tualetą.

– Eik, – pasakė mokytojas.

Tada kažkas kitas pakėlė ranką ir atsakė į klausimą apie kažką diferencialinę lygtį.

Nusivilkau į tualetą, nusiprausiau šaltu vandeniu ir pasilenkęs prie kriauklės įsižiūrėjau į save. Akys raudonos, bet nieko nepadarysi. Ir tada man šovė išganinga mintis. Užėjau į kabiną, užvožiau klozeto dangtį, atsisėdau ant jo, prisispaudžiau prie šoninės sienelės ir užmigau. Miegojau gal šešiolika milisekundžių, tada išgirdau skambutį į antrą pamoką. Atsistojęs nupėdinau į lotynų, paskui – į fiziką, pagaliau atėjo ketvirta pamoka, mums pietų langas, ir aš Benui valgykloje pasakiau:

– Man tikrai reikia pamiegoti ar ką.

– Einam pietauti į mūsų NBNP, – pasiūlė jis.

NBNP buvo penkiolikos metų bjuikas, kuriuo iš eilės važinėjo visi trys vyresnieji Beno broliai ir seserys; Benui jis atiteko susidedantis kone vien iš lipniosios juostos ir glaisto. Jo pilnas vardas buvo „Nuvarė, Bet Nušauti Pamiršo“, sutrumpintai NBNP. Jis buvo varomas ne benzinu, o neišsenkamu žmogiškosios vilties kuru. Atsėdi ant įkaitusios vinilo sėdynės tikėdamasis, kad mašina užsives, Benas pasuka raktelį, variklis apsisuka porą kartų – taip paskutinį kartą dvėsdama trūkteli ant kranto išmesta žuvis. Tu imi tikėtis karščiau, ir variklis apsisuka dar porą kartų. Tada įtempį visą vilią, ir pagaliau mašina pajuda.

Benas užvedė NBNP ir visu smarkumu įjungė kondicionierį. Trys iš keturių langų neatsidarinėjo, bet kondicionierius veikė puikiai, tiesa, kelias minutes pro angas tik tvoskė karštas oras, maišydamasis su tokiu pat karštu ir dar tvankiu salono oru. Aš atlošiau sėdynę iki galo ir beveik gulėdamas išklojau Benui viską: apie Margo prie lango, „Wal-Martą“, kerštą, „SunTrusto“ dan-

goraižį, kaip įsibrovėme ne į tuos namus, apie jūrų akvariumą ir „man tavęs labai stigs“.

Jis manęs nė karto nepertraukė: tuo Benas buvo geras draugas, bet, kai baigiau pasakoti, iškart uždavė opiausią klausimą:

– Palauk, o kaip dėl Džeiso Vortingtono – kokio vis dėlto mažumo?

– Reikia manyti, ir nuo išgąščio susitraukė, bet esi matęs pieštuką? – paklausiau, Benas linktelėjo. – Esi matęs pieštuką su trintuku? – Jis vėl linktelėjo. – O esi matęs trupinėlius, kurie lieka ant popieriaus ką nors ištrynus? – Vėl linkt. – Tai va, sakyčiau, trys trupinėliai ilgumo ir vienas platumo.

Benas buvo sočiai prisikentėjęs nuo tokių padugnių kaip Džeisas Vortingtonas ir Čakas Parsonas, todėl turėjo teisę pasidžiaugti. Bet jis net nesusijuokė. Tik apstulbęs lėtai kraipė galvą.

– Bet ir velnio merga!

– Taigi.

– Ji toks žmogus, kad gali tragiškai mirti dvidešimt septynerių, kaip Džimis Hendriksas arba Dženis Džoplin, o jeigu išgyvens, turbūt pirmoji pasaulyje gaus Nobelio premiją už kietumą.

– Tai jau, – sutikau.

Niekad nepavargdavau kalbėti apie Margo Rot Špygelman, tačiau aš iš viso retai kada pavargdavau taip kaip šiandien. Atsi-
lošiau į sutrūkinėjusį vinilą ir iškart užmigau. Kai pabudau, ant kelių radau mėšainį su rašteliu: „*Reikėjo į pamoką, senuk. Susitik-
sim po repeticijos.*“

Po pamokų sėdėjau ant grindų šalia repeticijų klasės ir, atsišliejęs į šlakbetonio sieną, verčiau Ovidijų stengdamasis negirdėti kakofoniško instrumentų ūbavimo už durų. Repeticijų dienomis visada užtrukdavau kokią valandą, nes išeiti be Radaro ir Beno, vadina-

si, – būti vieninteliam dvyliktokui mokykliniame autobuse, o tai nepakeliamas pažeminimas.

Po repeticijos Benas užvežė Radarą namo į Džeferson Parko „centrą“, netoli nuo Leisės namų. Paskui parvežė mane. Pastebėjau, kad ir namie Margo automobilio nėra. Taigi pamokas praleido ne todėl, kad nutarė išsimiegoti. Tikriausiai susirado naujų nuotykių – *be manęs*. Galbūt per dieną tepiliatoriumi visų kitų savo priešų pagalves ar dar ką nors veikė. Įžengiau į vidų jausdamasis trupučiuką atstumtas, bet ji, aišku, žinojo, kad nebūčiau prisidėjęs – nė už ką nenorėjau praleisti dienos mokykloje. Be to, kas žino, ar Margo būtų užtekę vienos dienos. Galbūt ji trim dienom išrūko į Misisipę arba sugalvojo pakeliauti su cirko trupe.

Bet, žinoma, ji nei cirke, nei Misisipėje, o kur – nepajėgiau įsivaizduoti, nes aš nesu Margo.

Galvojau, kokių istorijų ji parsiveš šį kartą. Ir spėliojau, ar jas man papasakos sėdėdama prie pietų stalo. Pamaniau, gal ji tai ir turėjo galvoje sakydama: „Man tavęs labai stigs.“ Juk Margo iš anksto žinojo trumpam kur nors pabėgsianti iš popierinio Orlando. O kai sugrįš, kas žino... Paskutines savaites mokykloje ji negalės draugauti su senąja kompanija, tai gal vis dėlto prisidės prie mūsų?

Vos ji spėjo išvažiuoti, kai pasklido gandai. Po vakarienės pasiskambino Benas.

– Girdėjau, kad ji neatsiliepia telefonu. „Facebooke“ kažkas sakė, kad ji neva gyrėsi radusi kažkokią slėptuvę Disneilande, „Rytojaus šalyje“.

– Nesąmonė, – pasakiau.

– Žinoma. Juk „Rytojaus šalis“ – pati kvailiausia iš visų penkių. Dar kažkas minėjo, kad internete susipažinusi su kažkoku tipu.

– Juokinga, – tariau.

– Gerai, tai kur ji?

– Kur nors visai viena. Ir smaginas taip, kaip mes net nesvajojome.

Benas sukikeno.

– Nori pasakyti, smaginas pati su savimi?

Aš sudejavau.

– Gana, Benai. Tiesiog sugalvojo ką nors iškrėsti savo stiliumi. Kad įeitų į istoriją. Ir sudrebintų pasaulį.

Naktį gulėjau ant šono ir žiūrėjau į nematomą pasaulį už lango. Stengiausi užmigti, bet akys vis tiek atsimerkdavo – dar žvilgtelėti. Niekaip nepajėgiau atsižadėti vilties, kad Margo Rot Špygelman vėl pasirodys lange ir vėl ištemps nuvargusius mano kaulus į dar vieną nepamirštamą naktį.

2.

Margo prapuldavo taip dažnai, kad jokios masinės paieškos nebuvo paskelbta, nors visi jautė, kad jos nėra. Vidurinė mokykla nėra nei demokratija, nei diktatūra ir netgi, priešingai paplitusiam įsitikinimui, ne anarchija. Tai monarchija, besiremianti Dievo pateptojo teise. Karalienei išėjus atostogų prasideda permainos. Visada į bloga. Pavyzdžiui, kai Margo dešimtoje klasėje išmovė į Misisipę, Beka paleido tą bjaurią istoriją apie Kruvinąjį Beną. Ir dabar prasidėjo tas pats. Mergaitė, pirštu užkišusi skylę damboje, pabėgo, ir potvynis jau neišvengiamas.

Tą rytą dėl įvairumo susiruošiau laiku ir į mokyklą nuvažiauvau su Benu. Publika prie repeticijų klasės buvo neįprastai tyli.

– Bjaurybės, – labai rimtai tarė mūsų bičiulis Frenkas.

– Kas yra?

– Čakas Parsonas, Tedis Mekas ir Klintas Baueris sėdo į Klinto ševrolė „Tahoe“ ir pervarė per dvylika dviračių, priklausančių dešimtokams ir dešimtokams.

– Velniava, – tariau purtydamas galvą.

Ešlis pridūrė:

– Be to, vakar berniukų tualete ant sienų kažkas surašė mūsų telefonus su visokiais nešvankiais komentarais.

Aš vėl papurčiau galvą, bet jau tylėdamas. Jų apskūsti negalėjome: ne kartą bandėme pagrindinėje mokykloje, bet sulauk-

davome dar žiauresnės baudmės. Taigi turėsime laukti, kol kas nors panašus į Margo visai jų šutvei paaiškins, kokie jie kvaili nebrendilos.

Tačiau Margo man parodė, kad galima priešintis. Jau norėjau kažką sakyti, kai pastebėjau, jog prie mūsų atskuodžia kažkoks milžinas. Su juoda slidininko kauke ir didžiuliu žaliu rankiniu siurbliu. Pralėkdamas jis atsitrenkė į mane taip smarkiai, jog neišsilaikęs kairiu petimi dėją ant suskeldėjusio betono. Pribėgęs duris, milžinas atsisuko ir man šūktelėjo:

– Tik lįsk prie mūsų, ir būsi atmuštas.

Balso nepažinau.

Benas ir dar kažkuris draugų padėjo atsikelti. Petį skaudėjo, bet susilaikiau jo netrynęs.

– Neužsigavai? – paklausė Radaras.

– Ne, nieko.

Ir pasitrynčiau petį. Radaras palingavo galvą.

– Kas nors galėtų jam pasakyti, kad „atmušti“ galima, bet „priešti“ būtų taisyklingiau.

Aš nusijuokiau. Kažkuris linktelėjo automobilių aikštelės link – mūsų pusėn dūlino du smulkūs devintokėliai šlapiais, lyg išskalbtais, bet negręžtais marškinėliais.

– Myžalai! – sušuko vienas jų. Kitas tylėjo ir žengė atitraukęs rankas nuo drabužio, nors tai nedaug gelbėjo: mačiau, kaip nuo rankovės per ranką teka skystis.

– Žmonių ar gyvulių? – kažkas paklausė.

– Iš kur galiu žinoti? Gal studijavau myžalus?

Priėjau prie vaikėzo. Uždėjau delną ant viršugalvio, atrodo, vienintelės sausos vietos.

– Sutvarkysime, – pažadėjau.

Po antro skambučio su Radaru nubėgom į matematiką. Sės-

damasis netyčia užkliudžiau ranka staliuką, ir petį pervėrė skausmas. Radaras pastukseno tušinuku į sąsiuvinį, ir aš pamačiau apskritimu apvestą klausimą: „*Kaip petys?*“

Savo sąsiuvinio kamputyje parašiau atsakymą: „*Palyginti su tais devintokėliais, rytą praleidau vaivorykščių sode dūkdamas su šuniukais.*“

Radaras taip nusikvatojo, kad užsidirbo rūstų pono Chimeso žvilgsnį. Aš prirašiau: „*Turiu planą, bet reikia išsiaiškinti, kas tai padarė.*“

Radaras atrašė: „*Džesperis Hensonas*“ ir kelis kartus apibraukė. „*Iš kur žinai?*“ – nusistebėjau.

„*O tu nepastebėjai? Tas asilas vilkėjo savo sportinę aprangą.*“

Džesperis Hensonas buvo jaunesnis už mus. Visada laikiau jį nekenksmingu, netgi normaliu vyruku – jis taip nedrąsiai sumurmėdavo man: „Kaip laikaisi, senuk?“ Žodžiu, nebuvo panašus į tokį, kuris iš rankinio siurblio laistytų vaikiščius myžalais. Iš tikrųjų Žiemos Parko vidurinės mokyklos biurokratinėje sistemoje jis buvo tarsi koks antrasis sporto ir šunybių reikalų ministro pavaduotojas. Kai toks tipas paaukštinamas ir tampa šaudymosi myžalais viceprezidentu, būtina nedelsiant imtis veiksmų.

Taigi grįžęs iš mokyklos sukūriau naują pašto dėžutę ir parašiau senam savo bičiuliui Džeisonui Vortingtonui.

Nuo: mavenger@mail.com

Kam: jworthington90@yahoo.com

Tema: tu, aš, Bekos Erington namai, tavo penis ir t. t.

Gerb. p. Vortingtonai,

1. Kiekvienam mokiniui, kurio dviratį sutraiškė jūsų kolegų ševrolė „Tahoe“, turi būti sumokėta po 200 \$. Neturėtų būti sunku, kai pagalvoji apie jūsų turtus.
2. Grafčių menas berniukų tualete turi užsibaigti.
3. Myžalų pripildyti vandens pistoletai? Rimtai? Laikas pagaliau suaugti.
4. Prašom gerbti bendramokslis, ypač tuos, kurių draugai ne tokie ereliai kaip jūs.
5. Šį pageidavimą perduokite ir kitiems savo klanu nariams.

Suprantu, kad kai kuriuos punktus bus keblu įvykdyti. Kita vertus, man irgi sunku slėpti nuo pasaulio prie šio laiško pridėtą nuotrauką.

Pagarbiai –

draugiškai nusiteikusi kaimynė Nemesidė

Atsakymas atėjo po dvylikos minučių.

Klausyk, Kventinai, – taip, žinau, jog tai tu. O tu žinai, kad ne aš aplaisčiau devintokus myžalais. Atsiprašau, bet nesu atsakingas už kitų žmonių elgesį.

Mano atsakymas:

p. Vortingtonai,

Suprantu, kad Čakas ir Džesperis jums nepavaldūs. Bet, matote, ir mano padėtis panaši. Ant kairio peties tupintis velniukas man irgi nepavaldus. Velniukas sako: IŠSPAUS-

DINK ŠITĄ NUOTRAUKĄ IŠSPAUSDINK ŠITĄ NUOTRAUKĄ IR IŠKABINĖK PO VISĄ MOKYKLĄ GREIČIAU GREIČIAU GREIČIAU. Ant dešinio peties sėdi mažytis baltas angelėlis. Jis man kalba: „Klausyk, aš vis dėlto tikiuosi, kad tie vargšai devintokai pirmadienį anksti rytą jau gaus savo pinigėlius.“

Aš irgi tikiuosi, angelėli. Tikiuosi.

Su geriausiais linkėjimais –
jūsų draugiška kaimynė Nemesidė

Jis neatsakė, bet ir nebuvo reikalo. Viskas jau buvo pasakyta.

Po vakarienės atėjo Benas ir mes žaidėme „Prisikėlimą“. Maždaug kas pusvalandį sustabdę žaidimą skambinome Radarui, tuo laiku esančiam pasimatyme su Andžela. Balso pašte mes jam palikome vienuolika pranešimų, vienas už kitą įkyresnių ir nešvankesnių. Po devintos į duris kažkas paskambino.

– Kventinai! – šūktelėjo mama.

Su Benu pamanėme, kad Radaras, ir nuėjome atidaryti. Už durų stovėjo Čakas Parsonas ir Džeisonas Vortingtonas. Džeisonas pasisveikino:

– Labas, Kventinai.

Aš linktelėjau. Džeisonas dirstelėjo į Čaką, tas pašnairavo į mane ir burbtelėjo:

– Atleisk, Kventinai.

– Už ką? – paklausiau.

– Už tai, kad liepiu Džesperui aplaistyti myžalais tuos devintokus, – sumurmėjo jis. – Ir už dviračius.

Benas išskėtė rankas lyg norėdamas apkabinti.

– Eikš čia, – tarė.

– Ko?

– Eikš čia, – pakartojo Benas. Čakas žengė prie jo. – Arčiau, – liepė Benas.

Čakas jau buvo prieškambaryje, gal per žingsnį nuo Beno. Staiga Benas vožė kumščiu Čakui į pilvą. Tas tik susiraukė ir iškart užsimojo smogti atgal. Tačiau Džeisas sugriebė jam už rankos.

– Šalčiau, tau gi neskaudėjo, – pasakė. Ir atkišo man delną. – O tu drąsus, bičai. Aišku, esi bjaurybė, bet vis tiek.

Aš paspaudžiau jam ranką.

Ir jie išėjo, tiksliau – išvažiavo Džeiso leksu. Vos uždariau duris, Benas užkaukė:

– AAAAAAAA! Viešpatie, mano ranka! – Pabandęs sugniaužti kumštį persikreipė. – Manau, Čakas Parsonas turėjo už diržo užsikišęs vadovėlį.

– Tai vadinasi pilvo presas, – paaiškinau.

– Aa, esu girdėjęs apie tokį daiktą. – Paplojau jam per nugarą, ir mes grįžome į mano kambarį toliau žaisti „Prisikėlimo“. Įsivažiavus Benas tarė: – Beje, ar pastebėjai, kad Džeisas sakė „bičai“? Tai aš atgaivinau šitą žodį. Savo asmeninio žavesio dėka.

– Na, žinoma, užtat penktadienio vakarą tu žaidi žaidimus pūsdamas ranką, kurią atmušei į kažkieno pilvo presą. Nenuostabu, kad Džeisas Vortingtonas šoka pagal tavo dūdelę.

– Aš bent esu „Prisikėlimo“ *asas*, – atšovė jis ir paleido šūvį man į nugarą, nors abu buvome vienoje komandoje.

Dar truputį pažaidėme, tada Benas susirietė ant grindų, prispaudė prie krūtinės pultą ir užmigo. Aš irgi labai pavargau – diena buvo ilga. Pamaniau, kad pirmadienį Margo tikrai bus grįžusi, bet vis tiek didžiavausi, jog aš, ne kas kitas, sulaikiau bjaurasties bangą.

3.

Dabar kas rytą pirmiausia pasižiūrėdavau pro langą, ar Margo kambaryje matyti kokių nors gyvybės žymių. Rotango žaliuzes ji visada laikydavo nuleistas, bet jai išvažiavus kažkas, gal motina ar kas kitas, jas pakėlė, ir aš matydavau lopinėlių mėlynos sienos ir baltas lubas. Tą šeštadienio rytą, praėjus dviem paroms nuo jos dingimo, pamaniau, kad jos namie dar nebus, bet vis dėlto šiek tiek nusivyliau išvydęs žaliuzes pakeltas.

Išsivalęs dantis kelis kartus įspyriau Benui tikėdamasis jį prizuadinti ir išėjau iš miegamojo su šortais ir marškinėliais. Prie valgomojo stalo sėdėjo penkiese. Mano tėvai. Margo tėvai. Ir aukštas tvirtas afroamerikietis didžiuliais akiniais ir pilku kostiumu, laikantis kažkokį aplanką.

– Eee, sveiki, – tariau.

– Kventinai, – paklausė mama, – ar trečiadienio vakare matei Margo?

Įėjęs į kambarį atsistojau prisišliejęs prie sienos priešais nepažįstamąjį. Atsakymą į šį klausimą jau buvau apgalvojęs.

– Taip. Maždaug vidurnaktį ji priėjo prie mano lango, mes pasišnekėjome, tada ją pastebėjo ponas Špygelmanas ir parvarė namo.

– O vėliau nematei? – paklausė ponas Špygelmanas. Atrodė visiškai ramus.

– Ne, o ką?

Man atsakė Margo mama – gerokai pakeltu balsu:

– Matai, Margo, regis, pabėgo. Ir vėl. – Ji atsiduso. – Tai jau bus... ketvirtas kartas, ar ne, Džošai?

– Oi, nebesuskaičiuoju, – nepatenkintas burbtelėjo jos tėtis.

Tada prabilo afroamerikietis:

– Jūs kreipiatės į mus penktą sykį. – Linktelėjęs man, žmogus prisistatė: – Detektyvas Otis Vorenas.

– Kventinas Džeikobsenas, – sumurmėjau.

Mama atsistojusi uždėjo rankas poniai Špygelman ant pečių.

– Debi, aš tave taip užjaučiu. Tau baisiai sunku.

Man šitas triukas nebuvo naujas. Psichologinė priemonė, vadinama „empatinis išklausymu“. Nurodai kito žmogaus emocinę būseną, o jam atrodo, kad jį supranti. Su manimi mama visada taip kalbasi.

– Ne sunku, o pikta, – atšovė ponia Špygelman.

– Tikrai, – patvirtino ponas Špygelmanas. – O po pietų ateina meistras. Pakeisime užraktus. Jai jau aštuoniolika. Detektyvas sakė, kad mes nieko negalime padaryti.

– Na, – pertraukė jį detektyvas Vorenas, – aš ne visai taip sakiau. Sakiau, kad nėra dingusi *nepilnametė*, ji jau turi teisę išeiti iš namų.

Ponas Špygelmanas toliau kalbėjo mano mamai:

– Mes su džiaugsmu apmokėsime jos studijas koledže, bet negalime leisti šitos... šitos kvailystės. Koni, jai aštuoniolika! Ir šitoks savanaudiškumas! Ji turėtų aiškiai pajusti savo elgesio pasekmes.

Mama nuėmė rankas nuo ponios Špygelman pečių.

– Manyčiau, tos pasekmės turėtų būti padiktuotos meilės, – pareiškė mama.

– Klausyk, Koni, ji ne tavo duktė. Ne į tave dešimt metų šluostėsi kojas kaip į skudurą. Mums dar reikia rūpintis ir kitu vaiku.

– Ir savimi, – pridūrė ponas Špygelmanas. Pakėlęs į mane akis pasakė: – Kventinai, atsiprašau, jeigu ji ir tave bandė įtraukti į savo žaidimėlį. Turbūt įsivaizduoji, kaip... kaip mums nesmagu dėl viso šito. Esi toks šaunus vaikinai, o ji... na...

Atsitraukęs nuo sienos atsistočiau tiesus kaip styga. Margo tėvus šiek tiek pažinojau, tačiau dar neteko matyti besielgiančių taip kiauliškai. Nenuostabu, kad trečiadienio vakarą jie ją užkniso. Žvilgtelėjau į detektyvą. Jis sklaidė popierius aplanke.

– Seniau ji visada palikdavo, taip sakant, duonos trupinių takelį, tiesa?

– Šiokių tokių užuominų, – stodamasis patvirtino ponas Špygelmanas. Detektyvas padėjo aplanką ant stalo, ir Margo tėvas pasilenkė prie jo. – Tą dieną, kai pabėgo į Misisipę, ji valgė makaronų raidelių sriubą ir lėkštėje paliko keturias raideles: M, I, S, P. Buvo labai nepatenkinta, kad mes neišsifravome jos žinutės, nors, kai grįžo, pasakiau jai: „Kaip galėjome tave surasti žinodami tik tai, kad esi Misisipėje? Valstija juk didžiulė, Margo!“

Detektyvas kostelėjo.

– O kai naktį praleido Disneilande, ant lovos buvo palikusi Peliuko Mikio draugę Minę?

– Taip, – pritarė motina. – Užuominų būdavo. Idiotiškų. Patikėkite, iš jų nieko nebūtumėt supratęs.

Detektyvas pakėlė akis nuo savo užrašų.

– Mes, aišku, paskleisime žinią, darysime ką galėdami, bet negalime priversti jos grįžti. Artimiausiu laiku nesitikėkite jos pamatyti namie.

– Aš ir nenoriu matyti jos namie. – Ponia Špygelman pridėjo prie akių nosinaitę, nors negirdėjau, kad jos balsas būtų sudrebėjęs nuo ašarų. – Žinau, skamba siaubingai, tačiau tiesa.

– Deb, – tarė mama psichoanalitikės balsu.

Ponia Špygelman palingavo galvą – vos pastebimai.

– Ką mes galime padaryti? Pranešėme detektyvui. Parašėme prašymą. Ji jau suaugusi, Koni.

– Tačiau ji – tavo šeimos narys, nesvarbu, kad suaugusi, – vis dar ramiai pasakė mano mama.

– Oi, liaukis, Koni. Sakai, nenormalu džiaugtis, kad jos nebėra namie? Žinoma, nenormalu. Tačiau ji pati buvo nenormali! Kaip ieškoti nuolat pabėgančio žmogaus, pareiškiančio, kad jo nesurasi, bet visada paliekančio nuorodų, kurios niekur neveda? Neįmanoma!

Mano mama susižvelgė su tėčiu, o detektyvas tarė man:

– Sūnau, gal pasišnekėtume akis į akį?

Aš linktelėjau.

Mes nuėjome į tėvų miegamąjį. Jis atsisėdo į krėslą, aš – ant lovos krašto.

– Štai ką, vaikine, – prabilo jis, patogiai įsitaišęs, – duosiu tau vieną patarimą. Niekada nedirbk valstybės tarnyboj. Mat dirbdamas valstybės tarnyboj dirbi žmonėms. O dirbdamas žmonėms nori nenori turi su jais bendrauti, net su tokiais kaip Špygelmanai.

Aš susijuokiau.

– Kalbu atvirai, vaikine. Šitie žmonės moka auklėti vaikus ne geriau negu aš – laikytis dietos. Jau esu su jais turėjęs reikalų, jie man nepatinka. Taigi jiems gali nesakyti, kur ji, bet man verčiau pasakyk.

– Kad nežinau, – atsakiau. – Tikrai.

– Vaikine, aš galvojau apie šitą mergaitę. Apie tai, ką ji daro: pavyzdžiui, naktį įsibrauna į Disneilandą, tiesa? Išvažiuoja į Misisipę palikusi makaronų raides. Organizavo grandiozinę kampaniją – daugybę namų apvyniojo tualetiniu popieriumi.

– O šitai iš kur žinote?

Prieš dvejus metus Margo surengė akciją: per naktį du šimtus namų apvyniojo tualetiniu popieriumi. Nereikia nė priminti, jog manęs į tą žygį nepakvietė.

– Sakau, jau buvau su ja susidūręs. Taigi, vaikine, padėk man: kas visa tai sugalvoja? Iš kur tos beprotiškos išmonės? Margo – tik ruporas, pakankamai trenkta, kad viską padarytų viena. Tačiau kas tai sugalvoja? Kas braižo sąsiuvinyje, kas skaičiuoja, kiek tualetinio popieriaus reikės tokiam skaičiui namų apvynioti?

– Manau, viską daro viena.

– Bet gal ji turi bendrininką, padedantį jai įgyvendinti visus tuos genialius sumanymus? Galbūt niekam neateina į galvą, kas tasai slaptas pagalbininkas, nes jis nėra nei jos geriausia draugė, nei mylimasis. Galbūt žmogus, kurio nė neįtartum.

Atsidusęs jis norėjo dar kažką sakyti, bet aš jį pertraukiau:

– Nežinau, kur ji. Dievaži.

– Aš tik vykdaу tyrimą, vaike. Tačiau tu juk kažką žinai, ar ne? Taigi pradėkime nuo pradžių.

Ir aš jam viską papasakojau. Jis man kažkaip sukėlė pasitikėjimą. Man pasakojant šį tą užsirašė, bet nedaug. Ir kažkodėl – ar dėl to, kad viską jam išklojau ir jis mane išklausė žymėdamasis bloknotelėje, kad Margo tėvai taip siaubingai apie ją šnekėjo, – mane pirmą kartą apėmė baimė, jog jos dar ilgai nebus. Baigiau pasakoti beveik dusdamas iš susijaudinimo. Kurį laiką detektyvas tylėjo. Palinkęs į priekį ilgokai žiūrėjo kažkur į tolį, kol pamatė, ką norėjo pamatyti, ir tada prabilo:

– Klausyk, vaikine. Pasitaiko, kad žmogus, paprastai mergaitė, taip trokšta laisvės, kad nesutaria su tėvais. Tokie vaikai panašūs į pririštus helio balionėlius. Jie tampo ir tampo siūlą, jis visą laiką įtemptas. Paskui kas nors atsitinka, siūlas nutrūksta ir jie nuskrenda. Galbūt niekada nebematysi to balionėlio. Nusileis

Kanadoje ar kur kitur, susiras darbą restorane. Nespės balionėlis nė apsidairyti, ogi žiūri, kad jau trisdešimt metų pilsto kavą tiems patiems susiraukusiems šunsnukiams toje pačioje užkandinėje. Tačiau gali būti, kad po trejų ketverių metų arba po trijų keturių dienų vėjas parneš balionėlį atgal, nes prireikė pinigų, o gal atsitokėjo, gal pasiilgo broliuko. Bet žinok, vaicine, tas siūlas visada nutrūksta.

– Taip, bet...

– Palauk, dar nebaigiau. Visa bėda, kad tokių balionėlių baisiai daug. Danguje net tiršta nuo jų, jie skraido trindamiesi šonais vieni į kitus ir kiekvienas balionėlis vienaip ar kitaip atsiduria ant mano stalo, galų gale žmogus nebežinai, ką daryti. Aplink vien šitie balionėliai, ir kiekvienas turi motiną arba tėvą, arba, neduok Dieve, abu, o pats po kiek laiko pradedi jų nebeskirti. Pakeli akis į dangų ir toje tirštyneje nebematai pavienio balionėlio. – Jis patylėjo, paskui, tarsi ką supratęs, sunkiai atsiduso. – Bet kartais pasitaiko koks didžiaakis vaikas su kupeta plaukų ir norisi jam pameluoti, nes atrodo geras žmogus. Ir tau pasidaro jo gaila, nes blogiau už debesis balionų, kuriuos matau aš, gali būti tik tai, ką mato jis: giedras mėlynas dangus, o jame vienui vienas balionėlis. Bet atmink, vaicine, – kai siūlas nutrūksta, jo jau nepriši. Ar supranti mane?

Linktelėjau, nors abejočiau, ar viską tikrai supratau. Jis atsistojo.

– Vis dėlto manau, kad ji netrukus grįš, vaicine. Jeigu tau nuo to geriau.

Man patiko Margo palyginimas su balionėliu, bet, mano galva, griebdamasis poetinių priemonių, detektyvas per daug dramtizavo: nusprendė, kad aš apimtas baisaus sielvarto, nors tik trumpai sunerimau. Juk aš žinočiau, jog ji grįš. Pakils, bet išėjus orui parsakies atgal į Džeferson Parką. Visada taip būdavo.

Paskui mes grįžom į valgomąjį. Detektyvas pasakė norįs nueiti pas Špygelmanus ir apžiūrėti Margo kambarį. Ponia Špygelman apkabino mane tardama:

– Tu visada buvai toks geras berniukas, atleisk, kad įpainiojom tave į šitą kvailą istoriją.

Ponas Špygelmanas paspaudė man ranką, ir jie išėjo. Vos užsidarė durys, tėtis atsiduso:

– Uch...

– Uch, – pritarė mama.

Tėtis apkabino man pečius.

– Labai nemaloni įvykių dinamika, tiesa, drauguži?

– Šikniai.

Tėvams patinka, kai prie jų keikiuosi. Iš veidų matau. Mat šitai reiškia, jog aš jais pasitikiu, nesivaržau jų ir esu savimi. Tačiau dabar jie kažkodėl paniuro.

– Kai Margo iškrečia tokį pokštą, tėvus ištinka sunkus narcizmo priepuolis, – pasakė man tėtis.

– Todėl jiems nesiseka sėkmingai auklėti vaikų, – pridūrė mama.

– Vis tiek šikniai, – pakartojau.

– Iš tikrųjų jie gal ir teisūs, – tarė tėtis. – Jai turbūt stinga tėvų dėmesio. Dievaži, man irgi reikėtų papildomo dėmesio, jei turėčiau tokius gimdytojus.

– Grįžusi Margo turbūt labai nusimins, – kalbėjo mama. – Juk jie beveik jos išsižada! Atstumia, kai žmogui labiausiai reikia meilės.

– Gal grįžusi galėtų pagyventi pas mus, – pasiūliau ir tik išta-
ręs tuos žodžius suvokiau, kokia nuostabi mintis.

Mamai irgi sublizgo akys, bet, kažką įžvelgusi tėčio veide, ji tarė man su įprastu santūrumu:

– Na, tikrai būtų laukiama viešnia, nors turėtume tam tikrų sunkumų, juk šalia gyvena jos tėvai. Tačiau, kai grįš į mokyklą, prašau perduoti, jog mes ją kviečiame, o jei nenori apsistoti pas mus, turime ir kitų būdų jai padėti, reikia tik aptarti.

Atėjo Benas – iš jo šukuosenos atrodė, kad mokslininkai bus kažko pripainioję apie sunkio jėgą.

– Ponia ir pone Džeikobsenai, kaip visada malonu jus matyti.

– Labas rytas, Benai. Nežinojau, kad pas mus nakvojai.

– Aš ir pats tik dabar sužinojau. Kas nors atsitiko?

Papasakojau jam apie detektyvą ir Špygelmanus, ir kad Margo dabar oficialiai laikoma pilnamete pradingėle. Man nutilus jis linktelėjo ir pasakė:

– Šitai reikėtų apsvarstyti prie karštos „Prisikėlimo“ lėkštės.

Nusišypsojau, ir mes nuėjome į mano kambarį. Netrukus atėjo Radaras ir aš buvau išmestas iš komandos, mat, nors buvau vienintelis šio žaidimo savininkas, žaidėjas buvau prastokas. Tai gi sėdėjau ir žiūrėjau, kaip jie žygiuoja per vampyrų knibždančią kosminę stotį.

– Goblinas, Radarai, goblinas! – karščiovosi Benas.

– Matau.

– Eikš čia, mažasis sūtrauka, – sušnypštė Benas, sukiodamas pultą. – Tėtis įsodins tave į laivelį, plaukiantį per Stikso upę.

– Ko dabar į savo blevyzgas pradėjai kaišioti graikų mitologiją? – pasidomėjau.

Radaras nusijuokė. Benas ėmė maigyti mygtukus šaukdamas:

– Ryk, gobline, ryk, kaip Dzeusas prarijo Metidę!

– Linkęs manyti, kad pirmadienį ji grįš, – tariau. – Net jei esi Margo Rot Špygelman, nenorėsi ilgai praleisti mokyklos. Gal iki mokslo metų galo ji pagyvėns pas mus.

Radaras atsiliepė labai miglotai, kaip ir dera žmogui, įsigilinusiam į „Prisikėlimo“ žaidimą:

– Net nesuprantu, ko ji pabėgo, nejaugi tik – *va velniūkštis, ne, žiopy, pliek jam šviesos pyške* – dėl to, kad susipyko su savo meile? Kažkaip maniau, kad ji – *kur kripta, ar kairėj* – tokiems dalykams atspari.

– Ne, – atsakiau. – Manau, jog ne dėl to. Bent jau ne vien dėl to. Margo nekenčia Orlando, vadina jį popieriniu miestu. Na, todėl kad jame viskas dirbtina ir netvirta. Turbūt nutarė pailsėti nuo jo.

Netyčia dirstelėjau pro langą ir iškart pastebėjau, kad kažkas, galbūt detektyvas, Margo kambaryje nuleido žaliuzę. Bet į ją nežiūrėjau. Žiūrėjau į užklijuotą ant jos juodą baltą plakatą. Nuotraukoje stovi gunktelėjęs vyriškis, jis žvelgia į toli. Lūpų kamputyje cigaretė. Per petį persimetęs gitarą, ant jos užrašas: ŠIS DAIKTAS ŽUDO FAŠISTUS.

– Pažiūrėkite, kas Margo lange.

Žaidimo muzika nutilo, Radaras su Benu suklaupė man iš šonų.

– Pirma nebuvo? – paklausė Radaras.

– Esu matęs šitą žaliuzių pusę gal milijoną kartų, – atsakiau, – bet pirma plakato nebuvo.

– Keista, – ištarė Benas.

– Margo tėvai šįryt sakė, kad ji kartais palikdavo nuorodų, – pasakiau. – Tačiau jos niekada nepadėdavo jos rasti, kol pati negrįždavo.

Radaras jau išsitraukė delninuką ir savo enciklopedijoje ieškojo šitos frazės.

– Nuotraukoje Vudis Gatris, – ėmė aiškinti jis. – Folko stiliaus dainininkas, gimęs devyni šimtai dvyliktais, miręs devyni šimtai šešiasdešimt septintais. Dainavo apie darbininkų klasės gyvenimą. „Šita žemė tavo“, maždaug taip. Komunistuojantis. Hm, įkvėpė Bobą Dilaną.

Radaras paleido keletą jo dainų ištraukų. Plonu gergždžiančiu balsu Gatris dainavo apie profesines sąjungas.

– Nusišiųsiu laišką šito straipsnio autoriui, paklausiu, ar jis mato kokį ryšį tarp Vudžio Gatrio ir Margo, – pažadėjo Radaras.

– Neįsivaizduoju, kad jai galėtų patikti jo dainos, – pasakiau.

– Tai jau, – burbtelėjo Benas. – Dainuoja kaip varliukas Kermitas, susirgęs gerklės vėžiu.

Radaras atidarė langą, iškišo galvą, apsižvalgė.

– Vis dėlto, Kju, ši žinia skirta tau. Argi kas nors kitas iš jos pažįstamų galėtų pamatyti jos langą?

Aš papurčiau galvą – ne.

Po valandėlės Benas pridūrė:

– Jis žiūri į mus lyg prašydamas dėmesio. Ir galva pakreipta į mus, matot? Be to, stovi lyg ir ne scenoje, o kažkokiam tarpdury.

– Manau, kviečia mus užėti, – pasakiau.

4.

Iš mano miegamojo nebuvo matyti nei Špygelmanų namo durų, nei garažo, norint juos stebėti reikėjo būti svetainėje. Taigi Benas liko žaisti „Prisikėlimo“, o mudu su Radaru nuėjome į svetainę ir susėdome neva žiūrėti televizoriaus, nors patys sekėme namą kitoje gatvės pusėje. Laukėme, kol išeis Margo tėvai. Juoda detektyvo Voreno „Crown Victoria“ tebestovėjo prie vartų.

Jis išvažiavo po penkiolikos minučių, bet daugiau visą valandą neatsidarė jokios durys. Mes su Radaru per HBO žiūrėjome kažkokią kvailą komediją apie prisirūkėlius, jau pradėjau įsijausti, kai Radaras ištare:

– Garažas.

Pašokęs nuo sofos pripuoliau prie lango pažiūrėti, kas mašinoje. Abu Špygelmanai. Ruti liko namie.

– Benai! – pašaukiau.

Jis žaibiškai atlėkė. Špygelmanams iš Džeferson Vėjaus išsukus į Džeferson Roudą, mes išbėgome į gatvę. Buvo šilta ir tvanku.

Per veją nudrožėme prie durų. Paskambinau. Išgirdau, kaip Mirna aticaksi nagučiais per ažuolines grindis. Prišokusi prie šoninio lango ėmė padūkusiai loti. Ruti atidarė duris. Miela gal vienuolikos metų mergytė.

– Labas, Ruti.

– Labas, Kventinai.

– Mama su tėčiu namie?

– Ką tik išvažiavo. Į „Target“ krautuvej. – Ji turėjo didžiules Margo akis, tik šviesiai rudas. Žiūrėjo į mane iš susijaudinimo suspaudusi lūpas. – Ar matei policininką?

– Taip, – atsakiau. – Atrodo geras.

– Mama sako, kad Margo gal tiesiog anksčiau išvažiavo į koledžą.

– Aha, – murmtelėjau galvodamas, jog lengviausia atskleisti paslaptį – nutarti, kad jokios paslapties nėra. Tačiau aš jau neabejojau: Margo paliko ne vieną paslapties raktą.

– Klausyk, Ruti, mums reikia patekti į Margo kambarį, – tariau. – Bet matai... Margo tave juk kartais prašydavo ką nors padaryti, kad tėvai nesužinotų. Dabar reikia tokio paties slaptumo.

– Margo nemėgsta, kai į jos kambarį kas nors įeina, – tarė Ruti. – Nebent būčiau aš. Arba mama – kai kada.

– Betgi mes jos draugai.

– Draugų ji į kambarį neįsileidžia, – nepasidavė Ruti.

Aš pasilenkiau prie jos.

– Ruti, būk gera.

– Ir tu nenori, kad sužinotų mama ir tėtis, – pasitikslino ji.

– Taip.

– Penki doleriai, – nukirto ji. Dar norėjau pasiderėti, bet Radas išsitraukė penkinę ir padavė. – Jei pamatysiu parvažiuojant mašiną, pranešiu, – susimokėliškaip pašnibždėjo Ruti.

Pritūpęs pakasiau paausius žvitriai senutei Mirnai Mauntvyzel, ir mes užbėgome į viršų. Darydamas Margo kambario duris sumečiau, kad paskutinį kartą jame lankiausi, kai man buvo maždaug dešimt metų.

Įėjau. Daug tvarkingiau, negu galėjai tikėtis iš Margo, bet gal motina sutvarkė. Dešinėje nuo drabužių braškanti spinta. Iš vi-

daus ant jos durų pritaisyta vielinė batų lentyna, joje gal du tuzinai porų, nuo balečių iki aukštakulnių. Neatrodė, kad ji būtų daug ką pasiėmusi iš drabužių.

– Jungiu kompą, – pasakė Radaras.

Benas apžiūrinėjo žaliuzę.

– Plakatas priklijuotas lipniąja juostele. Vos laikosi.

Labiausiai mane nustebino tai, ką pamačiau pasienyje šalia stalo: knygų lentynas, didumo sulig manimi ir dvigubai tokio platumo, prigrūstas vinilinių plokštelių. Jų buvo šimtai.

– Grotuve uždėta Džono Koltreino „A Love Supreme“, – pranešė Benas.

– Dieve, genialus albumas, – pasakė Radaras, neatitraukdamas akių nuo kompiuterio. – Mergina turi skonį.

Suglumęs pažiūrėjau į Beną, jis paaiškino:

– Buvo toks saksofonininkas.

Aš linktelėjau.

Kažką teberinkdamas klaviatūra, Radaras pridūrė:

– Negaliu patikėti, kad Kju negirdėjęs apie Koltreiną. Mano manymu, jo grojimas – akivaizdžiausias Dievo buvimo įrodymas.

Ėmiau žiūrinėti plokšteles. Jos buvo sudėtos abėcėlės tvarka pagal atlikėjų pavardes. Suradau G raidę. Dizis Gilespis, Džimis Deilas Gilmoras, „Green Day“, „Guided by Voices“...

– Atrodo, turi viską pasaulyje, išskyrus Vudį Gatrį, – tariau ir dabar pradėjau nuo A.

– Visi vadovėliai tebėra, – išgirdau sakant Beną. – Ir ant staliuko prie lovos dar guli keletas knygų. Dienoraščio nėra.

Bet mane patraukė Margo muzikos kolekcija. Jai patiko *viskas*. Neįsivaizdavau jos klausantis visų šitų senienu. Esu matęs, kaip ji klausosi muzikos bėgiodama, bet niekada neįtariau, kad ji tokia fanatė. Dauguma grupių man buvo negirdėtos, be to, nustebau, kad ir naujienos tebeleidžiamos vinilu.

Išnagrinėjęs A raidę perėjau prie B, išsiropštęs iš „The Beatles“, „The Blind Boys of Alabama“ ir „Blondie“ ėmiau versti plokšteles greičiau, taip greitai, kad Bilio Brego „Mermaid Avenue“ užpakalinį viršelį pastebėjau tik perėjęs prie „Buzcocks“. Stabtelėjau, išėmiau iš lentynos Bilio Brego plokštelę. Priekiniame viršelyje buvo miesto gatvės nuotrauka. O užpakaliniame į mane žiūrėjo Vudis Gattris, įsikandęs cigaretę ir su gitara, ant kurios užrašyta: ŠITAS DAIKTAS ŽUDO FAŠISTUS.

– Ei! – pašaukiau anuos du.

Priėjo Benas.

– Kad tave kur. Puikus radinys.

Radaras atsisukęs irgi pagyrė:

– Įspūdinga. Įdomu, kas viduje.

Deja, viduje buvo tik plokštelė. Plokštelė kaip plokštelė. Užmoviau ją ant grotuvo disko. Vargais negalais susiprotėjau, kaip ją paleisti ir uždėti adatėlę. Kažkoks tipas dainavo Vudžio Gatrio dainas. Daug geriau už jį patį.

– Kaip manote, tai tik kvailas sutapimas?

Benas tyrinėjo plokštelės voką.

– Žiūrėkite.

Jis parodė į dainų sąrašą. Plonu juodu rašikliu buvo apvestas pavadinimas „Walt Whitman's Niece“ – „Volto Vitmeno dukterėčia“.

– Įdomu, – burbtelėjau.

Margo mama kalbėjo, atseit jos nuorodos niekur neveda, bet aš jau supratau, kad Margo sukūrė visą jų grandinę, ir jos, regis, skirtos man. Staiga prisiminiau, kaip „SunTrusto“ pastate ji man sakė, jog jai labiau patinku, kai esu ryžtingesnis. Apverčiau plokštelę ir nustačiau tą dainą. „Volto Vitmeno dukterėčia“ buvo pirma daina antroje pusėje. Visai nieko.

Tarpdury pamačiau Ruti.

– Gal ką pastebėjai, Ruti?

Ji papurtė galvą.

– Viską apžiūrėjau, – niūriai atsakė.

Radaras žvilgtelėjo į mane ir linktelėjo Ruti pusėn.

– Būk gera, pasaulgok, kad mūsų neužkluptų tavo mama, – paprašiau.

Ruti linktelėjusi išėjo. Aš uždariau duris.

– Kas yra? – paklausiau Radarą.

Jis pakvietė mus prie kompo.

– Savaitę prieš išvažiuodama, Margo ilgai naršė po *Omnictionary*. Matau iš to, kiek minučių buvo prisijungusi savo slaptažodžiu. Bet Margo ištrynė visą naršymo istoriją, todėl nežinau, kuriuose puslapiuose ji lankėsi.

– Klausyk, Radarai, pažiūrėk, kas toks tas Voltas Vitmenas, – paprašė Benas.

– Poetas, – atsakiau. – Devyniolikto amžiaus.

– Nuostabu, – užvertė akis Benas. – Eilėrašėliai...

– Kas blogo? – paklausiau.

– Tik emo domisi poezija, – atsakė jis. – Ak, skausmas. Skausmas. Amžinas lietus. Manojoj sieloj.

– Ai, turbūt Šekspyras, – atsainiai tariu. – Ar Vitmenas turėjo dukterėčių? – paklausiau Radarą.

Jis jau atsidarė straipsnį apie Vitmeną. Drūtas senis su didžiule barzda. Jo nebuvau skaitęs, bet iš portreto *atrodė* geras poetas.

– Ne, kuo nors pagarsėjusių nebuvo. Kalbama apie du brolius, bet neminima, ar jie turėjo vaikų. Jei nori, galiu paieškoti.

Aš papurčiau galvą. Nemačiau prasmės. Toliau dairiausi po kambarį. Apatinėje lentynoje, be plokštelių, buvo ir knygų: žemesniųjų klasių albumai, apibrizgęs romanas „Autsaideriai“, keletas senų žurnalų paaugliams. Tikrai nieko, kas būtų susiję su Volto Vitmeno dukterėčia.

Pavarčiau knygas, sudėtas ant staliuko prie lovos. Nieko įdomaus.

– Būtų logiška, jei ji turėtų jo poezijos tomelį, – pasakiau. – Bet kad turbūt neturi.

– Turi! – susijaudinęs pranešė Benas.

Jis klūpėjo prie lentynos, ir dabar apačioje aš ją pamačiau. Pirmą pražiopsojau šitą ploną knygelę, išpraustą tarp dviejų klasės albumų. Voltas Vitmenas „Žolės lapai“. Ištraukiau. Ant viršelio buvo poeto nuotrauka. Jo šviesios akys žvelgė tiesiai į mane.

– Neblogai, – tariu Benui.

Jis linktelėjo.

– Gal jau dingstam iš čia? Galite laikyti mane senamadišku, bet aš nenorėčiau susidurti su Margo tėvais.

– Mes nieko nepražiūrėjome?

Radaras atsistojo.

– Kol kas ji brėžia gan tiesią liniją. Toje knygoje tikriausiai kas nors yra. Nors ir keista... Tu tik nesupyk, bet jeigu iki tol ji visada palikdavo nuorodas savo tėvams, kodėl šį sykį persimetė prie tavęs?

Aš gūžtelėjau pečiais. Atsakymo nežinojau, bet, aišku, ruseno viltis: galbūt Margo norėjo įsitikinti, ar aš galiu veikti ryžtingai. Gal šį kartą norėjo būti surasta ir kad ją surasčiau aš. Galimas daiktas, ji ir vėl pasirinko mane, kaip pasirinko aną ilgąją naktį. Ir galbūt to, kuris ją suras, laukia neapsakomi turtai.

Grįžę pas mane Benas ir Radaras netrukus išėjo, tiksliau – abu peržiūrėję knygelę ir neradę joje jokių aiškių užuominų. Pasiėmiau iš šaldytuvo šaltos lazanijos ir užlipau į savo kambarį nešinas Voltu. Pirmojo „Žolės lapų“ leidimo egzempliorius, išleistas „Penguin Classics“ serijoje. Truputį paskaitęs pratarinę ėmiau tiesiog versiti puslapius. Radau keletą eilučių, užbrauktų mėlynu žymekliu, ir visos buvo siaubingai ilgame eilėraštyje, tikriau – poemoje, pavadintoje „Daina apie save“. Dvi jos eilutės buvo pažymėtos žaliai:

*Šalin spynas nuo visų durų!
Taip pat šalin visas duris!*

Pusę dienos laužiau galvą bandydamas atspėti šitos citatos prasmę, pamaniau, galbūt Margo nori, kad pradėčiau elgtis chuliganiškiau, ar ką. Taip pat skaičiau ir skaičiau ištrauką, pažymėtą mėlyna spalva:

*Ilgiau nerankiosi gandų iš antrų ar trečių lūpų...
Ir nežiūrėsi mirusiųjų akimis... nemisi
Knyginiais vaiduokliais.*

Aš – amžinas valkata.

*Viskas auga ir tarpsta... ir nieks nepražūva,
Ir mirtis yra visai ne tai, kuo ją laikei, – gražesnė.*

*Jei šito niekas nesupranta, aš patenkintas,
O jei visi supranta, aš irgi patenkintas.*

Buvo ištisai užbraukti žymekliu ir paskutiniai „Dainos apie save“ posmai.

*Atiduodu save juodai žemei, te sudygsiu savo mylima žole,
Jei manęs pasigestum, ieškok sau po kojomis.*

*Vargu ar suprasi, kas aš ir ko noriu,
Bet vis tiek tau priduosiu sveikatos,
Išvalysiu, sustiprinsiu kraują.*

*Jei iš karto manęs nesurastum, nenusimink,
Neradai vienoj vietoj, ieškoki kitoj,
Kur nors aš sustosiu, palauksiu tavęs.*

Visą savaitgalį skaičiau stengdamasis jos paliktuose man posmuose įžvelgti ją pačią. Tos eilutės niekur manęs nenuvedė, bet aš nesilioviau apie jas galvojęs, nes nenorėjau jos apvilti. Ji norėjo, kad suvyniočiau šitą siūlą į kamuolį, surasčiau vietą, kurioje ji sustojo ir laukia manęs, duonos trupinių takeliu atsekčiau tiesiai pas ją.

5.

Pirmadienio rytą įvyko kai kas nepaprasto. Aš vėlavau, bet tai buvo normalu, mama nuvežė į mokyklą – irgi normalu; paskui kurį laiką stovėjau lauke šnekučiuodamasis su draugais, tai irgi buvo normalu; tada su Benu pasukome į vidų, irgi normalu. Bet vos atidarėme plienines duris, Beno veide pasirodė džiaugsmas ir siaubas, sakytum fokusininkas būtų jį pasirinkęs iš minios triukui, kai scenoje žmogus pjūklų perpjaunamas per pusę. Aš pasekiau jo žvilgsnį.

Džinsinis mini sijonėlis. Aptempti marškinėliai. Gili apskrita iškirptė. Nuostabiai įrūdusi oda. Kojos tokios, kad daugiau nieko nematai. Idealiai sušukuoti garbanoti kaštoniniai plaukai. Ženklelis su užrašu: AŠ – IŠLEISTUVIŲ KARALIENĖ. Leisė Pemberton. Ir ji ėjo mūsų pusėn. Į *repeticijų klasę*.

– Leisė Pemberton, – sušnibždėjo Benas, nors ji buvo vos už kelių žingsnių ir negalėjo neišgirsti. Kur tau – išgirdusi savo vardą net nusišypsojo su apsimestu drovumu.

– Kventinai, – pašaukė mane.

Labiausiai nustebau, kad ji žino mano vardą. Linktelėjo kviesdama eiti kartu, ir aš nuėjau – tolyn nuo repeticijų klasės, prie spintelių eilės. Benas neatsiliko.

– Labas, Leise, – tariau, kai ji sustojo.

Aš užuodžiau jos kvėpalus, tada prisiminiau, jog jais kvėpėjo ir jos džipas, prisiminiau, kaip trakstelėjo vilkžuvė, kai mudu su Margo paleidome sėdynę.

– Girdėjau, tu buvai su Margo.

Aš tik pasižiūrėjau.

– Tą naktį, kai mano mašinoj pakišot žuvį? Ir Bekos drabužių spintoje? Ir įmetėt Džeisui pro langą?

Tylėdamas tebežiūrėjau į ją. Neįsivaizdavau, ką sakyti. Galima nugyventi ilgą ir nuotykingą gyvenimą, tačiau Leisė Pemberton tavęs taip nė karto ir neužkalbins, o kai nutinka toks stebuklas, nesinori nusišnekėti. Taigi už mane prabilo Benas:

– Aha, tą naktį jie buvo susitikę.

– Ji ant manęs supyko? – po kiek laiko paklausė Leisė. Stovėjo nuleidusi akis, net mačiau rudus vokų šešėlius.

– Ką?

– Gal aš ką nors ne taip padariau, kad ji supyko, ką? – pasakė ji tyliai, truputį virpančiu balsu, ir staiga Leisė Pemberton pasidarė nebe Leisė Pemberton, o... tiesiog žmogus.

Galvojau, kaip geriau atsakyti.

– Hm... Jai nepatiko, kad tu jai nepranešei apie Džeisą ir Beką. Bet tu juk pažįsti Margo. Papyks ir užmirš.

Leisė apsisuko ir nuėjo koridoriumi. Mes su Benu likome stovėti, bet po valandėlės ji sulėtino žingsnį. Norėjo, kad eitume kartu. Benas kumštelėjo man, ir mes ją prisivijome.

– Aš net nežinojau apie Džeisą ir Beką. Štai kas svarbiausia. Dieve, tikiuosi, jau greitai galėsiu jai viską paaiškinti. Iš pradžių išsigandau, kad ji tikrai nebūtų pabėgusi visam laikui, bet paskui atidariau jos spintelę, mat žinau kodą, o ten tebeguli visos jos nuotraukos, visi vadovėliai.

– Gera žinia, – tariau.

– Taip, bet praėjo jau keturios dienos. Net jai beveik rekordas. Be to, žinok, visai sumautas reikalas, nes Kreigas žinojo apie Džeisą su Beka, o aš ne. Aš taip ant jo supykau, kad nebesišneku, ir

dabar likau be poros išleistuvių vakarui, o geriausia draugė kažkur išrūko, gal į Niujorką, gal dar kur, ir dar mano apie mane tokius dalykus, kurių NĖ UŽ KĄ nebūčiau padariusi.

Žvilgtelėjau į Beną, jis – į mane.

– Man jau reikia į pamoką, – tariau. – Bet kodėl tau atrodo, kad ji Niujorke?

– Maždaug dvi dienos prieš išgaruojant ji kalbėjo Džeisui, kad Niujorkas – vienintelė vieta Amerikoje, kur žmogus gali gyventi bent pusiau normaliai. Bet gal tik šiaip sau pasakė? Nežinau.

– Gerai, bėgu.

Žinojau, jog Benas niekaip neprikalbins Leisės eiti su juo į išleistuves, tačiau tegul žmogus bent pabando. Nubėgau prie savo spintelės, pamačiau Radarą, prabėgdamas sušiaušiau jam plaukus. Jis kalbėjosi su Andžela ir viena devintoke iš orkestro.

– Ne man reikia dėkoti, o Kju, – išgirdau jį sakant devintokei, ir mergaitė sušuko:

– Ačiū už du šimtus baksų!

Aš savo ruožtu neatsigręždamas šūktelėjau:

– Ne man dėkok, o Margo Rot Špygelman!

Juk ji mane aprūpino priemonėmis.

Pasiėmiau iš spintelės matematikos sąsiuvinį, bet taip ir likau stovėti net nuskambėjus antram skambučiui; stypsojau vidury koridoriaus, į abi puses skuodė mokiniai, o aš buvau tarsi skiriamoji plento linija. Dar vienas vaikišcias padėjo man už du šimtus dolerių. Nusišypsojau jam. Pirmą kartą per ketverius metus mokykla atrodė tokia sava. Mes atlyginome skriaudą dviračių netekusiems orkestro vaikėzams. Mane užkalbino Leisė Pemberton. Čakas Parsonas manęs atsiprašė.

Aš taip gerai pažinojau šiuos koridorius, o dabar ėmė atrodyti, jog ir jie mane pažįsta. Nuskambėjo ir trečias skambutis, bet aš te-

bestovėjau. Mokinių praretėjo. Tik tada nupėdinau į matematiką ir atsėdau į vietą ponui Chimenesui jau pradėjus savo begalinę pamoką.

Pasidėjau ant kelių atsineštus „Žolės lapus“ ir, ponui Chimenesui kažką skrebenant lentoje, ėmiau skaityti pažymėtąsias vietas. Tiesiogiai Niujorkas nepaminėtas. Po kelių minučių knygelę padaviau Radarui, jis paskaitė ir užrašė savo sąsiuvinio kampe arčiausiai manęs: *„Žaliosios eilutės turi ką nors reikšti. Gal ji nori, kad atvertum savo protą?“* Gūžtelėjęs nurašiau: *„Gal ji paprasčiausiai tą poemą skaitė du kartus, vieną su vienokiu žymekliu, kitą su kitokiu.“*

Po kelių minučių, dar tik trisdešimt septintą kartą dirstelėjęs į laikrodį, už durų pamačiau Beną Starlingą: iš džiaugsmo jis šoko kažkokį beprotišką šokį.

Kai nuskambėjo pietų skambutis, nukūriau prie spintelės, tačiau Benas mane jau buvo pralenkęs ir netgi šnekučiavosi su Leise Pemberton. Jis lipte lipo prie jos truputį susilenkęs, kad galėtų žiūrėti jai į veidą. Kartais kalbantis su Benu mane apimdavo klaustrofobija, o juk aš nesu dailutė panelė.

– Labukas, – tariau priėjęs.

– Labas, – atsiliepė Leisė per žingsnį pasitraukdama nuo Beno. – Benas man papasakojo, kokios naujienos dėl Margo. Žinokite, niekas nėra buvęs jos kambaryje. Ji skundėsi, kad tėvai neleidžia jai nieko atsivesti.

– Rimtai? – Leisė linktelėjo. – Ar žinojai, kad ji turi gal milijoną plokštelių?

– Ne, man dabar Benas pasakė! Margo niekada nekalbėdavo apie muziką. Na, ką nors pasakydavo, jeigu per radiją leisdavo kokią šaunią dainą, bet šiaip ne. Kokia ji vis dėlto keista, – tarškėjo Leisė.

Aš gūžtelėjau. Gal Margo ir keista, o gal mes patys keisti.

– Mes kaip tik kalbėjomės, kad Voltas Vitmenas iš Niujorko, –
tariau.

– *Omnictionary* parašyta, kad ir Vudis Gattris ten ilgokai gyveno, – įsiterpė Benas.

Aš linktelėjau.

– Lengvai galiu patikėti, kad ji Niujorke. Bet manau, jog reikia ieškoti dar kokios užuominos. Negali būti, kad viskas baigtųsi šita knyga. Pažymėtose eilutėse tikriausiai kas nors užšifruota.

– Duosi per pietus paskaityti? – paklausė ji.

– Aha. Arba, jei nori, atšviesiu bibliotekoje.

– Kam? Galiu perskaityti. Šiaip apie poeziją nieko nenutuokiu. Tiesa, mano pusseserė ten studijuoja, Niujorko universitete, nu-siunčiau jai skelbimą. Ji išspausdins, padaugins ir iškabins plokš-telių parduotuvėse. Suprantu, jų ten gyvas velnias, bet vis tiek.

– Gera mintis, – tariau.

Jie pasuko į valgyklą, aš nusekiau.

– Klausyk, – tarė Benas, – o kokios spalvos tavo suknelė?

– Hm, safyrinė. Tokia mėlyna. Kam klausai?

– Noriu, kad mano smokingas tiktų, – atsakė Benas.

Pirmą kartą mačiau Beną taip kvailai vypsant, o tai jau nemažai, nes Benas ir šiaip juokingas padaras.

Leisė linktelėjo.

– Suprantu, bet nenoriu, kad atrodytume kaip kompletas. Gal verčiau rinkis klasiką: juodą smokingą ir juodą liemenę?

– O kaip juosta, nereikia?

– Na, nieko blogo, tik kad nebūtų klostyta, aišku?

Jie toliau svarstė šią temą, matyt, idealų smokingo juostos klos-čių plotį galima aptarinėti ne vieną valandą, bet aš nebesiklausiau, atsistojau į eilę prie picų. Benas pagaliau susirado porą šventiniam vakarui, o Leisė – vaikiną, kuris su džiaugsmu valandų valandas

šnekės apie išleistuves. Dabar visi turi porą, tik aš ne, bet juk ir neketinu niekur eiti. Vienintelė mergaitė, su kuria norėčiau pasirodyti išleistuvėse, leidosi į neaiškias klajones.

Kai susėdome, Leisė ėmė skaityti „Dainą apie savę“. Pasakė neižiūrinti jokios potekstės ir mananti, jog tokie tekstai ne Margo stiliaus. Taigi taip ir neišsiaiškinome, ką Margo norėjo mums pasakyti, jeigu išvis norėjo. Leisė atidavė man knygą ir su Benu toliau aptarinėjo išleistuves.

Po pietų nusprendžiau, kad nebėra prasmės toliau skaitinėti pažymėtųjų eilučių, bet iš nuobodulio kur buvęs, kur nebuvęs išsiimdavau knygėlę ir pasidėdavau ant kelių. Paskutinė, septinta pamoka, buvo anglų kalba. Buvom ką tik pradėję „Mobį Diką“, ir dr. Holden ilgai ir nuobodžiai pasakojo apie žvejybą devyniolik-tame amžiuje. „Mobį Diką“ laikiau ant stalo, Vitmeną – ant kelių, bet nepadėjo nė tai, kad sėdėjau anglų kalbos pamokoje. Vis dėlto įsigudrinau kelias minutes nežvilgčioti į laikrodį ir baisiai nuste-bau nuaidėjus skambučiui. Ilgai kuičiausi kraudamasis į kuprinę knygas. Kai užsimečiau kuprinę ant peties ir pasukau prie durų, dr. Holden su šypsena paklausė:

– Voltą Vitmeną skaitai?

Aš kukliai linktelėjau.

– Geras poetas, – tarė ji. – Toks geras, jog beveik nepyktu, kad skaitai jį per mano pamoką. Bet ne visai nepyktu.

Murmtelėjęs „atsiprašau“ nuėjau į vyresniųjų mokinių auto-mobilių aikštelę.

Kol Benas su Radaru muzikavo, aš sėdėjau NBNP atsidaręs dureles, kad pūstų skersvėjis. Bandžiau skaityti „Federalisto užrašus“, nes kitą dieną turėjom rašyti valstybės valdymo pagrindų kontro-

linį, bet mintys nuolat grįždavo į užburtą ratą: Gattris, Vitmenas, Niujorkas ir Margo. Gal ji išvažiavo į Niujorką svaigti folko muzika? Nejuau egzistuoja man nepažįstama Margo, kuri slapčia dievina folką? Galbūt ji apsigyveno bute, kur kadaise gyveno vienas jų? Tačiau kodėl nutarė apie tai pranešti *man*?

Šoniniame veidrodėlyje išvydau ateinant Beną ir Radarą. Radaras žengė sparčiai, mosuodamas saksofono dėklu. Juodu sulipo pro atviras dureles, Benas pasuko raktelį, NBNP sučiaudėjo, mes ėmėme labai tikėtis, jis vėl sučiaudėjo, mes dar karščiau sutikėjome, ir pagaliau variklis burbuliuodamas atgijo. Benas negaišdamas movė iš aikštelės ir tik palikęs mokyklą už nugaros ėmė klykti iš laimės:

– AR GALI PATIKĖTI, VELNIAI RAUTŲ! – Jis paspaudė signalą, bet signalas, aišku, neveikė, tada Benas ėmė pypsėti akompanuodamas savo tiradai: – PYP PYP! PYP! TEGUL MAN SUPYPSITAS, KURIS EIS Į IŠLEISTUVES SU TIKRŲ TIKRIAUSIA PUPYTE LEISE PEMBERTON! PYP PYP PYP!

Benas neužsičiaupė kone visą kelią:

– Žinai, kur priežastis? Šalia nevilties? Ji turbūt susipyko su Beka Erington, nes Beka, taip sakant, išdavikė, tai ją dabar ėmė graužti sąžinė ir dėl tos Kruvinojo Beno istorijos. Aiškiai nepasakė, bet matyti iš elgesio. Taigi Kruvinasis Benas galų gale man padės pasiekti tikslą.

Aš, aišku, džiaugiausi dėl jo, bet man labiau rūpėjo pasiekti Margo.

– Vyručiai, gal kilo kokių minčių?

Kurį laiką buvo tylu, paskui Radaras pažvelgė į mane užpakalinio vaizdo veidrodėlyje ir tarė:

– Eilutės apie tas duris vienintelės išskirtos kitokia spalva negu visos kitos pažymėtosios, be to, jos keisčiausios, todėl manau, ieškoti reikia čia. Pakartok jas man.

– Šalin spynas nuo visų durų! / Taip pat šalin visas duris!

– Reikia manyti, Džeferson Parkas nėra tinkamiausia vieta užsisklendimo durims likviduoti, – pasiūlė Radaras. – Gal ji tai ir norėjo pasakyti. Juk Orlandą pavadino popieriniu miestu? Gal Margo šitaip paaiškina, kodėl išvažiavusi?

Benas sulėtino greitį priešais šviesoforą ir grįžtelėjęs į Radarą pasakė:

– Man rodos, jūs, bičai, pupytę Margo per aukštai iškėlėte.

– Kaip suprasti? – paklausiau.

– Šalin spynas nuo durų, – priminė jis. – Šalin visas duris.

– Na taip, – burbtelėjau.

Užsidegė žalia šviesa, ir Benas paspaudė. NBNP pasipurtė lyg ketindamas subyrėti, bet vis dėlto važiavo toliau.

– Tai ne poezija. Ir ne metafora. Nurodymas veikti. Mes turime nueiti pas ją į namus, išimti užraktą ir nuimti pačias duris.

Veidrodėlyje susižvelgėme su Radaru.

– Kartais Beno idiotiškumas virsta genialumu.

6.

Atvažiavę pas mane per veją nuėjome prie Margo namo, lygiai kaip šeštadienį. Duris atidariusi Ruti pasakė, kad tėvų nebūsią iki šešių; Mirna Mauntvyzel susijaudinusi suko apie mus ratu. Užlipome į viršų. Ruti iš garažo atvilko įrankių dėžę. Mes stovėjome ir žiūrėjome į Margo miegamojo duris. Nebuvome meistreliai auksarankiai.

– Velnias, ir ką dabar daryti? – paklausė Benas.

– Ruti girdint nesikeik, – sudraudžiau jį.

– Ruti, nieko, jeigu sakysiu „velnias“?

– Mes netikime velniais, – atsakė ji.

Radaras mus pertraukė:

– Durys, bičai, durys...

Iš dėžės jis ištraukė kryžminį atsuktuvą ir atsiklaupęs pradėjo sukti rankeną su užraktu. Griebęs didesnę atsuktuvą ketinau atsukti vyrius, bet neradau jokių varžtų. Dar apžiūrėjau duris. Ruti viskas atsibodo ir ji nulipo į apačią žiūrėti televizoriaus.

Radaras nuėmė rankeną, ir mes iš eilės prikišome akį prie atsivėrusios skylės šiurkščiais kraštais. Jokio ženklų. Jokio raštelio. Nieko. Pyktelėjęs grįžau prie vyrių galvodamas, kaip juos nuimti. Ėmiau varstyti duris, kad suprasčiau, kaip jos pritvirtintos.

– Ta poema tokia beprotiškai ilga, – pasiskundžiau. – Nejaugi senis Voltas negalėjo skirti poros eilučių paaiškinimui, kaip nuimti duris?

Tik išgirdęs Radaro atsakymą pamačiau, jog jis sėdi prie Margo kompiuterio.

– Kaip rašo *Omnictionary*, turime sudurtinį vyrį. Pakanka atsuktuvu išstumti kaištelį. Kažkoks gudruolis dar pridūrė blevyzgą. Ak, *Omnictionary*, ar kada nors tu tapsi tikslumo etalonu?

Omnictionary paaiškinus, ką reikia daryti, darbas ėjo kaip iš pypkės. Išstūmiau kaištelius iš visų trijų vyrų, Benas nuėmė duris. Apžiūrėjau vyrus ir staktą, bet nieko įdomaus nepastebėjau. Ničnieko.

– Ant durų nieko nėra, – nustatė Benas. Mes vėl jas įstatėme, Radaras atsuktuvo rankena sukalė atgal vyrų kaištelius.

Mudu su Radaru nuvažiavome pas Beną žaisti žaidimo „Arkties rūstis“. Priėjome vietą, kurioje prasideda dažasvydis – šaudomasi ant ledyno. Jei priešininkui pataikai į kiaušius, gauni papildomų taškų. Labai rafinuota.

– Klausyk, ji tikrai Niujorke, – pasakė Benas.

Pastebėjau, kaip iš už kampo išlindo jo šautuvo vamzdis, bet nespėjau nė krustelėti, kai jis pokštelėjo man tarp kojų.

– Velnias, – burbtelėjau.

– Atrodo, visos ankstesnės jos nuorodos buvo susijusios su kokia nors vietoje. Džeisui ji kalba apie Niujorką, paskui pakiša mums du žmones, kurie kone visą gyvenimą praleido Niujorke. Taigi logiška.

– Senuk, ji šito ir nori, – pasakė Benas. Kai jau sėlinau prie Beno, jis sustabdė žaidimą. – Nori, kad tu *važiuotum* į Niujorką. Kas, jeigu ji sumanė, jog tai vienintelis būdas ją rasti? Imti ir *nuvažiuoti* į Niujorką?

– Ką? Ten apie dvylika milijonų gyventojų.

– Gal ji čia turi šnipą, kuris jai praneš, kad tu išvažiavai, – tarė Radaras.

– Leisė! – šūktelėjo Benas. – Tikriausiai Leisė. Taip! Tau reikia tuoj pat skristi į Niujorką. Leisė sužinos, praneš jai ir Margo tave pasitiks oro uoste. Taip. Senuk, dabar tave parvešiu namo, tu susikrausi daiktus, tada tave nuboginsiu į oro uostą, ten su kreditine kortele, skirta tik nenumatytiems kritiškiems atvejams, nusipirksi bilietą, tada Margo įsitikins, koks kietas vyrukas tu tapai, toks kietas, kad Džeisas Vortingtonas gali tik pasvajoti, ir mes trys žygiuosime į išleistuvių vakarą su pačiomis karščiausiomis panomis.

Neabejojau, kad skrydis į Niujorką bus greitai. Iš Orlando visur galima greitai išskristi. Bet dėl viso kito abejojau.

– Jeigu paskambintum Leisei... – pasiūliau.

– Ji neprisipažins! – sušuko Benas. – Tik pagalvok, kiek jos visko privalvojo, – tikriausiai abi tik apsimetė susipykusios, kad tu neįtartum jos šnipinėjimu.

– Nežinau, kažkaip nesiklijuoja, – suniurnėjo Radaras.

Jis dar kažką kalbėjo, bet aš nesiklausiau. Spoksodamas į sustabdytą ekraną galvojau. Jeigu Margo ir Leisė tik apsिमeta susipykusios, ar Leisė apsımeta ir išsiskyrusi su savo vaikinu? Ir jos nerimas dėl draugės gal apsımestinis? Pusseserei Niujorko plokštelių parduotuvėse iškabinus skelbimus, ji sakė gaunanti daug elektroninių laiškų, tiesa, nieko aiškaus nepasakančių. Ji tikrai ne šnipė, o Beno planas kvailas. Vis dėlto smagu, kad jau pradėdame planuoti. Tačiau iki mokslo metų pabaigos liko tik pustrečios savaitės, jei skrisiu į Niujorką, sugaišiu mažiausiai dvi dienas, – nekalbu apie tai, kad tėvai mane užmuš sužinoję, jog nusipirkau bilietą su savo atsargine kortele. Kuo ilgiau galvojau, tuo kvalesnis man atrodė sumanymas. Vis dėlto jeigu rytoj galėčiau ją pamatyti... Bet ne.

– Negaliu praleisti pamokų, – pagaliau tariau ir vėl paleidau žaidimą. – Rytoj man prancūzų kontrolinis.

– Žinai, tu toks romantikas, kad net baisu, – įgėlė Benas.

Pažaidęs dar kelias minutes pėsčias grįžau namo per parką.

Kartą mama pasakojo apie nesveiką berniuką, su kuriuo dirbo. Iki devynerių metų jis buvo visiškai normalus, o tada mirė jo tėtis. Nors pasaulyje pilna devynmečių, nebeturinčių tėvo, paprastai jie neišeina iš proto, tačiau tas vaikas, matyt, buvo išimtis.

Jis paėmė pieštuką, plieninį kompasą ir jį apvedžiodamas ėmė braižyti ratilus. Visi jie buvo lygiai dviejų colių skersmens. Jis tol braižydavo, kol nuo ratilų visas popierius pasidarydavo juodas, tada imdavo kitą lapą ir vėl braižydavo ratilus, ir taip kasdien, nuo ryto lig vakaro, mokykloje nieko daugiau nedarė, tik braižė ratilus, net kontrolinių sąsiuvinuose. Mama man aiškino, atseit šitas vaikas susigalvojo kartoti ir kartoti tam tikrą veiksmą, kad nuslopintų netekties skausmą, deja, šis įprotis tapo pragaištingas. Tai va, mama jį prakalbino, privertė išsiverkti, ir vaikas nustojo braižęs ratilus, paskui turbūt gyveno ilgai ir laimingai. Bet aš kai kada prisimenu šitą ratilų braižytoją ir, man atrodo, jį suprantu. Man visada patikdavo monotonija. Nuobodus gyvenimas niekada nebūdavo nuobodus. Vargu ar mokėčiau tai paaiškinti žmogui, panašiam į Margo, tačiau visą gyvenimą braižyti apskritimus – mano galva, visai protinga beprotybė.

Taigi neturėjau krimstis dėl to, kad neskrendu į Niujorką, juk vis tiek kvaila mintis. Tačiau vakare ir kitą dieną mokykloje pakludamas kasdienei rutinai jaučiau, kaip ji graužia, sakytum ši rutina mane vis labiau atitolina nuo susitikimo su Margo.

7.

Antradienio vakarą, kai ji buvo dingusi jau šešias dienas, pasikalbėjau su tėvais. Ne dėl to, kad būčiau ką nors nusprendęs, tiesiog taip susiklostė. Sėdėjau virtuvėje prie stalo, tėtis pjaustė daržoves, mama kepė jautienos muštinius. Tėtis šaipėsi iš manęs, kad šitiek laiko skaitau tokią ploną knygutę, ir aš pasakiau:

– Ji visai ne pagal programą, man tik atrodo, kad Margo joje paliko kažkokią užuominą.

Jie nutyla, aš papasakoju apie Vudį Gatrį ir Vitmeną.

– Taip, jai aiškiai patinka žaisti nutylėjimais, – pasakė tėtis.

– Nekaltinu jos, kad jai norisi dėmesio, – tarė mama ir patylėjusi pridūrė kreipdamasi į mane: – Tačiau tai nereiškia, kad tu esi atsakingas už jos gerovę.

Tėtis suvertė į keptuvę morkas su svogūnais.

– Iš tikrųjų. Aišku, nė vienas negalime nustatyti jai diagnozės jos nepamatę, bet man atrodo, jog ji netrukus grįš.

– Neverta spėlioti, – tyliai tarstelėjo jam mama, lyg aš galėjau neišgirsti. Tėtis tarsį norėjo kažką sakyti, bet įsiterpiau aš:

– Ką man daryti?

– Baigti mokyklą, – atsakė mama. – Ir pasikliauti Margo – kas jau kas, o ji moka savimi pasirūpinti, šitos savybės jai netrūksta.

– Sutinku, – pritarė tėtis.

Po vakarienės, užlipęs į savo kambarį ir be garso įjungęs „Pri-

sikėlimo“ žaidimą, suvokiau, kad apačioje jie aptaria šitą temą. Žodžių nesupratau, bet nerimą juose girdėjau.

Vėlai vakare paskambino Benas.

- Labas, – atsiliepiu.
- Senuk, – prabilo jis.
- Kalbėk, – paraginau.
- Važiuosim su Leise pirktis batų.
- Pirktis batų?

– Aha. Nuo dešimtos iki dvyliktos viskas su trisdešimties procentų nuolaida. Ji nori, kad padėčiau išsirinkti išleistuvėms batelius. Aišku, kažkokius jau turi įsigijusi, bet vakar buvau pas ją užėjęs ir mes nutarėme, jog jie ne... supranti, bateliai išleistuvėms turi būti *idealūs*. Taigi ji nori juos gražinti, tada važiuosim į „Burdines“ ir tenai...

- Benai, – pertraukiau jį.
- Ko?

– Klausyk, neturiu jokio noro kalbėtis apie Leisės batelius išleistuvėms. Ir pasakysiu kodėl: aš turiu tokį daikčiuką, dėl kurio nė trupučio nesidomiu išleistuvių bateliais. Jis vadinasi penis.

– Aš tiesiog nervinuosi ir niekaip nesiliauju galvojęs, jog ji man rimtai patinka, ne tik todėl, kad kartu eisime į išleistuves, o todėl, kad yra šauni ir man gera būti su ja. Matai, išleistuvėse šoksime, tik įsivaizduok, jeigu vidury šokių aikštelės imsime bučiuotis, visi išsižios, sakys, čia tai bent, ir pamirš visus pliurpalus apie mane...

– Benai, – vėl pertraukiau jį, – pats nustok pliurpti nesąmones, ir viskas bus gerai.

Jis dar kurį laiką skiedė tą patį, bet man pagaliau pavyko su juo atsisveikinti.

Atsigulus ėmė lįsti nelinksmos mintys apie išleistuves. Aš neketinai liūdėti, kad į jas neinu, tačiau, nors ir kaip tai kvaila ir gėdinga, svajojau surasti Margo ir prikalbinti, kad eitų su manimi. Turėčiau pargabenti ją namo paskutinę akimirką, tai yra šeštadienio vakare, ir įžengtume į „Hilton“ viešbučio salę su džinsais ir pablukusiais marškinėliais, suspėję tik į paskutinį šokį, ir imtume šokti, o visi rodytų į mus ir stebėtusi Margo grįžimu, o mes fokstroto žingsniu išslystume iš salės į gatvę ir pabėgtume į ledainę valgyti ledų. Taigi, kaip ir Benas, ėmiau regzti juokingas fantazijas apie šitas išleistuves. Bent gerai, kad *niekam jų nepasakojau*.

Benas kai kada būdavo baisiai savanaudiškas kvailys, ir aš turėdavau sau priminti, kodėl jis man vis tiek patinka. Gal ir neturėjo kitokių teigiamybių, kartais jam kildavo genialių minčių. Pavyzdžiui, dėl tų durų. Nors idėja nepasiteisino, vis tiek buvo puiki. Tiesiog Margo tomis eilutėmis turbūt norėjo man pasakyti ką kita.

Man.

Užuominos skirtos *man*. Vadinasi, ir durys mano!

Kad patekčiau į garažą, reikėjo pereiti svetainę, o ten mama su tėčiu žiūrėjo televizorių.

– Nori pažiūrėti su mumis? – pasiūlė mama. – Nusikaltimas jau tuoj bus išnarpliotas.

Tai buvo televizijos šou, tiriantis įvairius nusikaltimus.

– Ne, ačiū, – sumurmėjau ir moviau į virtuvę, tada į garažą. Suiškojau didžiausią atsuktuvą, įsikišau už šortų juosmens ir susiveržiau diržą. Virtuvėje nugriebęs sausainį kiek nerangiai vėl perėjau svetainę ir grįžau į kambarį. Kol ekrane buvo tiriamas nusikaltimas, išardžiau visus vyrius. Išėmus paskutinį kaištelį durys girgzdėdamos ėmė svirti, tada viena ranka jas atvėriau ir prišliejau

prie sienos. Ir tada iš aukščiausio vyro vietos iškrito gal nykščio didumo popieriukas. Tikrai Margo stilius. Kam ką nors slėpti pas save, jei galima pakišti man? Neįsivaizdavau, kada ir kaip ji spėjo tai padaryti. Ir nesusilaikiau nenusišypsojęs.

Tai buvo laikraščio „Orlando Sentinel“ skiautelė. Supratau iš to, kad nuplėštame kraštelyje buvo išlikusi dalis pavadinimo: „do Sentinel“, gegužės 6“. Kaip tik tą dieną ji išvažiavo. Raštelis tikrai buvo jos. Pažinau rašyseną.

8328 Bartlesvilio aveniu

Norėdamas įstatyti duris atgal turėjau atsuktuvu sukalti kaištelius, o triukšmas būtų prišaukęs tėvus, todėl atlapas duris palikau atremtas į sieną, ir tiek. Susidėjęs į kišenes kaištelius nuėjau prie kompo ir susiradau 8328 Bartlesvilio aveniu planą. Tokios gatvės nebuvau girdėjęs.

Paaiškęjo, kad ji yra trisdešimt keturios ir šešios dešimtosios mylios nuo mano namų, reikėtų važiuoti Kelounjel Draivu beveik iki Kristmeso miesto. Aš išsitraukiau palydovinę pastato nuotrauką – tai buvo juodas kubas, fasadas apmuštas kažkuo dulsvai sidabrišku, už jo driekėsi veja. Gal kartais namelis ant ratų? Kokio jis didumo, nesusigaudžiau, nes jį supo vien žaluma.

Paskambinau Benui, viską papasakojau.

– Vadinasi, neklydau! – apsidžiaugė jis. – Reikės kuo greičiau pasakyti Leisei, ji irgi manė, kad šauni mintis.

Leisės nuomonę nuleidau pro ausis.

– Aš turbūt ten važiuosiu, – tariau.

– Na, žinoma, turi važiuoti. Ir aš kartu. Varom sekmadienio rytą. Būsiu išsargęs po išleistuvių, bet velniai nematė.

– Ne, aš važiuoju jau dabar.

– Senuk, juk tamsu. Ne jau lįsi į kažkokį keistą namą su tokiu paslaptingu adresu *nakties tamsoje*? Gal siaubo filmų nežiūri?

– Galbūt ji ten yra.

– Aha, bet gali būti ir demonas, mintantis jaunų vaikinų kasos liaukomis. Dieve, palauk nors ryto, tiesa, po repeticijos turiu važiuot ir užsakyti jai gėlių puokštelę prisisegti prie krūtinės, paskui reikės namo, nes Leisė gali būti prisijungusi, šiuo metu mes labai daug susirašinėjame...

– Ne, šiandakt, – pertraukiau jį. – Noriu greičiau ją pamatyti.

Jaučiau, kad ratas siaurėja. Jei paskubėsiu, po valandos galbūt jau ją išvysiu.

– Senuk, neleisiu tau vidury nakties belstis kažkur neaiškiu adresu.

– Gerai, rytoj rytą, – tariau pirmiausia pačiam sau. – Važiuoju rytoj rytą.

Tiesą sakant, man jau pabodo šimtaprocentis lankomumas. Benas tylėjo. Girdėjau, kaip jis košia pro dantis orą.

– Žinai, jaučiu, kad prie manęs kažkas kimba. Karštis, kosulys, kaulus laužo.

Nusišypsojęs atsisveikinau ir pasukau Radarui.

– Kitu telefonu kalbuosi su Benu, – pasakė tas. – Paskambinsiu vėliau.

Paskambino po minutės. Nespėjau pasilabinti, kai jis pasiskundė:

– Kju, man baisi migrena. Rytoj niekaip negalėsiu į mokyklą. Aš nusijuokiau.

Baigęs pokalbį nusirengiau, šiukšlių kibirą ištuštinau į rašomojo stalo stalčių ir pasidėjau šalia lovos. Žadintuvą nustačiau bedieviškai anksti – šeštai valandai ir iki pat ryto veltui stengiausi užmigti.

8.

Rytą atėjusi mama tarė:

– Miegaliau, vakar net durų neužsidarei.

Atsimerkęs sumurmėjau:

– Man kažko skrandis streikuoja.

Ir parodžiau į kibirą – ten buvo privemta.

– Kventinai, Dieve mano! Kada sublogavai?

– Apie šeštą, – atsakiau nemeluodamas.

– Kodėl mūsų nepašaukei?

– Neturėjau sveikatos.

Tai irgi buvo tiesa.

– Tu pabudai nuo pykinimo? – paklausė ji.

– Aha... – pamelavau.

Pabudau todėl, kad žadintuvas sučirškė šeštą valandą, tada nusėlinau į virtuvę, suvalgiau javainių batonėlių ir išgėriau apelsinų sulčių. Po dešimties minučių į gerklę sukišau du pirštus. Nutariau šito nedaryti naktį, kad vėmalai nedvoktų man po nosimi. Vemti buvo koku, bet neilgas darbas.

Mama paėmė kibirą, girdėjau, kaip virtuvėje jį plauna. Išplovusi vėl atnešė.

– Turbūt reikės pasiimti laisvą dieną... – susirūpinusi tarė ji, bet aš ją pertraukiau:

– Klausyk, man jau gerai. Tik silpnoka. Matyt, ką nors suvalgiau.

– Tikrai?

– Jeigu pasidarys blogiau, paskambinsiu.

Ji pabučiavo man į kaktą. Pajutau, kaip ant odos atsispaudė lipnūs jos lūpų dažai. Man nė kiek nebuvo bloga, bet vis tiek pasidarė geriau.

– Duris uždaryti? – paklausė ji, imdama už rankenos. O durys vos vos laikėsi.

– Ne ne ne, – pasakiau gal kiek per daug išgąstingai.

– Gerai jau. Važiuodama į darbą dar paskambinsiu. Jei ko reikės, pranešk. Nesvarbu ko. Arba jeigu užsinorėsi, kad parvažiuočiau. Ir bet kada gali skambinti tėčiui. Per pietus užsukčiau, aišku?

Linktelėjęs užsitraukiau lig ausų antklodę. Nors kibiras buvo išplautas, valiklis nepermušė vėmalų smarvės, ir nuo to mane kažkodėl ėmė pykinti, bet aš ėmiau lėtai kvėpuoti pro burną ir kvėpavau, kol išgirdau iš kiemo išvažiuojant kraislerį. Buvo 07.32. Bent kartą nevēluosiu. Aišku, ne į mokyklą. Bet vis tiek.

Nusimaudžiau po dušu, išsivaliau dantis, užsimoviau tamsius džinsus ir paprastus juodus marškinėlius. Į kišenę įsikišau Margo paliktą laikraščio skiautelę. Kaišteliu sukaliau į vyrius ir pradėjau krautis daiktus. Nelabai įsivaizdavau, ką dėtis, bet į kuprinę įsimečiau atsuktuvą, kuriuo nuėmiau duris, palydovinio žemėlapių kopiją, butelį vandens ir Vitmeną – tam atvejui, jeigu ją ten rasčiau. Mat rūpėjo išsiklausinėti.

Benas su Radaru atvažiavo lygiai aštuntą. Aš atsisėdau užpakalyje. Jie uždainavo pritardami kažkokiai „Mountain Goats“ dainai.

Benas apsisuko, tada atkišo man kumštį. Aš lengvai į jį stuktelėjau, nors nekenčiau šito sveikinimosi.

– Kju! – perrėkdamas muziką šuktelėjo jis. – Kaip tau šitai patinka?

Supratau, ką jis turi galvoje: klausytis „Mountain Goats“ gegužės trečiadienio rytą važiuojant su draugais ieškoti Margo ir atsiimti prizo už jos radimą.

– Geriau negu matematika, – atsakiau.

Muzika rėkė per garsiai, kalbėtis buvo neįmanoma. Išvažiavę iš Džeferson Parko nuleidome vieną langą, kad pasaulis girdėtų, koks geras mūsų muzikinis skonis.

Mes lėkėme Kelounjel Draivu pro kino teatrus ir knygynus, į kuriuos ir pro kuriuos važinėjau visą gyvenimą. Bet šis važiavimas buvo kitoks, šaunesnis, nes kaip tik per matematikos pamoką, nes mašinoje Benas ir Radaras, nes mes važiuojame ten, kur, mano manymu, surasime ją. Už dvidešimties mylių Orlandas pagaliau užleido vietą vos gyvoms apelsinmedžių giraitėms ir apleistoms rančoms – bekraštei lygumai, tankiai apaugusiai krūmokšniais, tarp kurių stirksojo ažuolai, nuo jų, neįveiktos bevėjės šutros, karojo ispaninės samanos. Kaip tik tokiose Floridos vietose aš leidau vasaras skautų stovyklose kęsdamas uodus ir naktimis gaudydamas šarvuočius. Kelyje šiuo metu buvo beveik vien tik pikapai, o kas pora mylių paplentėj išnirdavo gyvenvietė: krūvelės namukų, panašios į vinilų apmuštus ugnikalnius, tarp kurių vingiavo siauros gatvelės.

Po kiek laiko pravažiavome papuvusią rodyklę su užrašu: GROUVPOINT EIKERSAS. Į šoną sukantis sutrūkinėjęs asfaltbetonis netrukus baigėsi, toliau ėjo paprasčiausia pilka žemelė. Mano mama tokias vietas vadino pusmiesčiais – tai buvo apleistos, nebaigtos statyti gyvenvietės. Ji man porą kartų jas rodė, kai kažkur važiavome, tačiau tokių nykių dar nesu matęs.

Nuriedėjus dar gal penkias mylias, Radaras pritildė muziką ir pasakė:

– Liko maždaug mylia.

Aš giliai atsidusau. Džiugus jaudulys, kad nesu mokykloje, pamažu baigė išsigaruoti. Kažkaip negalėjau patikėti, kad Margo būtų slėpusis tokioje vietoje ar netgi šiaip į ją užsukusi. Į Niujorką jokio panašumo. Čia buvo toji Floridos dalis, kurią praskrisdamas pamanai: kurių galų žmonės susigalvojo apsigyventi šiame pusiasalyje? Aš žiūrėjau į tuščią asfaltą, ribuliuojantį nuo karščio. Po kiek laiko įkaitusioje migloje išniro prekybos centras.

– Ar čia? – paklausiau rodydamas.

– Tikriausiai, – atsakė Radaras.

Benas išjungė grotuvą, ir pasidarė labai tylu. Benas sustojo pilku smėliu užneštoje automobilių aikštelėje – gamta atsiėmė savo. Kadaisė čia buvo rodyklė, nukreipianti į parduotuves. Šalikelėje tebestovėjo surūdijęs metalinis stulpas, bet rodyklė seniai prapuolė, ją nuplėšė uraganas arba įveikė rūdys. Vienaaukščiam prekybos centrui plokščiu stogu likimas buvo ne ką geresnis: kur ne kur jau švietė pliki šlakbetonio blokeliai. Sienų dažai sutrūkinėjo, atsiknoję ploteliai iš paskutiniųjų kabinosi į betoną lyg dvesiantys vabzdžiai. Tarpulangėse rudavo drėgmės sukurtos abstrakčios kompozicijos. Langai buvo užkalti jau pradėjusiomis pleišėti medžio drožlių plokštėmis. Man toptelėjo baisi mintis, – o kai tokia mintis ištrūksta į atvirą sąmonės lauką, jos nebesugrūsi atgal. Man pasirodė, jog į tokią vietą žmogus neatvažiuos gyventi. Ši vieta skirta mirti.

Vos mašina sustojo, nosį ir gerklę užplūdo troškus mirties kvapas. Sunkiai nurijau gerkle pakilusį šleikštulį. Tik dabar, praradęs šitiek laiko, suvokiau siaubingai apsirikęs – ne taip supratęs jos žaidimą ir jo pabaigoje manęs laukiantį prizą.

Išlipu iš mašinos, Benas stovi šalia manęs, Radaras – greta jo. Ir iš karto dingsta visas smagumas, čia tau ne iššūkis maždaug tokia

tema: jei nori su manim draugauti, įrodyk, kad esi kietas. Ausyse vėl nuskamba Margo žodžiai, pasakyti tą naktį, kai važinėjome po Orlando: „Nenoriu, kad kokie vaikiukai šeštadienio rytą rastų mane Džeferson Parke aplipusią musėmis.“ Nenorėti, kad vaikiukai tavo rastų Džeferson Parke, dar nereiškia apskritai nenorėt mirti.

Nematau jokių ženklų, kad pastaruoju metu čia būtų kas nors lankęsis, išskyrus tą smarvę, koptų rūgštoką kvapą gyviesiems atbaidyti nuo mirusiųjų. Sakau sau, kad Margo negali šitaip dvokti, bet aišku, kad gali. Visi galime. Prikišu ranką prie nosies norėdamas užuosti savo prakaitą ir odą, bet ką, tik ne mirtį.

– MARGO? – šaukia Radaras.

Ant surūdijusio stogvamzdžio viršaus tupintis strazdas atsiliepia dviskiemeniu riktelėjimu.

– MARGO! – vėl šūkteli Radaras.

Nieko. Bato nosimi smėlyje jis nubrėžia parabolę ir atsidūsta.

– Velnias.

Stovėdamas priešais šitą pastatą sužinau kai ką naujo apie baimę. Ji nėra tuščios fantazijos, kai žmogus nori, kad jam atsitiktų kas nors svarbaus, net jei tai siaubinga. Tai ne tas pasibjaurėjimas užėjus negyvą nepažįstamąjį, nepanašu į išgąstį, kai Bekos Erington kieme pokšteli šratinis šautuvas. Tokios baimės neįveiksi kvėpavimo pratimais. Ji neturi nieko bendro su jokia iki tol patirta baime. Tai visų emocijų pagrindas, jausmas, atsiradęs dar mums negimus, dar neiškilus šitam pastatui, netgi dar neatsiradus Žemei. Tai ši baimė žuvis išginė į sausumą ir privertė užsiauginti plaučius, ši baimė moko mus bėgti ir gelbėtis, ji liepia mums laidoti mirusiuosius.

Nuo šio kvapo mane surakina panika – ne tokia, kai plaučiams stinga oro, o tokia, kai jo sakytum trūksta pačioje atmosferoje. Man regis, visą gyvenimą bijojau tam, kad pasirengčiau kažkam

panašiam į šį jausmą, kad išmokyčiau kūną veikti apėmus tikrai baimei. Bet pasirengti nepavyko.

– Senuk, reikia dingti iš čia, – sako Benas. – Iškviesi policiją ar ką.

Mes dar nepažvelgėme į kits kitą. Tebežiūrimė į pastatą, į šį seniai apleistą pastatą, kuriame gali rasti nebent lavoną.

– Ne, – atkirto Radaras. – Ne ne ne ne. Iškviesime, jeigu rasi-me priežastį. Adresą ji paliko Kju, o ne policijai. Reikia ten kaip nors patekti.

– *Į vidų?* – suabejojo Benas.

Aš paploju Benui per nugarą, ir mūsų žvilgsniai pirmą kartą susitinka. Pasidaro lengviau. Matydamas juos negaliu patikėti, jog ji negyva, – kol neradome kūno.

– Taip, į vidų, – patvirtinu.

Jau nežinau, nei kas ji yra, nei kas buvo, bet privalau ją surasti.

9.

Užiname už pastato, o ten randame ketverias užrakintas geležines duris. Į visas puses driekiasi ganyklos, gelsvai žalioje žolėje kur ne kur kūpso nykštukinių palmių guotai. Už pastato dvokia dar šlykščiau, net baisu toliau eiti. Benas su Radaru, šiek tiek atsilikę, seka man iš šonų. Taigi trikampis. Žengiame lėtai, įdėmiai žvalgydamiesi.

– Taigi čia meškėnas dvokia! – šaukia Benas. – O, ačiū Dievui. Meškėnas. Siaubas.

Mudu su Radaru skubame prie jo, stovinčio šalia negilus drenažo griovio. Jame guli didžiulė išpampusi meškėno maita, pusiau nusišėrusi, be jokių smurto žymių, nors šone styro išlindęs šonkaulis. Radaras nosisukęs žiaukčioja, bet neapsivemia. Priėjęs pasilenkiu prie jo, uždedu delną tarp mentikaulių. Atgavęs kvapą, jis sako:

– Kad jį griausmas, kaip džiaugiuos matydamas šitą dvėseną.

Bet vis tiek nepajėgiu įsivaizduoti Margo gyvos. Man dingteli, kad Vitmeno eilutės galėjo būti jos priešmirtinis laiškas. Juk ji paryškino štai ką: „Ir mirtis yra visai ne tai, kuo ją laikei, – gražesnė.“ „Atiduodu save juodai žemei, te sudygsiu savo mylima žole, / Jei manęs pasigestum, ieškok sau po kojomis.“ Prisiminus paskutinę eilutę sušvinta viltis: „Kur nors aš sustosiu, palauksiu tavęs.“ Bet paskui pagalvoju – tasai „aš“ nebūtinai gyvas žmogus. Gali būti ir lavonas.

Nuėjęs nuo meškėno, Radaras ima tampyti vienu durų rankena. Man norisi pasimelsti už mirusįjį, – sukalbėti kadišą už meškėną, – bet nemoku. Man jo taip gaila ir sykiu gėda savo džiaugsmo, kad negyvas jis, ne kas kitas.

– Jau juda! – šūkteli mums Radaras. – Ateikit padėti.

Abu su Benu apkabiname Radarą per pusiaują ir traukiame. Jis įsispiria koja į sieną, kad būtų stipriau, ir staiga abu sugriūva ant manęs, prakaitu įmirkę Radarą marškinėliai uždengia man veidą. Apsidžiaugiu pamanęs, kad atplėšėme duris. Tačiau tada pamatau, kad Radarą saujoj rankena. Sunkiai atsikėlęs žiūriu į duris. Stovi kaip stovėjusios.

– Prakeikta rankena! Šūdo krūva!

Niekad nesu girdėjęs Radarą šitaip keikiantis.

– Nesijaudink, kaip nors pateksime. Turi būti koks būdas.

Einame aplink pastatą iki pat priekinės pusės. Nei durų, nei skylių, jokių matomų landų. Bet man reikia pakliūt į vidų. Benas su Radarą mėgina atlupti bent vieną plokštę, bet jos tvirtai prikaltos. Radaras spardo plokštę, tačiau be naudos. Benas atsisuka į mane.

– Vienas langas be stiklo, – pasako ir pasileidžia tolyn, iš po kojų lekia smėlis.

Suglumęs žiūriu į jį.

– Mėginsiu plokštę pramušti, – paaiškina jis.

– Nieko nebus, – sakau.

Jis pats smulčiausias iš mūsų lengvasvorių trijulės. Jei kas ir gali bandyt įveikti plokštę, tai tik aš.

Benas sugniaužia kumščius, vėl atgniaužia. Einu prie jo, o jis pasakoja:

– Kai mokiausi trečioje klasėje, kad vaikėzai manęs neprimušų, mama nuvedė mane į taekvondo būrelį. Tiesa, buvau tik trijose treniruotėse ir išmokau vos vieną veiksmą, bet jis kartais man la-

bai praverčia: mes žiūrėjom išvertę akis, kaip treneris ranka pramuša storą lentą, puolėm klausinėti, kaip tai padaro, ir jis pasakė, jog svarbiausia – tikėti, kad ranka pereis kiaurai lentą, smogti neabejojant, kad įmanoma, ir pramuši.

Jau noriu supeikti tokį idiotizmą, tačiau Benas nurūksta pro mane. Įsibėgėjęs be menkiausios baimės paskutinę akimirką strykteli į orą, pasisuka ir petimi lyg taranu trenkia į plokštę. Jau tikiuosi išvysti jį išlekiant į kitą pusę, palikus plokštėje savo kūno formos skylę, kaip mačiau viename animaciniame filmuke. Bet jis atšoksta ir plojasi ant užpakalio į žalios žolės salelę pilkame smėlyje. Benas apsiverčia ant šono trindamasis petį.

– Lūžo, – praneša.

Puolu prie jo pamanęs, kad lūžo ranka, bet Benas atsistoja, o aš pamatau, kad plokštė maždaug jo ūgio aukštyje įskilusi. Imu ją spardyti, įskilimas plėtėja, tada abu su Radaru sukišame į spragą pirštus ir imam plėsti. Prisimerkęs, kad prakaitas negrauztų akių, traukiu iš visų jėgų, muginu kaip įmanydamas, pagaliau išlupame kąsni padarydami nedidelę skylę dantytais kraštais. Mudu su Radaru tylomis plušame toliau, kai jis pavargsta, jį pakeičia Benas. Galų gale gabalą plokštės įgrūdame į pastato vidų. Aš lipu pirmas ir nuleidžiu kojas lyg ir ant kokių popierių.

Pro išmuštąją skylę į vidų patenka šiek tiek šviesos, bet jos nepakanka, kad suvokčiau, kokio didumo patalpa ir ar ji su lubom. Oras toks karštas ir tvankus, kad jokio skirtumo, iškvepi ar įkvepi.

Grįžtelėdamas susiduriu su Benu – mano smakras bumbteli jam į kaktą. Kažkodėl pašnibždomis sakau:

– Gal tu turi...

– Ne, – taria jis, man nespėjus užbaigti sakinio. – Radarai, gal tu turi žibintuvėlį?

Girdžiu, kaip Radaras įsirioglina pro landą.

– Turiu, bet mažutį, ant raktų pakabučio, maža naudos.

Vis dėlto jis įjungia žibintuvėlį. Nelabai ką matau, bet aišku, kad įlipome į didelį kambarį su metalinių lentynų labirintu. Popieriai, ant kurių užlipau, pasirodo esantys sieninio kalendoriaus lapeliai, metų dienos plačiai pažirusios ant grindų, visos pageltusios ir apgraužtos pelių. Galbūt čia būta knygynėlio, nors jau seniai šias lentynas tik dulkės dengia.

Mes sustojame už Radaro. Virš galvų kažkas sugirgžda, ir mes suklūstame. Ryju seilę bandydamas įveikti paniką. Girdžiu, kaip kvėpuoja Benas ir Radaras, kaip jie mindžikuoja. Norisi sprukti iš čia, bet ką gali žinoti – gal ten viršuje Margo... Arba narkomanai.

– Pats pastatas girgžda, – sušnibžda Radaras, bet jo balse abejonė.

Aš neįstengiu pajudėti iš vietos. Tada išgirstu Beną:

– Kai paskutinį kartą taip bijojau, apsimyžau.

– Paskutinį kartą taip bijojau tada, kai laukiau dvikovos su Tamsos Valdovu, kad išgelbėčiau nuo jo burtininkų pasaulį, – pareiškia Radaras.

Pabandau ir aš:

– Kai paskutinį kartą taip bijojau, turėjau miegoti su mama.

Benas kikeną.

– Kju, tavim dėtas, taip išsigąščiau kiekvieną naktį.

Manęs juokas neima, bet nuo jų kvatojimo pasijuntu saugėnis, ir mes ieškome toliau. Apeiname visas lentynas, bet, išskyrus porą aštunto dešimtmečio „Reader’s Digest“ numerių, nieko įdomaus nerandame. Po kiek laiko akys apsiranta su prieblanda, tada nevienodu greitumu išsiskirstome į skirtingas puses.

– Išeisime iš čia visi kartu, – šnibždu, ir jie pašnibždomis atsiliepia: „Gerai.“

Nueinu prie šoninės sienos ir ten pamatau pirmą ženklą, kad

čia kažkieno lankytasi jau vėliau, kai centras jau buvo apleistas. Sienoje padaryta nelygi maždaug man iki pusės skylė. Virš jos oranžiniais dažais išpurkštas užrašas: TROLIO URVAS ir rodyklės strėlė, paslaugiai nukreipta į angą.

– Bičai! – šūkteli Radaras taip garsiai, kad žaibiškai išnyksta visas paslaptingumas.

Einu jo balso pusėn ir priešingoje sienoje Radaro žibintuvėlis apšviečia dar vieną Trolio Urvą. Nelabai panašu į Margo rašyseną, bet sunku pasakyti. Mačiau ją purškiant tik vieną raidę.

Aš pasilenkęs įlendu, Radaras pašviečia. Atsiduriame visiškai tuščiam kambaryje, tik viename kampe guli suvyniota kiliminė danga. Žibintuvėlio šviesoje ant cemento grindų pastebiu klijų dėmes, taigi danga kadaise buvo priklijuota. Priešingoje sienoje vėl žioji anga, bet jau be jokio užrašo.

Pro tą angą patenku į kambarį, pristatytą pakabų, iš sienų, išmargintų pelėšiais, kyšo nerūdijančio plieno strypai. Šiame kambaryje šviesiau: ne iš karto pastebiu, kad lubose žioji kelios skylės, pro jas matyti tolio draiskanos – stogas įlinkęs, prislėgęs geležines sijas.

– Suvenyrų krautuvė, – kužda priekyje stovintis Benas, ir aš matau, jog taip ir yra.

Patalpos viduryje stovi vitrinų penkiakampis. Stiklas, seniau atskyręs turistus nuo jiems skirto šlamšto, sudužęs, jo šukės guli vitrinų viduje. Pilki sienų dažai lupasi gražiausiais, nors ir netaisyklingais raštais, kiekvienas toks sutrūkinėjęs ornamentas – tarsi irimo snaigė.

Baisiai keista, bet išlikę šiokių tokių prekių: pavyzdžiui, Peliuko Mikio pavidalo telefonas, matytas kažkada vaikystėje. Vienoje vitrinoje tebeguli kandžių sukapotė, bet tvarkingai sulankstyti marškinėliai su užrašu: SAULĖTASIS ORLANDAS, storai apkloti stiklo šukelėmis. Po vitrinomis Radaras aptinka dėžę, prikrautą

žemėlapių ir senų turistinių brošiūrų, reklamuojančių „Krokodilų pasaulį“, „Krištolo sodus“ ir kitas seniai išnykusias linksmybes. Benas moja man ateiti ir rodo dėžutėje gulintį žalią stiklinį krokodiliuką, beveik užklotą dulkėmis. Turbūt tokia visų mūsų suvenyrų vertė – jų niekaip niekam neiškiši.

Mes grįžtame atgal per tuščiąjį kambarį, tada patalpą su lentynomis ir smunkame į paskutinį Trolio Urvą. Šis kambarys primena kabinetą, tiek kad be kompiuterių. Jis, atrodo, paliktas paskubomis, sakytum darbuotojai buvo iššauti į kosmosą ar ką. Dvidešimt stalų keturiomis eilėmis. Ant kai kurių tebėra tušinukai, ant visų guli didžiuliai atversti stalo kalendoriai. Visuose kalendoriuose tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt šeštų metų vasaris. Benas stumteli audeklu aptrauktą kėdę, ir ji sukasi ritmingai girgždėdama. Šalia vieno stalo stovi vos besilaikanti lipnių lapukų blokelių piramidė, blokeliai reklamuoja „The Martin-Gale Mortgage Corp.“ Atviros dėžės tebėra prikrautos lapų, išspausdintų senutėliu matriciniu spausdintuvu – „The Martin-Gale Mortgage Corp.“ išlaidų ir pajamų suvestinės. Ant vieno stalo iš reklaminių brošiūrų kažkas surentęs vieno aukšto namelį. Išskleidžiu jas visas tikėdamasis rasti dar vieną nuorodą, deja, nerandu.

Radaras rausiasi popierių dėžėse, paskui pašnibždom taria:

– Nieko nėra po aštuoniasdešimt šeštyjų.

Imu krėsti stalų stalčius. Randu ausų krapštukų ir kaklaraiščio segtukų. Dėžučių su pieštukais ir tušinukais, po dvylika kiekvienoje: plonas kartonas, senamadiški šriftai ir dizainas. Popierinių servetėlių. Golfo pirštinių porą.

– O jūs ką nors radote? – klausiu. – Ką nors, kas rodytų, jog per pastaruosius dvidešimt metų čia būta žmogaus?

– Nieko, tik Trolio Urvus, – atsako Benas. – Čia kaip mauzoliejuje, viskas padengta dulkėmis.

– Tai ko ji čia mus atvedė? – klausia Radaras.

Imam svarstyti šį klausimą.

– Nežinau, – tariau. – Jos tikrai čia nėra.

– Yra vietų, kur dulkių mažiau, – sako Radaras. – Tuščiajame kambaryje mačiau kvadratą be jokių dulkių, tarsi iš ten būtų kas nors išnešta. Bet nežinau...

– O ten uždažyta, – priduria Benas ir rodo. Radaras pašviečia, ir aš pamatau, kad sienos plotas padengtas baltu gruntu, sakytum kas nors būtų sumanęs išdažyti šitą kambarį, bet po pusvalandžio sumanymo atsisakęs. Prieinu prie tos sienos ir žiūriu – per baltus dažus persišviečia raudonos raidės. Bet raudonis išlenda tik vietomis, nieko neperskaitysi. Pasienyje stovi grunto skardinė. Atsiklaupęs kišu į ją pirštą. Paviršius sukietėjęs, bet lengvai lūžta ir mano pirštas sušlampa. Ištraukiu jį, ant žemės laša dažai, aš tyliu, bet visi padarome išvadą: vis dėlto neseniai kažkieno čia būta. Ir vėl išgirstame girgžtelint. Radaras nusikeikęs išmeta žibintuvėlį.

– Košmaras, – sako.

– Bičai! – aikteli Benas.

Žibintuvėlis tebeguli ant žemės, žengteliu jo paimti, bet pamatau Beną į kažką rodant. Į sieną. Netiesioginėje šviesoje per grunto persišviečia vaiduokliška pilkos raidė. Iškart atpažįstu Margo rašyseną.

TU IŠVAŽIUOSI Į POPIERINIUS MIESTUS
IR DAUGIAU IŠ TEN NEGRĮŠI

Pagriebęs žibintuvėlį pašviečiu į užrašą tiesiai, ir žodžiai dings-ta. Bet kai pašviečiu kitur, jie vėl pasirodo.

– Griausmas... – vos girdimai keikteli Radaras.

– Senuk, gal jau einam iš čia? – sako man Benas. – Mat kai paskutinį kartą šitaip bijojau... ai, nesvarbu. Man baisu. Šita nesąmonė nėra kiek nejuokinga.

„Šita nesąmonė nėra kiek nejuokinga“, – turbūt tiksliausias mano baimės apibūdinimas. Man tiksliau ir nereikia. Aš skubu prie Trolio Urvo. Sienos, atrodo, tuoj susiglaus ir mus pritrėkš.

10.

Benas su Radaru užvežė mane namo – nors praleido pamokas, orkestro repeticijoje turėjo dalyvauti. Ilgai sėdėjau vienas su „Daina apie save“, gal dešimtą kartą mėginau perskaityti visą poemą, bet visa bėda, jog ji aštuoniasdešimties puslapių, pilna pasikartojimų ir keistybės, ir aš, suvokdamas pavienių žodžių prasmę, visumos nė trupučio nesupratau. Nors man atrodė, jog svarbios tik pažymėtosios eilutės, vis dėlto norėjau įsitikinti, ar visa poema tinkama priešmirtiniam savižudžio laišku. Bet nieko nesumąščiau.

Įveikęs dešimt šito painaus kūrinio puslapių pasijutau taip neįjaukiai, jog nutariau paskambinti tam detektyvui. Nešvarių skalbinių pintinėje suradęs savo šortus ištraukiau iš kišenės vizitinę kortelę. Jis atsiliepė po antro pyptelėjimo.

– Vorenas.

– Ahm... čia Kventinas Džeikobsenas. Margo Špygelman draugas.

– Taip, vaikine, aš tave prisimenu. Kokios naujienos?

Aš jam papasakojau apie nuorodas, apie prekybcentrį ir popierinius miestus, kaip ji, mudviem žvelgiant į Orlandą iš „Sun-Trusto“ viršutinio aukšto, pavadino jį popieriniu miestu, tačiau kitų kokių miestų tada popieriniais nevadino; kaip sakė nenorinti, kad jos kūną surastų parke vaikiukai, kaip aš turėčiau jos ieškoti sau po kojomis. Jis net nepradėjo manęs mokyti, kad į apleistus

ir uždarytus pastatus brautis nevalia, ir neklausė, kodėl dešimtą ryto buvau ne mokykloje, o kaip tik tokiaime apleistame pastate. Tylomis išklausęs mano pasakojimą, Vorenas pasakė:

– Dievuliau, vaicine, iš tavęs beveik tikras detektyvas. Tau tik trūksta pistoleto, daugiau drąsos ir trijų buvusių žmonių. Taigi kokia tavo versija?

– Man neramu, kad ji nebūtų... hm, taip sakant, nusižudžiusi.

– Vaikine, man ir į galvą neatėjo, manau, ji paprasčiausiai papbėgo. Suprantu, kodėl tau taip atrodo, tačiau jai tai ne pirmas kartas. Turiu galvoj visokias užuominas. Su jomis daug paslaptinčiau. Patikėk manimi, vaicine, jeigu ji būtų norėjusi, kad tu ją rastum, gyvą ar mirusią, jau būtum radęs.

– Bet argi jūs ne...

– Vaikine, visa bėda, kad Margo pilnametė, suaugęs žmogus, ir turi teisę elgtis, kaip jai patinka. Noriu tau štai ką patarti: lauk, kol ji pati sugrįš namo. Taigi turi liautis spoksojės į dangų, nes nepajusi, kai vieną dieną pats nuskrisi kaip balionėlis.

Užbaigiau pokalbį jausdamas nemalonias nuosėdas – supratau, jog Vitmeno posmai manęs pas Margo nenuves. Man vis nėjo iš galvos pažymėtiosios eilutės: „Atiduodu save juodai žemei, te sudygsiu savo mylima žole, / Jeigu manęs pasigestum, ieškok sau pokojomis.“ O toji žolė, kaip rašo Vitmenas pirmuose puslapiuose, yra „vešlūs nekirpti kapų plaukai“. Tačiau kur tie kapai? Kur tie popieriniai miestai?

Įsijungiau *Omnictionary* norėdamas pažiūrėti, ar apie frazę „popieriniai miestai“ jis žino ką nors daugiau už mane. Radau nerealiai protingą ir naudingą straipsnį, kurį pasirašė vartotojas, slapyvardžiu „skunkošikna“. „Popierinis miestas – tai miestas, turintis popieriaus fabriką.“ Mat kaip. Didžiausias *Omnictiona-*

ry trūkumas: Radaro parašyta medžiaga apgalvota ir patikrinta, o neredaguotus „skunkošiknos“ gabalus tik taisyk ir taisyk. Taigi ėmiau ieškoti internete, bet kai ką įdomaus užėjau tik keturiasdešimtame paieškos puslapyje – apie Kanzaso forumą nekilnojamojo turto klausimu.

„Atrodo, Medisono rajonas taip ir nebus pastatytas. Mes su vyru ten investavome, tačiau šią savaitę kažkas paskambino ir pranešė, jog įnašas bus grąžintas: nepavyko surinkti avansu užtektinai lėšų, kad būtų galima finansuoti projektą. Dar vienas popierinis miestas! – Mardžė iš Kokerio, Kansasas.“

Pusmiestis! Nuvažiuosi į tokį pusmiestį ir daugiau negrįši. Giliai atsidusęs kurį laiką spoksojau į ekraną nieko nematančiomis akimis.

Išvada atrodė neginčijama. Nors sieloje viskas nutrūko ir buvo galutinai apsispręsta, ji nepajėgė išnykti visiškai. Ir nusprendė palikti savo kūną, – kad jį surasčiau aš, – šešėlinėje *mūsų* rajono versijoje, kur nutrūko pirmasis siūlas. Ji sakė nenorinti, kad jos kūną rastų atsitiktiniai vaikiukai, tad visai logiška, jog iš visų pažįstamų Margo suradėju pasirinko mane. Ką gi, man tai jau nebus baisus smūgis. Jau teko rasti negyvėlį. Turiu patirties.

Pamatęs, kad prisijungė Radaras, norėjau spragtelėti pele ir pasišnekėti, bet ekrane išlindo dialogo langas.

OMNITIONARY96. Labas.

KJUPRISIKĖLIMAS. Popieriniai miestai yra pusmiesčiai, apleistos nebaigtos gyvenvietės. Manau, ji nori, kad rasčiau jos kūną. Mat ji įsitikinusi, jog tai mano jėgoms. Todėl, kad vaikystėje mudu parke radom kažkokį negyvą tipą.

Pasiunčiau jam tekstą.

OMNITIONARY96. Palauk. Perskaitysiu, ką atsiuntei.

KJUPRISIKÉLIMAS. OK.

OMNITIONARY96. Gerai, nepanikuok. Dar nieko tikro nežinai. Manau, jai nieko neatsitiko.

KJUPRISIKÉLIMAS. Ne, nemanai.

OMNITIONARY96. Ką gi, tu teisus. Bet jeigu kas tebėra gyvas esant tokiai padėčiai...

KJUPRISIKÉLIMAS. Iš tikrųjų. Einu į lovą. Tuoj grįš tėvai.

Bet aš niekaip nepajėgiau nusiraminti ir jau gulėdamas lovoje paskambinau Benui, papasakojau savo nuomonę.

– Skamba šiurpiai, senuk. Bet jai viskas gerai. Tiesiog ji žaidžia kažkokį žaidimą.

– Gana nerūpestingai žiūri į šitą reikalą.

Jis atsiduso.

– Gal ir taip, bet vis dėlto sutik, kad, pabėgdama likus trim savaitėms iki mokyklos baigimo, Margo pasielgė kvailai. Tu dėl jos jaudiniesi, Leisė irgi jaudinasi, o išleistuvės jau po trijų dienų, aišku? Nejau nors išleistuvėse negalima atsipūsti?

– Tu rimtai? Ji galbūt *negyva*, Benai.

– Gyva gyva. Tik nori būti žvaigžde. Trokšta dėmesio. Aišku, jos tėvai bjaurybės, bet jie geriau ją pažįsta, gal ne? Taigi nebijo, kad ji gali būti mirusi.

– Kartais tu tikras ožys, – pasakiau.

– Gerai jau, senuk. Abiem buvo ilga diena. Per daug emocijų. Viskas, vėliau pasikalbėsime.

Baigęs pokalbį su Benu vėl įlindau į internetą ir ėmiau ieškoti Floridos psmiesčių sąrašo. Niekur tokio daikto neradau, bet, su-

rinkęs frazes „apleisti gyvenamieji rajonai“ ir „Grouvpoint Eikersas“, susirašiau penkias tokias vietas trijų valandų kelio spinduliu nuo Džeferson Parko. Išsispausdinau centrinės Floridos žemėlapi, prismeigiau prie sienos virš kompo ir į kiekvieną rutuliuką, žymintį tas penkias vietas, įbedžiau po smeigtuką. Žiūrėdamas į žemėlapi neįžvelgiau jokio aiškaus piešinio. Visos jos buvo išsi-mėčiusios kaip papuola, norint jas apvažiuoti prireiktų mažiausiai savaitės. Kodėl ji nenurodė tikslios vietos? Ir apskritai visos šitos jos užuominos kėlė siaubą. Dvelkė tragedija. Bet veiksmo vietos nenurodė. Nėra ko nusitverti, tarsi liptum į žvyro kalną.

Kitą dieną Benas man leido naudotis savo NBNP, nes pats ketino važinėti po krautuves Leisės džipu – abu turėjo dar kažko nusipirkti išleistuvėms. Taigi nors kartą nereikėjo knapsoti prie repetacijų klasės: nuskambėjus skambučiui po septintos pamokos išlėkiau prie mašinos. Aš neturėjau Beno talento užvesti NBNP, taigi, nors į vyresniųjų klasių aikštelę atkūriau beveik pirmas, išsijudinau beveik paskutinis. Varikliui pagaliau įsijungus išvažiavau į Grouvpoint Eikersą.

Neskubėdamas riedėjau Kelounjel Draivu dairydamasis, ar nepastebėsiu kokio pumiesčio, pražiopsoto internete. Už manęs nusidriekė ilga mašinų vora, ir man buvo nesmagu, kad jas užlaikau; nuostabu, jog dar sugebu jaudintis dėl tokių juokingų menkniekių, pavyzdžiui, ar iš paskos slenkančio džipo vairuotojas manęs nelaiko pernelyg atsargiu. Norėjosi, kad Margo dingimas mane būtų padaręs kitokiu žmogumi, deja, nepadarė.

Automobilių eilei šliaužiant iš paskos tarsi gyvatei ar laidotuvių procesijos įkaitams, nejučia ėmiau garsiai kalbėti su Margo: „Aš pasieksiu siūlo galą. Neapvilsiu tavo pasitikėjimo. Aš surasiu tave.“

Keista, bet šitoks šnekėjimasis su ja mane ramino. Neleido įsivaizduoti visokių baisybių. Ir štai pagaliau išvydau pakrypusią medinę rodyklę „Grouvpoint Eikersas“. Sukdamas kairėn į asfaltuotą aklagatvį, rodos, taip ir išgirdau, kaip už manęs lengviau atsiduso nutįsusi mašinų vora. Kelias kaip kelias, bet jo gale nebuvo nieko. Palikęs NBNP neišjungtą išlipau. Iš arti pamačiau, jog Grouvpoint Eikersas vis dėlto buvo pradėtas. Per dulkiną dykrą nutiesti du žvyrkeliai, irgi užsibaigiantys aklaviete ir jau vos įžiūrimi, išgraužti lietaus ir vėjų. Perėjau abi gatves kvėpuodamas ugniniu oru. Saulė taip kepino, kad sunku buvo žingsnį žengti, bet aš galvojau tik apie vieną nepaneigiamą, nors ir kraupų faktą: karštyje mirtis dvokia, o Grouvpoint Eikersas atsidavė tik įkaitusiu oru ir mašinos išmetamosiomis dujomis – drėgmė joms neleido kilti į viršų.

Ėmiau ieškoti kokių nors ženklų, jog čia būta Margo: pėdų, užrašo smėlyje ar kokio daiktelio. Tačiau, atrodo, per daugelį metų aš buvau pirmasis žmogus, kurio koja žengė šiomis bevardėmis gatvėmis. Žemė buvo lygi, dar netgi neapaugusi krūmais, taigi į visas puses buvo gerai matyti. Jokių palapinių. Jokių laužų. Margo nė kvapo.

Vėl įlipau į NBNP, išvažiavau į I-4 ir pasukau šiaurės rytų kryptimi, į Holi Medouzo vietovę. Tris kartus pravažiavau pro šalį, kol radau: aplinkui tik ąžuolynai ir ganyklos, nebuvo net rodyklės, o šiaip Holi Medouzas niekuo neišsiskyrė. Tačiau pavažiavus žvyrkeliu, iš abiejų pusių apaugusiu ąžuolais ir pušimis, atsivėrė toks pat nykus vaizdas kaip ir Grouvpoint Eikerse. Pagrindinis žvyrkelis sklandžiai užsibaigė tiesiog lauku. Kitų kelių niekur nemačiau, bet vaikštinėdamas ant žemės radau keletą dažais nupurkštų medinių kuolelių: turbūt kadaise tai buvo sklypų riboženkliai.

Neužuodžiau ir nepastebėjau nieko įtartino, bet vis tiek krūtinę užgulė baimė; iš pradžių nesupratau, iš kur ji, bet paskui pamačiau priežastį – visi medžiai statyboms skirtame plote iškirsti, bet lauko gale paliktas vienui vienas ąžuolas. Senas gumbuotas medis storomis šakomis buvo taip panašus į tą, po kuriuo Džeferson Parke užėjome Robertą Džoinerį, kad man šovė mintis – ji tikrai ten, už to medžio.

Pirmą kartą aiškiai įsivaizdavau: Margo Rot Špygelman sėdi atsišliejusi į kamieną, žvilgsnis sustingęs, iš burnos eina sukepusio juodo kraujo takelis, ji visa išpurtusi ir nepanaši į save, nes aš per ilgai jos ieškojau. Ji tikėjosi, kad rasiu greičiau. Ji taip manimi pasiklovė, jog tą paskutinę naktį pasikvietė kartu. O aš ją apvyliau. Ir nors oras kvėpėjo tik artėjančiu lietumi, neabejojau ją ten rasiąs.

Bet ne. Radau tik medį, vienišą rymantį sidabrinėse dulkėse. Atsisėdau po juo ir pasėdėjau, kol atgausiu kvapą. Kaip baisu visa šitai daryti vienam. Kaip baisu. Jeigu ji manė, kad Robertas Džoineris mane šitam parengė, ji apsiriko. Roberto Džoinerio aš nepažinojau. Roberto Džoinerio aš nemylėjau.

Trenkiau kumščiais į žemę ir daugiau daugiau keldamas dulkių kamuolius, kol pasiekiau šaknis, bet ir toliau daugiau, nors skausmas varstė delnus ir riešus. Iki tol aš neverkiau dėl Margo, bet pagaliau neišlaikiau, apsiverkiau daužydamas smėlį ir šaukdamas visa gerkle, nes niekas negalėjo manęs girdėti: „Aš tavęs pasiilgau, aš tavęs pasiilgau, pasiilgau...“

Net kai nebepajėgiau pakelti rankų, o akys išdžiūvo, nenuėjau, sėdėjau ir galvojau apie ją, kol ėmė temti.

11.

Kitą rytą Beną radau prie repeticijų klasės, jis stovėjo žemai nulinkusiomis šakomis medžio šešėlyje ir šnekėjosi su Leise, Radaru ir Andžela. Man buvo sunku jų klausytis: jie plepėjo apie artėjančias išleistuves, nesantaiką tarp Leisės ir Bekos ir dar kažką. Laukiau, kada galėsiu įsiterpti ir papasakoti ką matęs, bet, kai tokia proga atsirado, pasakiau tik vieną sakinį:

– Vakar ilgai vaikščiojau po du pusmiesčius, bet nieko neradau. Ir supratau, jog daugiau nėra ko pridurti.

Atrodo, niekas dėl to nesusijaudino, išskyrus Leisę. Man pranešus apie pusmiesčius, ji palingavo galvą ir pasakė:

– Vakar internete skaičiau, kad žmonės, turintys savižudiškų polinkių, nutraukia santykius su žmonėmis, ant kurių pyksta. Ir išdalija savo daiktus. Aną savaitę Margo man atidavė penkerius savo džinsus, atseit man jie geriau tiks, nors visai netiesa, nes ji, kaip čia pasakius, daug figūringesnė.

Leisė man patiko, bet Margo nemelavo: jos draugė tikrai mėgo jai įgelti.

Tai susakiusi Leisė kažkodėl apsiverkė, ir Benas apkabino ją, o ji įsikniaubė jam į petį – tai padaryti buvo nelengva, nes su aukštakulniais bateliais ji buvo aukštesnė už jį.

– Leise, mums reikia išsiaiškinti, kur ji yra. Gal pakalbėtum su draugėmis? Gal ji kuriai nors užsiminė apie popierinius miestus?

Arba kalbėjo apie kokią konkrečią vietovę? Gal koks pusmiestis buvo jai kuo nors ypatingas ir svarbus?

Ji gūžtelėjo prisiglaudusi prie Beno.

– Senuk, nespauk jos, – tarė Benas.

Aš atsidusau, bet daugiau nieko nesakiau.

– Aš seku, kas vyksta tinkle, – pranešė Radaras, – bet jai išvažiavus prie *Omnictionary* nebuvo prisijungęs joks vartotojas jos vardu.

Ir jie vėl sušneko apie išleistuves. Leisė atsitraukė nuo Beno peties liūdna ir susimąščiusi, bet stengėsi šypsotis, kai Radaras su Benu vienas per kitą puolė pasakoti visokių nutikimų perkant išleistuvių puokštelę.

Diena slinko kaip visada – vėžlio žingsniu, vogčiomis dirščiojant į laikrodį. Tačiau dabar šita kankynė buvo dar žiauresnė, nes kiekviena minutė, sugaišta mokykloje, vėl patvirtindavo, jog aš neišstengiu jos rasti.

Vienintelė pakenčiama pamoka buvo anglų, joje dr. Holden galutinai atmušė mane nuo „Mobio Diko“: klaidingai įsitikinusi, kad mes visi jį skaitėme, ji ėmė porinti apie kapitoną Ahabą, pasimaišiusį dėl idėjos surasti ir nudobti baltąjį banginį. Bet buvo įdomu stebėti, kaip kalbėdama ji vis labiau karščiuojasi.

– Ahabas – beprotis, maištaujantis prieš likimą. Juk pastebėjote, kad per visą romaną jis nieko daugiau nenori? Jį užvaldžiusi vienintelė mintis. O kadangi yra laivo kapitonas, niekas negali jo sulaikyti. Jūs galite prieštarauti, – ir turite teisę tai daryti, jei pasirinksite rašyti semestrinį darbą šia tema, – kad ši manija Ahabui atėmė protą. Kita vertus, galima teigti, kad jo ketinimas stoti į kovą, iš anksto pasmerktą pralaimėti, turi kažko tragiškai didvyriško. Kas yra Ahabo viltis – beprotybės požymis ar pati žmogiškumo esmė?

Stengiausi užsirašyti viską, ką ji šnekėjo, tikėdamasis, kad įveiksiu semestrinį darbą neskaitęs pačios knygos. Jai pasakojant galų gale suvokiau, kad dr. Holden moka nepaprastai įsigilinti į kūrinį. Be to, buvo sakiusi, kad mėgsta Vitmeną. Taigi po skambučio išsitraukiau iš kuprinės „Žolės lapus“ ir ilgai kuičiausi laukdamas, kol visi išsivaikščios, kas namo, kas į papildomus užsiėmimus. Kažkoks mokinys paprašė pratęsti ankstesniojo darbo įteikimo terminą, ir pagaliau klasė ištuštėjo.

– Mano mieliausias Vitmeno skaitytojas, – tarė mokytoja.

Prisiverčiau šyptelėti.

– Ar pažįstate Margo Rot Špygelman? – paklausiau.

Ji atsisėdo prie stalo, mostelėjo sėstis ir man.

– Jos mokyti neteko, bet, aišku, esu apie ją girdėjusi. Žinau, jog ji pabėgo.

– Prieš... aa... pradingdama ji man lyg ir paliko šitą eilėraščių rinkinį. – Padaviau jai knygą, ir dr. Holden ėmė lėtai ją sklaidyti. Aš pasakojau toliau: – Visą laiką galvoju apie jos pažymėtas eilutes. „Dainos apie savę“ pabaigoje ji išskyrė eilutes apie mirtį. Pavyzdžiui: „Jei manęs pasigestim, ieškok sau po kojomis.“

– Vadinasi, ji paliko tau šitą knygą, – tyliai tarė mokytoja.

– Taip.

Atvertusi keletą lapų atgal, ji pastukseno nagu pažymėtąsias eilutes.

– Apie duris? Puikūs žodžiai, tiesiog jauti, kaip Vitmenas tau liepia: „Atverkite duris! Išvis atsikratykite durų!“

– Kai nuėmiau savo kambario duris, po vienais vyriais radau kai ką jos paslėpta.

Dr. Holden nusijuokė.

– Oho... Sumanu! Tačiau man nepatinka, kai tokia didi poema šitaip pažodžiui aiškinama. Ir Margo, atrodo, labai niūriai su-

vokė šį iš tikrųjų labai optimistinį kūrinį. Jis kalba apie pasaulio vientisumą – kad mes visi, kaip ir žolė po kojomis, susipynę savo šaknimis.

– Bet viskas, ką ji pabraukė... Man panašu į savižudžio laišką, – pasakiau.

Daktarė Holden dar kartą perskaitė išskirtąsias eilutes ir pažiūrėjo į mane.

– Ištraukti iš konteksto pavienes eilutes ir matyti jose vien juodas užuominas – didelė klaida. Tikiuosi, Kventinai, toji mergaitė jos išvengė. Jei perskaitytum visą poemą, padarytum vienintelę išvadą: kad gyvenimas yra šventa ir brangi dovana. Bet ką gali žinoti. Galbūt ji išrinko tik tai, kas atitiko jos nuotaiką. Poeziją mes dažnai šitaip skaitome. Tačiau tokiu atveju ji visiškai nesuprato, ką Vitmenas norėjo pasakyti.

– Ir kas tai?

Ji užvertė knygelę ir pažvelgė į mane taip, kad turėjau nuleisti akis.

– O kaip tau atrodo?

– Nežinau, – burbtelėjau žiopsodamas į krūvelę patikrintų semestrinių darbų ant jos stalo. – Ne vieną kartą mėginau perskaityti visą poemą, bet taip ir nepavyko jos įveikti. Daugiausia vis skaitau jos pažymėtas vietas. Stengiuosi suprasti Margo, o ne Vitmeną.

Ji paėmė pieštuką ir ėmė kažką rašyti kitoje voko pusėje.

– Palauk, užsirašysiu.

– Ką?

– Tai, ką tu pasakei, – paaiškino ji.

– O kam?

– Matai, man atrodo, Vitmenas kaip tik šito ir būtų norėjęs. Kad tu „Dainą apie save“ suvoktum ne kaip poezijos kūrinį, o kaip būdą suprasti kitą žmogų. Bet vis dėlto gal tau vertėtų perskaityti

šitą kūrinį tiesiog kaip poemą, perskaityti visą, o ne pavienes eilutes, ieškant jose nežinia kokių prasmių ir aliuzijų. Aš netgi pastebiu įdomią sąsają tarp poeto, parašiusio „Dainą apie save“, ir Margo Špygelman. Tai nepaprasta charizma ir kelionių troškulys. Bet eilėraščio nesuprasi perskaitęs tik keliolika eilučių.

– Gerai, ačiū, – tariau ir pasiėmęs knygelę atsistojau. Lengviau nepasidarė.

Tą dieną mane parvežė Benas. Pabuvau pas jį tol, kol jis išvažiavo pasiimti Radaro ir kartu važiuoti pas mūsų draugą Džeką, kur turėjo vykti kažkas panašaus į išleistuvių repeticiją, mat jo tėvai buvo išvykę. Benas kvietė ir mane, bet nejaučiau noro.

Namo parėjau pėsčias – per parką, kuriame su Margo radome aną negyvėlį. Prisiminiau tą šeštadienio rytą, ir man susuko pilvą – ne dėl negyvo vyruko, o todėl, kad jį pirma pamatė ji, o ne aš. Jeigu jau savo apylinkės vaikų žaidimų aikštelėje nepastebėjau lavono, kaip, po velnių, rasiu jį dabar?

Namie vėl bandžiau krimsti „Dainą apie save“, bet, nepaisant dr. Holden patarimų, poema man taip ir liko beprasmišku žodžių kratiniu.

Rytą pabudau anksti, aštuntą valandą, ir sėdau prie kompo. Benas jau buvo tinkle, todėl prisijungiau.

KJUPRISIKĖLIMAS. Kaip vakarėlis?

INKSTŲUŽDEGIMAS. Aišku, nevykęs. Visi vakarėliai, į kuriuos nueinu, būna nevykę.

KJUPRISIKĖLIMAS. Gaila, kad manęs nebuvo. Anksti atsikėlei. Nori atvažiuot, pažaistume „Prisikėlimą“?

INKSTŲUŽDEGIMAS. Juokauji, ką?

KJUPRISIKĖLIMAS. Hm, ne.

INKSTŲUŽDEGIMAS. Ar žinai, kokia šiandien diena?

KJUPRISIKĖLIMAS. Šeštadienis, gegužės penkiolikta?

INKSTŲUŽDEGIMAS. Senuk, po vienuolikos valandų ir keturiolikos minučių prasideda išleistuvių vakaras. Mažiau kaip po devynių valandų važiuoju paimti Leisės. Aš dar net nenuploviau ir neišblizginau NBNP, kurį, beje, tu begėdiškai išpurvinai. Po to turėsiu nusimaudyti po dušu, nusiskusti, nukirpti nosies plaukelius ir taip pat išsiblizginti. Žodžiu, neknsk man proto. Baisybė reikalų. Klausyk, jei bus laiko, vėliau paskambinsiu.

Radaras irgi buvo prisijungęs, parašiau ir jam.

KJUPRISIKĖLIMAS. Kokia širšė Benui įgėlė?

OMNITIONARY96. Nusiramink, kaubojau.

KJUPRISIKĖLIMAS. Atsiprašau, mane tiesiog siutina, kaip jis lipa sienom dėl tų išleistuvių.

OMNITIONARY96. Dar ne taip pasiusi išgirdęs, jog taip anksti atsikėliau tik todėl, kad turiu važiuoti pasiimt smokingo. Na kaip?

KJUPRISIKĖLIMAS. Viešpatie. Tu rimtai?

OMNITIONARY96. Kju, rytoj, poryt, užporyt ir visas kitas dienas mielai padėsiu tau tirti įvykį. Tačiau aš turiu mergaitę. Ji nori pasilinksminti išleistuvėse. Juk aš nekaltau, kad Margo Rot Špygelman panorą jas mums sugadinti.

Nežinojau, ką jam sakyti. Gal jis ir teisus. Gal ji ir verta užmaršties. Vis dėlto aš negalėjau jos pamiršti.

Mama su tėčiu tebebuvo lovoje, žiūrėjo per teliką kažkokį seną filmą.

– Galima paimti vienatūrį? – paklausiau.

– Žinoma, o kam?

– Nutariau eit į išleistuves, – skubiai atsakiau be pastangų regzdamas pramanytą istoriją. – Nuvažiuosiu kostiumo, paskui pas Beną. Abu einame be poros.

Mama šypsodamasi atsisėdo.

– Sūneli, šauniai sugalvojai. Pamatysi, kaip išeis į naudą. Ar užvažiuosi, kad tave nutrauktume?

– Mam, nejau būtina žmogų, einantį į išleistuves be poros, dar ir fotografuoti? Ar man nepakanka pažeminimų?

Ji nusijuokė.

– Prieš komendanto valandą nepamiršk paskambinti, – įspėjo tėtis.

Mūsų namuose komendanto valanda prasidėdavo vidurnaktį.

– Būtinai, – pažadėjau.

Jiems meluoti buvo taip paprasta, kad nejučia pagalvojau, kodėl šito beveik nedariau iki tos nakties su Margo.

I-4 magistrale pavariau į vakarus, Kisimio ir pramogų parkų kryptimi, pralėkdamas pro posūkį į jūrų akvariumą, į kurį įsi-brovėme kartu su Margo, ir dvidešimt septintu plentu nuvažia-vau Heines Sičio link. Tame krašte daug ežerų, o Floridoje visos paežerės apgyventos turtuolių, taigi atrodė abejotina, kad ten galėtų būti pusmiesčių. Bet internete radau duomenų apie vieną didžiulį žemės sklypą, einantį iš rankų į rankas, kurio nė vienas savininkas taip ir neužstatė. Iškart jį atpažinau, nes visi sklypai pakelėje buvo aptverti, o Kveil Holou žymėjo tik plastikinė rody-klė, prikalta prie kuolo, įsmeigto į žemę. Pavažiavęs dar pamačiau skelbimus: PARDUODAMA; PUIKI VIETA; IDEALUS SKLYPAS STATYBOMS.

Ne taip kaip ankstesni pusmiesčiai, Kveil Holou buvo prižiūrimas. Nebuvo pastatyta nė vieno namo, bet sklypeliai sužymėti kuoliukais, šviežiai nupjauta žolė. Gatvės asfaltuotos, visur stovi jų pavadinimai ir kelio ženklai. Pačiame rajono centre iškastas apskritas tvenkinys, bet vėliau kažkodėl nusausintas. Pravažiuodamas sumečiau, kad jis kokių dešimties pėdų gylio ir maždaug kelių šimtų pėdų skersmens. Į kraterio centrą it gyvatė raitėsi guminė žarna, o ten iš dugno iki akių aukščio kilo aliuminio ir plieno fontanas. Apsidžiaugiau, kad nėra vandens: nereikės spoksoti spėliojant, ar ji neguli kur nors dugne ir nelaukia, kad užsidėčiau akvalangą ir nerčiau jos ieškoti.

Jau neabejojau, kad Kveil Holou Margo nėra. Aplinkui pilna gyvenviečių, taigi netikusi vieta slėptis tiek lavonui, tiek gyvam žmogui. Vis dėlto nutariau viską apvažiuoti, bet lėtai šliaužiant vienatūriu staiga apėmė baidi neviltis. Norėjau pajusti palengvėjimą, kad Margo nėra Kveil Holou, tačiau tada ji bus kitame ar dar kitame pusmiestyje. O gal niekada jos nerasiu. Ar taip bus geriau?

Apvažiavęs rajoną ir nieko neradęs pasukau į plentą. Nusipirkau pietų kažkokioje užvažiuojamojoje užkandinėje ir juos suvalgiau riedėdamas į vakarus, į aną apleistą prekybcentrį.

12.

[važiavęs į aikštelę pamačiau, kad plokštėje Beno pramušta skylė užklijuota mėlyna lipniaja juosta. Įdomu, kas po mūsų čia lankėsi...

Apsukau apie pastatą ir sustojau šalia surūdijusio konteinerio, dešimtmečiais nemačiusio šiukšlių mašinos. Pamaniau, kad prireikus galėsiu juostą nuplėšti, bet eidamas į priekį pastebėjau, jog iš lauko nematyti geležinių užpakalinių prekybcentrio durų vyrių.

Margo dėka jau šiek tiek gaudžiausi apie tokius dalykus. Tapo aišku, kodėl mums nepasisekė atidaryti šitų durų: jos atidaromos į vidų. Priėjau prie hipotekos banko kontoros ir pastūmiau duris. Lengviausiai atsivėrė. Dieve, kokie buvom kvailiai. Be abejo, žmogus, prižiūrintis pastatą, žinojo, kad durys nerakintos, todėl dar keisčiau, kam reikėjo užklijuoti plokštę lipniaja juosta.

Išsinėręs iš kuprinės, kurią susikroviau šį rytą, išėmiau iš jos galingą tėčio žibintuvėlį ir pašviečiau aplinkui. Viršuje kažkas nučežėjo tarp gegnių. Aš sudrebėjau. Žibintuvėlio šviesoje į visas puses nukurnėjo driežiukai.

Pro skylę lubose krintanti šviesa apšvietė patalpos priekį, pro langus dengiančių plokščių plyšius irgi lindo saulės spinduliai, bet aš labiau pasikloviau savo žibintuvėliu. Perėjau tarp stalų eilių iš naujo apžiūrėdamas viską, ką aną kartą pavyko rasti stalčiuose. Mane baugino vienodi staliniai kalendoriai be jokių pastabų, visų buvo atverstas 1986 metų vasaris. 1986 metų vasaris. 1986 metų

vasaris. 1986 metų birželis. 1986 metų vasaris. Apsisukęs švystelėjau žibintuvėliu į stalą pačiame kabineto centre. Ir pamačiau atverstą birželio mėnesį. Pasilenkiau tikėdamasis pamatyti apspurusius kraštelius, kur buvo nuplėšti ankstesnių mėnesių lapai, ar žymes, kur atsispaudė koks nors užrašas, padarytas nuo viršaus nuplėštame lapelyje, tačiau šis kalendorius skyrėsi nuo kitų tik mėnesiu.

Žibintuvėlį suspaudęs tarp kaklo ir peties vėl apieškojau visus stalčius, o ypač atidžiai – birželio stalo; jame radau servetėlių, keletą neatbukusių pieštukų, pastabas dėl kredito, suteikto kažkokiam Denisui Makmehonui, tuščią „Marlboro Lights“ pakelį ir beveik pilną raudono nagų lako buteliuką.

Paėmęs vienon rankon žibintuvėlį įsistebeilijau į buteliuką. Lakas buvo tokios tamsios spalvos, kad atrodė beveik juodas. Jau buvau matęs šitą spalvą. Tą naktį ant vienatūrio centrinės konsolės. Jau negirdėjau nei čezėjimo tarp gegnių, nei pastato girgždesio – mane apėmė jaudulys. Aišku, nežinojau, ar buteliukas tas pats, tačiau spalva tikrai buvo ta pati.

Pasukiojęs buteliuką pamačiau visiškai aiškią mėlyną dėmelę. Paliktą purškiamaisiais dažais ištepliotų jos pirštų. Dabar neliko abejonės. Po to, kai mes tą rytą atsisveikinome, ji čia lankėsi. Gal netgi čia apsistojusi. Bet grįžta tik vėlai vakare. Gal ji ir užklįjavo pramuštą plokštę, kad niekas nelįstų.

Ir aš nutariau pasilikti lig ryto. Jeigu Margo čia miegojo, galėsiu ir aš. Ir pradėjau trumputį pokalbį su savimi.

Aš. Betgi čia yra žiurkių.

Aš. Taip, bet jos tūno virš lubų.

Aš. O driežai?

Aš. Oi, liaukis. Mažas būdamas jiems traukiojai uodegas. Driežų tu tikrai nebijai.

Aš. O žiurkės?

Aš. Žiurkės nieko tau nepadarys. Tavęs jos bijo labiau negu tu jų.

Aš. Gerai, bet vis dėlto kaip dėl žiurkių?

Aš. Užsičiaupk.

Galų gale žiurkės – gyvas niekis, palyginti su tuo, kad esu vietoje, kur Margo dar buvo gyva. Tarp sienų, kurios matė ją po manęs, ir ši mintis taip mane šildė, jog beveik pasidarė jauku. Na, nesijaučiau saugiai kaip kūdikis mamytės glėbyje, bet ir nekrūpčiojau vos išgirdęs ką krepštelint. O nusiraminius pasidarė lengviau ieškoti. Žinojau rasiąs dar ką nors ir jaučiausi tam pasirengęs.

Išėjęs iš kabineto smukau į Trolio Urvą ir patekau į patalpą su lentyną labirintu. Kurį laiką juo vaikštinėjau. Paskui pro antrąjį Trolio Urvą įlindau į tuščiąjį kambarį. Atsisėdau ant kiliminės dangos rulono kitame jo gale. Atsišliejus į sieną sutraškėjo atsilupę dažai. Valandėlę sėdėjau pratindamasis prie pastato skleidžiamų garsų, kol pro skylę lubose krintantis saulės spindulys pasislinko per colį.

Paskui man pasidarė nuobodu ir pro paskutinį Trolio Urvą įsmukau į suvenyrų krautuvėlę. Pasirausiau marškinėlių krūvoje. Iš po vitrinės ištraukiau dėžę su turistinėmis brošiūromis ir visas perverčiau ieškodamas kokio nors Margo palikto įrašo, bet nieko neradau.

Tada grįžau į kambarį, kurį nejučia pradėjau vadinti biblioteka. Pasklaidžiau „Reader’s Digest“, radau šūsnį septintojo dešimtmečio „National Geographic“, bet ant dėžės buvo toks sluoksnis dulkių, jog supratau Margo jos nejudinus.

Žmogaus veiklos pėdsakų pradėjau pastebėti tik grįžęs į tuščiąjį kambarį. Sutrūkinėjusiais dažais sienoje, prie kurios gulėjo dangos rulonas, įžiūrėjau devynias skylutes nuo popieriaus smeig-

tukų. Keturios sudarė kvadratą, kitos penkios buvo jo viduje. Pamaniau, galbūt Margo, būdama čia taip ilgai, pasikabino kokį plakatą, nors jos kambaryje nepastebėjau, kad būtų kas nukabinta.

Šiek tiek atvyniojau dangos ruloną ir iškart kai ką radau: tuščią suplotą dėžutę, kurioje kadaise buvo dvidešimt keturi batonėliai javainių. Jau įsivaizdavau, kaip Margo čia gyvena, kaip, atsisėdusi ant supelijusios dangos rulono, graužia batonėlį. Ji viena, daugiau nieko neturi valgyti. Galbūt kasdien važiuoja į kokią parduotuvę nusipirkti sumuštinio ir „Mountain Dew“, o šiaip daugiausia būna šitame kambaryje, sėdi ant rulono ar šiaip kur. Šis vaizdas atrode pernelyg liūdnas, kad būtų panašus į tikrovę, – jis dvelkė tokia vienatve ir buvo visiškai *ne Margo stiliaus*. Tačiau viskas, ką man pavyko surinkti per šitas dešimt dienų, piršo stubbinančią išvadą: pati Margo, bent jau dalį laiko, buvo visai *ne Margo stiliaus*.

Išvyniojęs dangą iki galo radau mėlyną megztą pledą, plonytį kaip popierius. Griebęs jį prispaudžiau prie veido. Taip, Dieve mano, taip! Užuodžiau jos kvapą. Alyvų šampūno ir migdolų pievelio, o per juos prasimušė vos juntamas jos odos aromatas.

Ir aš vėl įsivaizdavau, kaip kas vakarą Margo išvynioja dangą iki pusės ir gulasi ant šono. Užsikloja pledu, likęs rulonas atstoja pagalvę, ir ji miega. Bet kodėl čia? Kodėl čia geriau negu namie? O jeigu taip gera, kam reikėjo išvažiuoti? Šitų dalykų negaliu įsivaizduoti ir jaučiu negalįs todėl, kad Margo nepažįstu. Žinojau, kaip ji kvepia, žinojau, kaip elgiasi būdama su manimi, ir žinojau, kaip elgiasi būdama su kitais, žinojau, kad jai patinka „Mountain Dew“, nuotyčiai ir teatrališki poelgiai, žinojau, kad ji linksma, protinga ir apskritai daug geresnė už mus visus. Bet nežinojau, kas ją čia atvedė ar kas čia laikė, kas privertė išvykti. Nežinojau, kodėl ji turi šimtus plokštelių, nors niekam net nesakė mėgstanti muziką. Nežinojau, ką ji veikdavo vakarais nuleidusi žaliuzes ir užsirakinusi duris, užsidariusi savo kambaryje, į kurią nieko neįsileisdavo.

Gal nuo to ir reikėjo pradėti. Išsiaiškinti, kokia Margo tada, kai nebūna Margo, kurią visi pažįsta.

Kurį laiką gulėjau apsiklojęs jos kvapu dvelkiančiu pledu ir spoksojau į lubas. Pro skylę mačiau vakarinio dangaus lopinėlių, panašų į ryškiai mėlynai nudažytą drobės skiautę. Ideali vieta miegoti: ir žvaigždės matyti, ir neužlyja.

Paskambinau tėvams. Atsiliepė tėtis, pasakiau, kad važiuojuame pasiimti Radaro su Andžela, o nakvosiu pas Beną. Jis liepė man negerti, aš pažadėjau, jis pasakė didžiuojąsis, kad nutariau eiti į išleistuves, o aš pamaniau: kažin kaip jis didžiuotųsi, jei žinotų, ką iš tikrųjų veikiu.

Čia buvo nuobodu. Mat kai apsiranti su žiurkių krebždėjimu ir paslaptingu girgždesiu, tarsi pastatas tuoj tuoj tave užgrius, nebelieka ko *veikti*. Nei tau interneto, nei teliko, nei muzikos. Čia buvo nuobodu netgi *man*, todėl visai nesupratau, kurių galų ji pasirinko šitą vietą, nes man visada atrodė, jog Margo nepakenčia nuobodulio. Gal užsigeidė pavalkatauti? Vargu. Net į jūrų akvariumą ji įsibrovė mūvėdama firminiais džinsais.

Kadangi aplinka negalėjo pasiūlyti man nieko geresnio, grįžau prie „Dainos apie savę“, vienintelės Margo dovanos man, kuri nekėlė abejonių. Atsisėdau ant cementinių grindų, numargintų dėmėmis nuo lietaus balų, tiesiai po skylė lubose, sukryžiauvau kojas ir pasisukau taip, kad šviesa kristų ant knygos. Ir pagaliau stebuklingu būdu man pasisėkė ją įveikti.

Blogiausia, kad poema prasideda baisiai lėtai – kažkokia ilgų ilgiausia įžanga, bet maždaug devyniasdešimtoje eilutėje Vitmenas pagaliau pradeda tam tikrą pasakojimą, štai nuo čia aš ir įsivažiavau. Taigi Vitmenas sėdi žolėje (tai jis vadina dykinėjimu) ir byloja:

*Vaikas atneša man saują žolės ir klausia: „Kas yra žolė?“;
Ką galiu jam atsakyti? Juk ir pats žinau ne geriau už jį.
Galbūt tai mano jausmų vėliava, nuausta iš žalių vilties
spalvos gijų.*

Štai ir viltis, apie kurią kalbėjo dr. Holden, – žolė buvo vilties metafora. Tačiau tai ne viskas. Jis toliau kalba:

*Gal tai Viešpaties nosinaitė,
Iškvepinta ir tyčia numesta mums atminimo dovana...*

Taigi išeitų, kad žolė yra ir Dievo palaimos metafora ar panašiai...

Galbūt ši žolė pati yra vaikas...

Ir toliau:

*O gal ji yra visų suprantamas hieroglifas,
Reiškiantis: „Aš augu visur, kur tik yra žemės lopinėlis,
Augu tarp juodųjų ir baltųjų.“*

Taigi, ko gera, žolė dar yra ir žmonių lygybės, žmonių esminio bendrumo metafora, kaip ir sakė dr. Holden. Ir pagaliau apie žolę jis sako:

O dabar ji man atrodo lyg vešlūs nekirpti kapų plaukai.

Vadinasi, žolė – kartu ir mirtis, nes išauga iš palaidotų kūnų. Negalėjau atsistebėti, kad žolė reiškia šitiek daug skirtingų dalykų. Ji ir gyvybės, ir mirties, ir lygybės, ir bendrumo, ir vaikų, ir Dievo, ir vilties metafora.

Man nepavyko suprasti, kuri šių idėjų poemoje pagrindinė, jeigu tokia išvis yra. Bet galvodamas apie žolę, apie tai, kiek daug joje gali išvysti, susimąščiau, kokią aš mačiau Margo ir kiek visko pražioposjau. Į ją žiūrėti galėjai nesuskaičiuojamais būdais. Iki tol labiausiai sukau galvą, kas jai atsitiko, tačiau dabar, bandydamas suvokti žolės daugialypiškumą ir traukdamas iš pledo Margo kvapą, supratau, jog svarbiausia išsiaiškinti, *kokio žmogaus* aš ieškau. Jeigu jau klausimas: „Kas yra žolė?“ – pasirodė esąs toks sunkus, atsakyti į klausimą: „Kas yra Margo Rot Špygelman?“ – tikrai bus ne lengviau. Kaip ir kiekviena metafora, kuri neįkertama dėl savo daugiaprasmiškumo, viskas, ką man paliko Margo, leidžia fantazuoti be galo, įsivaizduoti daugybę Margo variantų.

Būtinai reikėjo sumažinti jų skaičių, ir aš nusprendžiau, kad tikriausiai čia esama kažko, ką aš ne taip matau arba ko išvis nežvelgiau. Man norėjosi nuplėšti stogą ir žvilgsniu aprėpti viską iš karto, ne tik tai, ką išgriebia siauras žibintuvėlio spindulys. Padėjęs Margo pledą surikau taip, kad išgirstų visos žiurkės:

– Aš būtinai rasiu dar ką nors!

Kabinete vėl apžiūrėjau rašomuosius stalus, bet, mano nuomone, buvo akivaizdu, kad ji čia sėdėjo tik ten, kur kalendorius rodė birželį ir kur radau jos nagų laką.

Nėręs į Trolio Urvą vėl atsidūriau bibliotekoje, vėl apėjau metelines lentynas. Vis ieškojau kokio plotelio be dulkių, liudijančio, kad Margo čia kažką veikė, bet neradau nė vieno. Paskui staiga mano žibintuvėlio spindulys kažką užčiuopė pačiame viršuje ant lentynos, stovinės kertėje, šalia užkalto lango. Tai buvo knygos nugarėlė.

Knyga buvo kelionių vadovas, vadinosi „Amerikos keliais“, išleista 1998 metais, taigi jau tada, kai prekybos centras buvo visiems laikams uždarytas. Vėl suspaudęs žibintuvėlį tarp peties ir kaklo ėmiau sklaidyti knygą. Joje buvo aprašyta šimtai įdomiau-

sių JAV vietovių, kurias patartina aplankyti, pradedant Darvino miestu Minesotos valstijoje, kuriame suvytas didžiausias pasaulyje špagato kamuolys, ir baigiant Omaha Nebraskoje, galinčia pasigirti didžiausiu pasaulyje rutuliu, suklijuotu iš pašto ženklų. kažkas buvo užlenkęs keleto lyg ir niekuo nesusijusių lapų kamučius. Knyga nebuvo per daug dulkina. Galbūt jūrų akvariumas buvo tik pirmas kokio nors pašėlusio nuotykių žingsnis. *Taip*. Logikos yra. Visai Margo stilius. Iš kur nors sužinojusi apie šitą vietą praleido čia porą dienų, kol susiruošė, ir tada iškeliavo. Taip ir mačiau, kaip Margo lyg biliardo kamuoliukas nardo turistų lankomais maršrutais.

Paskutiniuose besileidžiančios saulės spinduliuose ant viršutinių lentynų radau dar keletą knygų: „Trumpas vadovas po Nepalą“, „Gražiausios Kanados vietovės“, „Po Ameriką automobiliu“, „Fodor's vadovas po Bahamų salas“ ir „Keliaukime į Butaną“. Visos šios knygos atrodė neturinčios nieko bendra, išskyrus tai, jog visos buvo apie keliones ir išleistos jau uždarius prekybcentrį. Pasikišęs žibintuvėlį po smakru suėmiau knygas į glėbį ir nusinešiau į tuščiąjį kambarį, kurį jau laikiau miegamuoju.

Taigi išleistuvių naktį tikrai praleidau su Margo, nors ne taip, kaip svajojau. Užuot drauge su ja įsiveržęs į šventišką salę, aš sėdėjau ant suvyniotos dangos rulono apsiklojęs kelius skystu pledeliu žibintuvėlio šviesoje skaitydamas kurį nors kelionių vadovą arba išjungęs jį ir tamsoje klausydamasis visur aplinkui čirpiančių cikadų.

Galbūt ir ji sėdėjo čia patamsyje klausydama visi šitos kakofonijos, tačiau užėjus nevilčiai nepajėgė atsikratyti minčių apie mirtį. Lengvai įsivaizdavau.

Bet įsivaizdavau ir ką kita: kaip Margo visokiuose sendaikčių išpardavimuose superka visus kelionių vadovus, kainuojančius

ne daugiau kaip ketvirtį dolerio. Paskui atvažiuoja čia norėdama perskaityti knygas niekieno netrukdoma. Perskaityti ir nuspręsti, kur keliauti. Taip. Ji slapstysis pervažiuodama iš vienos vietos į kitą – balionėlis, plaukiantis dangumi, kasdien įveikiantis šimtus mylių, nes jį neša vėjas. Šioje fantazijoje Margo buvo gyva. Nejau ji atviliojo mane čia tam, kad atspėčiau jos kelią? Galbūt. Nors jos kelionė man tebebuvo paslaptis. Sprendžiant iš knygų, ji galėjo būti Jamaikoje ar Namibijoje, Topekoje ar Pekine. Bet aš juk dar tik pradėjau ieškoti.

13.

Sapnavau, kad guliu aukštiekninkas, ji šalia, padėjusi galvą man ant peties, mudu skiria tik dangos kamputis ant cementinių grindų. Jos ranka guli man ant krūtinės. Mes paprasčiausiai miegame. Dieve, padėk man. Esu vienintelis paauglys Amerikoje, sapnuojantis, kaip miega su mergaite – tik miega, ir nieko daugiau. Ir tada suskambo telefonas. Po antro skambučio pagaliau sugraibiau jį, gulintį ant neišvyniotosios rulono dalies. 3.18. Skambino Benas.

– Labas rytas, – pasakiau.

– Taiiiip!!!! – riktelėjo jis, ir aš iš karto supratau, jog dabar ne laikas aiškinti, ką man pavyko sužinoti ir prisigalvoti apie Margo.

Taip ir pajutau nuo jo trenkiant alkoholiu. Tas vienas žodis, jo balsas turėjo daug daugiau šauktukų, negu buvo man ištaręs per visą savo gyvenimą.

– Kaip suprantu, išleistuvės nusisėkė?

– Taiiiip! Kventinas Džeikobsenas! Tas pats Kju! Didysis Amerikos Kventinas! – Jo balsas kažkur nuplaukė, bet dar girdėjau. – Ei, visi užsičiaupkite, tylos, užsičiaupkit... KVENTINAS! Džeikobsenas! Taip! Kalbu su juo. – Visi garsiai mane ėmė sveikinti, tada Beno balsas vėl priartėjo: – Taip, Kventinai! Taip! Senuk, turi čia atvažiuoti.

– Kur tas čia? – paklausiau.

– Pas Beką! Žinai kur?

Lyg tyčia puikiai žinojau kur. Juk esu buvęs jos pusrūsyje.

– Žinau, bet dabar naktis, Benai. Be to, aš esu...

– TAIIIIIP!!! Tuo pat atvažiuoji. Tučtuojau!

– Benai, aš turiu svarbesnių reikalų, – pasakiau.

– Tu PASKIRTASIS ŠOFERIS!

– Kas?

– Taip! Būsi paskirtas! Šaunuolis, kad atsiliepei! Sužavėtas! Šeštą turiu būti namie! Ir aš tave paskiriu, kad mane parvežtum! TAIIIIIIP!

– O negali ten pernaktuoti? – paklausiau.

– NEEEEEE! Fu. Fu, Kventinai. Ei, paklauskite! Pasakom Kventinui fu! – Ir visi subaubė: „Fuuuuu!“ – Visi girti. Benas girtas. Leisė girta. Radaras girtas. Niekas negali parvežti. O namie reikia būt šeštą. Mamai pažadėjau. Fu, Kventinai, miegaliau! Tu gi paskirtasis šoferis! TAIIIIIP!

Giliai įkvėpiau. Jei Margo būtų norėjusi pasirodyti, iki trijų būtų pasirodžiusi.

– Būsiu po pusvalandžio.

– TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIP TAIIIIIPPP! TAIP! TAIP!

Išjungiau telefoną neišklausęs iki galo Beno teiginių. Dar pagulėjau ragindamas save keltis ir pagaliau atsikėliau. Pusiausnūda pro Trolio Urvus iššliaužiau į biblioteką, tada į kabinetą, atidariau duris ir sėdau į mašiną.

Į Bekos Erington rajoną įsukau prieš pat keturias. Visa gatvė buvo užstatyta mašinomis, supratau, kad namo viduje žmonių bus dar daugiau, juk nemažą būrį atvežė limuzinas. Už kelių mašinų radau vietą šalia NBNP.

Nė karto nesu matęs Beno girtu. Dešimtoje klasėje vakarėlyje, kurį organizavo orkestro berniokai, išplempiau butelį rausvo

„vyno“. Buvo bjauru ir gerti, ir paskui viską išvemti. Kaip tik Benas sėdėjo su manimi Kesės Subinani tualete, dekoruotame Mikės Pūkuotuko istorijos scenomis, kol aš taikliai šaudžiau rausvu skysčiu į Nulėpausį. Maniau, toji patirtis mus atgrasė nuo tolesnių bandymų, susijusių su alkoholiu. Bet, paaiškėjo, tik iki šios nakties.

Na, aš žinojau, kad Benas bus girtas. Supratau telefonu. Joks blaivus žmogus per minutę tiek kartų neištars „taip“. Vis dėlto, prasibrovęs pro būrelį vyrų, rūkančių Bekos kieme, ir atidaręs duris nesitikėjau pamatyti smokingu pasipuošusio Beno, aukštyn kojom kabančio virš alaus statinaitės. Džėisas Vortingtonas ir dar du beisbolo žaidėjai jį laikė tokioje padėtyje, o jis buvo apžiojęs čiaupą. Visi kaip pakerėti žiūrėjo į jį ir vienu balsu skaičiavo:

– Aštuoniolika, devyniolika, dvidešimt...

Akimirką išsigandau, kad iš jo tyčiojamosi. Bet ne, Benas traukė alutį kaip motinos pieną, varvėjo per burną, nes jis dar ir šypsojosi.

– Dvidešimt trys, dvidešimt keturi, dvidešimt penki! – šaukė įsikarščiavę žiūrovai. Akivaizdu, kad vyko ne bet koks cirkas.

O man viskas atrodė taip banalu ir kvaila. Popieriniai vaikučiai žaidžia savo popierinius žaidimus. Mėgindamas prisisprausti prie Beno susidūriau su Radaru ir Andžela.

– Kas čia per velniava? – paklausiau.

Radaras liovėsi skaičiuoti ir išpūtė akis.

– Taip! Atvyko paskirtasis šoferis! Taip!

– Kodėl šiandien visi kaip papūgos kartoja „taip“?

– Geras klausimas! – sušuko Andžela. Ir atsikvėpė išpūsdama skruostus. Matyt, jai buvo ne smagiau negu man.

– O taip, velniškai geras klausimas! – patvirtino Radaras, vos nulaikydamas rankose raudonus plastikinius indelius alaus.

– Jis geria iš abiejų, – ramiai paaiškino Andžela.

– Kodėl gi ne tu paskirtasis šoferis? – paklausiau.

– Jie norėjo tavęs, – atsakė ji. – Tokiu būdu tikėjosi tave ištraukti iš namų.

Aš užverčiau akis. Andžela užjaučiamai padarė tą patį.

– Tau jis turbūt tikrai patinka, – pasakiau galva rodydamas į Radarą. Iškėlęs abi rankas su alumi, jis vėl rėkavo skaičius.

Visi atrodė sklidini pasididžiavimo, kad moka skaičiuoti.

– Net ir dabar jis savaip žavus, – tarė ji.

– Siaubas, – neištvėręs leptelėjau.

Radaras bakstelėjo man alaus indeliu.

– Tik pažiūrėk į mūsų Benulį! Tikras stovėsenos ant statinės genijus, kaip koks mokslininkas autistas. Man atrodo, tuoj pasieks pasaulio rekordą.

– Kas ta stovėseną ant statinės? – paklausiau.

Andžela parodė į Beną.

– Šitai, – tarė.

– Aaa, – numykiau. – Na... nejaugi šitaip kabėti aukštyn kojomis labai sunku?

– Kaip supratau, Žiemos Parko mokyklos istorijoje ilgiausia stovėseną ant statinės truko šešiasdešimt dvi sekundes, – paaiškino ji. – Tonio Joriko rekordas.

Tonis Jorikas buvo milžinas, baigęs mokyklą, kai mes buvom devintoje klasėje, ir dabar žaidžiantis Floridos universiteto futbolo komandoje.

Nuoširdžiai linkėjau Benui pasiekti rekordą, bet neprisiverčiau rėkti su visais:

– Penkiasdešimt aštuoni, penkiasdešimt devyni, šešiasdešimt, šešiasdešimt vienas, šešiasdešimt du, šešiasdešimt trys!

Benas ištraukė iš burnos čiupą ir suriko:

– ТАIIIIPPP! АШ КІЕЧІАУСИАС! ПАСАУЛІС СУКРЭСТАС!

Džeisas su sėbrais iš beisbolo komandos atvertė jį ant kojų ir užsikėlę ant pečių ėmė nešti ratu. Pastebėjęs mane, Benas bedė pirštu mano pusėn ir subliuvo garsiausią ir karščiausią šios nakties „taip“. Patikėkite, net pasaulio taurę laimėję futbolininkai taip nedžiūgauja.

Benas nevikriai nušoko beisbolininkams nuo pečių ir svyrudamas atsistojo. Apkabino mane.

– TAIP! – pakartojė. – Kventinas čia! Fantastiškiausias bičas! Pasveikinkime Kventiną, geriausią stovėsenos ant statinės pasaulio rekordininko draugą!

Džeisas pliaukštelėjo man per galvą.

– Šaunuolis, Kju! – pasakė.

Į kitą ausį Radaras kalbėjo:

– Žinok, jiems esame kaip kokie liaudies pasakų herojai. Mes su Andžela iš savo vakarėlio atvarėm čia, nes Benas pažadėjo, kad būsiu sutiktas kaip karalius. Žinok, jie skandavo mano vardą. Benas jiems, matyt, atrodo baisiai įdomus, todėl ir mes jiems dabar patinkame.

Radarui ir visiems kitiems pasakiau:

– Jėga.

Benas nusisukęs čiupo Kesę Subinani. Uždėjo jai rankas ant pečių, ji irgi, jis pasigyrė:

– Mano pora vos netapo išleistuvių karaliene.

– Žinau. Puiku, – tarė Kesė.

Benas:

– Žinai, trejus metus kasdien tik ir galvojau, kaip tave pabučiuoti.

Kesė:

– O kas draudžia?

Benas:

– TAIP! Super!

Bet jis Kesės nepabučiavo. Atsisukęs į mane pranešė:

– Kesė nori su manim bučiuotis!

– Taip, – pasakiau ir aš.

– Super! – pakartojo jis.

Ir iš karto tarsį pamiršo ir mane, ir Kesę, sakytum mintis pabučiuoti Kesę Subinani būtų buvusi saldesnė už tikrą bučiavimąsi.

– Šaunus vakarėlis, tiesa? – paklausė mane Kesė.

– Taip, – sakau.

– Nepalyginsi su orkestro vakarėliais, ar ne? – sako ji.

– Taip, – sakau.

– Benas prietranka, bet aš jį dievinu, – sako ji.

– Taip, – sakau.

– Be to, tokios žalios akys, – sako ji.

– Aha, – patvirtinu.

– Visi sako, kad tu simpatiškesnis, bet man patinka Benas, – sako ji.

– Ir gerai, – sakau.

– Šaunus vakarėlis, tiesa? – sako ji.

– Taip, – sakau.

Kalbėtis su girtu žmogumi tas pats kaip su trimečiu idiotu, kuris beprotiškai džiaugiasi dėl visko.

Kesė nuėjo, priėjo Čakas Parsonas.

– Labas, Džeikobsenai, – šaltai pasisveikino.

– Labas.

– Tai tu nuskutai man tą velnio antakį?

– Ne, ne nuskutau, o nuėmiau depiliaciniu kremu.

Jis man gan skaudžiai kumštelėjo į krūtinę.

– Tikras kiaulė, – pasakė juokdamasis. – Senuk, matau, ne iš kelmo spirtas. Visus tik tampai už virvučių, velniai rautų. Gal aš ir girtas, bet šiandien kažkodėl tave beveik myliu, paršeli.

– Ačiū, – tariau.

Visi šitie pliorpalai, visas tas kliedesys, atseit šitiek metų kartu mokėmės, baigiame mokyklą, tai nors dabar prisipažinkime, kad širdies gilumoje visi visus mylime, man buvo kažkokie svetimi. Ir pabandžiau įsivaizduoti Margo šitame vakarėlyje – arba tūkstantyje panašių. Kaip ji tuščiomis akimis klausosi Čako Parsono vėblenimo ir svajoja pabėgti nuo jo, pabėgti gyva ar mirusi. Vienodai aiškiai įsivaizdavau ir viena, ir kita.

– Pirdžiau, nori alaus? – paklausė Čakas.

Gal ir būčiau pamiršęs, jog jis stovi šalia, bet nuo jo taip trenkė alkoholiu, kad niekaip negalėjai jo nepastebėti. Aš papurčiau galvą, ir jis nuėjo.

Norėjosi namo, bet supratau, jog beviltiška skubinti Beną. Gal tai geriausia jo gyvenime diena. Jis jos vertas.

Taigi susiradau laiptus ir ėmiau lipti į pusrūsį. Tiek laiko praleidęs tamsoje jos jau pasigedau, norėjau atsigulti kokioj ramioj ir tamsioj vietai ir vėl svajoti apie Margo. Bet eidamas pro Bekos miegamąjį išgirdau kažkokius duslius garsus, tiksliau – aiksėjimą, todėl sustojau prie pravirų durų.

Mačiau Džeiso galvą ir pečius, jis gulėjo ant Bekos be marškinų, o ji – apsvijusi jį kojomis. Jie nebuvo nuogi, niekas dar neprasidėjo, bet ketinimai nekėlė abejonių. Galbūt padoresnis žmogus būtų nusisukęs ir nuėjęs, bet tokiam žmogui kaip aš nedažnai pasitaiko proga pamatyti nuogą tokią kaip Beka Erington, todėl likau stovėti ir spoksoti į vidų. Jie apsivertė, Beka apžergė Džeisą, atsidadususi jį pabučiavo ir ėmė vilktis marškinėlius.

– Kaip sakai, ar aš seksualis? – paklausė.

– Dieve, tu tokia seksualis, Margo, – atsakė Džeisas.

– Ką!? – užsidėgė Beka, ir iškart supratau, kad nuogos Bekos jau nepamatysiu. Ji šaukė vis garsiau, aš ėmiau trauktis nuo durų, bet mane pastebėjo Džeisas.

– Ko tau reikia? – riktelėjo jis.

Beta užriko ant jo:

– Spjauk į jį. Kam jis rūpi? Galvok apie mane. Kodėl tu vis galvoji apie ją, o ne apie mane?

Buvo pats laikas trauktis, taigi užvėriau duris ir nuėjau į vonią. Norėjau myžt, o labiausiai – pasislėpti nuo riksmų.

Kai nustatau aparatūrą, pradedu myžt tik po kelių sekundžių, taigi ir dabar luktelėjau, o kai jau pradėjau ir, pasiekęs beveik didžiausią srovės spaudimą, buvau besudrebęs iš palengvėjimo, mergaitės balsas vonioje paklausė:

– Kas ten?

– Čia tu, Leise?

– Kventinas? Kokį velnią ten veiki?

Norėjau sustoti, bet, aišku, negalėjau. Myžt – tas pats kaip skaityt gražią knygą, pradėjęs negali sustoti.

– Aaa... myžu, – atsakiau.

– Ir kaip? – paklausė ji per dušo užuolaidą.

– Aaa... neblogai.

Nukratęs paskutinį lašą užsisėgiau šortus, nuleidau vandenį.

– Į vonią nori? – paklausė ji. – Nemanyk, kad tave kabinu.

– Žinoma, – atsakiau po kelių akimirų.

Ir atitraukiau užuolaidą. Leisė šypsodama prisitraukė kojas prie krūtinės. Atsisėdau priešais ją, atsišliejau į šaltą nuožulnų porcelianą. Mūsų kojos susipynė. Ji buvo su šortais, marškinėliais su petnešėlėmis ir įsispyrusi į dailučius pliažinius šlepukus. Akių kosmetika truputį išsiterliojusi. Šventinės šukuosenos tik likučiai, įdegusios kojos. Reikia pabrėžti, kad Leisė Pemberton gražuolė. Ne iš tų, šalia kurios pamirštumei Margo Rot Špygelman, tačiau iš tų, su kuria galima pamiršti daugelį kitų dalykų.

– Kaip praėjo išleistuvės? – paklausiau.

– Benas labai mielas, – atsakė ji. – Man buvo linksma. Bet vėliau susiriejom su Beka, ji mane išvadino kekše, paskui atsistojo ant sofos antrame aukšte, visus nutildė ir paskelbė, kad aš sergu gonorėja.

– Dieve, – susiraukiau.

– Taip, man dabar šakės, nes... Toks pažeminimas, ji tai žinojo ir... kaip šlykštu. Tada atėjau į vonią, paskui atėjo Benas, bet aš jį išvariau. Nieko prieš jį neturiu, bet jis nelabai galėjo mane išklausyti. Pasigėręs. O aš juk nesergu. Nors sirgau. Bet išsigydžiau. Nesvarbu. Tiesiog nesu kekšė. Buvo toks tipas. Bjaurybė. Dieve, negaliu patikėti, kad jai pasipasakojau. Reikėjo pasisakyti Margo Bekai negirdint.

– Užjaučiu, – tariau. – Tačiau Beka tau tik pavydi.

– Ko turėtų pavydėti? Juk tapo išleistuvių karaliene. Ir susitikinėja su Džeisu. Užėmė Margo vietą.

Nuo kieto vonios dugno man įskaudo užpakalį, pabandžiau atsisėsti patogiau. Dabar mūsų keliai lietėsi.

– Margo vietos niekas negali užimti, – pasakiau. – O tu turi tai, ko Bekai labai reikia. Visi tave mėgsta. Ir laiko simpatiškesne už ją.

Leisė droviai gūžtelėjo.

– Ar manai, kad esu paviršutiniška?

– Turbūt taip. – Prisiminiau, kaip stovėjau prie Bekos kambario durų laukdamas, kad ji nusirengtų. – Bet ir aš ne geresnis. – Ir pridūriau: – Visi vienodi.

Kaip dažnai svajodavau: „O, jei turėčiau tokį kūną kaip Džeiso Vortingtono. Jei vaikščiočiau kaip erelis. Ir mokėčiau bučiuotis.“

– Ne visi. Mes su Benu abu esame vienodai paviršutiniški. O tau nuspjaut į kitų nuomonę.

Tai ir buvo tiesa, ir nebuvo.

– Deja, ji man rūpi labiau, negu norėčiau.

– Be Margo viskas sumauta, – pasakė Leisė.

Ji irgi buvo girta, bet jos girtumas manęs neerzino.

– Tai jau, – pritariau aš.

– Noriu, kad mane ten nuvežtum, – tarė ji. – Į tą prekybcentrį.

Benas man viską papasakojo.

– Gerai, važiuosim, kada tik norėsi, – pasakiau. Ir papasakojau, kad šiąnakt ten radau Margo nagų lako buteliuką ir pledą.

Leisė kurį laiką tylėjo kvėpuodama pro burną.

– Ji negyva, ar ne? – pagaliau prabilo, tiksliau – sušnibždėjo Leisė.

– Nežinau, Leise. Iki šios nakties ir aš taip maniau, bet dabar nežinau.

– Ji gyva, o mes visi... va kuo užsiimame.

Prisiminiau pažymėtąsias Vitmeno eilutes: „Jeigu šito niekas nesupranta, aš patenkintas, / O jei visi supranta, aš irgi patenkintas.“ Leisei pasakiau:

– Gal ji taip norėjo. Kad gyvenimas nesustotų.

– Į mano Margo nepanašu, – nesutiko Leisė, ir aš pagalvojau, jog turiu savo Margo, Leisė turi savo Margo ir ponias Špygelman turi savo Margo, – ir visi mes žiūrime į skirtingus jos atspindžius kreivų veidrodžių kambaryje. Norėjau dar kažką pridurti, bet pamčiau, kad Leisės burna dar plačiau prasižiojusi ir ji jau miega atrėmusi galvą į šaltas pilkas sienos plyteles.

Tik kai tualete nusišlapino dar du berniokai, nutariau Leisę pažadinti. Buvo beveik penkta ryto, man reikėjo parvežti namo Beną.

– Leis, pabusk, – tariau savo batu bakstelėdamas į jos šlepuką.

Ji papurtė galvą.

– Man patinka, kai taip vadini, – sumurmėjo. – Ar žinai, kad šiuo metu lyg ir esi mano geriausias draugas?

– Sujaudintas, – pasakiau, nors ji buvo girta, nusikalusi ir melavo. – Dabar paklausk, mes abu užlipsime į viršų, ir jeigu kas pasakys ką nors blogo apie tave, aš ginsiu tavo garbę.

– Gerai, – sutiko ji.

Ir mes išlipome iš pusrūsio. Kompanija jau buvo praretėjusi, bet prie statinaitės dar sukiojosi keletas beisbolininkų, tarp jų ir Džeisas. Kiti miegmaišiuose buvo nugulę visas grindis, keli susispaudę gulėjo ant išskleistos sofos. Andžela ir Radaras įsitaisė ant dvivietės sofutės, bet jo kojos kabėjo. Visi miegojo.

Kai jau norėjau vyrų prieš statinės klausti, ar nematė Beno, jis įlėkė į svetainę. Ant galvos mėlyna kūdikio kepurėlė, rankoj kardas iš aštuonių tuščių „Milwaukee’s Best Light“ alaus skardinėlių, matyt, suklijuotų lipniąja juosta.

– AŠ TAVE MATAU! – sustugo Benas, nukreipdamas į mane savo kardą. – SURADAU KVENTINĄ DŽEIKOBSENĄ! TAIIIIIP! Eikš čia! Klaupkis!

– Ką? Benai, raminkis.

– KLAUPKIS!

Aš klusniai atsiklaupiau žiūrėdamas į jį. Jis skardinėlių kardu palietė man pirma vieną, paskui kitą petį.

– Šituo alaus kardu, suklijuotu superkliais, skiriu tave savo asmeniniu šoferiu.

– Dėkui, – tariau, – tik neprivemk mašinos.

– TAIIIIIP! – suriko jis.

Kai bandžiau keltis, laisvąją ranką jis mane stumtelėjo atgal ir, vėl paplojęs per pečius skardinėlių kardu, pareiškė:

– Šituo alaus kardu, suklijuotu superkliais, prisaikdinu tave į iškilmingą aktą ateiti po mantija nuogam.

– Ką?

Dabar jau mikliai atsistojau.

– TAIIP! Tu, aš ir Radaras! Po mantija būsime nuogi. Per atestatų įteikimą! Bus superkieta!

– Taip, *seksuali* idėja.

– TAIIP! – patvirtino jis. – Prisiek, kad prisidėsi. Radarą jau priverčiau prisiekti. RADARAI, JUK TU PRISIEKEI?

Radaras pasuko galvą ir prasimerkė.

– Prisiekiau, – burbtelėjo.

– Na, tai ir aš prisiekiu, – tariau.

– TAIIP! – Benas atsigręžė į Leisę. – Aš tave myliu.

– Ir aš tave, Benai.

– Ne, *aš tave myliu*. Ne kaip brolis ir draugas, o kaip nusitašęs bernas myli karščiausią pasaulyje paną.

Ji nusišypsojo.

Žengiau artyn nenorėdamas, kad jis dar labiau apsikvailintų, ir uždėjau ranką ant peties.

– Jeigu nori šeštą būti namie, laikas eiti.

– Gerai. Aš tik padėkosiu Bekai už tokį puikų vakarėlį.

Abu su Leise paskui Beną nulipome žemyn, jis atidarė Bekos kambario duris ir pasakė:

– Nerealus vakarėlis! Nors tu pati kaip šaltiena, gal tau gyslom ne kraujas teka, o skysta želatina! Bet ačiū už alų!

Beka tysojo lovoje viena, įbedusi akis į lubas. Į jį net nežvilgtelėjo. Tik sumurmėjo:

– Eik po velnių, šūdžiau. Tikiuosi, tavo draugužė tave šiuo tuo apdovanos.

– Buvo smagu šnektelėti, – be lašo ironijos tarė Benas ir uždarė duris, atrodo, taip ir nesupratęs, kad buvo įžeistas.

Ir vėl užlipę į viršų pasukome prie durų.

– Benai, alaus kardą palik, – patariau.

– Gerai, – sutiko jis.

Aš suėmiau už galo ir patraukiau, bet jis nepaleido. Jau norėjau aprėkti šitą girtuoklį, kai pastebėjau, jog jis *negali* jo paleisti.

Leisė nusijuokė.

– Benai, ar pats prisiklijavai prie alaus kardo?

– Ne, – atsakė Benas. – Superklijai priklijavo. Kad niekas niekada jo iš manęs nepavogtų!

– Geležinė logika, – labai ramiai tarė Leisė.

Mudviem su Leise pavyko nuplėšti visas skardinėles, išskyrus tą, kuri buvo priklijuota tiesiai prie Beno rankos. Kad ir kaip tampiau, Beno ranka klusniai sekė paskui skardinėlę it marionetė. Pagaliau Leisė tarė:

– Laikas važiuoti.

Ir mes išvažiuome. Beną saugos diržu pririšome ant užpakalinės sėdynės. Leisė atsisėdo šalia jo.

– Reikia žiūrėti, kad neprivemtų arba mirtinai neprisitvotų šita savo ranka.

Bet jis jau buvo sapnų karalystėj, todėl Leisė nesivaržydama jį apšnekėjo.

– Tiesiog gražu žiūrėti, kaip jis stengiasi, ar ne? Suprantu, kad persistengia, bet juk žmogui neuždrausi, ką? Jis toks mielas, tiesa?

– Turbūt, – atsakiau.

Beno galva mataravo į visas puses, lyg būtų buvus nepritvirtinta prie nugarkaulio. Nepasirodė man labai mielas, tačiau tebūnie.

Pirmiausia kitoje Džeferson Parko pusėje išleidau Leisę. Kai ji pasilenkusi pakštelėjo jam į lūpas, jis atsibudo ir murmtelėjo: „Taip.“

Praeidama pro mano pusę, ji metė: „Ačiū.“ Aš tik linktelėjau.

Nuvažiavau atgal per visą rajoną. Buvo jau ne naktis, bet dar ir ne rytas. Benas tyliai knarkė ant sėdynės. Sustojau prie jo namų, išlipau, atidariau slankiąsias dureles ir atsegiau jo saugos diržą.

– Einam, Benuli.

Jis sušnarpštė ir purtydamas galvą pabudo. Panoręs pasitrinti akis nustebė ant dešinės rankos pamatęs tuščią skardinėlę nuo alaus. Pabandė sugniaužti kumštį – skardinėlė truputį įlinko, bet jos nuimti vis tiek nepavyko. Valandėlę žiūrėjo į ją, tada tarė:

– Prie manęs prilipo Pabaisa.

Išsiropštęs iš vienatūrio, jis nusvirduliavo taku namo, ant priebučio atsisuko ir nusišypsojo. Aš jam pamojau. Skardinėlė irgi pamojavo.

14.

Kelias valandas numigau, paskui visą rytą studijavau surastuosius kelionių vadovus. Vidurdienį paskambinau Benui ir Radarui. Pirmiausia Benui.

– Labas rytas, saulute.

– O Dieve... – gailiai atsiliepė Benas. – Kūdikėli Jėzau, ateik ir paguosk vargšą senuką Beną. Viešpatie, pasigailėk.

– Yra visokių naujienų dėl Margo, – susijaudinęs pranešiau jam, – taigi atvažiuok. Skambinsiu ir Radarui.

Benas, atrodo, net negirdėjo, ką sakiau.

– Klausyk, kai devintą ryto į kambarį atėjo mama ir aš norėjau nusižiovauti, abu pamatėme ant mano rankos prilipusią skardinę. Ką tai reiškia?

– Superkliais tu sulipdei kelias skardinėles nuo alaus ir pasidarei kardą, tada jį priklijavai prie rankos.

– Aaa... Alaus kardas. Lyg ir prisimenu.

– Benai, atvažiuok.

– Senuk, klaiki savijauta.

– Tada aš pas tave nuvažiuosiu. Kada galima?

– Senuk, negalima pas mane važiuoti. Pirma turiu išmiegoti dešimt tūkstančių valandų. Išmaukti dešimt tūkstančių galonų vandens ir išgerti dešimt tūkstančių tablečių advilio. Pasimatysime rytoj mokykloje.

Giliai įkvėpiau tramdydamas įniršį.

– Aš vidury nakties trenkiausiu per visą centrinę Floridą, tame siaubingame girtuoklių vakarėlyje buvau vienintelis blaivus, todėl tave prisilakusį parvežiau namo, o tu...

Dar turėjau ką pasakyti, bet Benas atsijungė. Per patį pokalbį. Parazitas.

Laikas ėjo, aš vis labiau niršau. Vienas dalykas, kad jam nusispjaut į Margo. Bet iš tikrųjų išeina, kad jam nusispjaut ir į mane. Galbūt su manimi draugavo tik iš reikalo, nes neturėjo su kuo žaisti kompiuterinių žaidimų. O dabar kam jam taikytis prieš mane ar apsimesti, jog turime bendrų rūpesčių, juk prisiplakė prieš Džeiso Vortingtono. Sumušė mokyklos stovėsenos ant statinės rekordą. Atėjo į išleistuves su šaunia pana. Ir pirma proga prisidėjo prieš nykių išaušėlių brolijos.

Po penkių minučių vėl paskambinau, bet jis neatsiliepė, tada palikau žinutę balso pašte.

– Ką, Kruvinasis Benai, nori būti toks kietas kaip Čakas? Visada norėjai? Ką gi, sveikinu. Pasiekei tikslą. Abu jūs vienodi šūdziai. Nebandyk skambinti.

Tada skambtelėjau Radarui.

– Labas, – burbtelėjau.

– Labas, – tarė jis. – Ką tik apsvėmiau duše. Gal vėliau perskambinsiu?

– Žinoma, – atsakiau stengdamasis nepykti.

Man taip norėjosi, kad kas nors padėtų susivokti Margo pasaulyje. Bet Radaras tau ne Benas, paskambino po kelių minučių.

– Velnias, buvo taip bjauru, kad valydamas dušą vėl apsvėmiau, o kai valiau naują balą, irgi apsvėmiau. Tiesiog amžinasis variklis. Jeigu nuolatos duosi man valgyti, vemsiu nesustodamas.

– Ar gali ateiti? O gal geriau man pas tave?

- Žinoma, ateisiu. Kas yra?
- Margo buvo gyva tame prekybos centre mažiausiai vieną naktį.
- Aš pas tave ateisiu. Po keturių minučių.

Lygiai po keturių minučių Radaras jau stovėjo už mano lango.

– Galiu tau pranešti, kad žiauriai susipykau su Benu, – tariau, kol jis lipo į vidų.

– Mane per daug kankina pagirios, kad galėčiau jus taikyti, – tyliai pasakė Radaras. Atsigulė į lovą, prisimerkė ir pabandė priploti pasišiaušusius plaukus. – Lyg būtų žaibas trenkęs. – Jis šnarpštelėjo. – Gerai, klok naujienas.

Atsisėdau į sukamąją kėdę prie rašomojo stalo ir ėmiau pasakoti apie savo naktinę išvyką į Margo vasarnamį, stengdamasis nepraleisti nė mažiausios smulkmenos, nes viskas gali praversti. Radarui lengviau negu man sekėsi išpinti visokiausias mįsles, tikėjausi, kad ir šitą įveiks.

Jis tylėdamas klausėsi, kol pasakiau:

– Tada paskambino Benas ir aš išvažiavau į tą vakarėlį.

– Ar turi tą knygą su užlankstytais kampučiais? – paklausė Radaras.

Atsistojęs palindau po lova ir ją ištraukiau. Radaras prikišo knygą prie akių ir markstydamasis nuo galvos skausmo ėmė sklaidyti lapus.

– Rašyk, – liepė. – Omaha, Nebraskos valstija. Sek Sitis, Ajova. Aleksandrija, Indiana. Darvinas, Minesota. Holivudas, Kalifornija. Alajansas, Nebraska. Taigi. Štai šitos vietovės jai – ar kam kitam, kas skaitė knygą, – pasirodė įdomios.

Radaras atsikėlė, mostelėjo dingti man iš kėdės ir atsisėdo prie kompo. Jis fantastiškai mokėjo spausdinti ir kartu kalbėtis su tavimi.

– Galima pasidaryti sudurtinį žemėlapi: įvesti į interneto žemėlapi savo geografinius pavadinimus, ir jis išspjaus įvairiausių

maršrutus. Vargu ar Margo žinojo apie šią programą, bet vis tiek noriu pažiūrėti.

– Iš kur žinai visą šitą šlamštą? – paklausiau.

– Cha, primenu. Aš. Visą. Savo. Gyvenimą. Užsiimu. *Omnictionary*. Šįryt parėjęs namo net nenusimaudžiau, o visą valandą perrašinėjau straipsnį apie žuvį, kuri vadinasi jūrų velnias. Aš truputį trenktas. Gerai, žiūrėk.

Pasilenkęs ekrane, Jungtinių Valstijų žemėlapyje pamačiau kelis maršrutų zigzagus. Visų pradžia buvo Orlande, o pabaiga Holivude.

– Gal ji nori apsigyventi Los Andžele? – spėjo Radaras.

– Gal, – sutikau aš. – Bet vis tiek neatspėsime jos kelio.

– Tiesa. Be to, daugiau niekas nerodo, kad ji pasirinko Los Andželą. Džeisui ji minėjo Niujorką. O frazė „tu išvažiuosi į popierinius miestus ir daugiau iš ten negrįši“ lyg ir kalba apie kokį artimą pusmiestį. Nagų lakas galbūt irgi reiškia, jog ji tebėra kažkur šitame krašte. Manau, į vietovių, kur galėtų būti Margo, sąrašą reikėtų įtraukti ir miestą, turintį didžiausią pasaulyje rutulį iš spragintų kukurūzų.

– Ko gera, jos kelionė susijusi su Vitmeno žodžiais: „Aš – amžinas valkata.“

Radaras tebesėdėjo palinkęs prie klaviatūros. Aš nuėjau prie lovos.

– Klausyk, išspausdink man JAV žemėlapi, aš sužymėsiu taškus, – paprašiau.

– Galiu tai padaryti internete, – tarė jis.

– Bet aš noriu pamatyti, kaip atrodo popieriniame žemėlapyje.

Po kelių akimirklų spausdintuvus iškišo lapą, ir aš jį prisegiau ant sienos šalia mano surastų pusmiesčių žemėlapiu. Įsmeigiau smeigtukus į visus šešis miestus, kuriuos Margo ar kas kitas išsirikino tame kelionių vadove. Bandžiau žiūrėti į juos kaip į žvaigždyną, tikėdamasis išvysti kokį atpažįstamą kontūrą ar raidę, bet

nieko neįžvelgiau. Taškai buvo išsidėstę kaip papuola, tarsi užrištomis akimis ji būtų laidžiusi į žemėlapį smiginio strėlytes.

Aš atsidusau.

– Žinai, kas būtų gerai? – paklausė Radaras. – Atkapstyti kokį nors patvirtinimą, kad per tas dienas ji tikrino savo elektroninį paštą ar šiaip buvo prisijungusi prie interneto. Aš kasdien ieškau jos vardo, nustačiau botą, kad man praneštų, jeigu tuo vartotojo vardu ji prisijungtų prie *Omnictionary*. Gaudau visų, kurie ieško frazės „popieriniai miestai“, IP adresus. Kol kas tuščias darbas.

– Nežinojau, kad tu šitiek daug darai, – pasakiau.

– Na taip. Stengiuosi, kaip norėčiau, kad kas nors stengtųsi dėl manęs. Mudu su Margo nebuvome draugai, bet ji verta, kad mes ją surastume, tiesa?

– Jeigu nesislapsto tyčia, – tariau.

– Ir taip gali būti. Visko gali būti. – Aš linktelėjau. – Ką gi, kol kas tiek. Gal pamikliname smegenis prie žaidimo?

– Kad neturiu nuotaikos.

– Tai gal paskambinam Benui?

– Ne, jis pašlemėkas.

Radaras pašnairavo į mane.

– Žinoma. Bet žinai, Kventinai, kur tavo bėda? Tu vis tikiesi, kad žmonės liausis būti, kokie yra. Aš, pavyzdžiui, irgi galėčiau pykti, kad tu esi siaubingai nepunktualus ar kad niekuo nesidomi, išskyrus Margo Rot Špygelman, ar kad nė karto nepaklausei, kaip man sekasi su Andžela, – bet man dėl to nei šilta, nei šalta, drauguži, nes tu esi tu. Mano tėvai sukaupę visą toną juodukų Santa Klausų, ir ką tu jiems padarysi? Tokie jau mano tėvai. Aš esu taip pasimaišęs dėl savo internetinės enciklopedijos, kad kartais net neatsiliepiu, kai skambina draugai ar mano mergaitė. Irgi normalu. Toks jau aš esu. Vis tiek tu mane mėgsti. Ir aš tave mėgstu. Tu smagus, protingas ir, nors vėluoji, galų gale vis tiek ateini.

– Ačiū.

– Na, aš neketinau tavęs girti. Tiesiog sakau: nustok manyti, kad Benas turi tapti toks kaip tu, o jis tegul nesitiki, kad tu būsi kaip jis, ir abu nustokite pūstis.

– Gerai jau, – sumurmėjau ir paskambinau Benui.

Žinia, kad pas mane sėdi Radaras, norintis pažaisti kompu, stebuklingai išgydė jam pagirias.

– Taigi, – tariau baigęs pokalbį, – kaip sekasi su Andžela? Radaras nusijuokė.

– Super, vyruti. Tikrai super. Ačiū, kad paklausei.

– Skaistybės dar nepraradai? – paklausiau.

– Aš apie tokius dalykus nesipasakoju. Nors atsakau – dar ne. Be to, šį rytą pirmą kartą susipykome. Pusryčiavome Vaflių name, ir ji pradėjo skiesti, kokie nuostabūs tie visi juodi Santa Klausai, kokie šaunūs juos renkantys mano tėvai, juk taip svarbu, kad visų svarbių figūrų mūsų kultūroje, kaip Dievas ir Santa Klausas, nelaikytume vien baltaisiais. Atseit juodaodis Santa Klausas – dvasinė visos afroamerikiečių bendruomenės atrama...

– Apskritai aš jai pritariu.

– Na, mintis graži, bet nesąmonė. Jie gi neskelbia, kad Santa Klausas negras. Antraip patys juos darytų. Tačiau jie tik stengiasi visus supirkti, iš viso pasaulio sugabenti į savo namus. Pitsburge gyvena toks žmogelis, jo kolekcija tik truputį mažesnė už mūsų, tai jie vis stengiasi ką nors iš jo nupirkti.

Tada tarpdury prakalbo Benas. Matyt, jau kurį laiką ten stovėjo:

– Radarai, tai, kad tau nepavyko su ta dieviška pupyte suveikti oralinio sekso, yra didžiausia mūsų laikų humanitarinė tragedija.

– Kaip laikaisi, Benai? – paklausiau.

– Ačiū, senuk, kad parvežei.

15.

Nors iki baigiamųjų egzaminų liko viso labo savaitė, pirmadienį per dieną skaičiau „Dainą apie save“. Norėjau nuvažiuoti į paskutinius du pusmiesčius, bet Benui reikėjo mašinos. Poemoje aš jau ieškojau ne kokių nors užuominų, o pačios Margo. Dabar prisikasiau iki pusės ir vėl užkliuvau, vieną gabalą vis skaičiau, skaičiau ir niekaip nepajėgiau įkirsti.

„Manau, ilgai daugiau nieko neveiksiu, tik klausysiuos“, – rašo Vitmenas. Ir toliau du puslapius jis iš tikrųjų tik klausosi: garvežio švilpuko, žmonių balsų, operos. Sėdi ant žolės ir klausosi jį užliejančių garsų. Turbūt ir aš dariau tą patį: bandžiau įsiklausyti į menkiausius Margo skleidžiamus garsus, nes norėdamas juos suprasti pirma turėjau išgirsti. Iki tol iš esmės Margo aš negirdėjau – tik mačiau ją klykiant ir maniau, kad juokiasi, – o dabar suvokiau, jog tai mano darbas. Išgirsti jos operą, nors ir iš taip toli. Pačios Margo negalėjau girdėti, bet turėjau galimybę pasiklausyti, ką kadaise girdėjo ji, todėl atsisiuočiau Vudžio Gatrio albumą. Sėdėjau prie kompo užsimerkęs, pasirėmęs alkūnėmis ir klausiausi balso, atliekančio minorinę dainą. Ir šioje man visiškai nežinomoje dainoje bandžiau išgirsti balsą, girdėtą prieš dvylika dienų, bet jau neatpažįstamą.

Man klausantis kito mėgstamo jos dainininko, Bobo Dilano, namo grįžo mama.

– Tėtis parvažiuos vėlai, – pasakė neatidariusi mano kambario durų. – Gal padaryti mėšainių su kalakutienu?

– Nebloga mintis, – atsakiau ir vėl užsimerkęs įsiklausiau į muziką. Pakilau tik po pusanтро albumo, kai tėtis pašaukė vakarienės.

Vakarieniaujant tėtis su mama aptarė padėtį Viduriniuose Rytuose. Nors dėl visko sutarė, vis tiek šaukė, kad šitas melagis, anas – melagis ir vagis, kad visi turėtų atsistatydinti. Aš susikaukęs valgiau savo mėšainį, kuris buvo tikras gardumėlis: daugybė pomidorų padažo ir ant grotelių kepintų svogūnų.

– Gerai, užtenka, – po kiek laiko tarė mama. – Kventinai, kaip praėjo diena?

– Puikiai, – atsakiau. – Ruošiausi egzams.

– Negaliu patikėti, kad paskutinė savaitė mokykloje, – atsiduso tėtis. – Atrodo, viskas buvo tik vakar...

– Taip, – pritarė mama.

Mano galvoje suskambo balsas: **ATSARGIAI NOSTALGIJOS PAVOJUS** **ATSARGIAI NOSTALGIJOS PAVOJUS** **ATSARGIAI** **ATSARGIAI** **ATSARGIAI**. Puikūs žmonės tie mano tėvai, bet linkę į baisaus sentimentalumo priepuolius.

– Mes tavimi taip didžiuojamės, – tarė mama. – Dieve, kaip mes rudenį tavęs pasiilgsime.

– Nedejuokit pirma laiko. Gal aš dar susikirsiu per anglų egzą. Mama ėmė juoktis.

– Atspėk, ką vakar sutikau? Betę Parson. Sakė, kad Čakas važiuos studijuoti į Džordžijos universitetą. Džiaugiuosi dėl jo, jis visada taip stengėsi.

– Šunsnukis, – pasakiau.

– Ką gi, buvo chuliganas, – tarė tėtis. – Elgėsi apgailėtina.

Dar vienas tipiškas mano tėvų bruožas – jie nė vieno žmogaus nelaiko šunsnukiu. Įsitikinę, kad žmogus negali būti šiaip sau bjaurybė, reikia rasti jo elgesio priežastis: socializacijos sutrikimą, tarpinį asmenybės sutrikimą ar dar ką.

Mama perėmė estafetę:

– Taip, Čakui sunku mokytis. Jis turi problemų, kaip ir visi žmonės. Suprantu, tau nelengva šitaip žiūrėti į bendraamžius, bet kai būsi vyresnis, pradėsi juos matyti tiesiog kaip žmones – geruosius ir bloguosius, visus. Visi jie – tiesiog žmonės ir verti, kad į juos būtų atsižvelgiama. Į visokius dvasios ligonius, visokius neurotikus, nes visi jie ieško kelio į save. Bet, žinok, Betė man visada patiko ir aš visada tikėjausi, kad Čakas nenueis šunkeliais. Taigi puiku, kad jis važiuoja studijuoti, tiesa?

– Tiesą sakant, mama, dėl manęs tegu nors pasikaria.

Ir pagalvojau: jeigu jau visi tik žmonės, kodėl mama su tėčiu taip nekenčia Izraelio ir Palestinos politikų? Juodu aiškiai nelaiko jų žmonėmis.

Tėtis sukramtė kąsnį, padėjo šakutę ir pažiūrėjo į mane.

– Kuo ilgiau dirbu, – prakalbo jis, – tuo labiau įsitikinu, kad žmonėms stinga gerų veidrodžių. Kitam žmogui labai sunku parodyti mums, kaip atrodome iš šalies, o mums sunku parodyti kitam, ką jaučiame.

– Jaudinanti mintis, – tarė mama. Man patiko, kad jie taip susigiedoję. – Tačiau galbūt kliudo dar tai, kad tam tikrame esmingame lygmenyje mums sunku suvokti, kad kiti yra tokie patys žmonės kaip ir mes. Mes juos arba idealizuojame lyg dievus, arba niekiname it gyvulius.

– Tikra tiesa. Savimonė irgi prisideda prie to, kad langai, pro kuriuos žvelgiame į kitus, tokie siauri. Ko gera, dar nesu galvojęs apie tai šituo aspektu.

Aš sėdėjau ir klausiausi. Ir girdėjau kažką apie ją ir langus, ir veidrožius. Čakas Parsonas – asmenybė. Kaip ir aš. Margo Rot Špygelman – taip pat asmenybė. Iš tikrųjų iki tol niekada apie ją taip negalvojau – štai kur visų ligšiolinių mano įsivaizdavimų yda. Visą laiką – ne tik jai išvažiavus, bet ir gerą dešimtmetį iki to – aš kūriau Margo paveikslą nesiklausydamas jos, nežinodamas, kad jos langas toks pat siauras kaip ir maniškis. Todėl ir nepajėgiau įsivaizduoti jos kaip žmogaus, kuris gali bijoti, jaustis vienišas pilname žmonių kambaryje, kuris gali drovėtis kitam pasakoti apie savo plokštelių kolekciją, nes tai pernelyg asmeniška. Kuris gali skaityti kelionių vadovus tam, kad pabėgtų nuo gyvenimo mieste, į kurį iš kitur pabėga tiek daug žmonių. Kuris iš tiesų neturi su kuo pasikalbėti, nes niekas jos nelaiko tiesiog žmogumi.

Ir man iškart pasidarė aišku, ką Margo Rot Špygelman jausdavo tada, kai nebūdavo Margo Rot Špygelman: ogi tuštumą. Jausdavosi taip, tarsi būtų apsupta neperkopiamos sienos. Įsivaizdavau, kaip ji miega ant tos kiliminės dangos, o virš galvos – apspurusi žvaigždėto dangaus skiautelė. Galbūt Margo ten buvo gera, nes Margo, kaip žmogus, visą laiką taip ir gyveno: kambaryje, į kurį niekas neužsuka, kur visada nuleistos žaliuzės ir šviesa eina tik pro plyšelius lubose. *Taip*. Didžiausia klaida, kurią visada dariau ir kurią daryti ji netgi skatino, buvo mano fantazijos. Iš tikrųjų Margo ne stebuklas. Ir ne nuotykis. Ne kokia nors brangenybė. Ji tiesiog mergaitė.

16.

Laikas ir pirma kankino mane slinkdamas lėtai, tačiau antradienį, kai jaučiau priartėjęs prie paslapties rakto, turbūt visai panoro sustoti. Mes susitarėme po pamokų važiuoti į prekybcentrį, tad laukti buvo nepakeliama. Kai skambutis pagaliau paskelbė anglų kalbos pamokos pabaigą, nukurnėjau laiptais ir jau norėjau mauti pro duris, bet prisiminiau, kad Benui ir Radarui orkestro repeticija. Atsisėdau prie repeticijų klasės durų ir iš kuprinės išsitraukiau pasiinktą nuo pietų picą, suvyniotą į servetėles. Suvalgius pirmą ketvirtį šalia atsisėdo Leisė Pemberton. Pasiūliau jai gabalą. Ji atsisakė.

Kalbėjomės, aišku, apie Margo. Mūsų bendrą žaizdą.

– Man reikia išsiaiškinti vietą, – pasakiau valydamasis į džinsus riebaluotus pirštus. – Bet aš net nežinau, ar verta apvažiuoti visus tuos pusmiesčius. Kartais atrodo, kad visai pametėme jos pėdsaką.

– Aš ir pati nežinau. Iš tikrųjų, jeigu atmestume visa kita, man patinka išgirsti apie ją vis ką nors naujo. Matai, iki tol nesupratau, kas ji per žmogus. Žiūrėjau į ją kaip į savo padūkusią ir gražią draugę, kuri krečia visokius padūkusius ir gražius pokštus.

– Tai tiesa, bet juk visus tuos pokštus krėsdavo ne *tarp kitko*, – pasakiau. – Turiu galvoj, kad visi jos nuotyčiai būdavo... net nerandu žodžio.

– Elegantiški, – tarė Leisė. – Iš visų žmonių, kuriuos pažįstu... na, mūsų amžiaus... ji išsiskiria absoliučia elegancija.

– Aha.

– Todėl man sunku ją įsivaizduoti kokiame nors baisiame, tamsiame ir pridulkėjusiame užkaboryje.

– Ir dar su žiurkėmis, – papildžiau.

Leisė prisitraukė prie smakro kelius ir dabar sėdėjo embriono poza.

– Fe... Kaip nepanašu į Margo.

Leisei kažkaip pavyko atsisėsti priekyje, nors buvo mažiausio ūgio. Vairavo Benas. Aš garsiai atsidusau, kai Radaras greta manęs išsitraukė delninuką ir ėmė redaguoti kažkokį savo enciklopedijos straipsnį.

– Naikinu barbarizmą Čako Noriso puslapyje, – paaiškino jis. – Pavyzdžiui, nors aš sutinku, kad Čako Noriso specializacija – firminis smūgis koja, nemanau, jog teisingas teiginys, atseit: „Čako Noriso ašaros išgydo vėžį, deja, jis niekada neverkia.“ Tačiau barbarizmo naikinimu užimti maždaug tik keturi procentai mano smegenų.

Supratau, kad Radaras nori mane prajuokinti, bet mane domino tik viena tema.

– Abejoju, ar ją rasime kuriame nors pusmiestyje. Gal ji, kalbėdama apie popierinius miestus, turėjo galvoje visai ne juos? Pilna visokių nuorodų į vietas, bet nieko *konkretaus*.

Radaras trumpam pakėlė akis nuo ekranėlio.

– Aš asmeniškai manau, jog ji toli, lanko visokius juokingus turistų traukos centrus klaidingai manydama, kad paliko mums užtektinai užuominų jai surasti. Manau, dabar Margo galbūt kokioje Omahoje, apžiūri didžiausią pasaulyje rutulį iš pašto ženklų arba Minesotoje – didžiausią pasaulyje špagato kamuolį.

Dirstelėjęs į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, Benas paklausė:

– Vadinasi, manai, kad Margo leidosi į kelionę po Ameriką norėdama aplankyti visokius didžiausius pasaulyje kamuolius?

Radaras linktelėjo.

– Na, – toliau kalbėjo Benas, – kas nors turėtų jai liepti, kad sugrįžtų namo, nes didžiausi pasaulio kamuoliai čia, Orlande, Floridos valstijoje. Jie laikomi specialiame maišiuke, kuris vadinasi „mano kapšelis“. – Radaras nusijuokė, Benas plėtojo temą: – Bet aš rimtai. Mano kiaušiai tokie dideli, kad „McDonald’s“ užsiskydamas keptų bulvyčių gali rinktis keturių rūšių porcijas: mažą, vidutinę, didelę ir mano kiaušių didumo.

Leisė perleido jį žvilgsniu ir pasakė:

– Idiotiški juokai.

– Atsiprašau, – sumurmėjo Benas. – Aš manau, kad Margo Orlande. Stebi, kaip mes jos ieškome. Ir stebi, kaip tėvai neieško.

– O aš tebesu už Niujorką, – tarė Leisė.

– Galimi visi variantai, – pasakiau.

Kiekvienas turėjome savo Margo – ir kiekviena jų buvo labiau veidrodis negu langas.

Prekybcentris atrodė kaip ir prieš porą dienų. Benas pasistatė mašinę aikštelėje, ir aš įvedžiau juos į kabinetą pro duris, kurias reikėjo tik pastumti. Viduje tyliai tariau:

– Žibintuvėlio iš karto nejunkite, tegul akys pripranta. – Staiga į mano ranką susmigo nagai. – Nebijok, Leise.

– Oi, ne ta ranka.

Jai, matyt, reikėjo Beno rankos.

Pamažu pilkoje prieblandoje ėmė ryškėti daiktų kontūrai. Stalai tebelaukė, kad kas atsisėstų prie jų dirbti. Aš įsijungiau žibintuvėlį, jie irgi padarė tą patį. Benas su Leise pasuko prie Trolio Urvo – ketino eiti į kitus kambarius. Mes su Radaru sustojome šalia Margo stalo. Jis pasilenkė norėdamas apžiūrėti birželio kalendorių.

Lenkdamasis prie jo išgirdau skubius žingsnius.

– *Žmonės*, – nekantriai sušnibždėjo Benas. Ir nėrė po Margo stalu nusitempdamas ir Leisę.

– Ką? Kur?

– Gretimam kambarį! Su kaukėmis. Gal iš kokios tarnybos. Maunam iš čia.

Radaras pašvietė Trolio Urvo pusėn, tačiau Benas piktai numušė jo ranką.

– Reikia. Sprukti. Iš čia.

Leisė išplėtusi akis žiūrėjo į mane iš apačios turbūt papykusi, juk žadėjau, kad bijoti nebus ko.

– Gerai, – šnipštelėjau. – Gerai, visi einam pro duris. Tyliai ir greitai.

Vos žengiau žingsnį, nuskardėjo griausmingas balsas:

– KAS TEN?

Velnias.

– Hmm... mes tik šiaip užėjome.

Siaube, kokią kvailystę leptelėjau. Iš Trolio Urvo į mane plyksnelėjo akinama balta šviesa. Ten galėjo būti pats Viešpats Dievas.

– Ką čia ruošiatės veikti? – vos juntamu anglišku akcentu paklausė žmogus.

Benas, išlindęs iš pastalės, atsistojo šalia manęs. Apsidžiaugiau, kad esu ne vienas.

– Mes tiriamė žmogaus dingimą, – tvirtai atsakė Benas. – Nieko blogo nepadarysime.

Šviesa užgeso, kelis kartus sumirksėjęs pamačiau tris figūras: džinsuotas, su teniso marškinėliais, su kaukėmis, turinčiomis po du apskritus filtrus. Viena žmogysta užsikėlė kaukę ant kaktos, pažiūrėjo į mus. Atpažinau smailią barzdelę ir plačią burną.

– Gasas? – nusistebėjo Leisė, irgi stodamasi.

Tai buvo „SunTrusto“ apsaugininkas.

– Leisė Pemberton! Dieve mano... Ką tu čia veiki? Be kaukės? Šitam pastate tonos asbesto.

– O pats ką čia veiki?

– Tyrinėju, – atsakė jis.

Benas suįžūlėjęs priėjo prie vyrukų ir kiekvienam padavė ranką. Kiti du prisistatė kaip Tūzas ir Dailidė. Matyt, tokie slapyvardžiai.

Atsivarę po ratukinę kėdę susėdome ratu.

– Ar jūs išlaužėte tą plokštę? – paklausė Gasas.

– Na, aš išlaužiau, – prisipažino Benas.

– Mes užklįjavome, nes nenorėjome, kad čia dar kas nors landžiotų. Jeigu žmonės nuo kelio pamatys, kad galima patekti, pradės lįsti visokie žiopliai, ničnieko nenučiuokiantys, kaip tyrinėti tokias vietas. Valkatos, narkomanai.

Pasilenkęs jų pusėn paklausiau:

– Tai jūs žinojote, kad Margo čia lankėsi?

Nespėjus Gasui atsakyti, per kaukę prakalbo Tūzas. Balsas buvo truputį iškreiptas, bet suprasti galėjai.

– Vyruči, Margo čia praleisdavo daugybę laiko. Mes atvažiuojam vos kelis kartus per metus, čia baisybė asbesto ir šiaip nelabai įdomu. Pastaruosius porą metų gal kas antrą sykį ją čia rasdavom. Graži buvo, ką?

– Buvo? – perklausė Leisė.

– Tai kad ji pabėgo, ar ne?

– Ką apie tai žinote?

– Nieko, Dieve mano. Mačiau Margo su juo, – pasakė Gasas, linktelėdamas mano pusėn. – Prieš porą savaitių. Paskui išgirdau, kad ji pabėgo. Po kelių dienų man atėjo į galvą, jog ji gali būti čia, tai ir atvažiuovom.

– Taip ir nesupratau, kuo šita vieta ją taip traukė. Čiagi nieko ypatingo nėra, – įsiterpė Dailidė. – Ir tyrinėti daugiau nėra ko.

– Ką reiškia *tyrinėti*? – paklausė Leisė Gasą.

– Miesto tyrinėjimas. Mes landžiojame po apleistus pastatus, ištiriame, kas juose yra, darome nuotraukas. Nieko neimame ir nieko nepaliekame. Tik žiūrinėjame.

– Toks hobis, – pridūrė Tūzas. – Dar kai mokėmės mokykloje, imdavome Margo į išvykas.

– Ji buvo labai pastabi, nors tada turėjo gal tik trylika metų, – ėmė pasakoti Gasas. – Visada sugalvodavo, kaip įlįsti į kokį pastatą. Tais laikais išsiruošdavom į žygi tik retkarčiais, o dabar tris kartus per savaitę kur nors varom. Įdomių vietų pilna. Kliervote-ryje stovi apleista psichiatrijos ligoninė. Tikras lobis. Tebėra procedūrinis, kuriame priištus psichus gydydavo elektrošoku. O į vakarus nuo čia yra senas kalėjimas. Bet mūsų užsiėmimas jos per daug nedomino. Ji mėgo įsibrauti į pastatus ir paskui juose *sėdėti*.

– Taip, mus tai truputį erzino, – pridūrė Tūzas.

– Ji net nemėgo fotografuoti, – prakalbo Dailidė. – Nelandžio-davo ir nieko neieškodavo. Įlenda į vidų ir sau sėdi. Prisimenate, turėjo tokį juodą bloknotą? Būdavo, atsisėda į kertę ir rašo, saky-tum daro namų darbus ar ką.

– Iš tikrųjų, – įsiterpė Gasas, – ji taip ir nesuprato mūsų išvykų prasmės. Jos netraukė nuotykių. Sakyčiau, netgi buvo prislėgta.

Norėjau, kad jie pasakotų ir pasakotų, nes maniau, jog jų kalbos padės man įsivaizduoti Margo. Bet staiga Leisė atsistojo ir pa-stūmusi kėdę užsipuolė juos:

– O jūs taip ir nesusipratot paklausti, ko ji tokia prislėgta? Ir ko lenda į visokius tvartus? Nei galvoj, nei uodegoj, ar ne?

Ji stovėjo šalia sėdinčio Gaso ir šaukė, tada jis irgi atsistojo gerokai iškildamas virš jos, o Dailidė tarė:

– Dieve, kas nors sutramdykit šitą raganą.

– Tai jums iš tikrųjų ji nerūpi! – suriko jau ir Benas.

Nespėjau susigaudyti, kas vyksta, o Benas nustūmė Dailidę nuo kėdės ir jis nugriuvo ant šono. Benas apžergė jį ir ėmė nevikriai, bet įnirtingai daužyti per kaukę šaukdamas:

– JI NE RAGANA, O TU KVAILYS!

Pašokęs sugriebiau Beną už vienos rankos, Radaras už kitos. Atitraukėme nuo Dailidės, bet Benas vis tiek šaukė:

– Aš verdu iš pykčio! Man patiko tvatyt šitą tipą! Duokit jį man!

– Benai, – kreipiausi į jį kuo ramiau, mėgdžiodamas savo mamą, – Benai, nusiramink. Jis jau suprato.

Gasas su Tūzu padėjo Dailidei atsikelti. Gasas tarė:

– Varge tu mano, mes išeinam, aišku? Žinokitės.

Tūzas susirinko fotoaparaturą, ir jie išsiskubino. Leisė pradėjo aiškinti, iš kur jį pažįstanti:

– Jis buvo dvyliktokas, kai mes mokėmės de...

Bet aš tik numojau ranka. Tai buvo visiškai nesvarbu.

Radaras žinojo, kas svarbu. Iškart grįžo prie kalendoriaus ir pasilenkęs prikišo prie jo nosį.

– Gegužės puslapyje, atrodo, nieko nebuvo parašyta, – tarė jis. – Lapai gan ploni, bet žymių nematyti. Nors šimtu procentų negalima garantuoti.

Lydimas Leisės ir Beno su žibintuvėliais, jis leidosi ieškoti dar kokių pėdsakų. Jie smuko į Trolio Urvą. Aš likau sėdėti kabinete ir vis bandžiau įsivaizduoti Margo. Mintyse mačiau, kaip ji važinėja po visokius apleistus pastatus kartu su tais vyrūkais, vyresniais už ją ketveriais metais. Tokią Margo aš pažinojau. Tačiau Margo tų pastatų viduje nebuvo toji, kurią visada matydavau. Kol kiti nenustygsta, vaikštinėja viską apžiūrinėdami ir fotografuodami, ji sėdi ant grindų ir kažką rašo.

Iš už sienos Benas sušuko:

– Kju, mes kai ką radom!

Abiem delnais nusibraukęs nuo kaktos prakaitą atsistoju atsi-remdamas į Margo stalą. Nuėjau prie sienos, įlindau į Trolio Urvą ir pasukau prie suvyniotos dangos rulono: siena virš jo slankiojo trijų žibintuvėlių šviesa.

– Žiūrėk, – tarė Benas, spinduliu braižydamas ant sienos kvadratą. – Ar apie tas skylutes kalbėjai?

– Aha.

– Čia tikriausiai kabėjo kažkokie jai brangūs daikčiukai. Sprendžiant iš atstumų tarp skylučių, atvirukai arba nuotraukos. Paskui ji turbūt viską pasiėmė, – kalbėjo Benas.

– Gal ir taip, – tariau. – Būtų gerai rasti bloknotę, kuri minėjo Gasas.

– Taip, kai jis pasakė, iškart prisiminiau, – prakalbo Leisė. Mano žibintuvėlis apšvietė tik jos kojas. – Visą laiką jį nešiodavosi. Niekada nemačiau rašant jame, bet manau, jog tai buvo dieninis kalendorius ar kas nors tokio. Dieve, niekada jos nepaklausiau. Pasiutau ant Gaso, nors jis net nebuvo jos draugas. O pati ar ko nors klausdavau?

– Vis tiek nebūtų atsakiusi, – burbtelėjau. Juk nesąžininga apsimesti, kad pati Margo neprisidėjo mus klaidinant.

Mes praslankiojome dar valandą ir, kai jau pagalvojau, kad kecionė buvo beprasmiška, mano žibintuvėlio šviesa krito ant reklaminių brošiūrų, iš kurių buvo suręstas aną kartą matytas namelis. Viena brošiūra buvo skirta Grouppoint Eikersui. Sulaikęs kvapą ėmiau sklaidyti kitas brošiūreles. Paskui nubėgau prie durų, kur buvau palikęs kuprinę, atsinešiau tušinuką, bloknotę ir ėmiau rašyti jame išreklamuotus rajonus. Vieną iškart atpažinau – Koljė Farmsą, vieną iš dviejų pusmiesčių, kurių dar nebuvau aplankęs. Viską surašęs bloknotę įkišau atgal į kuprinę. Galite laikyti mane savanaudžiu, bet aš norėjau surasti ją vienas.

17.

Kai penktadienį mama grįžo iš darbo, pasakiau jai, kad su Radaru važiuojam į koncertą, o pats patraukiau į Seminolų apygardą apžiūrėti Koljė Farmso. Visi kiti pusmiesčiai, išreklamuoti brošiūrose, tikrai egzistavo – daugiausia į šiaurę nuo miesto, seniai apgyventose teritorijose.

Posūkį į Koljė Farmsą pastebėjau tik todėl, kad jau buvau įgudęs įžiūrėti beveik išnykusias žvyro įvažas. Tačiau Koljė Farmsas buvo visiškai nepanašus į kitus pusmiesčius: kone užžėlęs, tikros džunglės, sakytum žmonės būtų apleidę šią vietovę prieš kokius penkiasdešimt metų. Nežinau, ar jis buvo senesnis už kitus pusmiesčius, gal tik augalija tarpesnė, nes vieta žema, pelkėta, tačiau kelias vos man įsukus tapo nepravažiuojamas: skersai jo buvo išsikeroję tankūs gervuogių brūzgynai.

Išlipau ir nuėjau pėsčias. Aukšta žolė draskė blauzdas, sportbaciai kas žingsnį klimpo į purvą. Liko tik tikėtis, jog Margo pasistatė palapinę ant kokios nors mažutės aukštumėlės, kad į ją nepritekėtų lietaus vandens. Žengiau lėtai, nes buvo į ką žiūrėti, buvo kur slėptis ir žinojau, kad šitas rajonas tiesiogiai susijęs su apleistuoju prekybcentriu. Ir norėdamas nebūčiau galėjęs paskubėti per tokį purvą, be to, be atvangos dairiausi atidžiai įsižiūrėdamas į kiekvieną kampelį, kur galėjo pasislėpti žmogus. Gatvės gale purvynėje gulėjo baltos ir mėlynos spalvos kartoninė dėžutė, jau pamaniau,

jog tokia pati kaip javainių dėžutė, mano rasta prekybcentryje. Bet ne. Tai buvo permirkusi alaus tara. Parmynęs į vienatūrį pasukau dar toliau į šiaurę, į vietovę, pavadintą Logan Painsu.

Važiuoti reikėjo beveik valandą. Buvau netoli Okalos nacionalinio miško parko, kur jau nesiekia Orlando metro linijos. Liko keletas mylių, kai paskambino Benas.

– Kas yra?

– Važinėji po popierinius miestus? – paklausė jis.

– Taip, tuoj būsiu paskutiniame iš man žinomų. Kol kas nieko.

– Paklausk, senuk, Radaro tėvai turėjo staigiai išvažiuoti.

– Ar kas atsitiko? – paklausiau.

Žinojau, kad Radaro seneliai labai seni ir gyvena pensione Majamyje.

– Įsivaizduok – taip. Prisimeni tą žmogelį Pitsburge, turintį antrą pagal didumą juodų Santa Klausų kolekciją?

– Ir ką?

– Numirė.

– Juokauji.

– Senuk, aš niekada nejuokauju apie juodukų Santa Klausų kolekcionierių mirtį. Tam žmogui trūko aneurizma, taigi Radaro gimdytojai skrenda į Pensilvaniją, mėgins nupirkti visą kolekciją.

O mes pasikvietėme svečių.

– Kas tie mes?

– Tu, aš ir Radaras. Rengiame vakarėlį.

– Kad nežinau.

Patylėjęs Benas prabilo iškilmingai kreipdamasis į mane pilnu vardu:

– Kventinai, žinau, tu nori ją rasti. Žinau, ji tau svarbiausia. Viskas puiku. Bet po savaitės baigsime mokyklą. Aš tavęs neprašau mesti ieškojus. Tik prašau užsukt į vakarėlį, kurį rengia tavo du geriausi draugai, su kuriais esi pažįstamas pusę gyvenimo. Pra-

šau dvi tris valandas pasibūti siurbiant saldų vynelį, kaip ir dera klusniai mergytei, paskui dar dvi tris valandas pro nosį šalinti minėtąjį vynelį. Tada vėl galėsi landžioti po savo apleistus kvartalus.

Man nepatiko, kad Benas norėdavo kalbėti apie Margo tik tada, jeigu pakvipdavo kokiu nuotykiu, kad buvo įsitikinęs, jog elgiuosi nenormaliai dėl jos atsisakydamas draugų kompanijos, nors dingo ji, o ne jie. Bet Benas nebūtų Benas, kaip sakė Radaras. Be to, po Logan Painso daugiau neturėjau kur važiuoti.

– Aš tik apeisiu šitą vietą ir grįšiu.

Logan Painsas buvo paskutinis pusmiestis centrinėje Floridoje, – bent jau paskutinis iš man žinomų, – todėl į jį dėjau dideles viltis. Tačiau eidamas su žibintuvėliu vienintele jo gatve, užsibaigiančia aklaviete, nepamačiau nei palapinės, nei laužavietės, nei maisto pakuočių, nei kokio kito žmonių buvimo ženklų. Nei Margo. Gatvės gale radau išlietus betono pamatus. Ant jų nepradėta nieko statyti, tik žiojėjo duobė lyg negyvėlio burna ir viskas buvo apaugę erškėtrožėmis ir aukšta žole. Jeigu ji norėjo, kad aš visa tai pamatyčiau, neįsivaizdavau, kam jai to reikia. O jeigu Margo išvažiavo į kokį pusmiestį ketindama negrįžti, vadinasi, žinojo tokią vietą, kurios taip ir neįstengiau rasti aš.

Atgal parsikasiau per pusantros valandos. Pastatęs vienatūrį namie persirengiau polo marškinėliais, apsimoviau vieninteliais švariais džinsais ir išdrožiau Džeferson Vėjumi, Džeferson Kortu, tada įsukau į Džeferson Roudą. Džeferson Pleise, Radarą gatvėje, prie abiejų šaligatvių jau stovėjo keletas automobilių. Buvo dar tik be penkiolikos devynios.

Atidariau duris. Mane pasitiko Radaras su pilnu glėbiu juodų gipsinių Santa Klausų.

– Gražiuosius reikia paslėpti, – paaiškino jis. – Neduok Dieve, jei nors vienas sudužtų.

– Gal padėti? – pasisiūliau.

Radaras linktelėjo rodydamas į svetainę, kur ant staliukų iš abiejų sofų galų buvo išrikiuoti trys rinkiniai palaidų juodų Santa Klausų pavidalo matrioškų. Dėdamas juos vieną į kitą negalėjau nepastebėti, jog lėlės labai gražios, meniškai išpieštos rankomis. Bet Radarui šito nesakiau bijodamas, kad jis manęs nepriplotų svetainėje stovinčia juodaodžio Santa Klausos formos lempa.

Matrioškas nunešiau į svečių miegamąjį, kur Radaras visus Santas atsargiai dėjo į komodą.

– Žinai, matydamas juos visus vienoj vietoj, nejučia susimąstai, kaip mes įsivaizduojame savo mitologiją.

Radaras pastatė akis.

– Kur jau ne. Kiekvieną rytą juoduko Santos pavidalo šaukštu kabindamas dribsnius taip ir mąstau, kaip aš įsivaizduoju savo mitologiją.

Man ant peties kažkas uždėjo ranką ir bandė apsukti. Ogi Benas, nekantriai trepsintis, lyg nebenulaikytų šlapimo ar ką.

– Mes pasibučiavome. Tai yra ji mane pabučiavo. Maždaug prieš dešimt minučių. Ant Radaro tėvų lovos.

– Bjauru, – pareiškė Radaras. – Tik nesumanyk su ja dulkintis mano tėvų lovoje.

– Oho, maniau, kad jau nueitas etapas, – tariau. – Tu gi toks donžuanas.

– Užsičiaupk, senuk, aš panikuoju, – pasakė Benas, žiūrėdamas į mane paklaikusiomis akimis. – Manau, kad man nelabai sekasi.

– Kas?

– Bučiuotis. Noriu pasakyti, ji turi daug daugiau praktikos negu aš, jau tiek metų bučiuojasi. O aš nenoriu, kad ji manimi

nusiviltų ir pamestų. Mergaitės tave mėgsta, – tarė jis man, nors tai tiesa tik tuo atveju, jeigu sakydamas „mergaitės“ turėsi galvoje būgnininkes, marširuojančias su mokyklos orkestru. – Senuk, patark ką nors.

Man knietėjo priminti jam visus jo nesibaigiančius tauškalus, kaip jis moka užkariauti panas, bet aš tik pasakiau:

– Kiek suprantu, yra dvi taisyklės: 1. Be leidimo nesikandžiosk. 2. Žmogaus liežuvis kaip vasabis: baisiai aštrus, todėl vartok atsargiai.

Staiga Beno akyse pasirodė nežmoniškas siaubas. Aš susiraukęs paklausiau:

– Ji stovi man už nugaros, tiesa?

– „Žmogaus liežuvis kaip vasabis“, – kvailu bosu, tikiuosi, nepanašiu į mano balsą, pamėgdžiojo ką tik pasakytus žodžius Leisė. Aš atsikusau. – Tiesą sakant, aš manau, kad Beno liežuvis kaip kremas nuo saulės, naudingas sveikatai ir vartotinas be apribojimų.

– Susivėmiau ir nurijau, – pranešė Radaras.

– Leise, tu man atėmei paskutinį norą gyventi, – pareiškiau aš.

– Norėčiau kuo greičiau užmiršti, ką girdėjau, – pasakė Radaras.

– Pati mintis tokia atstumianti, kad frazė „Beno Starlingo liežuvis“ turėtų būti uždrausta vartoti per televiziją, – pavariau aš.

– Bausmė už šitos taisyklės pažeidimą turėtų būti dešimt metų kalėjimo arba nulaizymas Beno Starlingo liežuvio, – pridūrė Radaras.

– Ir visi, – tariau.

– Pasirenka, – šypsodamas pratęsė mintį Radaras.

– Kalėjimą, – užbaigėme duetu.

Staiga Leisė pabučiavo Beną mūsų akivaizdoje.

– O Dieve, – sudejavo Radaras, mosikuodamas prieš akis rankomis. – O Dieve... Aš apakau. Apakau!

– Prašau liautis, – pasakiau. – Jūs nervinate juodukus Santas.

Vakarėlis įvyko svetainėje antrame aukšte, svečių buvo dvidešimt. Atrėmiau galvą į sieną per kelis colius nuo juodojo Santa Klausio portreto, nutapyto ant aksomo. Radaras turėjo tokią sekcinę sofą, ant jos visi ir susigrūdo. Prie televizoriaus šaltkrepšyje vėso alus, bet niekas negėrė. Visi porino visokias istorijas apie kits kitą. Visas buvau ne kartą girdėjęs, – apie orkestro stovyklą, apie Beną Starlingą, apie pirmą bučinį, – bet Leisė nė vienos nežinojo, o ir šiaip buvo įdomu klausytis. Aš beveik visą laiką tylėjau, kol Benas paklausė:

– Kju, kaip mes rengsimės eidami į iškilmingą aktą?

Aš išsišiepiau.

– Nuogi po mantijomis, – atsakiau.

– Taip!

Ir Benas gurkštelėjo „Dr. Pepper“.

– Aš net nepasiimsiu drabužių, taigi nė už ką nesitrauksiu, – pasižadėjo Radaras.

– Ir aš! Kju, prisiek, kad ir tu nesineši drabužių.

Aš nusišypsojau.

– Prisiekiu.

– Ir aš noriu! – pareiškė mūsų draugas Frenkas. Jo pavyzdžiu pasekė daugiau vyrų. Mergaitės kažkodėl nerodė noro.

Radaras tarė Andželai:

– Tavo nenoras prisidėti verčia mane abejoti mūsų meilės pamatu.

– Nieko tu nesupranti, – pasakė Leisė. – Mes nebijome, mes tik jau išsirinkome sukneles.

– Kaip tik dėl to, – tarė Andžela, rodydama į Leisę. Ir pridūrė: – Lieka tikėtis, kad nebus vėjo.

– O aš priešingai – tikiuosi, kad bus, – paprieštaravo Benas. – Didžiausiems pasaulyje kiaušiams grynas oras naudingas.

Leisė susigėdusi prisidengė veidą delnu.

– Kaip man sunku su tavimi, – pasakė. – Smagu, bet sunku.

Mes nusijuokėme.

Štai kuo šiandien labiausiai patiko mano draugai: kad sėdėjo ir pasakojo istorijas. Istorijas langus ir istorijas veidrodžius. Aš tik klausiausi – istorijomis, tūnančiomis mano galvoje, nieko neprajuokinsi.

Negalėjau negalvoti, kad tuoj baigsime mokyklą, tuoj visas baigsis. Man patiko stovėti truputį atokiau ir juos stebėti – tai buvo liūdnoka, bet man gerai, aš tik klausiausi, o džiaugsmas ir liūdesys verpetu sukosi apie mane vienas kitą sustiprindami. Jau seniai atrodė, kad krūtinė ims ir sprogs, tačiau tas jausmas nebuvo nemalonus.

Išėjau prieš pat vidurnaktį. Kai kurie dar pasiliko, bet vidurnaktį man prasideda komendanto valanda, be to, jau nesinorėjo būti.

Mama snaudė ant sofos, bet man parėjus pabudo.

– Ar smagu buvo?

– Taip, klasiška.

– Ir tu klasiškas, – nusišypsojo ji.

Toks sentimentalumas mane net prajuokino, bet nieko nesaikiau. Ji atsikėlė, prisitraukė mane ir pabučiavo į skruostą.

– Man tikrai gera būti tavo mama.

– Ačiū, – murmtelėjau.

Atsiguliau su Vitmenu atsivertęs tą vietą, kuri man patiko – kur jis klausosi operos ir žmonių.

Prisiklausęs rašo: „Aš toks pažeidžiamas ... mane kapoja nuožmi kruša.“ Nuostabu, pamaniau: klausaisi žmonių, kad įsivaizduotum, kokie jie, girdi, kaip siaubingai ir kaip gražiai jie elgiasi

su savimi ir vieni su kitais, bet galų gale *pats* lieki atsivėręs labiau negu tie, kurių klauseisi.

Vaikščiodamas po visus tuos pusmiesčius ir stengdamasis įsiklausyti į Margo, apie save supratau kur kas daugiau negu apie Margo Rot Špygelman. Už kelių puslapių Vitmenas – visus girdintis ir pats viskam atviras – pradeda rašyti apie keliones, įmanomas vaizduotėje, išvardija visas vietas, į kurias gali nukakti vien tik dykinėdamas ant žolės. „Delnais aš užkloju visus žemynus“, – rašo jis.

Man iš galvos neišeina žemėlapiai: prisimenu, kaip vaikystėje kartais žiūrindavau atlasus ir kaip vien žiūrėdamas į svetimas šalis pasijusdavau lyg jose atsidūręs. Štai ką man reikėjo daryti. Turėjau išgirsti ir įsivaizduoti jos kelionę žemėlapyje.

Bet argi nesistengiau, argi ne šitai ir dariau? Pažvelgiau į žemėlapius ant sienos virš savo kompo. Aš bandžiau nužymėti galimus jos maršrutus, bet jeigu net žolę šitaip sunku iššifruoti, juolab sunku iššifruoti Margo. Neįmanoma smeigtuku pažymėti jos žemėlapyje. Ji tokia smulktė, o žemėlapių erdvės tokios plačios. Tie žemėlapiai buvo ne tik tuščias laiko gaišimas – jie apčiuopiamai įrodė, kokios bergždžios visos mano pastangos, kaip nesugebu užsiauginti tokių delnų, kurie užklotų visus žemynus, ir galvoje kurti teisingų vaizdų.

Atsikėlęs priėjau ir nuplėšiau juos visus nuo sienos, ant grindų pasipylė smeigtukai. Suglamžęs lapus sviedžiau į šiukšlių dėžę. Grįždamas į lovą kaip koks kvailys atsistočiau ant smeigtuko, todėl, nors buvau suirzęs ir nusikamavęs, nes nieko daugiau nesugalvojau ir nebeliko kur važiuoti, turėjau surinkti visus nukritusius ant kilimo smeigtukus, kad vėliau vėl neužlipčiau. Norėjosi kumščiais daužyti sieną, o turėjau rankioti tuos velnio smeigtukus. Baigęs rinkti nuėjau prie lovos ir sukandęs dantis pridaužiau pagalvę.

Vėl bandžiau skaityti Vitmeną, bet, įklimpęs tarp teksto ir minčių apie Margo, nusprendžiau, kad šiandien jau esu pernelyg pažeidžiamas. Taigi pagaliau padėjau knygą. Keltis ir išjungti šviesą tingėjau. Spoksojau į sieną vis rečiau mirksėdamas. Kai atsimerkdavau, išvysdavau vietą, kur kabėjo žemėlapis, – keturios skylutės sudarė kvadratą, jo viduje dar žymėjo kelios padrikos skylutės. Panašų kontūrą jau esu kažkur matęs. Tuščiajame kambaryje ant sienos virš suvyniotos kiliminės dangos.

Taigi ten kabėjo žemėlapis. Ir jame smeigtukais buvo pažymėti tam tikri taškai.

18.

Šeštadienį pabudau prieš pat septynias, saulei ėmus šviesti į langą. Ir radau prisijungusį Radarą.

KJUPRISIKĖLIMAS. Tikrai maniau, dar miegosi.

OMNITIONARY96. Ne, vyruti. Atsikėliau šeštą, papildau straipsnį apie vieną Malaizijos popso dainininką. Bet Andžela tebemiega.

KJUPRISIKĖLIMAS. Oho, ji pasiliko nakvoti?

OMNITIONARY96. Taip, bet mano skaistybė nenukentėjo. Tačiau, kai gausiu atestatą, pažiūrėsime... Galbūt.

KJUPRISIKĖLIMAS. Klausyk, naktį man dingtelėjo viena mintis. Dėl tų skylučių prekybcentrio sienoje – gal ten kabėjo žemėlapis, prismaigstytas smeigtukų?

OMNITIONARY96. Atseit buvo pažymėtas maršrutas?

KJUPRISIKĖLIMAS. Taigi kad.

OMNITIONARY96. Nori nuvažiuoti? Bet man reikia pailaukti, kol atsikels Andžela.

KJUPRISIKĖLIMAS. Gerai.

Jis paskambino dešimtą. Užvažiavau jo paimti, tada patraukėm pas Beną nutarę, kad jį prikelti gali tik staigus antpuolis. Tačiau net sudainavus prie jo lango „Tu mano saule“, jis tik atidarė tą langą ir, taip sakant, nusispjovė į mus.

– Iki pietų nieko nedarysiu, – griežtai pasakė.

Taigi išvažiuome dviese. Radaras truputį papasakojo apie Andželą, kaip ji jam patinkanti ir kaip keista, kad jis įsimylėjo lyg tyčia likus keliems mėnesiams iki rudens, kai jie išvažiuos į skirtingus koledžus, bet man buvo sunku susikaupti ir klausytis jo monologo. Aš norėjau pamatyti tą žemėlapi. Norėjau pamatyti Margo pažymėtus taškus. Ir į juos vėl įsmeigti smeigtukus.

Mes įėjome per hipotekos kontorą, perbėgome biblioteką, trumpai sustoję apžiūrėjome skylutes miegamojo sienoje ir įžengėme į suvenyrų krautuvėlę. Aš jau nieko nebijojau. Apėjęs visus kambarius ir įsitikinęs, kad pastate esame vieni, pasijutau kaip namie. Po vitrina radau tą pačią dėžę su žemėlapiais ir brošiūromis, kur knisaisi išleistuvių naktį. Atsargiai pastačiau ją ant sudužusios vitrinės kampų. Radaras užsiėmė žemėlapių atranka – aš juos išskleidęs tikrinau, ar nėra skylučių.

Beveik pasiekus dugną, Radaras ištraukė nespalvotą brošiūrą, pavadintą „Penki tūkstančiai Amerikos miestų“. 1972 metais ją išleido „Esso“ kompanija. Tvarkingai išskleidęs žemėlapi ir lygindamas sulenkimus kamputyje pastebėjau skylutę.

– Štai! – susijaudinęs šūktelėjau.

Popierius buvo įplėštas, matyt, žemėlapis tiesiog nudrėkstas nuo sienos. Senas, pageltęs, tokio didumo, koks kabinamas klasėje, JAV žemėlapis – smulkus, taigi sėte nusėtas taškais, žyminčiais miestus, kuriuos galima aplankyti. Įplyšusios skylutės liudijo, kad Margo neketino palikti žemėlapio kaip užuominos: juk ji labai stengėsi, kad jos tik suklaidintų ieškotojus. Netyčia mes užkropėme kai ką, ko ji *neplanavo* mums rodyti, ir matydamas, ko ji *neplanavo*, vėlgi pagalvojau, kiek daug ji *buvo suplanavusi*. Galbūt, pamaniau, čia, tyloje ir tamsoje, ji tuo ir užsiėmė. Keliavo dykinėdama kaip Vitmenas ir kartu rengėsi tikrai kelionei.

Aš nubėgau į kontorą, stalčiuje šalia Margo stalo radau dėžutę smeigtukų, ir su Radaru nunešėme išskleistą žemėlapiį į Margo kambarį. Aš laikiau jį prispaudęs prie sienos, o Radaras pabandė prismeigti kamuščius, tačiau trys iš keturių buvo įplėšti, kaip ir trys iš penkių miestų – tikriausiai tai įvyko žemėlapiį nuimant.

– Aukščiau ir labiau į kairę, – nurodinėjo Radaras. – Ne, žemiau. Taip. Nejudėk.

Pagaliau pritvirtinę žemėlapiį ėmėm derinti skylutes jame su skylutėmis sienoje. Gan lengvai radome visus penkis taškus. Deja, ten, kur skylutės buvo išplėstos, TIKSLIAI nustatyti vietos nepavyko. O žemėlapyje, išmargintame penkiais tūkstančiais pavadinimų, tikslumas buvo itin svarbus. Raidytės buvo tokios smulkios, kad turėjau atsistoti ant rulono ir prikišęs nosį bandyt įskaityti. Aš vardijau miestus, o Radaras jų iškart ieškojo savo delninuko *Omnictionary* enciklopedijoje.

Neįplėšti buvo tik du miestai: vienas lyg ir Los Andželas, nors pietų Kalifornijoje toj vietoj buvo sukibę tiek miestų, jog pavadinimai lipo vienas ant kito. Kita sveika skylutė buvo ant Čikagos. Iš įplėštųjų viena kliuvo ties kažkuriuo iš penkių Niujorko rajonų.

– Lyg ir tinka prie to, ką mes jau žinome.

– Gerai, bet, Dieve mano, *kur* tame Niujorke? Štai koks klausimas.

– Mes kažką pražiopsojome, – tarė Radaras. – Kažkokią užuominą. Kur kiti taškai?

– Vienas Niujorko valstijoje, tačiau toli nuo miesto. Pažiūrėk, visi miesteliai maži. Gali būti Pekipsis, Vudstokas arba Ketskilo parkas.

– Vudstokas... – pakartojo Radaras. – Būtų įdomu. Margo ne hipė, bet brangina laisvę.

– Nežinau. Paskutinė skylutė ant Vašingtono arba Anapolio, o gal ant Česapiko įlankos. Čia daugybė variantų.

– Jeigu būtų pažymėjusi tik vieną tašką, būtų aišku, – niūriai sumurmėjo Radaras.

– Bet ji turbūt nesėdi vienoje vietoje, – pasakiau. Kaip Vitmeno amžinas valkata...

Atsisėdau ant dangos, o Radaras ėmė garsiai skaityti straipsnius iš savo enciklopedijos apie Niujorką, Ketskilo kalnus, apie šalies sostinę, apie koncertą Vudstoke tūkstantis devyni šimtai šešiasdešimt devintais metais. Jokios naudos. Toks jausmas, jog išvyniojome visą kamuolį, bet nieko neradome.

Užvežęs Radarą namo sėdau skaityti „Dainos apie save“ ir rengtis egzaminams, nors be didelio entuziazmo. Pirmadienį laukia matematika ir lotynų, man turbūt sunkiausi dalykai, negalėjau eit nepasiruošęs. Taigi beveik visą naktį ir sekmadienį mokiausi, bet po vakarienės į galvą šovė nauja mintis dėl Margo, todėl padėjau Ovidijaus vertimus ir prisijungiau prie interneto. „Facebooke“ radau Leisę. Benas buvo ką tik atsiuntęs jos slapyvardį, ir pamaniau, kad esu su ja neblogai pažįstamas, todėl galiu pasišnekėti.

KJUPRISIKĖLIMAS. Labas, čia Kju.

AŠUTINĖIRPELENAI. Labas.

KJUPRISIKĖLIMAS. Tu nepagalvojai, kad Margo viską tikriausiai ilgai planavo?

AŠUTINĖIRPELENAI. Kalbi apie tai, kaip prieš pabėgdama į Misisipę ji paliko lėkštėje makaronų raideles ir tave atvedė į tą prekybos centrą?

KJUPRISIKĖLIMAS. Taip. Šito per dešimt minučių nesugalvosi.

AŠUTINĖIRPELENAI. Gal ji viską rašėsi tame bloknote.

KJUPRISIKĖLIMAS. Tiksliai.

AŠUTINĖIRPELENAI. Aha. Šiandien kaip tik pagalvojau, nes prisiminiau, kaip vieną kartą parduotuvėje ji kaišiojo tą bloknotę į visokias patinkamas rankines, žiūrėjo, ar tilptų.

KJUPRISIKĖLIMAS. Kad taip pavyktų jį gauti...

AŠUTINĖIRPELENAI. Tikriausiai pasiėmė į kelionę.

KJUPRISIKĖLIMAS. O jos spintelėje nematei?

AŠUTINĖIRPELENAI. Ne, ten buvo tik vadovėliai, kaip visada tvarkingai sudėti.

Likau mokyti prie stalo, mat laukiau, gal dar kas prisijungs. Po kiek laiko pasirodė Benas, pakviečiau jį į forumą kartu su Leise. Beveik visą laiką kalbėjo jie, aš vis dar vargau su vertimu, bet pas-kui prisijungė Radaras ir aš padėjau pieštuką.

OMNITIONARY96. Šiandien kažkas iš Niujorko enci-klopedijoje ieškojo Margo Rot Špygelman.

INKSTŲUŽDEGIMAS. Ar galima nustatyti, iš kokios Niu-jorko vietos?

OMNITIONARY96. Deja, ne.

AŠUTINĖIRPELENAI. Ten tebekaba skelbimai apie ją. Gal kas nors norėjo sužinoti, kas ji tokia.

OMNITIONARY96. Tiksliai. Buvau pamiršęs. Vėpla.

KJUPRISIKĖLIMAS. Ei, aš tebesu, bet kol kas kabu tinkla-lapyje, kur braižomi maršrutai, Radaras man parodė.

INKSTŲUŽDEGIMAS. Koks adresas?

KJUPRISIKĖLIMAS. thelongwayround.com

OMNITIONARY96. Turiu naują teoriją. Ji ateis į atestatų įteikimą ir atsisis tarp svečių.

INKSTŲUŽDEGIMAS. O aš tebeturiu seną teoriją. Ji kur nors Orlande, žvengia iš mūsų ir džiaugiasi tapusi pasaulio centru.

AŠUTINĖIRPELENAI. Benai!

INKSTŲUŽDEGIMAS. Atsiprašau, bet aš visiškai teisus.

Jie dar kurį laiką šnekėjosi apie Margo, o aš mėginau nustatyti jos maršrutą. Jeigu ji nenorėjo, kad mes rastume šį žemėlapi, – įplėšimai rodo, kad nenorėjo, – nutariau, jog dabar turime visas jos paliktas užuominas plius dar kai ką. Vadinasi, pakankamai informacijos. Ir vis tiek tebebuvaу be galo toli nuo jos.

19.

Pirmadienį tris valandas prakiurksojęs prie aštuonių šimtų žodžių Ovidijaus teksto, eidamas koridoriais jaučiau, kad iš ausų tuoj ims tekėti smegenys. Bet išverčiau normaliai. Mūsų laukė pusantros valandos pietų pertrauka, kad prieš antrą egzaminą smegenys sukietėtų. Prie spintelės manęs laukė Radaras.

– Ką tik neišlaikiau ispanų, – pranešė jis.

– Manau, tau puikiausiai pavyko, – pasakiau.

Radaro laukė Dartmuto koledžas su didžiule stipendija. Jis buvo žiauriai protingas.

– Nežinau, senuk. Per žodinę dalį vos laikiausi neužmigęs. Matai, pusę nakties kūriau tą programą. Ji stebuklinga. Įvedi pavadinimą, – geografinę vietovę ar kokią gyvūnų šeimą, – ir viename puslapyje pamatai pirmus sakinius maždaug šimto *Omnictionary* straipsnių šia tema. Pavyzdžiui, tau reikia konkrečios triušių rūšies, bet neprisimeni, kaip ji vadinasi. O dabar per kokias tris minutes gali žvilgtelėti į visų straipsnių, jų dvidešimt vienas, pradžią.

– Ir tu šituo užsiėmei prieš egzuz? – paklausiau.

– Taip, suprantu, bet aš tau atsiūsiu, gerai? Fantastika.

Priėjo ir Benas.

– Prisiekiu, Kju, vakar su Leise iki antros nakties sėdėjome tame tinklalapyje, kurio adresą davei. Mes nubrėžėme visus įmanomus maršrutus, kuriais Margo galėjo vykti iš Orlando į kiekvie-

ną tų penkių miestų, ir aš pagaliau supratau, jog visą laiką klydome. Ji ne Orlande. Radaras teisus. Ji sugrįš į atestatų teikimą.

– Iš kur ištraukei?

– Laikas *idealiai* sutampa. Iš Orlando nuvažiuoti į Niujorką, iš ten į kalnus, tada į Čikagą, iš ten į Los Andželą ir vėl grįžti į Orlandą reikia lygiai dvidešimt trijų dienų. Be to, nors pokštas kvailas, bet Margo stiliaus. Padaryti taip, kad visiems atrodytų, jog nusižudei. Apsigauti paslaptingumo aura, kad visi atkreiptų dėmesį. Ir tada, kai dėmesys sumažės, pasirodyti per iškilmingą aktą.

– Ne, – nukirtau, – negali būti.

Tuo laiku Margo jau tiek pažinau, kad galėčiau taip tvirtinti. Taip, ji troško dėmesio. Aš tuo tikėjau. Bet Margo visa tai darė ne dėl juoko. Tokie triukai jai neteikė malonumo.

– Sakau tau, senuk. Palauk atestatų įteikimo. Ji pasirodys.

Aš tik papurčiau galvą. Šiandien visi mokiniai pietavo vienu metu, valgykla buvo sausakimša, todėl mes, pasinaudodami vyresniųjų teise valgyti kitur, nuvažiavome į „Wendy’s“. Stengiausi galvot apie matematikos egzą, bet į galvą ėmė lįsti kitokios mintys, – kad šioje istorijoje gal esama dar kokio siūlo. Jei Benas neklysta dėl dvidešimt trijų dienų kelionės, iš tikrųjų labai įdomu. Gal juodajame bloknote ji šitai ir planavo: vienai leistis į tolimą kelionę. Ši spėlionė ne viską paaiškino, bet atitiko Margo polinkį planuoti. Nors dėl to aš prie jos nepriartėjau. Sunku nustatyti tašką įplyšusioje žemėlapių vietoje, tačiau dar sunkiau, jeigu tas taškas juda.

Po ilgos egzaminų dienos beveik su palengvėjimu grįžau prie jaukaus „Dainos apie save“ neaiškumo. Priėjau labai keistą vietą: šitiek laiko klausęsis kitų žmonių ir juos girdėjęs, paskui kartu su jais keliavęs, Vitmenas liaujasi juos girdėjęs, liaujasi keliavęs ir pradeda *tapti* kitais žmonėmis. Tarsi apsigyvena juose. Jis pasa-

koja apie kapitoną, kuris išgelbėjo visus laive buvusius žmones, tačiau pats žuvo. Vitmenas tvirtina galįs papasakoti šią istoriją, nes pats tapęs kapitonu. Jis rašo: „Aš pats tas kapitonas, kentėjau kartu.“ Po kelių eilučių tampa dar aiškiau, jog Vitmeniui nebėra reikalo klausytis, kad taptų kitu žmogumi: „Sužeistojo neklausiu, kaip jaučiasi, aš pats tampu sužeistuoju.“

Padėjęs knygą atsigulu ant šono ir žiūriu į langą, kuris visada mudu skyrė. Neužtenka Margo vien tik matyti ar girdėti. Norint rasti Margo Rot Špygelman reikia pačiam tapti Margo Rot Špygelman.

Taip, aš padariau daug dalykų, kuriuos būtų galėjusi padaryti ir ji: sulipdžiau neįtikimą išleistuvių porą. Sutramdžiau kastų karo šunis. Apsipratau pastate su žiurkėmis ir vaiduokliais, kur ji sugalvodavo geriausius savo planus. Aš ją ten mačiau. Aš jos klausiausi. Tačiau dar nemokėjau susitapatinti su sužeistuoju.

Kitą dieną vargais negalais išlaikiau fiziką ir valstybės valdymo pagrindus, tada iki antros valandos ryto rašiau anglų kalbos darbą apie „Mobį Diką“. Nusprendžiau, jog Ahabas didvyris. Toks sprendimas neturėjo kokio rimtesnio pagrindo, ypač prisimenant, kad knygos neskaičiau, bet taip nusprendžiau ir atitinkamai išdėščiau savo mintis.

Sutrumpinta egzaminų savaitė reiškė, kad trečiadienis mums buvo paskutinė diena mokykloje. Ir visą dieną buvo sunku negalvoti, kad viskas vyksta paskutinį paskutiniausią kartą: štai paskutinį kartą stoviu priešais repeticijų klasę po ąžuolu, kuris gynė nuo saulės ne vieną orkestro muzikantų kartą. Paskutinį kartą valgykloje su Benu valgome picą. Paskutinį kartą sėdžiu klasėje ir paskaudusia ranka rašau rašinį. Paskutinį kartą pakeliu akis į laikrodį. Paskutinį kartą matau koridoriais šmižinėjantį Čaką Parsoną su savo kreiva šypsenėle. Dieve. Aš jau pasigendu Čako Parsono. Susirgau ar kuris galas.

Turbūt ir Margo panašiai jautėsi. Taip stropiai viską suplanavusi tikriausiai jau žinojo išvažiuosianti ir negalėjo visiškai atsi-kratyti šito jausmo. Juk mokykloje buvo ir gražių dienų. O paskutinę dieną blogas dienas prisiminti nėra paprasta, nes, kad ir kaip žiūrėsi, ligtolinis jos, kaip ir mano, gyvenimas praėjo čia. Nors miestas popierinis, bet prisiminimai tikri. Užplūdo mintys apie viską, ką čia veikia, vėl virė buvusi meilė ir gailėstis, užuojauta ir smurtas, ir pyktis. Šitos baltos šlakbetonio sienos. Mano baltosios sienos. Margo baltosios sienos. Mes tiek laiko kalėjome jose įkliu- vę tarsi Jona banginio pilve.

Per visą dieną vis pagalvodavau, kad galbūt dėl šito jausmo ji viską suplanavo taip gudriai ir tiksliai: net jei nori pabėgti, be galo sunku. Reikia ilgai ruoštis, taigi galbūt sėdėdama tame prekybcentreje ir planuodama sykiu pratino mintis ir emocijas prie išvykimo – įsivaizdavo savo būsimą kelią.

Benas su Radaru nežmoniškai ilgai repetavo, nes norėjo įteikiant atestatus nepriekaištingai sugroti „Iškilmingą maršą“. Leisė pasisiūlė pamėtėti namo, bet aš nusprendžiau iškraustyti savo spintelę, nes nenorėjau dar kartą grįžti – bijojau, kad neužduščiau nuo tos idiotiškos nostalgijos.

Mano spintelėje buvo gryniausias šiukšlynas, pusė prigrūsta visokio šlamšto, pusė – vadovėlių. Prisimenu Leisę sakius, kaip atrakinusi Margo spintelę pamatė dailiai sukrautus vadovėlius, lyg būtų ketinusi kitą dieną ateiti į mokyklą. Atsinešiau šiukšlių dėžę. Pirmiausia nuo durelių nuplėšiau mūsų trijulės – Beno, Radaro ir savo – nuotrauką su juokingai išsiviepusiomis fizionomijomis. Įsikišau ją į kuprinę ir ėmiau kuopti per metus susikaupusią bjaurastį, kišti ją į šiukšliadėžę: į sąsiuvinio lapus susuktas kramtukes, išrašytus tušinukus, riebaluotas popierines servetėles... Ir vis nesi- lioviau galvojęs: „*Tai darau paskutinį kartą, daugiau čia neateisiu,*

ši spintelė jau nebus mano, daugiau neberašinėsime vienas kitam raštelių su Radaru, neišvysiu Margo kitame koridoriaus gale.“ Pirimą sykį gyvenime šitiek daug dalykų vyko paskutinį kartą.

Ir staiga pajutau, kad nebegaliu. Atsikratyti šito jausmo nepajėgiau, ir jis pasidarė nepakeliamas. Įkišau ranką į pačią spintelės gilumą. Ir viską – nuotraukas, sąsiuvinius, knygas – sušlaviau į šiukšlių dėžę. Ir nuėjau palikęs spintelę atvirą. Eidamas pro repeticijų klasę girdėjau duslius maršo garsus. Bet nesustojau. Lauke buvo karšta, bet ne taip kaip visada. Pakenčiamai. „*Beveik visą keilią namo galiu eiti šaligatviais*“, – pamaniau. Ir nužygiavau.

Visi tie „daugiau niekada“ mane tiesiog paralyžiavo, bet išėjęs iš mokyklos pasijutau puikiai. Pasijutau švarus. Tai buvo gryniausias išsilaisvinimas. Viskas, kas kadaise buvo svarbu, išskyrus vieną kvailą nuotrauką, gulėjo šiukšliadėžėje, bet aš džiaugiausi. Pasileidau bėgte, kad tik greičiau nutolčiau nuo mokyklos.

Išeiti baisiai sunku – kol imi ir išeini. O tada supranti, jog nieko nėra lengviau pasaulyje, velniai griebtu.

Bėgdamas pirmą sykį pasijutau tampantis Margo. Aš jau žinojau: *Orlande jos nėra. Jos nėra Floridoje.* Išeiti nuostabu, kai jau išeini. Jei būčiau buvęs mašinoje, o ne drožęs pėsčias, turbūt irgi būčiau nesustojęs prie namų. Ji pabėgo ir nesugrįš nei į iškilmingą aktą, nei vėliau. Dabar tuo jau neabejojau.

Aš išeinu, ir išeiti taip nuostabu, kad suprantu negalėsiąs sugrįžti. Tačiau kas tada? Nejau išeisiu ir išeisiu iš visur, išeisiu ir bastysiuos kaip amžinas valkata?

Kai iki Džeferson Parko liko ketvirtis mylios, pro mane pralėkė NBNP. Trukdydamas eismui, Benas sužvygino stabdžius ir sustojo prie pat Leikmonto karo veteranų centro, ir aš pribėgęs įsėdau. Jie norėjo važiuoti pas mane pažaisti „Prisikėlimo“, bet aš turėjau jiems atsakyti, nes mįslės raktas buvo jau visai čia pat.

20.

Visą naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį ir visą ketvirtadienį mėginau pritaikyti praktiškai, ką pavyko suprasti apie Margo: naujai aiškindamasis turimas nuorodas ieškojau sąsajų tarp žemėlapių ir kelionių vadovų, tarp Vitmeno ir žemėlapių – bandžiau atspėti jos kelionės maršrutą. Bet vis dažniau pamanydavau, jog ji turbūt taip susižavėjo pačiu išėjimu, kad nustojo savo kelyje barstyti duonos trupinius. Jeigu taip ir yra, žemėlapis, kurio ji nenorėjo mums parodyti, galbūt yra vienintelis kelrodis. Bet ir jame nebuvo tikslių koordinacių. Net ir Ketskilo parkas, mane sudominęs tuo, jog vienintelis toli nuo didmiesčių, buvo per didelė ir per daug tirštai apgyventa teritorija, kad joje rastum vienai vieną mergaitę. „Daina apie save“ mini kai kurias Niujorko vietas, bet jų tiek daug, jog visų neapeisi. Kaip tiksliai nustatyti tašką žemėlapyje, jeigu jis juda iš metropolio į metropolį?

Kai penktadienio rytą į kambarį įžengė tėvai, aš jau sėdėjau prie kelionių vadovų. Jie retai ateidavo kartu, ir man pasidarė negera, – gal atnešė blogą žinią apie Margo, – bet prisiminiau, jog šiandien mums įteikiami atestatai.

– Na, pasirengęs, drauguži?

– Aha. Na, šitam įvykiui neteikiu didelės reikšmės, bet bus smagu.

– Mokyklą baigi tik vieną kartą, – pasakė mama.

– Aha, – sutikau aš. Jie atsisėdo ant lovos priešais mane. Pastebėjau, kaip susižvelgė ir sukrizeno. – Kas yra? – paklausiau.

– Na, mokyklos baigimo proga mes norime įteikti tau dovaną, – paaiškino mama. – Kventinai, mes tavimi labai didžiuojamės. Esi didžiausias mūsų gyvenimo laimėjimas, tau ši diena labai svarbi, ir mes... tiesiog esi puikus vaikinasis.

Žiūrėjau į juos šypsodamas. Tėtis atkišo man mažulytę dovanėlę, suvyniotą į mėlyną popierių.

– Ne! – aiktelėjau stverdamas ją.

– Greičiau atvyniok.

– Negali būti, – tariu spoksodamas į paketėlį. Rakto didumo. Ir rakto sunkumo. Pakračiau dėželytę – subarškėjo visai kaip raktas.

– Išvyniok pagaliau, vaike, – paragino mama.

Aš nuplėšiau popierių. RAKTAS! Atidžiai jį apžiūrėjau. Nuo fordo! Mes fordo neturėjome.

– Jūs nupirkote man mašiną?!

– Taip, – atsakė tėtis. – Ne naujutėlaitę, tačiau tik dvejų metų ir išvažinėjusią vos dvidešimt tūkstančių mylių.

Pašokęs abu apkabinau.

– Ir ji mano?

– Taip! – beveik riktelėjo mama.

Aš turėsiu mašiną! Mašiną! Nuosavą!

Ištrūkęs iš tėvų glėbio ir šaukdamas: „*Ačiū ačiū ačiū ačiū ačiū ačiū!*“ – nukurnėjau žemyn, perbėgau svetainę, atlapojau duris ir išpuoliau į lauką tik su senais marškinėliais ir trumpikėmis. Ant kelio, perrištas didžiuliu mėlynu kaspinu, stovėjo fordas. Vienatūris.

Jie padovanojo man vienatūrį. Galėjo parinkti bet kokį kitą automobilį, bet parinko vienatūrį. Vienatūrį. O Transporto Priemonių Dieve, kodėl taip iš manęs tyčiojiesi? Vienatūri, tu kaip

akmuo ant kaklo! Kaino žymė! Nelemtoji vos keleto arklio jėgų pabaisa aukštomis lubomis!

Nutaisęs narsų veidą atsisukau.

– Ačiū ačiū ačiū ačiū! – pakartojau, bet jau su mažesniu įkarščiu, nes buvo sunku jį suvaidinti.

– Ką gi, mes žinojome, kaip tau patinka vairuoti vienatūrį, – pasakė mama. Abu su tėčiu tiesiog švytėjo – jie neabejojo įteikę man svajonių automobilį.

– Bus puiku važinėti su draugais, – pridūrė tėtis.

Jūs tik pagalvokite: tai aiškina mano gimdytojai – žmonių psichologijos ir analizės specialistai.

– Klausyk, – tarė tėtis, – turime tuoj išvažiuoti, jeigu norime užsiimti geras vietas.

Aš dar nebuvau net nusiprausęs, ne tik kad apsirengęs ar ką. Tiesa, kaip nors *rengtis* aš neketinau, bet vis tiek.

– Man reikia tik pusę pirmos, – pasakiau. – Be to, turiu pasiruošti. Tėtis susiraukė.

– Matai, noriu sėdėti, iš kur būtų gerai matyti, kad galėčiau nufo...

– Aš galiu važiuoti SAVO MAŠINA, – pertraukiau jį. – Galiu NUVAŽIUOTI SAVO MAŠINA. – Ir išsišiepiau lig ausų.

– Žinau! – susijaudinusi pritarė mama.

Velniai nematė – mašina yra mašina. Važinėti nuosavu vienatūriu vis geriau negu svetimu.

Grįžęs prie kompo Radarui ir Leisei (Beno nebuvo) pranešiau apie vienatūrį.

OMNITIONARY96. Šiaip jau gera naujiena. Galima už-eiti ir į bagažinę įdėti šaltkrepsį? Man reikės vežt į aktą tėvus, nenoriu, kad pamatytų.

KJUPRISIKĖLIMAS. Žinoma, bagažinė nerakinta. O kas tame šaltkrepyje?

OMNITIONARY96. Kadangi mano vakarėlyje niekas negėrė, liko du šimtai dvylika butelių alaus, nusivešime juos pas Leisę, kur rinksimės po iškilmių.

KJUPRISIKĖLIMAS. Du šimtai dvylika butelių?

OMNITIONARY96. Mano šaltkrepyšis didelis.

Tada prisijungė Benas ir ėmė KLYKTI, kad jis jau nusimaudė ir yra nuogas, liko tik apsisiausti mantija ir užsidėti kepuraitę. Ir mes ėmėm svaičioti, kaip ateisim į iškilmingą aktą nuogi. Kai visi atsijungė ir nuėjo ruoštis, aš palindau po dušu taip, kad vanduo čiurkštų tiesiai į veidą, ir ėmiau galvoti. Niujorkas ar Kalifornija? Čikaga ar Vašingtonas? Ir aš dabar galiu išvažiuoti, pamaniau. Turiu savo mašiną, kaip ir ji turėjo. Galėčiau apvažiuoti visus penkis miestus, ir, net jei nepavyktų jos rasti, vis tiek būtų įdomiau negu visą vasarą kepti Orlande. Bet ne. Čia kaip įsibrauti į jūrų akvariumą. Reikalingas tikslus ir smulkus planas, tada jį reikia idealiai įvykdyti, o paskui – nieko nepaprasto. Jūrų akvariumas kaip visada, tik tamsesnis. Margo tada sakė: maloniausia ne veikti, o planuoti.

Apie tai ir galvojau stovėdamas po dušu. Apie planavimą. Margo sėdi prekybcentryje su bloknotu ant kelių ir planuoja. Galbūt kelionę ir žemėlapyje žymi maršrutą. Skaitydama Vitmeną pažymi: „Aš – amžinas valkata“, – nes jai patinka įsivaizduoti save klajojančią, patinka planuoti tokius dalykus.

Bet ar jai patinka šituo *užsiimti*? Ne. Todėl, kad Margo žino paslaptį, paslaptį, kurią aš sužinojau visai neseniai: išvažiuoti, pabėgti grynas malonumas tik tada, jei palieki ką nors svarbaus, ką nors, kas tau buvo labai brangu. Jei save išrauni su šaknimis. Bet pirmiausia reikia tas šaknis turėti.

Todėl ji išvažiavo visam laikui. Nors netikėjau, kad amžinai klajos. Neabejojau, jog išvažiavo į konkrečią vietą – tokią, kur galėtų pragyventi tiek, kad suaugtų su ja ir kitą kartą išvažiuoti būtų taip pat saldu kaip ir pirmą. *Kažkur toli nuo čia yra pasaulio kampeilis, kuriame niekas nežino, kas toji Margo Rot Špygelman. Tame kampelyje sėdi Margo ir kažką rašo savo juodajame bloknote.*

Vanduo ataušo. Muilo taip ir nepaliečiau, bet vis tiek išlipau iš vonios, apsisupau iki pusės rankšluosčiu ir atsisėdau prie kompo.

Aš atknisau Radaro laišką apie jo sukurtą paieškos programą enciklopedijai ir paspaudžiau „papildinys“. Iš tikrųjų super. Pirmiausia įvedžiau Čikagos verslo centro kodą, spustelėjau „vietos paieška“ ir nustačiau dvidešimties mylių spindulį. Iškart išlindo gal šimtas atsakymų, nuo Neivi Paero iki Dierfildo. Ekране pasirodė pirmi visų straipsnių sakiniai, juos perskaičiau per penkias minutes. Niekas nepatraukė dėmesio. Tada pabandžiau miestelį netoli Ketskilo parko Niujorko valstijoje. Šįsyk straipsnių mažiau, aštuoniasdešimt du, sudėti pagal parašymo datą. Pradėjau skaityti.

Vudstokas – miestas Niujorko valstijos Alsterio apygardoje, pirmiausia žinomas kaip to paties pavadinimo festivalio, įvykusio 1969 m., vieta [žr. *Vudstoko festivalis*]. Tris dienas jame koncertavo įvairiausi atlikėjai, nuo Džimio Hendrikso iki Dženis Džoplin. Bet iš tikrųjų koncertai vyko ne Vudstoke, o gretimame miestelyje.

Ketrinos ežeras – nedidelis vandens telkinys Niujorko valstijos Alsterio apygardoje, kur dažnai lankydavosi Henris Deividas Toro.

Ketskilo parkas – 700 000 akrų teritorija Ketskilo kalnuose, pavaldi valstijai ir vietos savivaldai, 5 procentai akcijų

priklauso Niujorko miestui, kuris kone visą geriamąjį vandenį gauna iš parke esančių talpyklų.

Roskou – gyvenvietė Niujorko valstijoje, naujausio gyven-tojų surašymo duomenimis turinti 261 namų ūkį.

Egloe – fiktyvi gyvenvietė Niujorko valstijoje, XX a. ketvir-tojo dešimtmečio pradžioje sugalvota „Esso“ kompanijos ir įdėta į turistinių žemėlapių kaip sąžalčiai plagiatoriams, va-dinamasis „popierinis miestas“.

Paspaudžiau nuorodą ir perskaičiau visą straipsnį:

Gyvenvietė yra viešelių kryžkelėje į šiaurę nuo Roskou Niujorko valstijoje. Ją sugalvojo du kartografi, Otas G. Lindbergas ir Ernestas Elpersas. Kaimo pavadinimą su-daro anagrama iš jų inicialų. Sąžalčiai plagiatoriams žinomi jau ne vieną šimtmetį. Kartografi prigalvoja nesamų orien-tyrų – gatvių, gyvenviečių – ir jų prikaišioja į žemėlapius. Jei nesamas objektas randamas kitos leidyklos žemėlapyje, būna aišku, kad žemėlapis nuplagijuotas. Sąžalčiai plagiato-riams dar vadinami popierinėmis gatvėmis ar popieriniais miestais [dar žr. *išgalvoti objektai*]. Nors reta leidykla pri-sipažįsta savo žemėlapiuose naudojanti tokius sąžalčius, šis būdas apsaugoti autorių teises tebėra paplitęs ir šiuo metu.

Ketvirtojo dešimtmečio pradžioje Egloe Niujorko valstijoje ėmė rodytis ir kitų leidyklų žemėlapiuose. „Esso“ įtarė autorių teisių pažeidimą ir rengėsi paduoti konkuren-tus į teismą, bet paaiškėjo, kad žemėlapyje pažymėtoje kryžkelėje nežinomas asmuo pastatė „Egloe universalinę parduotuvę“.

Tas namas tebestovi senojoje vietoje [*reikia citatos*] ir yra vienintelis pastatas Egloe, kuri ir toliau pasirodo daugelyje žemėlapių. Tradiciškai jos gyventojų skaičius nurodomas 0.

Kiekvienas *Omnictionary* straipsnis turi priedą, kur galima pamatyti visus kada nors darytus pataisymus ir vartotojų komentarus. Straipsnio apie Egloe beveik metus niekas neredagavo, tačiau buvo įdėtas nesenas anoniminis komentaras:

Beje, kad ir kas Redaguoja šitą – egloe, Gyventojų skaičius iki gegužės Dvidešimt devintosios Vidurdienio iš tikrųjų Bus Vienas žmogus.

Prisiminiau, kas taip keistai kaišioja didžiąsias raides. *Taisyklės baisiai skriaudžia žodžius sakinio viduryje*. Man suspaudė gerklę, bet prisiverčiau nusiraminti. Komentaras įdėtas prieš penkiolika dienų. Visą tą laiką jis čia laukė manęs. Pasižiūrėjau į kompo laikrodį. Man liko truputį mažiau nei para.

Pirmą sykį per pastarąsias savaites tvirtai žinojau, jog ji gyva. Margo gyva. Ir bus gyva dar bent vieną dieną. Aš taip ilgai galvojau vien apie tai, kur ji galėtų būti, pirmiausia tam, kad atsikratyčiau minties, ar ji išvis gyva, ir iki šiol gerai nesuvokiau, kaip dėl jos bijojau, tačiau dabar... o Dieve... Ji gyva!

Aš stryktelėjau, rankšluostis nuslydo, bet nekreipiau dėmesio ir paskambinau Radarui. Prispaudęs telefoną prie peties ėmiau mautis trumpikes, tada šortus.

- Jau žinau, kas tie popieriniai miestai! Turi su savim delninuką?
- Taip. Klausyk, senuk, jau turi būti čia. Mes tuoj rikiuosimės. Išgirdau Beno balsą:
- Įspėk, kad būtų nuogas!

– Radarai, – tariau stengdamasis jam įteigti, kokia grandiozinė mano naujiena, – pažiūrėk Egloe Niujorko valstijoje. Radai?

– Taip. Skaitau. Palauk. Oho... Oho! Tai gali būti tasai taškas Ketskilo kalnuose, ar ne?

– Aš įsitikinęs. Juk visai šalia. Perskaityk komentarą.

– ...

– Radarai?

– Kad tave kur!

– Žinau, žinau! – sušukau.

Ką jis dar sakė, negirdėjau, nes vilkausi marškinėlius, bet kai telefoną vėl priglaudžiau prie ausies, išgirdau jį kalbantis su Benu. Ir išjungiau.

Internetė mėginau išsiaiškinti, kaip iš Orlando nuvažiuoti į Egloe, tačiau žemėlapių programa nežinojo tokios Egloe, todėl ėmiau ieškoti Roskou. Važiuojant vidutiniškai šešiasdešimt penkių mylių greičiu, pasakė kompiuteris, kelionė truks devyniolika valandų ir keturias minutes. Dabar penkiolika po antros. Taigi liko dvidešimt viena valanda keturiasdešimt penkios minutės. Išsispausdinau maršrutą, griebiau savo vienatūrio raktelius ir užtrenkiau namo duris.

– Devyniolika valandų ir keturios minutės kelio, – pasakiau į telefoną. Numeris buvo Radaro, bet atsiliepė Benas.

– Tai ką darysi? – paklausė. – Skrisi?

– Ne, neturiu tiek pinigų, be to, nuo Niujorko dar būtų aštuonios valandos kelio. Taigi važiuosiu.

Telefoną paėmė Radaras.

– Kiek reikės važiuoti?

– Devyniolika valandų keturias minutes.

– Kas apskaičiavo?

– „Google“ žemėlapiai.

– Šūdas, – metė Radaras. – Tos programos nenumato transporto spūsčių. Aš tau perskambinsiu. Ir paskubėk. Jau turime rikiuotis!

– Manęs nebus. Negaliu gaišti, – pasakiau, bet manęs jau niekas nesiklausė.

Radaras paskambino po minutės.

– Jei važiuosi vidutiniškai šešiasdešimt penkių mylių greičiu niekur nesustodamas ir užmesi laiko spūstims, išeis dvidešimt trys valandos devynios minutės. Taigi nuvažiuotum naktį truputį po pirmos. Vadinasi, kažkur turi laimėti laiko.

– Ką? Tačiau...

– Nenoriu tavęs kritikuoti, – pertraukė mane Radaras, – bet galbūt šiomis aplinkybėmis žmogus, kuris nuolatos vėluoja, turėtų paklausti žmogaus, kuris visada punktualus. Be to, tau reikia nors minutei užšokti čia, antraip tavo tėvai supanikuos, jeigu pašauktas atsiimti atestato nepasirodysi, ir dar, nors tai, aišku, ne svarbiausia, bet primenu, jog tavo bagažinėje mūsų alus.

– Matai, kad neturiu laiko, – pasakiau.

Vėl įsiterpė Benas:

– Nebūk molis. Sugaiši penkias minutes.

– Gerai, varau.

Staigiai pasukau dešininę per raudoną šviesą ir visu greičiu, – mano vienatūris didino greitį geriau negu mamos mašina, bet ne kažin kiek, – nudūmiau į mokyklą. Po trijų minučių buvau aikštelyje priešais sporto salę. Net nepastačiau mašinos, o tik sustojau per vidurį ir šokau lauk. Nubėgau prie salės, bet priešais jau skubėjo trys žmogystos su mantijomis. Vėjas plaikstė jas, prasiskėtus skvernamas sušvytavo plonos Radaro kojos, šalia jo bėgo Benas, basnirčia įsispyręs į sportbačius. Leisė šiek tiek atsiliko.

– Paimkit alų, – liepiau nesustodamas, – o man reikia šneketėti su tėvais.

Tribūnose sėdėjo abiturientų šeimos, aš porą kartų perbėgau krepšinio aikštę, kol vidurinėse eilėse pamačiau tėtį su mama. Jie man mojavu. Puoliau į viršų šokinėdamas per kelias pakopas, taigi atsiklaupiau prie jų gerokai uždusęs.

– Klausykit, aš nebūsiu per aktą [įkvėpimas, iškvėpimas], nes manau, kad radau Margo [įkvėpimas, iškvėpimas], todėl turiu važiuoti, telefonas bus įjungtas [įkvėpimas, iškvėpimas], prašau nepykti ir dar kartą ačiū už mašiną.

Mama griebė man už rankos klausdama:

– Ką? Kventinai, ką čia kalbi? Gali nors kiek lėčiau?

– Važiuosiu į Eglė Niujorko valstijoje, išvažiuoju dabar. Gerai, einu. Nėra laiko. Telefoną turiu. Viskas, aš jus myliu.

Ištraukęs ranką nušuoliavau laiptais nespėjus jiems nieko pasakyti ir nubėgau prie mašinos. Šokau į vidų, užvedžiau mašiną, ėmiau važiuoti, bet grįžtelėjęs pamačiau Beną.

– Išimk alų ir nešdinkis! – užrikau.

– Mes važiuojam kartu, – pasakė jis. – Vis tiek užmigtum šitaip ilgai vairuodamas.

Atsisukau atgal – o ten sėdi Leisė su Radaru, abiejų rankose telefonai.

– Turiu pranešti tėvams, – paaiškino Leisė, rinkdama numerį. – Važiuok, Kju. *Greičiau, greičiau.*

TREČIOJI DALIS

Laivas

Pirmoji valanda

Kurį laiką visi saviškiams aiškina, kad, pirma, mes praleidžiame atestatų įteikimą, antra, važiuojam į Niujorką, trečia, iš ten vykstame į miestą, kurio iš tikrųjų gali ir nebūti, tikėdamiesi, ketvirta, sučiupti anoniminę *Omnictionary* komentatorę, kuri, sprendžiant iš jos polinkio be jokios tvarkos kaišioti Didžiasias Rades, penkta, tikriausiai ir yra Margo Rot Špygelman.

Paskutinis pokalbį telefonu baigęs Radaras sako:

– Noriu padaryti pareiškimą. Mano tėvai baisiausiai nepatenkinti, kad aš praleisiu atestatų įteikimą. Mano mergina irgi pyksta, nes po aštuonių valandų buvome planavę kai ką *labai* svarbaus. Nenoriu leistis į smulkmenas, bet norėčiau, kad ši kelionė būtų tikrai smagi.

– Tavo gebėjimas neprarasti skaistybės mus visus įkvepia, – taria šalia manęs sėdintis Benas.

Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje dirsteliu į Radarą.

– BUS SUPERINĖ KELIONĖ! – pažadu.

Jis nenoromis šypteli. Malonumas išvažiuoti.

Mes važiuojame I-4 magistrale, eismas nedidelis, o tai beveik stebuklas. Varau kraštine kairiąja juosta aštuoniomis myliomis viršydamas leistiną penkiasdešimt penkių mylių greitį, nes girdėjau, kad policija stabdo tik tada, jeigu jį viršiji devyniomis myliomis.

Mes mikliai pasiskirstome vaidmenis.

Leisė yra mūsų tiekėja. Ji garsiai vardija viską, ką turime kelio- nei: pusę „Snickers“ batonėlio, Beno pradėtą prieš man paskam- binant apie Margo; du šimtus dvylika butelių alaus bagažinėje; mano išspausdintus maršrutus; turtą, rastą jos rankinėje: aštuo- nias gaulterijos skonio kramtukes, pieštuką, kelias servetėles, tris tamponus, saulės akinius, lūpų balzamą, namų raktus, Jaunųjų krikščionių sąjungos kortelę, bibliotekos bilietą, keletą parduotu- vės čekių, trisdešimt penkis dolerius ir BP kreditinę kortelę.

– Kaip įdomu! Mes keliaujame kaip pirmieji kolonistai, beveik tuščiomis! Bet būtų gerai turėti daugiau pinigų, – taria Leisė.

– Neblogai, kad turime BP kortelę, – sakau. – Su ja galime įsipilti degalų ir nusipirkti valgyt.

Veidrodėlyje žvilgteliu į Radarą – jo mantijos iškirptėje matau susiraičiusius gyvaplaukius. Jis kiša ranką į Leisės rankinę.

– Gal kartais turi kokias trumpikes? – klausia.

– Rimtai, mums reikia sustot prie kokios drabužių parduotu- vės, – priduria Benas.

Radaro darbas, kurį jis pradeda padedamas delninuko skai- čiuoklio, yra Analizė ir Planavimas. Jis sėdi už manęs išskleidęs šalia savęs maršruto lapus ir vienatūrio naudojimo instrukciją. Skaičiuoja, koku greičiu reikia važiuoti norint pasiekti tikslą rytoj dvyliktą valandą, kiek kartų reikės sustoti pasipildyti degalų, žymi- si, kur kelyje stovi BP degalinės, numato, kiek minučių sugaišime sumažinę greitį įsukdami į jas ir išsukdami, kiek prastovėsime jose.

– Taip, įsipilti degalų reikės keturis kartus. Ir tą padaryti labai labai greitai. Toliausioje nuo plento – per šešias minutes. Mūsų laukia trys kelio remonto ruožai, spūstys Džeksonvilyje, Vašing- tone ir Filadelfijoje, nors Vašingtoną pervąžuosime trečią rytą, kas mums į naudą. Mano skaičiavimais, vidutinis greitis turi būti septyniasdešimt dvi mylios per valandą. Koks dabar?

- Šešiasdešimt trys, – sakau. – Leistinas penkiasdešimt penkios.
- Padaryk septyniasdešimt dvi.
- Negaliu, pavojinga, be to, gausiu baudą.
- Padaryk septyniasdešimt dvi, – pakartoja jis.

Aš paspaudžiu. Visa bėda, kad nelabai noriu važiuoti septyniasdešimt dviejų mylių greičiu, o pats vienatūris irgi nenori lėkti septyniasdešimt dviejų mylių greičiu. Jis pradeda taip kratytis, lyg ketintų subyrėti. Lieku kraštinėje kairėje juostoje, nors nevažiuoju greičiausiai, ir man nesmagu, kad kiti turi mane lenkti iš dešinės, bet man reikia laisvo kelio, nes, ne taip kaip kiti, aš negaliu sulėtinti greičio. Mano uždavinys toks: vairuoti ir nervintis. Dingteli, kad vieną kartą jau vykdžiau tokį uždavinį.

O Benas? Beno uždavinys – norėti šlapintis. Iš pradžių atrodo, jog jis daugiausia zirs, kodėl mes neturime jokių diskelių, o visos Orlando radijo stotys sumautos, išskyrus koledžo, bet jos jau negirdėti. Tačiau gan greitai jis pamiršta šituos niekus ir imasi savo tikrojo pašaukimo – dejuoti, kaip nori myžt.

– Aš noriu myžt, – pareiškia jis 03.06, tai yra praėjus keturiasdešimčiai minučių, kai išvykome, ir likus važiuoti maždaug parą.

– Na, geroji naujiena tokia, – taria Radaras, – kad mes sustosime. Blogoji naujiena – kad tai bus ne anksčiau kaip po puspenktos valandos.

– Gal ištversiu, – sako Benas. Bet 03.10 praneša: – Vis dėlto nebegaliu. Tikrai.

- Kentėk, – liepiame chorui.
- Bet aš... – lemena jis.
- Kentėk! – vėl šaukiame.

Kurį laiką taip ir smaginėmės: Benas nori sisioti, mes liepiame jam kentėti. Jis žvengia ir skundžiasi, kad nuo juoko dar labiau varo myžt. Leisė prišoka iš užpakalio ir ima kutenti jam šonus.

Jis kvatoja gailiai aikčiodamas, aš juokiuosi iš jo tebevažiuodamas septyniasdešimt dviejų mylių greičiu. Įdomu, Margo tyčia užtaisė mums šitą kelionę ar taip susiklostė, – vis tiek tokio smagumo nebuvo nuo tada, kai visą naktį praleidau prie mamos mašinos vairo.

Antroji valanda

Aš tebevairuoju. I-95 magistrale pasukame į šiaurę ir netoli pakrantės besirangančiu serpantinu mauname gilyn į Floridą. Pakeleję auga vien pušys, plonos ir išstypusios, visai kaip aš. Bet matau tiktai kelią, daug ką aplenkiu ir mane kai kas aplenkia, visą laiką seku, kas priekyje ir kas važiuoja už manęs, kas artėja ar tolsta.

Leisė su Benu susėdo kartu, Radaras nulindo į patį galą, jie žaidžia pasenusią „Aš pastebėjau“ versiją, kai galima pastebėti tik tai, ko tikrovėje nepamatysi.

– Aš pastebėjau kai ką siaubingai nuostabaus, – pradeda Radaras.

– Kaip Benas šypsosi tik dešine burnos puse? – klausia Leisė.

– Ne, – atsako Radaras. – Ir nekaišiotok visur savo Beno. Bjauru.

– Gal pastebėjai, kad po mantijomis esate nuogi ir taip turėsite važiuot į Niujorką, o visi pravažiuojantieji manys, kad jūs su suknelėmis?

– Ne, – sako Radaras. – Tai tik siaubinga.

Leisė šypsosi.

– Nieko, pamažu priprasite prie suknelių. Po jomis taip maloniai palenda vėjas.

– Supratau! – šaukiu. – Tu pastebėjai, kad šita mašina turėsime važiuoti visą parą. Nuostabu, nes kelionės iš principo nuostabios. O siaubinga, nes vienatūris suris tiek benzino, kad bus galas visai planetai.

Radaras vėl sako, jog neatspėjome, ir žaidimas tęsiasi. Varau septyniasdešimt dviejų mylių greičiu melddamasis, kad negaučiau baudos kvito, ir žaidžiu su jais šitą metafizinę „Aš pastebėjau“ versiją. Pagaliau paaiškėja – siaubingai nuostabus daiktas tai, kad mes išsinuomotomis mantijomis, po kuriomis esame nuogi, taip ir nepasirodėme įteikiant atestatus. Pralekiu pro policininką, stovintį žole užsėtoje skiriamojėje juostoje. Abiem rankom spaudžiu vairą neabejodamas, kad jis mus pasivys ir privers sustoti. Bet policininkas nesiveja. Galbūt žino, jog lėčiau negaliu važiuoti.

Trečioji valanda

Benas vėl sėdi priekyje šalia manęs. Aš tebevairuoju. Visi išalkę. Leisė mus apdalija kramtukėmis, bet maža naudos. Ji sudaro didžiulį sąrašą, ko reikės nusipirkti pirmą kartą užsukus į BP degalinę. Tikiuosi, degalinė bus gerai aprūpinta, nes mes ją nusiaubsime.

Benas trepsi.

– Gal nustosi?

– Trys valandos, kai noriu myžt.

– Jau sakei.

– Myžalai jau šonkaulius apsėmė, – sako jis. – Tuoju ausis pasieks. Senuk, šiuo metu septyniasdešimt procentų mano kūno svorio sudaro myžalai.

– Aha, – burbteliu vos šyptelėdamas. Žiauriai juokinga, bet aš pavargęs.

– Atrodo, greit pravirksiu ir iš akių pasipils myžalai.

Jis mane pribaigia, ir aš susijuokiu.

Kai po kelių minučių pasižiūriu, Benas sėdi sugniaužęs tarpkoją su visu mantijos audeklu.

– Čia kas per cirkas? – klausiu.

– Klausyk, aš noriu myžt. Prisieina užspausti žarną. – Jis atsuka į anuos. – Radarai, ar jau greitai?

– Kad užtektų keturių sustojimų, turime nuvažiuoti dar mažiausiai šimtą keturiasdešimt tris mylias, taigi važiuoti dar valanda penkiasdešimt aštuonios su puse minutės, jeigu Kju išlaikys tą patį greitį.

– Aš laikau! – šaukiu.

Mes esame šiauriau Džeksonvilio, artėjame prie Džordžijos valstijos.

– Radarai, aš tiek neišbūsiu. Duok į ką nusimyžt.

– NE! – paskelbia choras. Nė už ką. Laikyk, būk vyras. Laikyk, kaip Viktorijos laikų dama laiko savo skaistybę. Laikyk oriai ir tauriai, kaip Jungtinių Valstijų prezidentas savo rankose laiko laisvojo pasaulio likimą.

– DUOKIT KĄ NORS, ARBA APMYŠIU SĖDYNE. GREIČIAU!

– O varge, – sako Radaras, atsisėgdamas saugos diržą.

Nulindęs į bagažinę atidaro šaltkrepšį. Grįžęs į savo vietą paduoda Benui butelį alaus.

– Ačiū Dievui, atsukamas, – taria Benas, suima butelį audeklu ir atsuka.

Tada pakelia lango stiklą, ir šoniniame veidrodėlyje matau, kaip alus liejasi pro langą ir tykšta ant asfalto. Benui pavyksta butelį pasikišti po mantija neparodant mums neva didžiausių pasaulyje kiaušių, o mes sėdime ir laukiame, žiūrėti pernelyg bjauru.

– Oi, neįmanoma pakentėti? – taria Leisė, kai visi išgirstame. Iki tol nesu girdėjęs tokio garso, bet vis tiek jį atpažįstu: į butelio dugną čiurškia šlapimas. Skamba beveik kaip muzika. Kokti ir labai greita muzika. Dirstelėjęs į Beną jo akyse pamatau palaimą. Jis šypsosi žiūrėdamas į tolį.

– Kuo ilgiau lauki, tuo paskui geriau, – sako.

Garsas keičiasi: skystis jau ne čiurlena į stiklą, o teška į esamą skystį. Šypsena Beno veide pamažu išblėsta.

- Senuk, atrodo, reikės dar vieno butelio, – staiga praneša jis.
- Dar butelį, GREIT! – šaukiu.
- Klausau, dar vieną butelį!

Radaras žaibiškai persilenkia per sėdynę į bagažinę ir iš šaltkrepšio ištraukia dar butelį. Atsuka, praveria užpakalinį langą ir pro plyšį išpila alų. Tada puola į priekį, įkiša galvą tarp manęs ir Beno ir paduoda jam butelį. Vargšelio akys laksto paklaikusios iš siaubo.

- Hm, pakeisti butelius bus... hm... nelengva, – murma jis.

Po mantija vyksta kažkoks grabinėjimas, nenoriu įsivaizduoti koks, pagaliau iš po audeklo išlenda „Miller Lite“ butelis, pilnas myžalų (stebėtina! panašų į šviesų alų). Benas įstato jį į stiklinių laikiklį, griebia iš Radaro rankos naują butelį ir lengviau atsідūsta.

Visiems kitiems tenka žiūrėti į šlapimą butelyje. Kelias pusėtinai lygus, bet vienatūris vis tiek šokinėja, taigi skystis butelyje kliuksi iki pat kaklelio krašto.

– Benai, jeigu į mano naująją mašiną prilaistysi myžalų, aš tau nurėšiu kiaušius.

Dar nebaigęs telžti, Benas išsišiepia.

– Kur gausi tokį didelį peilį, senuk?

Pagaliau girdžiu, kaip srovė lėtėja. Baigęs jis skubiai išmeta pro langą butelį, iš paskos išlekia ir sklidinąs pirmasis.

Leisė apsimeta žiaukčiojanti, nors, kas žino, gal ir neapsimeta. Radaras klausia:

- Dieve, gal tu iš ryto išplempei aštuoniolika galonų vandens? Tačiau Benas švyti. Iškėlęs kumščius šaukia:

– Nė lašo ant sėdynės! Aš – Benas Starlingas! Pirmasis pučiamųjų orkestro klarnetas. Stovėsenos ant statinės rekordininkas. Myžimo mašinoj čempionas. Aš sudrebinau pasaulį! Aš geriausias!

Po trisdešimt penkių minučių, baigiantis trečiai kelionės valandai, jis tyliai klausia:

– Kada sustosime?

– Jeigu Kju nemažins greičio, po valandos ir trijų minučių, – atsako Radaras.

– Gerai, – taria Benas. – Gerai, nes noriu myžt.

Ketvirtoji valanda

Pirmą kartą užduoda klausimą ir Leisė:

– Ar dar neatvažiuvom?

Mes žvengiamo. Bet esame jau Džordžijoje, valstijoje, kurią staigiai pamilau dėl vienintelės priežasties: leistinas greitis čia septyniasdešimt mylių, taigi galiu paspausti iki septyniasdešimt septynių. Šiaip Džordžija labai panaši į Floridą.

Tą valandą praleidžiame rengdamiesi pirmam sustojimui. Jis be galo svarbus, nes labai labai labai noriu valgyt ir gert. Kažkodėl nuo kalbų apie tai, ko prisipirksime BP degalinėje, alkis nebe taip graužia skrandį. Leisė visiems išdalija pirkinių sąrašus smulkiomis raidytėmis, sugrūstomis kitoje rastų čekių pusėje. Benui ji liepia iškišti galvą pro langą ir nustatyti, iš katro šono degalų įpylimo anga. Pirkinių sąrašus ji priverčia mus išmokti atmintinai ir dar išegzaminuoja. Mes kelis kartus pakartojame apsilankymo degalinėje planą, nes turėsime suktis ne lėčiau negu technikai, ralyje aptarnaujantys lenktyninius automobilius.

– Dar kartelį, – sako Leisė.

– Aš pilu kurą, – aiškina Radaras. – Įkišęs žarną bėgu į vidų, kol benzinas teka, nors turėčiau stovėti šalia, ir atiduodu jums kortelę. Tada bėgu atgal prie mašinos.

– Aš paduodu kortelę kasininkui, – sako Leisė.

– Arba kasininkei, – priduriu.

– Nesvarbu, – atšauna Leisė.

– Aš tik šiaip... Nediskriminuok moterų.

– Gerai jau, Kju. Žmogui už prekystalio paduodu kortelę. Paprašau jį arba ją, kad išmuštų viską, ką atnešime, ir einu į tualetą.

Tada mano eilė:

– Aš tuo laiku susirenku viską pagal savo sąrašą ir nešu prie kasos.

– Aš pirmiausia nueinu į tualetą. Pamyžęs renku pagal sąrašą prekes.

– Svarbiausia marškinėliai, – įsiterpia Radaras. – Į mane visi taip šnairuoja.

– Išeinu iš tualetu ir pasirašau čekį, – sako Leisė.

– Kai tik bakas bus pilnas, sėsiu į mašiną ir nuvažiuosiu, taigi pasistenkit sėdėti viduje. Kitaip ramiai jus paliksiu. Turite šešias minutes, – perspėja Radaras.

– Šešias minutes, – pakartoju linktelėdamas. Leisė su Benu irgi pakartoja:

– Šešias minutes.

17.35, likus važiuoti dėvynis šimtus mylių, Radaras praneša, kad, jo duomenimis, kitoje įvažoje bus BP degalinė.

Man sukant į degalinės aikštelę, Leisė su Radaru sėdi pasirengę prie slankiųjų durelių. Benas, atsisegęs saugos diržą, viena ranka įsitvėręs rankenos, kitą padėjęs ant prietaisų skydo. Aš kuo ilgiau stengiuosi nemažinti greičio ir nuspaudžiu stabdžius prie pat cisternos. Vienatūris staigiai sustoja, visi išvirstame lauk. Su Radaru susitinkame priešais mašiną, sviedžiu jam raktelius ir bėgu į salę su maisto produktais. Kol Benas skuba į tualetą, Leisė žilaplaukei moteriškai (vis dėlto moteris!) aiškina, kad mes pirsime labai

daug, kad labai labai skubame ir ji turi kuo greičiau išmušti mūsų atneštas prekes, o ji sumokėsianti BP kortele. Moteris kiek sutrikusi sutinka. Įbėga Radaras plevėsuojančiais mantijos skvernais, atiduoda Leisei kortelę.

Aš lakstau tarp lentynų ir šluoju viską, kas įeina į mano sąrašą. Leisei kliuvo gėrimai, Benui – nevalgomos prekės, man – kas valgoma. Puolu lentynas, tarsi būčiau gepardas, o tortilijų traškučiai – sužeistos gazelės. Velku prie kasos pilną glėbį traškučių, džiovintos jautienos ir žemės riešutų pakelių, tada bėgu prie saldumynų. Sauja „Mentos“, sauja „Snickers“ ir... Ai, sąrašė nėra, bet bala nematė, aš dievinu „Nerds“, todėl pagriebiu tris pakelius. Bėgu prie kasos, suku į kulinarijos skyrelį, tačiau ten guli tik pasenę sumuštiniai su kalakutiena, jau labai panašia į kumpį. Čiumpu porą. Lėkdamas prie kasos stabteliu, stveriu porą „Starburst“, pakelį „Twinkies“ ir nežinia kiek maistingųjų „GoFast“ batonėlių. Bėgu atgal. Benas prie prekystalio perduoda kasininkei marškinėlius ir saulės akinius po keturis dolerius. Leisė atitepia baisybę limonado, energetinių gėrimų ir vandens. Buteliai didžiuliai, tokių net Benas neprimyžtų.

– MINUTĖLĖ! – šaukia Leisė, ir aš išsigąstu. Sukuosi ratu peržvelgdamas lentynas ir bandydamas prisiminti, ką pamiršau. Žvilgteliu į sąrašą. Atrodo, viską turiu, bet toks jausmas, kad pamiršta kažkas svarbaus. Kažkas. *Galvok, Džeikobsenai*. Traškučiai, šokoladukai, sumuštiniai su kalakutiena, panašia į kumpį, sumuštiniai su riešutų sviestu ir džemu... Kas dar? Kokių dar būna valgomų dalykų? Mėsa, traškučiai, saldumynai ir... ir... ir... „KREKERIAI!“ – surinku ir šoku prie sausainių, stveriu krekerius su sūriu, su žemės riešutų sviestu, dėl visa ko pridėdu „močiutės sausainių“ irgi su žemės riešutų sviestu, pribėgęs viską bloškiu ant prekystalio. Kasininkė jau prikrovė keturis maišelius pirkinį. Beveik už šimtą dolerių, o kur dar benzino kaina. Visą vasarą arsiu, kad grąžinčiau skolą Leisės tėvams.

Pauzė trunka sekundę – kol kasininkė brūkšteli Leisės kortele. Žvilgteliu į laikrodį. Po dvidešimties sekundžių reikia išvažiuoti. Pagaliau išlenda čekis. Moteris atplėšia jį nuo juostos, Leisė pasirašo, mudu su Benu griebiamo maišelius ir dumiam į mašiną. Radaras, tarsi mus ragindamas, vienatūrį jau užvedė, ir mes skutame per aikštelę; Beno mantiją vėjas taip plaiksto, jog jis atrodo panašus į juodąjį magą, įvaizdžiui prieštarauja tik baltos liesos blauzdos ir plastikiniai maišeliai rankose. Iš po suknelės švysčioja ir Leisės kojos, bėgant įsitempę raumenys. Kaip pats atrodau, nežinau, bet žinau, kaip jaučiuosi – visiškai nuvažiavusiu jaunu prietranka. Žiūriu, kaip Leisė su Benu atidaro slankiąsias dureles, sumeta maišelius, įlipa. Aš iš paskos – griūnu ant maišelių ir Leisės. Man užstūmus dureles, Radaras rauna iš vietos; pirmą kartą ilgoje ir margoje vienatūrių istorijoje atsirado žmogus, tokiu baisiu staigumu išlekiantis iš aikštelės. Radaras įsuka į kelią gan pavojingu greičiu ir beregint atsiduria magistralėje. Pralenkėme grafiką keturiomis sekundėmis. Sumušam delnais ir pliaukšim viens kitam per nugarą kaip tikri ralio lenktynininkai. Kelionei apsirūpinome. Benas turi daugybę taros, į kurią galės šlapintis. Man užteks džiovintos jautienos. Leisei – „Mentos“. Radaras su Benu galės užsitraukti marškinėlius. Vienatūris tapo mūsų biosfera: duokite degalų, ir mes galėsime važiuoti amžinai.

Penktoji valanda

Gerai jau, gal ne taip ir šauniai apsirūpinome kelionei... Paaiškėja, kad per tokią skubą mudu su Radaru padarėme keletą vidutinių (ne mirtinų) klaidų. Radaras priekyje vienas, mes su Benu jam už nugaros iškrauname maišelius ir perduodame pirkinius užpakaly-

je sėdinčiai Leisei. Leisė savo ruožtu viską rūšiuoja į krūvas pagal tik jai vienai suprantamą „logistikos“ schemą.

– Kodėl priemonės nuo peršalimo ir nuo mieguistumo guli atskirai? – klausiu. – Argi visi vaistai neturėtų būti vienoj krūvoj?

– Kju, brangusis, tu esi berniukas. Nieko nesupranti, kaip reikia rūšiuoti. Tabletės nuo mieguistumo guli kartu su šokoladu ir kava „Mountain Dew“, nes turi kofeino, taigi neduoda užmigti. O vaistai nuo peršalimo padėti prie džiovintos mėsos, nes jų išgėrus ar užvalgius mėsos apima sunkumas.

– Fantastika, – sakau.

Kai ištuštinu maišelį, Leisė klausia:

– Kju, o kur maistas, kuris... na, kuris naudingas?

– Ką?

Leisė paima mano sąrašą ir skaito:

– Bananai. Obuoliai. Džiovintos spanguolės. Razinos.

– Vaje, – susizgrimbu. – Tiksliai. Vadinasi, ketvirta grupė buvo ne krekeriai.

– Kju! – Leisė įtūžusi. – Šito aš negalėsiu valgyti!

Benas ima jai už alkūnės.

– Gali valgyti močiutės sausainius. Jie nekenksmingi. Juos juk kepė močiutė. O ji blogo nenori.

Leisė nupučia nuo veido plaukus. Regis, nuoširdžiai pasipiktinusi.

– Be to, – sakau jai, – yra „GoFast“ batonėlių. Jie prikimšti vitaminų.

– Aha, vitaminų ir po trisdešimt gramų riebalų, – atkerta ji.

Mus pasiekia Radaro balsas:

– Aš jums pakritikuosiu batonėlius! Norite, kad sustočiau?

– Kai suvalgau tokį batonėlį, suprantu, kodėl uodai taip mėgsta kraują, – pareiškia Benas.

Aš išvynioju pobaisį karamelinį „GoFast“ batonėlį su javainiais ir prikišu Leisei prie burnos.

– Tik pauostyk, – siūlau. – Įtrauk gardžiausių vitaminų aromato.

– Aš per jus išstorėsiu.

– Ir dar būsi išberta spuogais, – priduria Benas. – Nepamiršk spuogų.

Leisė paima iš manęs batonėlį ir nenoromis atsikanda. Ji užsimerkia, kad paslėptų orgazmui artimą malonumą, būdingą „GoFast“ skoniui.

– O Dieve, juk tai vilties skonis.

Pagalčiau iškrauname paskutinį maišelį. Jame dveji didelio dydžio marškinėliai, kuriais baisiausiai džiaugiasi Radaras su Benu, nes dabar jie bus „vyrukai, ant mantijų apsivilkę didžiulius marškinėlius“, o ne tiesiog „vyrukai idiotiškomis mantijomis“.

Bet, kai Benas juos išlanksto, išlenda dvi problemėlės. Pirma, pasirodo, kad L dydžio marškinėliai Džordžijos degalinėse ne tokio paties didumo kaip, tarkime, Ould Neivyje. Marškinėliai iš degalinės milžiniški, panašesni į šiukšlių maišus, o ne marškinėlius. Mažesni už mantiją, bet menkai. Tačiau šis nesklandumas yra gyvas niekis, palyginti su antrąja problemėle: ogi tai, kad ant abiejų atspausta Konfederacijos vėliava. Virš jos šviečia šūkis: „GERBK, O NE NEKĘSK!“

– Negali būti, – murma Radaras, kai parodau, iš ko mes žvengiame, bet jis irgi ima juoktis. – Benai Starlingai, negaliu patikėti, kad savo juodaodžiam draugui nupirkai rasistinius marškinėlius.

– Senuk, pagriebiau, ką pirmiausia pamačiau.

– Daugiau manęs nevadink senuku, – sako Radaras, bet kratydamas galvą ima juoktis. Įteikiu jam marškinėlius, jis įsirango į juos suspaudęs vairą keliais. – Tikiuosi, mane sustabdys policija.

Norėčiau pamatyti, kaip kelių patrulis reaguos į juoduką, ant juodo drabužio vilkintį konfederato marškinėlius.

Šeštoji valanda

Kažkodėl penktadienio vakarą *visiems* prireikė važiuoti kaip tik I-65 magistralės ruožu į pietus nuo Florencijos Pietų Karolinoje. Mes įklimpstame kelias mylias nutįsusioje spūstyje; nors Radaras iš paskutiniųjų stengiasi viršyti greitį, daugiau kaip trisdešimt niekaip neišeina. Aš sėdžiu priekyje šalia jo, o kad ne taip nervintumės, žaidžiame ką tik sugalvotą žaidimą „Tas tipas žigolas“. Visas įdomumas – išgalvoti, kaip gyvena žmonės, važiuojantys aplinkinėmis mašinomis.

Štai prašliaužiame pro Lotynų Amerikai būdingos išvaizdos moteriškę senutėlėje tojotoje „Corolla“. Žiūriu į ją per tirštėjančias sutemas.

– Ji paliko šeimą ir atvyko čia. Nelegaliai. Kiekvieno mėnesio trečią antradienį namiškiams siunčia pinigų. Ji turi du mažus vaikus, vyras irgi imigrantas. Dabar jis Ohajuje, namie būna tik tris keturis mėnesius per metus, bet juodu gražiai sutaria.

Radaras pasilenkęs žiūri į ją.

– Dieve, Kju, viskas ne taip dramatiška. Ji dirba sekretore advokatų kontoroje, žiūrėk, kaip apsirengusi. Mokėsi penkerius metus, tačiau dabar jau greitai gaus diplomą ir pati taps advokate. Neturi nei vaikų, nei vyro. Tačiau turi meilužį. Nelabai rimtą. Bijantį įsipareigoti. Jis baltasis, privengiantis rasių susimaišymo.

– Ji su vestuviniu žiedu, – sakau.

Aš geriau apžiūrėjau už Radarą. Ji stovi man iš dešinės, jos mašina žemesnė. Langai užtamsinti, bet vis tiek ją matau. Kažką

dainuoja įbedusi akis į kelią. Kokia daugybė žmonių... Amžinai pamirštame, kad pasaulis jų prisikimšęs, ir taip lengva įsivaizduoti kiekvieno gyvenimą, o dar lengviau apsirikti tai darant. Man topteli, jog ši mintis itin svarbi, viena tų idėjų, apie kurias smege-nys turi lėtai apsimyti kaip pitonai, užsmaugiantys savo grobį, bet jos išplėtoti nespėju, nes Radaras sako:

– Tą žiedą ji nešioja tik tam, kad atbaidytų iškrypėlius kaip tu.

– Galbūt, – šypteliu, paimu ant kelių gulinčią „GoFast“ bato-nėlio pusę ir atsikandu.

Kurį laiką mašinoje tylu, aš galvoju, kaip žmogų gali matyti, o gali ir nematyti, apie užtamsintus langus tarp manęs ir šios mo-ters, tebevažiuojančios šalia mūsų, tebešliaužiančios spūstyje, abu sėdime mašinose su šitokia daugybe langų ir veidrodžių. Radarui prakalbus paaiškėja, jog ir jis galvojo apie tą patį.

– Žinai, tas „Žigolas“... Atrodo, žaidimas, ir tiek, bet galų gale supranti, jog tas, kuris spėlioja apie kito gyvenimą, atsiskleidžia kur kas daugiau negu tas, apie kurį spėliojama.

– Tikrai, – pritariu aš. – Kaip tik tą patį pamaniau.

Ir negaliu nemanyti, kad Vitmeno poema, nors ir baisiai graži, gal šiek tiek pernelyg optimistiška. Mes galime girdėti kitus, galime juos pasiekti nepajudėję iš vietos, galime įsivaizduoti, kokie jie, ir visi esame sujungti painiai surizgusių šaknų sistema – visai kaip žolė, tačiau po šito žaidimo pradėdu abejoti, ar tikrai galima *tapti* kitu.

Septintoji valanda

Pagaliau apvažiuojame skersai kelio atsistojusį sunkvežimį ir ga-lime įsibėgėti, Radaras mintyse jau apskaičiuoja, kad iki pat Egloe reikės varyti septyniasdešimt septynių mylių greičiu. Nuo tada, kai

Benas pranešė norintis myžt, praėjo visa valanda, bet priežastis paprasta – jis miega. Lygiai šeštą valandą išgėrė vaistų nuo peršalimo. Ir atsigulė užpakalyje, mes su Leise prisegėme jį dviem saugos diržais. Jis pasiskundė, kad nepatogu, bet, pirma, tai padarėme jo paties labui, antra, tuoj jo nevargins joks nepatogumas, nes miegos kaip akmuo. Ir miega. Bus pažadintas vidurnaktį. Dabar, 21 valandą, ant kitos sėdynės lygiai taip pat paguldžiau miegučio Leisę. Ją pažadinsime antrą nakties. Nutarėme pamiegoti pakaitomis, kad rytoj rytą, kai pasieksim Egløe, nereikėtų vokų paremti degtukais.

Vienatūris tapo mažučiais namais. Aš sėdžiu priekyje šalia vairuotojo tarsi jaukiame darbo kambarėlyje. Manau, jog ši patalpa namuose geriausia: erdvi ir krėslas visai patogus.

Kilimėlis po mano sėdyne tartum kabinetas, ant jo išskleistas JAV žemėlapis, Beno nupirktas degalinėje, ir mano išspausdintas maršrutas, taip pat guli popiergalis, kuriame Radaras apskaičiavo greitį ir likusį atstumą.

Radaras prie vairo. Svetainėje. Beveik ne blogiau kaip darbo kambarėlyje, tik negali taip atsipalaiduoti. Ir dar ten švariau.

Tarp svetainės ir darbo kambarėlio yra centrinė konsolė. Tai mūsų virtuvė. Ten guli džiovintos jautienos ir batonėlių „GoFast“ atsargos, taip pat stebuklingas energinis gėrimas „Bluefin“, kurį Leisė įtraukė į pirkinių sąrašą. Jis pilstomas į gražiai išlenktus stiklinius buteliukus, o skonis kaip mėlynos cukraus vatos. Per visą žmonijos istoriją joks kitas gėralas taip nepadeda neužmigti, nors nuo jo pasidarai truputį dirglus. Su Radaru nutarėme jį gurkšnoti, kol liks dvi valandos iki miego pamainos. Manoji prasideda vidurnaktį, kai pabus Benas.

Pirmoji, ištisinė sėdynė yra pirmas miegamasis. Ne tokia patogi, nes šalia virtuvės ir svetainės, kur žmonės nemiega, šnekasi, kartais įjungia per radiją muziką.

Už jos antras miegamasis, tamsesnis, ramesnis, todėl visais atžvilgiais geresnis už pirmąjį.

O už antro miegamojo stovi šaldytuvas, tai yra Radaro šaltkrepšis, kuriame šiuo metu tebėra du šimtai dešimt Beno neprieltų butelių su alumi, sumuštiniai su kumpį primenančia kalakutiena ir kelios skardinėlės kokakolos.

Šis namas pasižymi daugeliu pranašumų. Jis visas išklotas kilimine danga. Turi oro kondicionavimo ir šildymo sistemą, stereofoninę garso įrangą. Tiesa, gyvenamasis plotas vos penkiasdešimt penkių kvadratinį pėdų. Tačiau svarbiausia, jog viskas viename aukšte.

Aštuntoji valanda

Įvažiavus į Pietų Karoliną pastebiu, kad Radaras žiovauja, ir pasiūlau pakeisti jį prie vairo. Man patinka vairuoti – nors tai tik vienatūris, bet jis *mano*. Radaras lipa į pirmąjį miegamąjį, aš griebiu vairą ir tvirtai jį suspaudžiu, tada mikliai peršoku virtuvę ir atsėdu į vairuotojo sėdynę. Radaras perkopia į vietą šalia manęs.

Pasirodo, keliaudamas daug sužinai apie save. Pavyzdžiui, niekada ir į galvą neatėjo, kad galėčiau myžt į pustuštį energinio gėrimo „Bluefin“ buteliuką lėkdamas per Pietų Karoliną septyniasdešimt septynių mylių greičiu, bet paaiškėja, kad galiu. O dar nežinojau, kad sumaišęs truputį „Bluefin“ ir daug myžalų gauni fantastiškai ryškia žalsvai melsvą spalvą. Tokia grožybė, jog noriu buteliuką užsukti ir įstatyti į laikiklį, tegul pamato Leisė su Benu, kai pabus.

Tačiau Radaras kitokios nuomonės:

– Jeigu tuoj pat neišmesti pro langą šito šūdo, mūsų vienuolikos metų draugystei galas.

– Čia ne šūdas, o myžalai.

– Mesk, – liepia jis.

Ir aš šiukšlinu. Šoniniame veidrodėlyje matau, kaip buteliukas trenkiasi į asfaltą ir sprogsta tarsi vandens balionėlis. Radaras irgi mato.

– O Dieve, – taria, – tikiuosi, aš pamiršiu šį mano psichikai tokį žalingą įvykį, lyg jo nė nebūtų buvę.

Devintoji valanda

Niekada nemaniau, jog maistingieji „GoFast“ batonėliai gali pabosti. Paašškėja, kad gali. Atsikandu ketvirto tą dieną, ir skrandis jau nepriima. Atitraukiu konsolės viršų ir įkišu jį. Ši virtuvės dalis yra mūsų podėlis.

– Gaila, neturime obuolių, – sako Radaras. – Dieve, kaip dabar būtų gera sugrauzti obuolį.

Aš atsidūstu. Toji kvaila ketvirta produktų grupė... Be to, nors jau kelias valandas negėriau „Bluefin“, jaučiuosi visas sudirgęs.

– Aš kažkoks sudirgęs, – tariau.

– Aha. Ir aš negaliu nebarbenti pirštais. – Pasižiūriu. Jis tyliai barbena pirštais į kelius. – Žinok, realiai negaliu sustoti.

– Klausyk, aš irgi nesu pavargęs, gal pabūnam iki keturių, tada juos pažadinsim ir miegosim iki aštuntos.

– Gerai, – sutinka jis.

Tylime. Kelias jau tuščias, važiuoju tik aš ir vienas kitas furgonas, jaučiu, kaip mano smegenys apdoroja informaciją vienuolika tūkstančių kartų greičiau nei įprastai, ir man atrodo, kad viskas be galo lengva, kad vairuoti magistraliniu keliu – smagiausias darbelis pasaulyje: reikia tik laikytis savo juostos, prie nieko per daug

nepriartėti ir nesustoti. Gal ir Margo panašiai jautėsi, bet jeigu važiuočiau vienas, nebūtų taip gera.

Radaras nutraukia tylą:

– Na, jeigu jau nesiruošiame miegoti iki ketvirtos...

– Atsukame dar vieną „Bluefin“ buteliuką, – užbaigiu sakinį.

Taip ir padarome.

Dešimtoji valanda

Laikas sustoti antrą kartą. 12.13 nakties. Mano pirštai tarsi be kaulų ir be raumenų, o vien tik gyva judesių energija. Negalėdamas jų nulaikyti trinu vairą.

Radaras savo delninke suranda artimiausią BP degalinę, ir mes nutariame žadinti Leisę su Benu.

– Vyručiai, tuoj sustosime.

Jokios reakcijos.

Radaras atsisukęs purto Leisę už peties.

– Leise, laikas keltis.

Nieko.

Ijungiu radiją. Surandu stotį, leidžiančią senienas. Bitlai. Daina vadinasi „Labas rytas“. Pagarsinu. Nieko. Radaras pasuka dar garsiau. Ir dar. Prasidėjus priedainiui užtraukia kartu. Prisijungiu ir aš. Turbūt juos pagaliau pribudina mano nemuzikalus spieгимas.

– NUTILDYKIT! – rikteli Benas.

Mes pritildome muziką.

– Benai, greit sustosime. Norėsi myžt?

Jis tyli, iš patamsio man už nugaros girdėti kažkoks šnaresys, sakau, gal Benas sumąstė, kaip fiziškai patikrinti, ar pilna pūslė.

– Atrodo, nereikia, – sako jis.

– Gerai, tada tu pripildai baką.

– O aš, kaip vienintelis dar nemyžęs mašinos viduje, pirmas bėgu į tualetą, – pareiškia Radaras.

– Šššš, – murma Leisė, – ššš, nustokit šnekėti.

– Leise, kelkis pasisiot, – ragina ją Radaras. – Tuoj sustosime.

– Galėsi nusipirkt obuolių, – priduriu aš.

– Obuolių, – linksmi pakartoja ji mažos mergytės balseliu. – Noriu obuoliukų.

– Bet paskui tu *turėsi vairuoti*, – perspėja ją Radaras. – Taigi pagaliau atsibusk.

Ji atsitiesia ir normaliu Leisės balsu taria:

– O šito nelabai noriu.

Išsukame iš magistralės, iki degalinės devynios mylios, regis, nedaug, bet Radaras sako, jog tikriausiai sugaišime keturias minutes, o mes jau praradome laiko spūstyje Pietų Karolinoje, todėl gali būti liūdna po valandos privažiavus kelio remonto ruožą. Bet aš nepasiduodu pesimistinėms nuotaikoms. Leisė su Benu, šiaip taip išsibudinę, kaip ir aną kartą laukia prie slankiųjų durelių. Mašinai sustojus visi išlekiamo, aš metu Benui raktelius, jis sugauna.

Mudu su Radaru skubiai einam pro prekystalį, Radaras sustoja pamatęs, kaip į jį spokso baltasis kasininkas.

– Taip, – šaltai sako Radaras, – ant iškilmingo akto mantijos aš apsivilkau marškinėlius su užrašu: „GERBK, O NE NEKĘSK!“ Beje, ar kelnėmis prekiaujate?

Vyrukas atrodo sutrikęs.

– Yra kelios kamufliažinės, ten, kur alyva.

– Puiku, – taria Radaras. Ir atsisukęs į mane prašo: – Būk geras, parink man kokias iš tų kelnių. Ir gal padoresnius marškinėlius?

– Bus padaryta.

Paaiškėja, kad kelnių dydis pažymėtas ne skaitmenimis, o raidėmis ir yra tik M ir L. Griebiu M kelnes, plačius L rožinius marš-

kinėlius su užrašu: „GERIAUSIA PASAULYJE MOČIUTĖ“ ir tris butelius „Bluefin“.

Viską įteikiu pasirodžiusiai Leisei ir einu į moterų tualetą, nes vyrų dar užmęs Radaras. Neprisimenu, kad kada nors būčiau lankęsis kokios degalinės moterų tualete.

Skirtumai:

Nėra sargių automato

Mažiau prirašinėta

Nėra pisuaro

Smarvė, deja, maždaug tokia pati.

Kai išeinu, Leisė moka už pirkinius, Benas signalizuoja, ir aš kiek susimėtęs šuoliuoju prie mašinos.

– Praradome minutę, – praneša Benas iš keleivio sėdynės. Leisė jau suka į kelią, kuriuo grįšime į magistralę.

– Atsiprašau, – sako Radaras; sėdėdamas greta manęs ant galinės sėdynės, jis po mantija maunasi kelnes. – Pliusas tai, kad įsigijau kelnes. Ir naujus marškinėlius. Kur jie, Kju? – Leisė paduoda. – Labai juokinga.

Jis nusivelka mantiją ir apsivelka močiutiškus marškinėlius.

Benas ima zyzti, kodėl jam niekas nenupirko kelnių. Ir praneša, jog niežti užpakalį. Be to, pagalvojęs ir vis dėlto nusprendęs, kad nori myžt.

Vienuoliktoji valanda

Pasiekiamo kelio remonto ruožą. Plentas susiaurėja iki vienu vienos juostos, mes velkamės paskui traktorių su priekaba, slenkantį remontuojamame ruože leistinu lygiai trisdešimt penkių

mylių greičiu. Tokiomis aplinkybėmis Leisė geriausia vairuotoja. Aš jau trunkyčiau vairą, o ji taikiai šnekučiuojasi su Benu, bet staiga atsisukusi sako:

– Kju, mane tikrai prispyrė į tualetą, o mes dėl šito griozdo ir taip vėluojame.

Aš tik linkteliu. Nekaltinu jos. Pats kažki kadai būčiau sustojęs, jeigu nebūčiau įsigudrinęs nusišlapint į butelį. Ji ir taip didvyriškai kentėjo.

Leisė įvažiuoja į visą parą veikiančios degalinės aikštelę, aš išlipu pamankštinti nutirpusių kojų. Kai Leisė parbėga, prie vairo sėdžiu aš. Pats nesuprantu, kaip ten atsidūriau, kodėl atsisėdau vietoj jos. Priėjusi pamato mane, aš jai sakau pro atvirą langą:

– Galiu pavairuoti.

Vis dėlto mašina *mano* ir misija *mano*. Ji klausia:

– Tikrai galėsi?

– Taip taip, jaučiuosi normaliai.

Ji atitraukia slankiąsias dureles ir atsigula ant ištisinės sėdynės, pirmame miegamajame.

Dvyliktoji valanda

2.40 ryto. Leisė miega. Radaras miega. Aš vairuoju. Kelias tuščias. Net dauguma furgonų vairuotojų sugulė miegoti. Artėjančias žibintų šviesas išvystu tik kas kelios minutės. Benas, sėdintis šalia, neleidžia man užmigti, mes šnekamės apie Margo.

– Ar pagalvojai, kaip mums iš viso surasti tą Egloe? – klausia jis.

– Maždaug įsivaizduoju, kur toji sankryža. Be jos, ten daugiau nieko nėra.

– O ji sėdės savo mašinoj pasirėmusi rankele ir lauks tavęs?

– Būtų neblogai, – atsakau.

– Senuk, turiu prisipažinti, man truputį neramu, kad tu... jeigu neišdegs, kaip tu įsivaizduoji... labai smarkiai nusivilsi.

– Aš tik noriu ją rasti, – sakau, nes taip ir yra. Noriu, kad ji būtų saugi, gyva, surasta. Kad siūlas būtų išvyniotas iki galo. Visa kita smulkmenos.

– Taip, bet... tiesiog nežinau, – murma Benas. Jaučiu, kaip jis į mane žiūri Rimtojo Beno žvilgsniu. – Tu tik... tu tik prisimink, kad kai kada paaiškėja, jog žmogus visai ne toks, kokį įsivaizdavai. Aš, pavyzdžiui, Leisę visada laikiau beprotiškai seksualia, nepaprasta ir kieta, tačiau dabar, kai iš tikrųjų su ja draugauju... viskas atrodo kitaip. Žmonės pasidaro kitokie, kai matai juos iš arti ir užuodi jų kvapą, supranti?

– Būk ramus, žinau, – sakau. Jau suvokiu, kaip ilgai įsivaizdavau Margo nei šiokią, nei tokią.

– Noriu pasakyti, kad seniau buvo lengva žavėtis Leise. Iš toli bepigū kam nors jausti simpatiją. Bet kai ji nebėra nuostabi ir nepasiekiamo svajonė ar ką, kai tapo, taip sakant, paprasta mergaite, pasimaišiusia dėl visokių dietų, dažnai esti be ūpo ir mėgsta vadovauti, – tada jau prisieina pamilti visai kitą žmogų.

Jaučiu, kaip man kaista skruostai.

– Nori pasakyti, kad Margo iš *tikrųjų* man nepatinka? Po viso to... aš jau dvylika valandų sėdžiu šitoj mašinoj, o tu manai, jog ji man net nepatinka, nes aš ne... – Užsikertu. – Manai, todėl, kad turi merginą, esi už mane daug gudresnis ir gali man pamokslauti? Kartais tu esi toks...

Užsičiaupiu, nes ten, kur jau vos siekia žibintų šviesa, pamatau kažką, kas mus gali pražudyti.

Ant paties kelio ramiai stovi dvi karvės. Jos greitai artėja, kai-rėje juostoje margė, o mūsų juostą užskersavusi išvis kažkokia

milžinė, didesnė net už mano vienatūrį. Ji stovi nejudėdama ir spokso į mus tuščiomis akimis. Baltut baltutėlė, didžiulė balta siena, kurios nei perlipsi, nei apvažiuosi, nei po ją pralįsi. Gali tik į ją trenktis. Žinau, Benas irgi tai supranta. Girdžiu jį aiktelint.

Kalbama, jog tokiomis akimirkomis žmogui prieš akis prabėga visas gyvenimas, bet man nieko nesidaro. Prieš akis tik stūkso šita sniego baltumo karvė, iki jos liko gal sekundė. Nežinau, ką daryti. Ne, blogiausia ne tai. Blogiausia, kad ir nėra ko daryti, tik rėžtis į šitą baltą karvę, užmušti ją ir patiems žūti. Nuspaudžiu stabdžius, bet veikia iš įpročio, o ne ko nors tikėdamasis: susidūrimas neišvengiamas. Paleidęs vairą iškeliu rankas. Nežinau, kodėl taip darau, bet iškeliu rankas lyg pasiduodamas. Galvoje sukasi pati banaliausia mintis: paprasčiausiai nenoriu žūti. Nenoriu, kad žūtų mano draugai. Ir, turiu pripažinti, laikui sulėtėjus ir mano rankoms kylant aukštyn, topteli dar viena mintis – aš prisimenu Margo. Ir kaltinu ją dėl šito juokingo ir tragiškai pasibaigiančio lėkimo per Ameriką – dėl to, kad turime šitaip rizikuoti, kad ji pavertė mane kvailėliu, pasirengusiu važiuoti kiaurą naktį, be miego ir nuolat viršijant greitį. Jeigu ne ji, aš nežūčiau. Būčiau sėdėjęs namie, kaip visada sėdžiu, saugiai, ramiai, ir būčiau galėjęs padaryti vienintelį dalyką, apie kurį svajojau visą gyvenimą, – suaugti.

Paleidęs laivo šturvalą nustembu, nes pamatau ant vairo svetimą ranką. Ir mašina suka į šoną man nespėjus suvokti, kodėl ji tai daro, paskui suvoki, kad Benas suka vairą į save, iš paskutiniųjų stengdamasis išvengti susidūrimo su karve, mes išvažiuojame į kelkraštį ir į šalikelę, ant žolės. Girdžiu, kaip cypia ratai, kaip Benas greitai suka ir suka vairą priešingon pusėn. Aš jau nežiūriu į nieką. Nežinau, akys užsimerkusios ar tiesiog nebemato. Kažkur per vidurį kūno skrandis atsitrenkia į plaučius. Kažkas aštraus brūkšteli per skruostą. Mes sustojame.

Nežinau kodėl, bet paliečiu veidą. Pažvelgęs į delną pamatau kraują. Pakaitomis apčiupinėju rankas, krūtinę – noriu žinoti, ar tebėra. Tebėra. Dirsteliu į kojas. Yra. Matau sudužusius stiklus. Apsidairau. Sudužo buteliai. Benas žiūri į mane. Benas persibraukia veidą. Atrodo normaliai. Apsičiupinėja kaip ir aš. Nesužeistas. Tik vis žiūri į mane. Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje aš matau karvę. Ir tik dabar, pavėluotai Benas ima rėkti. Žiūri į mane ir rėkia plačiai išsižiojęs, rėkia storu, gerkliniu siaubo pilnu balsu. Paskui nutyla. Man kažkas atsitiko. Darosi silpna. Krūtinėje dega liepsna. Imu žiopčioti. Toks jausmas, lyg nebemokėčiau kvėpuoti. Visą tą laiką buvau užgniaužęs kvapą. Kai ėmiau alsuoti, pasijutau geriau. *Įkvėpti pro nosį, iškvėpti per burną.*

– Ar kuris sužeistas?! – šaukia Leisė.

Atsisėgusi saugos diržą nuo savo sofos persilenkia atgal. Atsi-
gręžęs matau, kad užpakalinės durelės atviros, net pamatau, jog
Radaras išmestas iš mašinos, bet jis atsisėda. Irgi persibraukęs vei-
dą sako:

– Man viskas gerai. Gerai. Ar kiti visi sveiki?

Leisė net neatsako, užgula mūsų virtuvę ir žiūri į Beną.

– Brangusis, tu nesužeistas?

Jos akys sklidinios ašarų kaip lietingą dieną baseinas – van-
dens. Benas atsako jai:

– ManniekonėraniekonėraKjubėgakraujas.

Ji pasisuka į mane. Nederėtų verksti, bet aš verkiu, ne iš skaus-
mo, o iš baimės, aš iškėliau rankas, o Benas mus visus išgelbėjo,
dabar šita mergaitė žiūri į mane visai kaip mano mama, jos žvilgs-
nis lyg ir neturėtų manęs pritrėkšti, bet pritreškia. Žinau, skruos-
tas įpjautas negiliai, bandau pasakyti, bet negaliu nustoti verkęs.
Leisė pirštais, plonais ir švelniais, užspaudžia žaizdelę ir šaukia
Benui, kad sugalvotų, ką prie jos pridėti, tada prie žando į dešinę
nuo nosies priglunda Konfederacijos vėliava.

– Laikyk prispaudęs, – liepia Leisė. – Viskas normaliai, o daugiau nieko neskauda?

Atsakau ne. Tik tada suprantu, jog variklis tebeveikia, o mes nevažiuojame tik todėl, kad aš nuspaudęs stabdžius. Nustatau parkavimo režimą ir išjungiu variklį. Tai padaręs išgirstu tekant skystį. Ne lašant, o tekant.

– Turbūt verčiau išlipti, – taria Radaras.

Aš spaudžiu prie veido vėliavą. Iš mašinos vis taip pat teka.

– Degalai! Tuoju išlėksim į orą! – klykia Benas.

Jis atlapoja dureles, iššoka ir persigandęs bėga tolyn. Peršokęs kelio užtvary skuta per nušienautą pievą. Aš irgi išlipu, bet ne taip paknopstom. Radaras irgi išsėda, tačiau stovi ir raitančiam kulnus Benui juokdamasis šaukia:

– Alus bėga!

– Ką?

– Sudužo visas alus, – aiškina Radaras ir linkteli rodydamas į skilusį šaltkrepsį, iš kurio kliuksi putoto skystimo upelis.

Mes stengiamės prisišaukti Beną, bet jis nieko negirdi, nes lėkdamas per lauką pats rėkia:

– TUOJ SPROGS!

Mantija plaikstosi taip, kad priešaušrio prieblandoje švytuoja liesas baltas užpakalis.

Grįžtelėjęs į plentą girdžiu artėjant mašiną. Baltoji pabaisa ir jos margė draugužė sėkmingai nukėblino prie kito kelkraščio ir vėl ramiai stovi. Atsisukęs pamatau, kad vienatūris įsibedęs į užtvary.

Kol apžiūrinėju žalą, Benas pagaliau paršlepsi. Sukdamiesi neblogai pavarėm per užtvary, nes slankiosiose durelėse brėžis toks gilus, kad įsižiūrėjęs iš arti gali matyti mašinos vidų. Bet visa kita idealu. Daugiau nė vieno įbrėžimo. Langai sveiki. Padangos neprakiurdytos. Einu uždaryti galinių durelių. Tebeputoja alutis,

tekėdamas iš dviejų šimtų dešimties sudužusių butelių. Priėjusi Leisė apkabina mane viena ranka. Abu žiūrime, kaip alaus upeliukas alma į pakelės griovį.

– Kas vis dėlto atsitiko? – klausia ji.

Aš pasakoju: mes mirėme, bet Benui pavyko pasukti kaip reikia, tiesiog genialus suktukas ant ratų.

Benas su Radaru palindo po mašina. Nė vienas nieko nenu-tuokia apie automobilio sandarą, tačiau dėl to tik jaučiasi geriau. Iš po kėbulo kyšo Beno mantijos padurkai ir nuogos blauzdos.

– Senuk, – šaukia Radaras, – atrodo *puikiai*.

– Radarai, – sakau, – mašina apsisuko gal aštuonis kartus. Tik-rai negali atrodyti puikiai.

– Bet atrodo, – tvirtina Radaras.

– Ei, išlįsk, – liepiu Benui, griebdamas už sportbačių.

Jis skubiai išsiritą, aš paduodu ranką, padedu atsikelti. Jo del-nai juodi. Stveriu jį į glėbį. Jeigu nebūčiau paleidęs vairo, o jis taip mikliai neperėmęs laivo valdymo, jau būčiau negyvas.

– Ačiū, – sakau gal per daug energingai plodamas jam per nu-garą. – Dar nesu matęs, kad kas taip tobulai vairuotų iš keleivio sėdynės.

Purvinu delnu jis patapšnoja man sveikąjį skruostą.

– Aš gelbėjau save, ne tave. Patikėk, apie tave net nepagalvojau.

– Ir aš apie tave, – nusijuokiau.

Benas žiūri į mane kreivai šypsodamas, paskui sako:

– Karvė tikrai buvo milžiniška. Tiesiog sausumos banginis.

Aš juokiuosi. Pagaliau iš po mašinos išlenda Radaras.

– Senuk, tikrai manau, kad viskas gerai. Ir praradome tik pen-kias minutes. Mums net nereikia smarkiai didinti greičio.

Leisė žiūri į spidometrą suspaudusi lūpas.

– Kaip manai? – klausiu ją.

– Važiuojam, – atsako ji.

– Važiuojam, – balsuoja „už“ ir Radaras.

Benas išpučia žandus ir iškvėpęs taria:

– Sakau tik pasiduodamas daugumos spaudimui – važiuojam.

– Važiuojam, – pakartoju. – Bet aš, po galais, daugiau nevairuosiu.

Benas paima iš manęs raktelius. Susėdame į mašiną. Radaras išvairuoja į reikiamą juostą ir nuvažiuojame. Iki Eglloe liko penki šimtai keturiasdešimt dvi mylios.

Tryliktoji valanda

Kas porą minučių Radaras sušneka:

– Ar prisimenat, kai mes vos nežuvome, bet Benas sugriebė vairą ir mašina nesusidūrė su ta nenormalia gigantiška karve, o mes ėmėm suktis lyg Disneilando puodeliai, bet likome gyvi?

Leisė deda delną Benui ant kelio ir sako:

– Žinok, tu *didvyris*, ar supranti? Už tokius dalykus duodami medaliai.

– Jau sakiau, bet pakartosiu: nė apie vieną iš jūsų negalvojau. Aš. Gelbėjau. Savo. Kailį.

– Meluoji. Žavus didvyriškas melagėli, – taria ji ir pakšteli jam į skruostą.

Radaras vėl pradeda oraciją:

– Klausykit, ar prisimenate, kai miegojau užpakalyje prisirišęs dviem saugos diržais ir staiga atsidarė durelės, visas alus sudužo, o aš likau sveikas kaip agurkėlis? Kaip išvis *gali* šitaip būti?

– Imkim ir pažaiskim metafizinį žaidimą „Aš pastebėjau“, – pasiūlo Leisė. – Akies krašteliu aš pastebėjau didvyrio širdį, kuri plaka ne vien dėl savęs, o dėl visos žmonijos.

– AŠ NESIKUKLINU. AŠ TIK NENORĖJAU MIRTI! – šaukia Benas.

– Klausykite, prisimenate, kaip prieš dvidešimt minučių važiojome šituo vienatūriu ir vos nežuvome?..

Keturioliktoji valanda

Bent kiek praėjus sukrėtimui pradedame kuoptis. Stengiamės subraukti kuo daugiau butelių šukių ant popieriaus, pilame jas į plastikinį maišelį, kad paskui išmestume į konteinerį. Kiliminė danga įmirkusi lipniu „Mountain Dew“ kavos, energinio gėrimo ir kokakolos mišiniu, mes bandome ją šluostyti tomis keliomis servetėlėmis, kurias pasisekė rasti. Vėliau mašinos vidų reikės gerai išplauti, bet iki Egloe šito negalėsime padaryti. Radaras surado internete, kiek man kainuos naujos durelės – tris šimtus baksų. Plius dažai. Kelionės kaina vis auga, bet vasarą padirbėsiu tėčio kontoroje, be to, tokia išpirka už Margo dar visai maža.

Dešinėje teka saulė. Iš skruosto bėga kraujas. Tačiau vėliava jau prilipo prie žaizdos, galima nebelaikyti.

Penkioliktoji valanda

Už siauros ažuolų eilės iki pat horizonto driekiasi kukurūzų laukai. Kraštovaizdis keičiasi, o daugiau niekas. Tokios magistralės sujungia šalį ir suvienodina: visur „McDonald’s“, BP, „Wendy’s“. Suprantu, jog už tai turėčiau nekęsti magistralinių kelių ir ilgėtis senų gerų laikų, kai už kiekvieno posūkio galėjai maudytis vietos kolorite, – bet bala nematė. Man patinka. Patinka pastovumas. Pa-

tinka, kad važiuoju jau penkioliktą valandą, o jaučiuosi kaip namie. Leisė prisega mane dviem saugos diržais.

– Tau reikia pailsėti, – sako. – Šitiek visko įvyko.

Stebuklas, kad iki tol niekas man neprikišo per mažo aktyvumo kovojant su karve.

Migdamas girdžiu, kaip jie juokauja, – žodžių jau nesuvokiu, bet jaučiu intonacijas, čia kylančius, čia nusileidžiančius draugiško pasierzinimo garsus. Man patinka tik klausytis, dykinėti žolėje. Ir nusprendžiu – jeigu suspėsime nuvykti laiku, bet jos nerasime, štai ką padarysime: važinėsimės po Ketskilo kalnus, susiradę dirvonėlių dykinėsime žolėje šnekučiuodamiesi ir pasakodami anekdotus. Galbūt visa tai įmanoma todėl, kad žinau ją esant gyvą, – net jei nepamatysiu įrodymų. Beveik galiu įsivaizduoti, kad laimingas gyvenu be jos, kad galiu ją paleisti, galiu jausti, kad mes abu vis tiek susipynę šaknimis, net jei daugiau neteks išvysti jos žolės lapų.

Šešioliktoji valanda

Aš miegu.

Septynioliktoji valanda

Aš miegu.

Aštuonioliktoji valanda

Aš miegu.

Devynioliktoji valanda

Kai pabundu, Radaras su Benu garsiai ginčijasi, kaip pavadinti mano mašiną. Benui patiktų „Muchamedas Ali“, mat vienatūris, kaip ir Muchamedas Ali, gavęs smūgį nesustoja. Radaras mano, kad nedera vadinti mašinų istorinių asmenybių vardais. Siūlo pavadinti „Lerlenu“, nes gražiai skamba.

– Nori pavadinti „Lerlenu“? – siaubo sklidiniu balsu klausia Benas. – Nejau vargšas vienatūris dar mažai prisikentėjo?

Aš atsegu vieną diržą, atsisėdu. Leisė atsisuka į mane.

– Labas rytas, – sako. – Sveikas atvykęs į puikiąją Niujorko valstiją.

– Kiek valandų?

– Devynios keturiasdešimt dvi. – Jos plaukai surišti į uodegą, palaidos tik trumpiausios sruogelės. – Kaip savijauta?

– Man baisu, – prisipažįstu.

Leisė šypsodama linkteli.

– Cha, man irgi. Toks jausmas, kad atsitikti gali bet kas, o viskam juk nepasirengsi.

– Tai jau, – pritariu.

– Tikiuosi, mes visą vasarą draugausime, – sako ji.

Ir man kažkodėl palengvėja. Niekada nežinai, nuo ko palengvės.

Dabar Radaras įrodinėja, kad mašiną reikia pavadinti „Pilkąja žąsimi“. Palinkstu į priekį, kad visi geriau girdėtų, ir tariu:

– „Dreidelis“.* Kuo smarkiau įsuki, tuo ilgiau sukasi.

Benas linkteli. Radaras atsigręžia.

– Manau, tave reikėtų paskirti oficialiu pavadinimų sugalvotoju.

* Kalbama apie medinį keturbriaunį vilkelį, kurį žydų vaikai suka per Chanuką. – Vert. pastaba.

Dvidešimtoji valanda

Su Leise sėdžiu pirmame miegamajame. Vairuoja Benas. Radaras šturmanas. Sustojimą pramiegojau, bet jie nupirko valstijos žemėlapi. Egloe jame nepažymėta, tačiau į šiaurę nuo Roskou tik penkios šešios kryžkelės. Visada maniau, kad Niujorkas – tai begalinis metropolis, bet matau tik žalias kalvas, į kurias didvyriškai ropščiasi mano vienatūris. Pokalbis nutyla, Benas siekia radijo rankenėlės, bet aš pasiūlau:

– „Pastebėjau kai ką metafiziško!“

Žaidimą pradeda Benas:

– Akies krašteliu pastebėjau, kas man labai patinka.

– Oi, žinau, – taria Radaras. – Kiaušių skonis.

– Ne.

– Tai tada penių? – spėju aš.

– Ne, žiopoly, – suniekina mane Benas.

– Hmm, – murma Radaras. – Tai gal kiaušių *kvapas*?

– Kiaušių faktūra? – siūlau.

– Nustokit, asilai, tai neturi nieko bendro su genitalijomis.

Leise?

– Hm, gal kartais jausmas, kad išgelbėjai tris gyvybes?

– Ne. Atrodo, jūsų fantazija jau streikuoja.

– Gerai, tada kas?

– Leisė, – atsako Benas, žiūrėdamas į ją užpakalinio vaizdo veidrodėlyje.

– Kretinas, – sakau. – Mes žaidžiame metafizinį „Aš pastebėjau“. Apie nematomus dalykus.

– O tai ir yra nematoma, – atkerta Benas. – Man baisiai patinka Leisė, kurios nematau, na, vidinė.

– Oi, bloga, – susiraukia Radaras, bet Leisė atsisega diržą ir pasilenkusi virš virtuvės kažką pašnibžda Benui į ausį. Jis parausta.

– Gerai, pažadu neišsidirbinėti, – taria Radaras. – Akies krašteliu aš pastebėjau kai ką, ką jaučiame mes visi.

– Baisų nuovargį, – spėju.

– Ne, nors variantas puikus.

Leisė:

– Gal tas keistas jausmas, kai esi tiek prisigėręs kofeino, kad atrodo, ne širdis plaka, o visas kūnas?

– Ne. Benai?

– Hm, mes visi norime myžt ar tik aš?

– Kaip visada, tik tu. Kokių bus dar pasiūlymų? – Mes tyli-me. – Teisingas atsakymas: mes visi jaučiame, kad būsime laimingesni *a capella* sudainavę „Blister In the Sun“*.

Ir tikrai. Nors neturiu muzikinės klausos, rėkiu ne prasčiau už kitus. Kai baigiame, sakau:

– Aš pastebėjau nuostabų siužetą.

Kurį laiką visi tyli. Tik, rydamos asfaltą, čėža į pakalnę riedančio „Dreidelio“ padangos. Paskui Benas klausia:

– Šitą ar ne?

Aš linkteliu.

– Taip, – pritaria Radaras, – siužetas super, jeigu negausime galo.

„Bus dar superiškesnis, jeigu rasime Margo“, – pamanau, tačiau tyliu. Pagaliau Benas įjungia radiją ir suieško kažkokią roko stotį, leidžiančią balades, kurias galime dainuoti kartu su atlikėjais.

Dvidešimt pirmoji valanda

Magistrale įveikėme daugiau negu tūkstantį šimtą mylių, laikas sukti iš jos. Dviejų juostų valstijos plente, vedančiame mus toliau,

* Alternatyviojo roko grupės „Violent Femmes“ daina. – Vert. pastaba.

į Ketskilo kalnus, septyniasdešimt septynių mylių greitis neįmanomas. Bet suspėsime. Radaras, genialusis strategas, mūsų neįspėjęs suplanavo atsarginį pusvalandį. Aplinkui toks grožis, senas miškas užlietas vėlyvo ryto saulės. Net mūriniai varganų kaimelių namukai tokioje šviesoje atrodo naujutėliaičiai.

Mudu su Leise Benui ir Radarui pasakojame apie Margo, ką tik prisimename, tikėdamiesi, jog tai gal padės mums ją rasti. Primename jiems, kokia ji. Ir sau primename. Ji išvažiavo sidabro spalvos honda „Civic“. Plaukai kaštoniniai, tiesūs. Pomėgis – ap-leisti pastatai.

– Ji turi juodą bloknotą, – priduriu.

Benas atsisuka.

– Aišku, Kju. Jeigu Egloe Niujorko valstijoje pamatysiu Margo išvaždos mergaitę, net nesustosiu, jeigu jos rankoj nebus juodo bloknoto. Čia tai bent žymė.

Nekreipiu į jį dėmesio. Tik noriu kuo daugiau prisimint apie ją. Dar vieną, paskutinį kartą prisiminti viliantis, kad ją surasime.

Egloe

Kelio ženklai greitį apriboja iki penkiasdešimt penkių, paskui iki keturiasdešimt penkių ir iki trisdešimt penkių mylių per valandą. Kertame geležinkelio liniją ir atsiduriame Roskou. Lėtai šliaužiamo per apsnūdusį centrą su kavine, drabužių krautuve, parduotuve, kur visos prekės kainuoja dolerį, ir keliais užkaltais kioskais.

– Įsivaizduoju ją juose, – pasakau pasilenkęs.

– Aha, – sutinka Benas, – bet aš neturiu noro į juos brautis. Vargu ar man patiktų Niujorko kalėjimai.

Mintis apžiūrėti šituos pastatus manęs nelabai gąsdina, nes man visas miestelis atrodo apleistas. Viskas uždaryta, nedirba.

Pravažiavus centrą plentą kerta gatvė, joje išsidėstęs vienintelis Roskou gyvenamasis rajonas ir stovi pradinė mokykla. Karkasiniai mediniai namukai atrodo nykštukiniai šalia medžių – pastarieji čia stori ir aukšti.

Pasukame į kitą plentą, greičio riba kyla aukšty, bet Radaras vis tiek važiuoja lėtai. Nuvažiavę gal mylią kairėje pamatome žvyrkelį – gatvę be pavadinimo.

– Ko gera, čia, – sakau.

– Čia tik įvažiuojamasis kelias, – prieštarauja Benas, bet Radaras vis tiek pasuka.

Kietai išvažinėtą žvyrkelį tikrai atrodo įvažiuojamasis. Kairėje nepjauta žolė siekia ratų viršų, aš nieko nematau ir jaudinuosi, kad tokiose džiunglėse galima lengvai pasislėpti. Dar pavažiavus kelias įsiremia į Viktorijos stiliaus sodybą. Apsisukę važiuojame atgal į dvijuostį plentą ir juo keliaujame toliau į šiaurę. Plentas pereina į Ket Holou gatvę, ja pasiekiame dar vieną žvyrkelį, panašų į ankstesnįjį, tik jau iš dešinės, jo gale stovi sukūžusi lyg ir daržinė iš papildusių lentų. Abipus jos lauke išmėtyti didžiuliai presuoto šieno rulonai, bet jau žaliuoja atolas. Radaras slenka ne greičiau kaip penkių mylių greičiu. Dairomės ko neįprasto. Kokios nors spragos šioje kaimo idilijoje.

– Kaip manote, ar ten galėjo būti Egloe universalinė parduotuvė? – klausiu.

– Toji daržinė?

– Aha.

– Nežinau, – abejoja Radaras. – Ar seniau universalinės krautuvės buvo panašios į daržines?

– Velniai žino, – atsidūstu.

– Nejaugi... velnias, jos mašina! – šaukia Leisė, sėdinti šalia manęs. – Taip taip taip taip, jos mašina, jos mašina!

Radaras sustabdo vienatūrį, aš žiūriu, kur rodo Leisės pirštas, – į lauko tašką tolokai už to pastato. Ten spindi kažkas sidabriška. Pasilenkęs prie pat Leisės pamatau automobilio stogą. Dievas žino, kaip jis ten atsidūrė, nes kelio ton pusėn nėra.

Radaras pavažiuoja į kelkraštį, aš iššoku ir pasileidžiu tos mašinos link. Tuščia. Durelės nerakintos. Atidarau bagažinę. Irgi tuščia, tiktai guli atviras ir taip pat tuščias lagaminas. Apsižvalgęs bėgu per nušienautą lauką prie daržinės, kuri garantuotai ir yra buvusi Egloe universalinė parduotuvė. Mane pralenkia Benas su Radaru. Patenkame į vidų ne pro duris, o tiesiai pro vieną skylių, atsiradusių išgriuvus sienos gabalui.

Viduje pūvančios medinės grindys nužertos šviesos lopinėliais – stogas irgi skylėtas. Aš ieškau jos pėdsakų. Štai šlapios grindys. Dvelkia migdolų žiedais, Margo kvapu. Kertėje riogso senamadiška vonia su gyvūno kanopų formos kojėlėmis. Sienos tokios skylėtos, kad jaučiamės ir lauke, ir viduje.

Kažkas trūkteli man už marškinėlių. Pasukęs galvą pamatau Beną, jo akys laksto nuo manęs į kitą patalpos kampą ir atgal. Pro lubas krinta platus akinamai baltos šviesos pluoštas, bet aš vis tiek įžiūriu tą kampą. Dvi ilgos, maždaug man iki krūtinės, murzinos pilkai užtamsintos organinio stiklo plokštės suremtos smailiu kampu, kraštus prilaiko lentinė siena. Taigi toks lyg ir trikampis kambarėlis.

Ir štai koks įdomumas: per užtamsintus langus šviesa vis tiek pereina. Taigi matau sukrečiantį vaizdą, nors ir pilko atspalvio: Margo Rot Špygelman sėdi juodoje odinėje biuro kėdėje ir palinkusi prie mokyklinio staliuko rašo. Plaukai daug trumpesni, pasipūtę karčiukai vos siekia antakius, visa galva sušiaušta tarsi bijantis simetrijos, tačiau tikrai Margo. Gyva. Tiesiog savo kontorą iš apleisto prekybcentrio Floridoje ji perkėlė į apleistą daržinę Niujorko valstijoje, o aš ją radau.

Mes einame prie jos, visi keturi, bet ji mūsų sakytum nemato. Rašo kaip rašiusi. Pagaliau kažkuris, gal Radaras, pašaukia:

– Margo, Margo?

Ji keliiasi, uždeda rankas ant savo kabinėlės sienų viršaus. Jei ir nustebo mus pamačiusi, akys neišduoda. Štai ji, Margo Rot Špygelman, stovi už keliolikos žingsnių nuo manęs, suskirdusiomis lūpomis, nepasidažiusi, purvinomis panagėmis ir užgesusiomis akimis. Niekada nesu matęs jos akių tokių negyvų, bet gal niekada ir nežiūrėjau į jas. Ji įbedė žvilgsnį į mane. Tikrai į mane, o ne į Leisę, Beną ar Radarą. Kaip gyvas nesu jautęs tokio įdėmaus žvilgsnio nuo pat anos valandėlės, kai Džeferson Parke į mane žiūrėjo gyvos Roberto Džoinerio akys.

Ji ilgai stovi tylėdama. Mane per daug baugina jos akys, ir aš nedrįstu eiti artyn. Pagaliau ji taria:

– Duok man kokias penkias minutes.

Ir vėl atsisėdusi ima rašyti.

Aš žiūriu į ją rašančią. Atrodo kaip visada, tik truputį murzina. Nežinau kodėl, bet vis maniau, jog ji atrodys pasikeitusi. Suaugesnė. Ir pagaliau išvydęs vos ją bepažinsiu. Tačiau štai ji prieš akis, žiūriu į ją per organinį stiklą, atrodo visai kaip anoji Margo Rot Špygelman, mergaitė, kurią pažinojau nuo dvejų metų, – mergaitė, kurios susikurtą paveikslą aš įsimylėjau.

Ir tik dabar, kai ji užverčia bloknotę ir įsideda į šalia ant grindų padėtą kuprinę, atsistoja ir žengia prie mūsų, aš suprantu, jog tas paveikslas ne tik klaidingas, bet ir pavojingas. Kaip apgaulinga tikėti, jog žmogus yra daugiau negu tiesiog žmogus!

– Labas, – šypsodama taria ji Leisei. Pirmiausia apkabina ją, tada paspaudžia ranką Benui, Radarui. Kilstelėjusi antakius ištaria: – Labas, Kju. – Ir apkabina mane skubiai ir lengvai.

Man norisi palaikyti ją glėbyje. Norisi ko nors ypatingo. Noriu, kad ji kūkčiotų man į krūtinę, kad ašaros riedėtų dulkinais skruos-

tais ir susigertų į mano marškinėlius. Tačiau ji, net neglustelėjusi prie manęs, atsisėda ant grindų. Aš sėdu priešais ją, Benas, Radas ir Leisė įsitaiso man iš šonų, taigi visi išsirikiuojame prieš ją.

– Smagu tave matyti, – po valandėlės sakau jausdamasis taip, lyg pertraukčiau nebylių maldą.

Margo nusibraukia nuo kaktos kirpčiukus. Ji tartum renkasi, ką tiksliai sakyti, ir tik tada prabyla:

– Aš... aaa... Hm... Man retai reikia ieškoti žodžio kišenėje, ar ne? Bet dabar beveik netenka šnekėti. Aaa... Gal pradėkime štai nuo ko: kurių galų čia atsigrūdote?

– Margo, – taria Leisė, – Margo, mes taip dėl tavęs jaudinomės!

– Nėra reikalo jaudintis, – linksmi sako Margo. – Man viskas gerai. – Ji iškelia abu nykščius. – Netgi puikiai.

– Galėjai bent paskambinti ir pasakyti, – apmaudžiai taria Benas. – Nebūtų reikėję nežinia kur trenktis.

– Žinau iš patirties, Kruvinasis Benai, – jeigu jau išvažiuoji, tai ir išvažiuok. Beje, kodėl tu su suknele?

Benas užrausta.

– Nepravardžiuok jo, – piktai sako Leisė.

Margo įsmeigia į ją akis.

– O Dieve, neįsivaizduoju tu su juo *susilaižei*? – Leisė tyli. – Tik nesa-
kyk, kad su juo susilaižei.

– Iš tikrųjų taip, – prakalba Leisė. – Ir iš tikrųjų jis klasiškas. O tu vis dėlto kalė. Ir aš vis dėlto išeinu. Buvo malonu vėl tave pamatyti, Margo. Ačiū, kad mane taip išgąsdinai ir kad paskutinį mėnesį mokykloje jaučiausi kaip suvažinėta, ir už tai, kad parodei visą savo bjaurumą, kai mes tave susiradome tik norėdami sužinoti, kaip laikaisi. Tave pažinti buvo didelis malonumas.

– O, ir tave. Argi be tavęs būčiau žinojusi, kokia aš stora?

Leisė atsistoja ir žygiuoja durų link, sutrešusios grindys net

dreba. Benas nuseka paskui ją. Grįžteliu kitan šonan – Radaras irgi keliasi.

– Iki tų tavo rebusų aš tavęs beveik nepažinojau, – sako jis. – Tie rebusai man labiau patinka negu tu.

– Ką jis čia paisto? – klausia mane Margo. Radaras nieko neat-sako, tylėdamas išeina.

Ir man, aišku, reikėtų išeiti. Jie mano draugai, tikrai didesni už Margo. Bet aš turiu daugybę klausimų. Kai Margo pakyla ir eina prie savo kabinos, užduodu patį akivaizdžiausią:

– Kodėl tu elgiesi kaip kiaulė?

Ji atsisuka, griebia man už marškinėlių ir šaukia:

– O ko jūs čia visi sugriuvot manęs neišpėję?

– Kaip aš galėjau išpėti, kai tu tiesiog išnykai nuo žemės pa-viršiaus?

Margo prisimerkia, matau, neturi ko sakyti, ir aš varau savo. Klaikiai ant jos supykęs. Už... Net nežinau už ką. Turbūt už tai, kad pasirodė esanti ne toji Margo, kurią tikėjaisi rasti. Ne ta Mar-go, kurią taip sunkiai susikūriau ir įsivaizdavau, jog yra tikroji.

– Aš vis maniau, kad yra kokia nors svarbi priežastis, dėl ku-rios tu po tos nakties su niekuo nesusisiekei. Ir... tokia ta tavo prie-žastis? Pabėgai, kad gyventum kaip valkata?

Ji paleidžia mano marškinėlius, atsitraukia.

– Kas dabar elgiasi kaip kiaulė? Aš pabėgau taip, kaip ir reikia pabėgti. Sukaupi drąsą ir atplėsi save visą kaip pleistrą. Tada tu toliau gali būti savimi, Leisė gali būti savimi, visi gali būti savimi, aš taip pat.

– Gaila, kad negalėjau būti savimi, Margo, nes maniau, jog tu *negyva*. Ilgai taip maniau. Todėl prikrėčiau visokių nesąmonių, kurių šiaip nė už ką nedaryčiau.

Margo vėl įsikimba man į marškinėlius ir šaukia tiesiai į veidą:

– Nekliedėk! Atvažiavai čia ne tam, kad įsitikintum, ar man viskas gerai. Tu atvažiavai gelbėti vargšėlės Margo nuo jos psichozės, kad aš, neišmanydama, kaip atsidėkoti savo riteriui spindinčiais šarvais, nusiplėščiau drabužėlius ir maldaučiau tave paimti mano kūną.

– Pati klieidi! – šaukiu ir aš – beveik tiesą. – Tu tik žaidei su mumis, ar ne? Tik norėjai net pabėgusi gyventi savo malonumui ir kartu išlikti mūsų pasaulio centre.

Margo toliau rėkia, net nemaniau, kad jos tokia gerklė.

– Kju, tu net nepyksti ant manęs! Tu pyksti ant mano paveiklo, kurį laikai galvoje nuo pat kūdikystės!

Ji nori nueiti, bet aš sugriebiu už pečių, atsuku į save ir sakau:

– Ar nors kiek pagalvojai, kaip jausis kiti tau išvažiavus? Apie Ruti? Apie mane, Leisę, apie visus kitus, kuriems tu rūpėjai? Ne. Aišku, negalvojai. Kam gi galvoti apie tai, kas darosi kitiems? Ar ne, Margo? Juk taip?

Ji neprieštarauja. Nuleidusi galvą eina į savo kabiną. Nuspiria abi sienelės iš organinio stiklo, jos krinta ant stalo ir kėdės, tada nuslysta žemėn.

– NUTILK NUTILK AVIGALVI!

– Gerai, – nusileidžiu.

Kažkodėl Margo netekus savitvardos aš kaip tik susivaldau. Ir prabylu kaip mano mama:

– Nutilsiu. Mes abu lyg nesavi. O aš dar turiu daug klausimų.

Ji atsisėda į kėdę, kojas susideda ant buvusių kabinos sienelių. Įbeda žvilgsnį į daržinės kertę. Mudu skiria keliolika žingsnių.

– Velnias, kaip išvis mane radot?

– Aš maniau, tu norėjai, kad mes tave rastume, – atsakau tokiu tyliu balsu, jog stebiuosi, kaip ji dar išgirsta, bet išgirsta ir suktelėjusi kėdę perveria mane žiauriu žvilgsniu.

– Nė velnio nenorėjau.

– „Daina apie save“, – aiškinu. – Gatris nuvedė prie Vitmeno. Vitmenas nuvedė prie durų. Durys nuvedė į prekybos centrą. Ten mums pavyko perskaityti uždažytą užrašą ant sienos. Nesupratau, kas tie „popieriniai miestai“, bet, pasirodo, gali būti ir nepastatyti, popieriuje likę gyvenamieji rajonai, tada pamaniau, kad tu nuvažiavai į kurį nors tokį rajoną ir iš ten jau negrįši. Bijoju, kad guli negyva kuriame nors jų, nusizudei, bet kažkodėl norėjai, kad aš tave surasčiau. Todėl ieškodamas tavęs apvažiavau ne vieną apleistą sklypą. Paskui suvenyrų krautuvėlėje rastą žemėlapių palyginau su smeigtukų skylutėmis sienoje. Įsiskaičiau į poemą, supratau, jog tu gal net nepabėgai, tiesiog pasislėpei ir planuoji. Rašai tame bloknote. Radau žemėlapyje Egloe, perskaičiau internete tavo komentarą, mes nusispjovėm į atestatų įteikimą ir atvažiavom.

Margo glostosi plaukus, bet jie trumpi, veido neuždengia.

– Idiotiškai nukirpo, – sako. – Norėjau pakeisti išvaizdą, bet atrodo juokingai.

– Man patinka, – tariu. – Tinka prie veido.

– Atleisk, kad buvau tokia bjauri. Bet suprask... Įeinat kaip niekur nieko, aš taip persigandau...

– Tai reikėjo pasakyti: „Kaip jūs mane išgąsdinot!“

Ji purkšteli.

– Na taip, mat tokią Margo Rot Špygelman visi pažįsta ir myli. – Patylėjusi sako: – Be reikalo įdėjau tą komentarą. Bet pamaniau, bus juokinga, kai po kiek laiko jį suras. Maniau, policija vis tiek suseks, bet bus per vėlu. Tame *Omnictionary* milijonai puslapių. Aš ne...

– Ką?

– Atsakysiu į tavo klausimą – aš daug apie tave galvojau. Ir apie Ruti. Ir apie tėvus. Kaipgi kitaip! Gal ir esu didžiausia pasaulyje savanaudė, bet, po galais, manai, būčiau taip pasielgusi be tikro reikalo?

Margo purto galvą. Pagaliau atsisuka tiesiai į mane, alkūnes įremia į kelius, ir tarp mūsų prasideda tikras pokalbis. Per atstumą, bet vis tiek.

– Aš paprasčiausiai nesugalvojau, kaip dar pabėgti, kad manęs nepartemptų atgal.

– Aš laimingas, kad tu gyva, – sakau.

– Kurgi ne... Aš irgi, – taria ji. Ir šypteli – pagaliau išvystu šypseną, kurios taip pasiilgau. – Todėl ir turėjau pabėgti. Kad ir koks sumautas gyvenimas, vis tiek geriau už tą kitą išeitį.

Suskamba mano telefonas. Benas. Atsiliepiu.

– Leisė nori pakalbėti su Margo, – praneša jis.

Žengiu prie jos, paduodu telefoną ir lieku stovėti šalia, o ji sėdi susikūprinusi ir klauso. Girdžiu neaiškią šneką, paskui Margo pertraukia ją:

– Klausyk, labai atsiprašau. Aš tik baisiai išsigandau.

Stoja tylą. Po kiek laiko vėl girdžiu Leisės balsą, Margo juokiasi, kažką sako. Pamanau, reikia leisti joms pasikalbėti netrukdomoms, ir imu apžiūrinėti daržinę. Kitame kampe prie tos pačios sienos, kur kabina, Margo įsitaisiusi guolį – keturios gabanos šieno, ant jų uždėtas oranžinis pripučiamas čiužinys. Ant atskiros gabanos guli tvarkinga drabužių krūvelė. Dideliame plastikiniame puodelyje iš „Subway“ prekybos centro stovi dantų šepetėlis, pastos tūbelė. Puodelis padėtas ant dviejų knygų: tai Silvijos Plat „Stiklinis gaubtas“ ir Kurto Voneguto „Skerdykla Nr. 5“. Negaliu patikėti, jog ji šitaip ir gyvena: nesuderinamas miesčioniškas pedantiškumas ir baisus nuosmukis. Kita vertus, negaliu patikėti, kad tiek laiko sugaišau tikėdamas, jog ji gyvena kaip nors kitaip.

– Jie Ketskilo parko motelyje. Leisė liepė tau perduoti, kad išvažiuoja rytą, net jei tavęs nesulauktų, – sako Margo man už nugaros.

Tik išgirdęs „tavęs“ vietoj „mūsų“ rimtai susimąstau, kas bus toliau.

– Man visko užtenka, – sako ji, atsistojusi šalia manęs. – Lauke yra išvietė, bet nelabai kokia, tai paprastai važiuoju į tualetą vilkikų aikštelėje į rytus nuo Roskou. Ten ir dušai yra, moterų dušas visai švarus, nes ne tiek jau daug moterų dirba tolimųjų reisų vairuotojomis. Be to, yra internetas. Čia lyg ir mano namai, o aikštelė – vasarnamis.

Juokiuosi. Ji eina prie guolio, atsiklaupia, kažko ieško šieno gabanose. Ištraukia žibintuvėlį ir ploną keturkampį plastiko daiktą.

– Čia viskas, ką pirkau per mėnesį, neskaitant maisto ir benzino. Išleidau tik apie tris šimtus dolerių. – Paimu iš jos plastikinę dėžutę ir pagaliau suprantu, jog tai baterinis grotuvas. – Iš namų pasiėmiau keletą albumų, – kalba ji. – Tačiau mieste nusipirksiu daugiau.

– Mieste?

– Aha. Šiandien išvažiuoju į Niujorką. *Omnictionary* juk parašiau. Pradėsiu tikrą kelionę. Iš pradžių ruošiausi išvažiuoti iš Orlando kaip šiandien – norėjau vis dėlto atsiimti atestatą, paskui su tavim gerai pasiausti ir rytą iškeliauti. Bet pasidarė visai nepakenčiama. Realiai nebegalėjau būti nė valandos ilgiau. O kai išgirdau apie Džeisą, nusprendžiau: mano jau viskas suplanuota, tik datą pakeisiu. Bet man gaila, kad jus taip išgąsdinau. Baisiai stengiausi padaryti taip, kad jūs nesijaudintumėt, bet paskutinėmis valandomis reikėjo taip skubėti! Ne pati geriausia mano operacija.

Tačiau man jos paskubom pakeistas planas ir paliktos nuorodos padarė didelį įspūdį. Labiausiai nustebau išgirdęs, kad pagal pradinį planą turėjau dalyvauti ir aš.

– Gal man papasakosi, – tariu bandydamas šypsotis. – Visą laiką sukau galvą, kas tavo buvo suplanuota, o kas ne, ir iš viso – kodėl nuorodas palikai man, kodėl pabėgai.

– Hm, gerai. Tebūnie. Bet pradėti reikia iš toli, nuo priešistorės. – Ji atsistoja ir eina vikriai išsilenkdama papuvusių lentų, aš seku žingsnis į žingsnį. Grįžusi į savo kabiną iš kuprinės ištraukia juodąjį bloknotę. Atsisėda ant grindų, sukryžiuoja kojas ir patapšnoja į grindis šalia. Aš irgi atsisėdu. Margo barbena pirštais į bloknotę. – Taigi viskas prasidėjo labai seniai. Ketvirtoje klasėje šiame bloknote pradėjau rašyti vieną istoriją. Tokį detektyvą.

Man topteli, kad galima išplėsti bloknotę jai iš rankų ir paskui juo šantažuoti. Priversti ją grįžt į Orlandą, susirasti darbą ir butą, kol prasidės studijos koledže, taigi bent vasarą praleistume kartu. Bet aš nieko nedarau, tik klausausi.

– Na, girtis nemėgstu, bet čia tikrai genialus kūrinys. Aš juokauju. Iš tikrųjų – dešimtmetės svajotojos su polinkiu į magiją svaičiojimai. Pagrindinė veikėja – mergiūkštė, vardu Margo Špygelman, visai tokia, kokia pati buvau dešimties metų, tačiau jos tėvai buvo geri ir turtingi, ko įsigeidavo, viską jai nupirkdavo. Margo įsimylėjusi berniuką, vardu Kventinas, visiškai panašų į tave, išskyrus tai, kad jis bebaimis didvyris, pasirengęs žūti gindamas ją, ir taip toliau. Dar vaizduojama Mirna Mauntvyzel, visai tokia kaip tikroji, tačiau turinti magiškų galių. Pavyzdžiui, toje istorijoje jeigu kas paglosto Mirną Mauntvyzel, dešimt minučių negali meluoti. Be to, ji kalba. Savaiame suprantama. Koks dešimtmetis rašys knygą apie šunį, *nemokantį kalbėti*?

Juokiuosi, nors galvoju apie dešimtmetę Margo, įsimylėjusią dešimtmetį mane.

– Tai va, – pasakoja ji. – Kventinas, Margo ir Mirna Mauntvyzel tiria Roberto Džoinerio mirtį, jis žuvo taip pat kaip ir tikrovėje, tik akivaizdu, jog ne pats šovė sau į veidą, o tai padarė kažkas kitas. Mes ir bandome surasti žudiką.

– Ir kas jis?

Ji juokiasi.

– Nori, kad sugadinčiau tau visą įdomumą?

– Na, labiau patiktų perskaityti.

Margo atverčia bloknotę ir parodo vieną puslapį. Raštas neįskaitomas, bet ne todėl, kad jos rašysena būtų bjauri, – paprasčiausiai ant gulsčių eilučių prirašyta stačiai.

– Kryžminis raštas, – paaiškina ji. – Labai sunku perskaityti, tik Margo moka. Gerai, sugadinsiu tau istoriją, pasakysiu, kas žudikas, bet tu prižadėk nesupykti.

– Pažadu, – sakau.

– Pasirodo, nusikaltimą įvykdė Roberto Džoinerio buvusios žmonos sesers brolis alkoholikas, nes jį buvo apsėdusi piktoji senovės Egipto katės dvasia. Sakiau, superinis siužetas. Tačiau aš, tu ir Mirna Mauntvyzel sugalvojame patys jį suimti, jis bando mane nušauti, bet tu puoli pasitikti kulkos ir didvyriškai miršti ant mano rankų.

Aš kvatoju.

– Nuostabu. Pradžia buvo tokia daug žadanti: mane įsimylėjusi gražuolė mergaitė, paslaptys ir intrigos – ir staiga aš nukepamas.

– O ką? – šypsosi Margo. – Man tik liko tave nužudyti, nes kitaip pabaigoje būtume turėję užsiimti pats žinai kuo, o dešimties metų aš nebuvau emociškai subrendusi rašyti apie tokius dalykus.

– Sutinku. Bet redaguodama padaryk, kad mes vis dėlto ką nors veiktume.

– Gal po to, kai tave nušaus tas piktadarys. Pabučiuosiu prieš mirtį.

– Kokia tu gera.

Galėčiau atsistoti ir priėjęs ją pabučiuoti. Galėčiau. Bet per daug visko sugadinčiau.

– Žodžiu, savo detektyvą užbaigiau penktoje klasėje. Po ke-
lerių metų nusprendžiu pabėgti į Misisipę. Visus planus surašau šitame pačiame bloknote ant senosios istorijos ir pagaliau juos

įvykdau – paimu mamos mašiną ir pabėgu už tūkstančio mylių palikusi makaronų sriubos lėkštėje užuominą. Pati kelionė man netgi nepatiko, jaučiausi tokia vieniša, bet aš pašėlusiai džiaugiausi, kad ėmiau ir tai *padariau*, aišku? Tada ant savo detektyvo imu rašyti naujus planus: visokias gudrybes, kaip suvesti kai kurias panas su kai kuriais bernais, papuošti namus tualetiniu popieriumi, rezgu visokias slaptas išvykas ir taip toliau. Devintoje klasėje pusė bloknoto jau prirašyta, tada nutariu iškrėsti dar vieną šunybę, atskančią šunybę, ir tada išvažiuoti.

Margo nori pasakoti toliau, bet aš ją pertraukiu:

– Klausyk, man neaišku, kas kaltas, žmonės ar vieta? Kas, jeigu tave būtų supę visai kitokie žmonės?

– Kaip tu atskirsi tokius dalykus? Žmonės – tai kartu ir vieta, o vieta – kartu ir žmonės. Be to, nemačiau, su kuo dar būtų galima draugauti. Maniau, kad visi arba tokie baikštūs kaip tu, arba nieko aplinkui nematantys kaip Leisė. O daugiau...

– Aš ne toks baikštus, kaip tau atrodo, – prieštarauju. Ir tai tiesa. Suprantu tik pasakęs, bet vis tiek.

– Palauk, tuoj prieisiu ir prie šito, – vos neverkdama sako Margo. – Taigi devintoje klasėje Gasas nusiveža mane į Osprį... – Suglumęs kilsteliu galvą. – Į tą prekybos centrą. Pradedu važinėti ten viena, sėdžiu ir kuriu planus. Dvyliktoje klasėje galvojau tik apie paskutinį pabėgimą. Nežinau, gal kad rašydama skaitinėjau senąją istoriją, bet jau pačioj pradžioj į savo planus įtraukiau ir tave. Nutariau, kad viską darysime kartu, pavyzdžiui, įsibrausime į Jūrų akvariumą, norėjau, kad nebebūtum toks pavyzdingas berniukas. Ta viena naktis turėjo tave tarsi išlaisvinti. Tada jau galėjau dingti, o tu visada būtum prisiminęs mane tą naktį.

Planas užima net septyniasdešimt puslapių, jau galima jį vykdyti, viskas kuo puikiausiai suderinta. Bet staiga sužinau apie

Džeisą ir nusprendžiu pabėgti nieko nelaukusi. Tuoju pat. Ne-reikia nė atestato. Kuriems galams jis? Bet pirmiausia planą reikia pritaikyti prie pasikeitusių aplinkybių. Todėl visą paskutinę dieną mokykloje rašau savo bloknote, paknopstom taisau, kuriu kiau-lystes Bekai, Džeisui, Leisei ir visiems kitiems, kurie nebuvo tikri draugai, kad man dingus žinotų, kaip jų visų nekenčiu. Bet vis tiek norėjau, kad kartu būtum tu. Mane tebeviliojo mintis padary-ti tave nors truputį panašų į aną vaikystės detektyvo didvyrį.

Paskui tu mane nustebini, – pasakoja Margo. – Visus tuos me-tus tu man buvai popierinis berniukas – dvmatis tiek detektyvo veikėjas, tiek žmogus. Gyvenime, aišku, kitoks, bet vis tiek lėkštas. Tačiau tą naktį tu staiga tapai tikras. Viskas baigiasi taip keistai, šauniai ir stebuklingai, kad rytą grįžusi į savo kambarį suprantu, kaip tavęs stinga. Noriu ateiti pas tave pasikalbėti, bet jau nutarusi išvažiuoti, todėl turiu važiuoti. Ir paskutinę akimirką man šauna į galvą mintis palikti tau Osprį. Kad, jeigu ten patektum, greičiau įveiktum savo bailumą. Tai štai kaip... Galvoti reikia greit. Ant žaliuzių iš lauko pusės priklijuoju Vudžio plakatą, ant plokštelės apibraukiu dainos pavadinimą, tas dvi „Dainos apie save“ eilutes pažymiu kitokia spalva negu eilutes, kurias braukiau skaitydama poemą. Tau išvažiavus į mokyklą įlipu pro langą į tavo kambarį ir į durų vyrį įkišu laikraščio skiautelę. Ir važiuoju į Osprį – dar nesijaučiu galinti galutinai pabėgti, be to, noriu paruošti vietą tavo atvykimui. Suprask, aš nenorėjau, kad tu jaudintumeisi. Todėl ir uždažiau užrašą – nežinojau, kad jis vis tiek persišvies. Išplėšiau iš stalinio kalendoriaus prirašytus lapelius, nuėmiau nuo sienos žė-mėlapį, kuris ten kabėjo nuo tada, kai jame pamačiau Egloe. Paskui pasijutau pavargusi, pamaniau, jog neprivalau iškart važiuoti, ir at-sigulčiau miegoti. Iš viso ten nakvojau dvi naktis, matyt, kaupiau drąsą. Ir dar, nežinau, turbūt tikėjau, kad tau greit pavyks mane rasti. Galų gale išjudėjau. Dvi paras važiavau. Ir dabar čia gyvenu.

Ji lyg ir baigė pasakoti, bet aš turėjau dar vieną klausimą.

– Kodėl kaip tik čia?

– Popierinis miestas popierinei mergaitei, – atsako ji. – Egløe radau knygoje apie visokius įdomius faktus, kai man buvo dešimt ar vienuolika metų. Niekaip neišėjo iš galvos. Žinok, kai tik užlipdavau į „SunTrusto“ viršutinį aukštą, – taip pat ir aną kartą, su tavimi, – žiūrėdama žemyn galvodavau ne apie tai, kad miestas apačioje popierinis. Aš galvodavau, kad *pati* esu popierinė. Ne visi kiti žmonės, o aš esu lengvai suglamžoma. Matai, kaip yra, – žmonėms patinka popierinės mergaitės įvaizdis. Visada patikdavo. Blogiausia, kad man pačiai patiko. Aš jį puoseleėjau, supranti? Juk taip šaunu įkūnyti idėją, kuri visiems patinka. Bet aš pati neįstengiau iki galo ja patikėti. Todėl Egløe tapo vieta, kur popierinė idėja virsta tikrove. Taškas žemėlapyje virto tikra vieta, tikresne, negu įsivaizdavo tą tašką sugalvoję žmonės. Tada pamaniau, gal ir iš popieriaus iškirpta mergaitė toje vietoje gali pradėti tikrą gyvenimą. Ir aš panorau tai popierinei mergaitei, alpstančiai dėl populiarumo, skudurų ir panašių blizgučių, pasakyti: „Tu išvažiuosi į popierinius miestus ir iš ten *negrįši*.“

– Tas užrašas... – tariau. – Dieve, Margo, aš apvažiavau tiek apleistų sklypų, vis ieškojau tavo kūno. Aš tikrai... tikrai maniau, jog tu negyva.

Ji atsistoja, rausiasi kuprinėje, paskui griebia „Stiklinį gaubtą“ ir garsiai skaito:

– „Bet kai jau reikėjo tai padaryti, riešo oda man pasirodė tokia balta ir bejėgė, kad nesiryžau. Apėmė jausmas, kad tai, ką noriu nužudyti, yra ne po šia oda, ne šioje plonoje mėlynoje gyslelėje, kuri tvinksi po mano nykščiu, bet kažkur giliau, slapčiau, ir ta vieta daug sunkiau pasiekiamą.“ – Ji vėl sėdasi šalia, veidu į mane, mes taip arti, jog mūsų džinsų audeklas liečiasi, nors patys

keliai nė. – Suprantu, ką ji nori pasakyti. Žinau, kas yra ten, giliau ir slapčiau. Vidiniai įtrūkiai. Kaip žemės plutos sprūdžių linijos.

– Man patinka toks palyginimas, – sakau. – Arba kaip plyšiai laivo korpuse.

– Tikrai tikrai.

– Ir dėl jų laivas pagaliau nuskęsta.

– Tiksliai, – taria ji.

Mes kalbame vis greičiau.

– Negaliu patikėti, jog tu nenorėjai, kad aš tave rasčiau.

– Atleisk. Jeigu tau nuo to bus geriau, galiu pasakyti, tu mane nustebinai. Ir džiaugiuosi, kad esi čia. Su tavim smagu keliauti.

– Ar tai pasiūlymas? – klausiu.

– Galbūt, – šypteli ji.

Mano širdis jau taip seniai spurda, jog euforija nuo šito vieno žodžio atrodo išstveriamą, beveik.

– Margo, jeigu tu grįžtum vasarai namo... mano tėvai sakė, galėtum pagyventi pas mus arba susirasti darbą ir butą kur kitur, pas-kui prasidės koledžas ir tau niekada nebereikės gyventi su tėvais.

– Ne tik dėl jų negaliu. Grįžusi tuoj pat vėl įklimpčiau ir jau niekada neištrūkčiau. Įtrauktų ne vien paskalos, vakarėliai ir visas kitas šlamštas – pradėtų vilioti ir teisingas gyvenimas: koledžas, darbas, vyras, vaikai, visos tos nesąmonės.

Visa bėda, jog aš *tikiu* koledžu, būtinybe dirbti ir net gal kada nors turėti vaikų. Aš tikiu ateitimi. Gal tai ir charakterio yda, bet ji įgimta.

– Tačiau koledžas tik praplečia galimybes, o ne jas susiaurina, – pagaliau tariau.

Ji šypteli.

– Ačiū, Džeikobsenai, patarėjau aukštojo mokslo klausimais, – sako ji ir pakeičia temą: – Vis galvojau, kaip tu ten, Ospryje. Ar apsiprasi su vieta. Ar nustosi bijojęs žiurkių.

– Nustojau. Man ten netgi pradėjo patikti. Žinok, praleidau kone visą išleistuvių naktį.

– Jėga, – nusišypso ji. – Taip ir maniau, kad galų gale tau ims patikti. Man Ospryje niekada nenusibosdavo, bet pirmiausia todėl, kad turėdavau grįžti namo. O čia man pasidarė nuobodu. Nėra ko veikti, todėl baisiai daug skaitau. Ir vis labiau nervinuosi, nes nieko šitam krašte nepažįstu. Vis laukiau, kad nuo šitos vienvės ir nervų užsinorėsiu grįžti. Bet taip ir neužsinorėjau. Vienintelis dalykas, Kju, kurio negaliu padaryti.

Linkteliau. Suprantu ją. Įsivaizduoju, kaip sunku grįžti, kai savo delnais esi užklojusi visus žemynus... Tačiau dar pabandau, paskutinį kartą:

– Bet kas bus pasibaigus vasarai? Kaip dėl koledžo? Kaip dėl viso tolesnio gyvenimo?

– O ką? – gūžteli Margo.

– Ir tau nė kiek nebaisu, kaip bus... *toliau*?

– „Toliau“ susideda iš virtinės „dabar“, – atšauna ji. Neturiu ko sakyti, bandau suvokti jos žodžius, o ji taria: – Emilė Dickinson. Kaip minėjau, aš labai daug skaitau.

Mano manymu, ateitis verta, kad ja tikėtume. Tačiau su Emile Dickinson nepasiginčysi. Margo atsistoja, užsimeta kuprinę ir paduoda ranką.

– Einam pasivaikščioti.

Lauke ji paprašo telefono. Paėmusi surenka numerį, aš einu šalin, kad galėtų laisvai pasikalbėti, bet ji sulaiko mane už rankos. Taigi einame per lauką, ji kalbasi su tėvais.

– Labas, čia Margo... Aš esu Egloe, Niujorko valstijoje, su Kventinu... Aaa... ne, mama, tik galvoju, kaip tau sąžiningiau atsakyti... Mama, gana... Nežinau, mama... Nutariau išvažiuoti į išgalvotą miestą, štai kas atsitiko. Na, nemanau, kad pasukčiau atgal...

Galima šnektelėt su Ruti? Labas, sese... Taip, bet aš pirmoji tave pamilau... Ką gi, atsiprašau. Padariau klaidą. Maniau... Nežinau, Ruti, ką maniau, tai buvo klaida, dabar jau skambinsiu. Mamai gal ir ne, o tau būtina... Trečiadieniais?.. Trečiadieniais tu užsiėmusi. Hmm. Gerai. O kokia diena tau tinka?.. Tegul bus antradienis... Taip, kiekvieną antradienį... Aha, ir šitą antradienį. – Margo kietai užsimerkia, sukanda dantis. – Gerai, Ruti, gražink telefoną mamai... Mama, aš tave myliu. Neprapulsiu. Prižadau... Aha, gerai, ir tau. Iki.

Ji sustoja, užvožia telefoną, bet dar neatiduoda. Taip jį suspaudžia, kad pirštų galiukai parausta, ir numeta jį žemėn. Rikteli trumpai, bet labai garsiai, riksmui nutilus pajuntu, kokia gūdi tylą gaubia Egloe.

– Ji įsitikinusi, kad mano pareiga jai įtikti, tai turėtų būti karščiausias mano noras, o jei nesistengiu įtikti – lieku gatvėje. Ji pakeitė užraktus. Tai buvo pirmi jos žodžiai. Siaubas.

– Užjaučiu, – burbteliu ir, praskyręs žalsvai rudas žoles, pakeiliu telefoną. – Bet su Ruti draugiškai pasišnekėjai?

– Aha, ji šaunuolė. Gailiuosi, kad iki šiol jai neskambinau.

– Kurgi ne...

Ji žaismingai kumšteli man.

– Turi taisyti man nuotaiką, o ne gadinti, – sako. – Toks tavo vaidmuo!

– Aš ir nežinojau, kad mano pareiga – įtikti jums, ponია Špygelman.

Ji juokiasi.

– Oo, lygini su motinėle. Kaip baisu. Tačiau teisinga. O kaip tau sekasi? Jeigu jau Benas susitikinėja su Leise, tai tu tikriausiai keli naktines orgijas su visu pulku gražuolių iš komandų palaikymo grupių.

Mes lėtai einame per nelygų lauką. Atrodo nedidelis, bet pastebiu, kad medžiai horizonte nė kiek neartėja. Pasakoju, kaip išėjome iš atestatų įteikimo, apie stebuklingą „Dreidelio“ suktuką. Apie išleistuves, Leisės kivirčą su Beka ir nakvynę Ospryje.

– Tą naktį galutinai įsitikinau, jog tavęs ten būta. Pledas tebe-kvepėjo tavimi.

Po šių žodžių jos ranka glusteli prie mano, aš sugriebiu ją, nes beveik neturiu ko prarasti. Ji pasižiūri į mane.

– Turėjau išvažiuoti. Bet neturėjau tavęs taip nugąsdinti, kvailai išėjo, reikėjo geriau viską suplanuoti, bet išvažiuoti turėjau. Ar supranti?

– Taip, – atsakau, – bet manau, jog dabar gali grįžti. Tikrai.

– Ne, nesupranti, – taria ji ir yra teisi. Mato iš mano veido – suprantu tik tiek, kad negaliu tapti ja, o ji negali tapti manimi. Galbūt Vitmenas turėjo tokią dovaną, bet aš neturiu. Man reikia sužeistojo klausti, kur skauda, nes nemoku tapti tuo sužeistuoju. Vienintelis sužeistasis, su kuriuo galiu susitapatinti, esu aš pats.

Sutrypiu žolę ir atsisėdu. Ji atsigula greta, po galva pasikiša kuprinę. Ir aš išsitiesiu. Išėmusi iš kuprinės porą knygų paduoda, kad ir aš pasidaryčiau pagalvę. Emilės Dickinson rinktinę ir „Žolės lapus“.

– Turėjau du egzempliorius, – nusišypso ji.

– Velniskai gera poema, – sakau. – Geresnės ir norėdama negalėjai parinkti.

– Žinok, tą rytą mane lyg kažkas pastūmėjo. Prisiminiau eilutes apie duris ir nusprendžiau, kad idealiai tiks. Bet atvažiavusi čia dar kartą visą perskaičiau. Nebuvau skaičiusi nuo literatūros pamokų, ir man patiko. Skaitinėju visokios poezijos. Mėginau suvokti... na, kuo gi tu mane tą naktį taip nustebinau? Ilgai įtariau, kad Elioto citata.

– Bet iš tikrųjų ne, – sakau. – Tave nustebino mano raumenų kalnai ir kaip vikriai šokinėju pro langus.

Ji vypteli.

– Kvaileli, nutilk ir duok man pasakyti žmonišką komplimentą. Nei poezija, nei raumenys niekuo dėti. Nustebinai mane tuo, kad, nors baisiai jaudinaisi ir taip toliau, vis tiek buvai panašus į Kventiną iš mano detektyvo. Matai, jau kelinti metai rašau ant tos istorijos ir kas kartą pirma perskaitau prirašytą puslapį, ir visada žvengiu, nepyk, bet vis pagalvoju: „Siaubas, negaliu patikėti, kad *Kventiną Džeikobseną* tikrai laikiau tokiu superkietu, superištikimu kovotoju dėl teisybės.“ O tada... supranti... paaiškėjo, jog tu toks ir esi.

Galėčiau apsiversti ant šono, gal ir ji apsiverstų. Ir galėtume pasibučiuoti. Tačiau kokia prasmė dabar ją bučiuoti? Nieko iš to nebus. Taip ir gulime abu, žiūrime į giedrą dangų.

– Niekas nevyksta taip, kaip įsivaizduoji, – sako ji.

Dangus panašus į vienspalvį šiuolaikinės dailės paveikslą, mane traukia jo gelmės iliuzija, kelia aukštyn.

– Taip, tikrai, – patvirtinu. Bet pagalvojęs priduriu: – Kita vertus, jei neįsivaizduosi, išvis nieko nevyks.

Vaizduotė nėra tobula. Negali įlįsti į kito žmogaus galvą. Niekaip negalėjau įsivaizduoti, kad Margo surasta supyks arba kad ji turi sukūrusi detektyvą, ant kurio kryžmai rašo savo planus. Ir vis dėlto įsivaizduoti save kitu žmogumi arba pasaulį kitokį – vienintelis kelias. Mašina, kuri naikina fašistus.

Margo pasisuka, padeda galvą man ant peties, ir mes gulime – lygiai taip, kaip įsivaizdavau mudu gulint žolėje šalia Jūrų akvariumo. Reikėjo įveikti tūkstančius mylių ir išlaukti šitiek dienų, bet štai: jos galva ant mano peties, jos alsavimas kutena man kaklą, mes abu sklidini alsaus nuovargio. Esame tokie, kokius norėjau mus matyti tada.

Kai pabundu, gęstanti dienos šviesa viską sureikšmina: ir gelstančią dangų, ir žolės stiebelius man virš galvos, lėtai linguojančius it grožio karalienės. Pasiverčiu ant šono ir matau, kad Margo Rot Špygelman klūpo už kelių žingsnių, džinsai kietai aptempę kojas. Ne iš karto susigaudau, kad ji kasa. Prišliaužiu prie jos ir taip pat imu kasti, žemė po žolės šaknimis sausa kaip pelenai. Ji šypsosi. Mano širdis pasileidžia šviesos greičiu.

– Ką norime iškasti? – klausiu.

– Neteisingas klausimas, – atsako ji. – Teisingas – ką norime užkasti?

– Gerai, tai ką norime užkasti?

– Mes kasame duobę Mažajai Margo, Mažajam Kventinui, kalytei Mirnai Mauntvyzel ir vargšui negyvėliui Robertui Džoineriui.

– Manau, tokiam sumanymui galiu pritarti, – sakau.

Žemė sausa, išraižyta vabzdžių takų, panaši į apleistą skruzdėlyną. Mes atkakliai kasame plikomis rankomis, nuo kiekvienos iškeltos saujos žemių pakyla dulkių debesėlis. Kasame plačiai ir giliai. Kapas turi būti tikras. Netrukus rankas sukišu iki alkūnių. Braukdamasis nuo skruosto prakaitą dulkėmis išstepu rankovę. Margo veidas paraudęs. Užuožiu jos kvapą, tokį pat kaip tą naktį, prieš jai pūkstelintį į griovį prie Jūrų akvariumo.

– Aš jo niekada nesuvokiau kaip tikrai gyvenusio žmogaus, – taria ji.

Jai prabilus pasinaudoju proga atsipūsti ir atsitūpęs klausiu:

– Ko, ar Roberto Džoinerio?

Ji kasa toliau.

– Taip. Supranti, jis tebuvo man atsitikęs įvykis, aišku? Tačiau, kaip čia pasakius, prieš suvaidindamas antraeilį vaidmenį mano gyvenimo dramoje, jis vaidino pagrindinį vaidmenį savo gyvenimo dramoje.

Aš irgi jo niekada nelaikiau tikrai gyvenusiu žmogumi. Kuris kuitėsi žemėse kaip aš. Kuris įsimylėjo kaip aš. Kurio viduje nutrūko paskutinė styga, kuris jau nejuto, kad jo šaknys susipynusios su kita to lauko žole, kurio vidus sutrūkęs. Kaip ir mano.

– Taip, – sakau po kurio laiko ir vėl imu kasti. – Man jis tebuvo lavonas.

– Gaila, kad nieko negalėjome padaryti, – taria ji. – Gaila, kad neįrodėme, kokie mes didvyriai.

– Taigi. Būtų buvę gerai jam pasakyti, kad, nors jam baisiai bloga, ne pasaulio pabaiga.

– Taip, nors galų gale tave vis tiek *kas nors* nužudo.

Aš gūžteliu.

– Žinau. Ir nesakau, kad visiškai viską įmanoma išgyventi. Ir vis dėlto viską, išskyrus pačią paskutinę išeitį.

Vėl sukišu rankas į žemę, čia ji daug juodesnė negu namie. Numetu riešukučias ant krūvos mums už nugarų, atsitiesiu. Galvoje kirba kažkokia mintis, ir aš bandau kalbėdamas ją išgryninti. Per visą ilgą ir spalvingą pažintį su Margo nė karto nesu jai režęs tokio ilgo monologo, tačiau dabar štai – mano paskutinis pasirodymas jai.

– Kai pagalvodavau apie jo mirtį, o tai būdavo nedažnai, visada įsivaizduodavau, kaip tu kalbėjai, kad jo viduje nutrūko paskutinė styga. Visai galima sakyti apie tą patį: nutrūko styga, nuskendo laivas, tačiau gal esame kaip žolė – mūsų šaknys taip susipynusios, jog esame gyvi visi, kol gyvena bent vienas. Žodžiu, galima prikurti visokių metaforų. Bet pasirinkti metaforą reikia atsargiai, nes tai svarbu. Jeigu pasirenki stygą, įsivaizduojamame pasaulyje tu gali jau nepataisomai sugesti. Jeigu pasirenki žolę, tiki, jog visi esame tarpusavy susiję, šaknys padeda ne tik suprasti kitą, bet ir tapti kitu. Kiekvienos metaforos kitokia potekstė. Supranti, kur suku?

Ji linkteli ir sako:

– Man patinka stygos metafora. Seniai patinka. Aš taip *jaučiu*. Tačiau gal todėl skausmas regis baisnis, negu yra iš tikrųjų. Mes nesame tokie silpni, kaip atrodome su tomis stygomis. Patinka ir žolė. Žolė mane surišo su tavimi, padėjo įsivaizduoti tave kaip tikrą, neišgalvotą žmogų. Bet mes nesame vieno augalo ūgliai. Aš negaliu būti tavimi. Tu negali būti manimi. Gali įsivaizduoti kitą žmogų – bet ne iki galo, supranti?

– Gal vis dėlto panašiau į tai, ką sakei pirma, – kad visi esame sutrukę. Gimstame kaip sveikas, vandens neleidžiantis laivas. Pas-kui prasideda visokie nesklandumai: mus kas nors palieka arba nustoja mylėti, arba mūsų nesupranta, o gal patys nesuprantame, mes prarandame, apviliame ir skaudiname vieni kitus. Ir laivas ima trūkinėti. O kai jau sutrūkinėja, žinok, galas neišvengiamas. Štai Ospryje prakiuro stogas, ir jo jau niekas netaisys. Tačiau atsi-vėrus plyšiams dar yra laiko, kol laivas suskils. Ir per tą laiką mes turime galimybę pamatyti vienas kitą: pro savo plyšius pažvelgti į pasaulį ir pro kito plyšius pažiūrėti į jo vidų. Kada mes išvydome vienas kito akis? Tik tada, kai tu pažvelgei pro mano plyšius, o aš pro tavo. Iki tol matėme tik įsivaizduojamą vienas kito paveiks-lą – šitaip žiūrėdamas į tavo lango žaliuzes niekada nematydavau vidaus. Tačiau laivui sutrukus pro plyšius į jį patenka šviesa. Ir pro juos šviesa sklinda į išorę.

Margo prideda pirštą prie lūpų tarsi galvodama, o gal norėdama jas uždengti nuo manęs arba užčiuopti žodžius, kuriuos pasakys.

– Bet tu ir kietas, – pagaliau taria.

Margo žiūri į mane, sėdime akis į akį, mūsų niekas neskiria. Jeigu ją pabučiuosiu, man iš to nebus jokios naudos. Bet man jau nieko ir nereikia.

– Turiu kai ką padaryti, – sakau, ji lengvai linkteli lyg žinoda-ma, kas tai, ir aš ją bučiuoju.

Gana negreit ji pertraukia veiksmą:

– Gali atvažiuot į Niujorką. Bus smagu. Ne prasčiau už bučiavimąsi.

– Bučiuotis – kietas reikalas.

– Vadinasi, atsisakai.

– Margo, – tariau, – ten visas mano gyvenimas, o aš nesu tu, be to...

Užbaigti nespėju, nes ji vėl mane bučiuoja, ir tą valandėlę suprantu, jog mūsų keliai išsiskiria. Ji atsistoja, eina ten, kur miegojome, prie kuprinės. Išima bloknotę, grįžta ir deda ją į duobės dugną.

– Aš tavęs pasiilgsiu, – sušnibžda, nežinau kam, bloknotui ar man. Ir pats nežinia kam sakau:

– Aš irgi. – Ir priduriu: – Laimingos kelionės, Robertai Džoineri.

Ir užberiu ant bloknoto saują žemių.

– Laimingos kelionės, jaunasis didvyri Kventinai Džeikobsenai, – sako ji, irgi užberdama žemių.

Metu dar vieną saują sakydamas:

– Laimingos kelionės, bebaimė orlandietė Margo Rot Špygelman.

Vėl sauja ir jos žodžiai:

– Laimingos kelionės, stebuklingoji kalyte Mirna Mauntvyzel.

Mes užpilame bloknotę žemėmis, sutrypiame jas. Tuoju vėl čia sužels žolė. Ir bus mums „vešlūs nekirpti kapų plaukai“.

Susiimame šiurkščiais žemėtais delnais ir grįžtame į Egloe universalinę parduotuvę. Padedu Margo sunešti į jos mašiną daiktus: drabužius, tualetu reikmenis, sukamąją kėdę. Akimirka tokia jaudinanti, kad kalbėti turėtų būti lengviau, bet iš tikrųjų yra sunkiau.

Mes stovime aikštelėje prie vienaaukščio motelio. Viskas, reikia atsisveikinti.

– Aš nusipirksiu mobiliuką ir tau skambinsiu, – kalba ji. – Ir

rašysiu elektroninius laiškus. Ir dėliosiu paslaptinius komentarus popierinių miestų puslapyje.

Aš šypsausi.

– Kai parvažiuosime, parašysiu tau. Ir lauksiu atsakymo.

– Prižadu, garbės žodis. Ir dar pasimatysime. Per mažai matėmės.

– Gal vasaros gale, galime kur nors susitikti prieš mokslus.

– Aha, – pritaria Margo. – Tikrai gera mintis.

Aš šypsodamas linksiu. Ji nusisuka, o aš galvoju, ar ji rimtai visa tai šnekėjo, bet pamatau, kaip ima krūpčioti jos pečiai. Ji verkia.

– Na, iki pasimatymo. O kol kas rašysiu, – sakau.

– Taip, – neatsigręždama kimiai tarsteli ji. – Ir aš tau rašysiu.

Šitas šnekėjimas padeda mums galutinai nesuskilti kaip tiems laivams. Vaizduotėje piešdami ateitį gal paversime ją tikrove, o gal ir ne, tačiau ją įsivaizduoti privalome. Jos šviesa skverbiasi į ją ir į mane.

Stoviu aikštelėje pagaliau suvokdamas, jog dar niekada nebuvau taip toli nuo namų, o šalia mergaitė, kurią myliu, bet negaliu važiuoti kartu. Tikiuosi, šita misija didvyriška, nes nevažiuoti kartu su ja – sunkiausias žygis mano gyvenime.

Vis galvoju, kaip ji išės į savo mašiną, bet ji vis nesėda, pagaliau atsisuka ir aš pamatau jos ašarotas akis. Paskutinį kartą bandome sugroti savo nutrūkusiomis stygomis.

Nugara jaučiu jos delnus. Tamsoje ją bučiuoju, bet aš atsimerkęs, Margo taip pat. Ji taip arti, kad ją matau, nes netgi dabar, naktį popierinio Egloe miesto pakraštyje, iš jos pro įtrūkius sunkiasi neregimoji šviesa. Pasibučiavę susiglaudžiame kaktomis ir žiūri-me į kits kitą. Taip, puikiai ją matau net šioje aklinoje tamsoje.

AUTORIAUS ŽODIS

Apie popierinius miestus sužinojau mokydamasis pirmame kolegijos kurse: su drauge keliaudami automobiliu radome tokią vietą. Mes važinėjome pirmyn atgal tuščia magistrale, einančia per Šiaurės Dakotą, ieškodami žemėlapyje pažymėto miestelio, kiek prisimenu, Houleno. Galų gale pasibeldėme į kažkokį namą. Duris atidariusi maloni moteriškė pasakė šitą klausimą girdėjusi ne kartą. Ir paaiškino, jog mūsų ieškomas miestas yra tik žemėlapyje.

Tai, ką šioje knygoje parašiau apie Egloe, – beveik tiesa. Pirmiausia miestas atsirado žemėlapyje, kad būtų galima susekti plagiatą. Žmonės, turintys leidyklos „Esso“ žemėlapi, vis bandė šį miestelį surasti, galų gale kažkas neapsikentęs pastatė toje vietoje parduotuvę, ir miestas ėmė iš tikrųjų egzistuoti. Nuo tų laikų, kai Otas G. Lindbergas ir Ernestas Elpersas išgalvojo Egloe, kartografija gerokai pasikeitė. Ir vis dėlto, sprendžiant iš anos mano kelionės po Šiaurės Dakotą, tokiais spąstais plagiatoriams tebesinaudojama po šiai dienai.

Tos parduotuvės Egloe jau nėra. Bet manau, jei miestas vėl atsirastų žemėlapiuose, kas nors vėl ten ką nors pastatytų.

Noriu padėkoti:

Savo tėvams, Sydney ir Mike'ui Greenams. Nemaniau kada nors prieisias iki to, tačiau – dėkui jums, kad užauginate mane Floridoje.

Broliui Hankui Greenui, su kuriuo man labai gera dirbti.

Savo šefei Ilenei Cooper.

Visiems „Dutton“ leidyklos darbuotojams, ypač neprilygstamajai redaktorei Julie Strauss-Gabel, taip pat Lisai Yoskowitz, Sarah Shumway, Stephanie Owens Lurie, Christianui Fünfhauseniui, Rosannė'ai Lauer, Irene'i Vandervoort ir Steve'ui Meltzeriui.

Savo žaviai ir atkakliai agentei Jodi Reamer.

„Nerdfighters“ bendrijai, parodžiusiai mums tiek visokių įdomybių.

Kolegoms rašytojams Emily Jenkins, Scottui Besterfeldui, Justine'ai LARBalestier ir Maureenai Johnson.

Dviem autoriams, kurių knygos man labai pravertė tyrinėjant dingusiųjų be žinios temą: Williamui Dearui už „The Dungeon Master“ („Požemio valdovas“) ir Johnui Krakaueriui už „Into the Wild“ („Laukiniame pasaulyje“). Taip pat esu dėkingas Cecilei Adams, „The Straight Dope“ klausimų ir atsakymų skilties interneto laikraščiuose „smegenų centrai“: kiek žinau, ji paties išsamiausio straipsnio apie autorių teisių apsaugos gudrybes autorė.

Savo seneliams: Henry'ui ir Billy'ui Grace Goodrichams, taip pat Williamui ir Joe Greenams.

Emily Johnson, savo neįkainojamai skaitytojai; Joellenui Hoslerui – apie tokį psichoterapeutą rašytojas gali tik svajoti; žmonos pusbroliui Blake'ui Johnsonui ir pusseserei Phyllisei Johnson; Brianui Lipsonui ir Lis Rowinski iš „Endeavor“ kompanijos; Katie Else; Emily Blejwas, su kuria tada ieškojome popierinio miestelio; Levinui O'Connorui, kuris man parodė daug smagių dalykų šiame gyvenime; Tobinui Andersonui ir Seanui, su kuriais Detroite dalyvavau archeologiniuose kasinėjimuose; mokyklos bibliotekininkei Susannai Hunt ir visiems, kurie, rizikuodami netekti darbo, pasiryžę ginti žodžio laisvę; Shanonui Jamesui, Marcusui Zusakui; Johnui Mauldinui ir savo nuostabiems anytai ir uošviui – Conny ir Marshallui Uristams.

Sarah Urist Green, savo pirmajai skaitytojai, pirmajai redaktorei, geriausiai draugei ir mylimai bendražygei.

Green, John

Gr204 Popieriniai miestai : romanas / John Green ; iš anglų kalbos vertė Zita Marienė. – Vilnius : Alma littera, 2014. – 304 p.

ISBN 978-609-01-1645-6

Populiarus ir įvairiomis premijomis apdovanotas amerikiečių rašytojas ir tinklaraštininkas Johnas Greenas (Džonas Grinas) lietuvių skaitytojams jau puikiai žinomas kaip bestselerių „Dėl mūsų likimo ir žvaigždės kalto“ ir „Aliaskos beieškant“ autorius. Romane „Popieriniai miestai“, kaip ir kitose savo knygose paaugliams; jis kalba apie meilę, draugystę, mirtį. Žodžiu, apie gyvenimą. Ir daro tai taip, kaip retai kas moka.

Kai paslaptį dingsta Margo Rot Špygelman, jos vaikystės draugas Kventinas, slapčia merginą mylintis jau daug metų, leidžiasi į jos paiešką. Kventinas manė gerai pažįstantis savo vaikystės draugę. Bet ar iš tikrųjų?

Intriguojanti, detektyvą primenanti istorija, kurios veikėjams reikės surasti ne tik vieniems kitus, bet ir save.

UDK 821.111(73)-93

JOHN GREEN

Popieriniai miestai

R o m a n a s

Iš anglų kalbos vertė Zita Marienė

Redaktorė Bronė Balčienė

Korektorė Marijona Treigienė

Viršelio dailininkė Katie Everson

Viršelį lietuviškam leidimui adaptavo Galina Talaiko

Maketavo Jurga Morkūnienė

Tiražas 2000 egz.

Išleido leidykla „Alma littera“, Ulonų g. 2, LT-08245 Vilnius

Interneto svetainė: www.almalittera.lt

Spaudė UAB „Spindulio spaustuvė“,

Vakarinis aplinkkelis 24, LT-48184 Kaunas

Interneto svetainė: www.spindulys.lt

Mano bendravimas su Margo Rot Špygelman ypatingas tuo, kad galiu tik klausytis, ką ji šneka, o kai nutyla, visom išgalėm bandau ją prakalbinti, nes

1. esu neginčijamai ją įsimylėjęs,
2. ji visais atžvilgiais nepakartojama ir
3. pati manęs niekada nieko neklausia, todėl išvengti tylos galima tik užduodant klausimus jai.

Margo visada dievino visokias paslaptis. Vėliau dažnai pagalvodavau, gal kaip tik todėl ji ir pati virto paslaptimi.

Kventinas Džeikobsenas jau daug metų slapčia įsimylėjęs vaikystės draugę Margo Rot Špygelman. Todėl kai vieną naktį ji išdygsta lange su pasiūlymu kartu leistis į naktinį žygį ir atkeršyti visiems jos priešams, Kventinas, žinoma, sutinka. Jiedu praleidžia beprotišką naktį ir Kventinas svarsto, kaip viskas tarp jų dviejų klostysis toliau. Tačiau atėjęs į mokyklą sužino, kad Margo dingę. Tiesa, ji paliko užuominų, kaip ją būtų galima rasti.

Bet visos jos veda prie vienintelio klausimo:

KAS IŠTIKRUJŲ YRA
MARGO?

 knygų
klubas

Tapkite Knygų klubo nariu!

- Naujausios ir populiariausios knygos
 - Ypatingi pasiūlymai
 - Knygų pristatymas į bet kurį pasaulio kraštą
- www.knyguklubas.lt

www.almalittera.lt